

**KIRSAL YERLEŞİMLERDEKİ GELENEKSEL KONUTLARIN
FARKLI ETNİK GRUPLAR BAĞLAMINDA İNCELENMESİ:
DÜZCE ÖRNEĞİ**

SEVDA KAYA

**YÜKSEK LİSANS
MİMARLIK ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. ALPER BİDECİ**

DÜZCE, 2023

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

KIRSAL YERLEŞİMLERDEKİ GELENEKSEL KONUTLARIN
FARKLI ETNİK GRUPLAR BAĞLAMINDA İNCELENMESİ:
DÜZCE ÖRNEĞİ

SEVDA KAYA tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Alper BİDECİ

Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Alper BİDECİ

Düzce Üniversitesi

Prof. Dr. Hakan ARSLAN

Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet Emre DİNÇER

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 22/11/2023

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

22 Kasım 2023

Sevda KAYA

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans öğrenimimde ve bu tezin hazırlanmasında gösterdiği her türlü destek ve yardımdan dolayı çok değerli danışman hocam Doç. Dr. Alper BİDECİ'ye, Prof. Dr. Hakan ARSLAN, Doç. Dr. Ahmet Emre DİNÇER ve Doç. Dr. Özlem SALLI BİDECİ hocalarıma en içten dileklerle teşekkür ederim.

Tez çalışmam boyunca bilgilerini ve yardımlarını esirgemeyen, sabırla bu süreçte yanımda olan sevgili eşim Mimar Demirhan KAYA'ya ve tüm eğitim hayatım boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen sevgili annem Emine KAHRAMAN, babam Sedat KAHRAMAN ve ablam Seda DURGUT başta olmak üzere tüm aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

22 Kasım 2023

Sevda KAYA

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ŞEKİL LİSTESİ	viii
ÇİZELGE LİSTESİ	xii
KISALTMALAR VE SİMGELER	xiii
ÖZET	xiv
ABSTRACT	xv
1. GİRİŞ	1
1.1. ÇALIŞMANIN AMACI, KAPSAMI VE YÖNTEMİ	2
1.1.1. Çalışmanın Amacı	2
1.1.2. Tezin Kapsamı ve Sınırlılıkları	3
1.1.3. Tezin Yöntemi	3
1.2. LİTERATÜR ÖZETİ	4
2. DÜZCE’NİN TARİHİ, COĞRAFİ, DEMOGRAFİK YAPISI VE MİMARİ ÖZELLİKLERİ	8
2.1. DÜZCE’NİN TARİHİ	8
2.2. DÜZCE’NİN COĞRAFYASI	9
2.3. DÜZCE’NİN DEMOGRAFİK YAPISI	10
2.3.1. Etnik Kültür	11
2.3.2. Tez Kapsamında İncelenen Etnik Gruplar	11
2.3.2.1. Manavlar	11
2.3.2.2. Abhazalar	12
2.3.2.3. Lazlar	13
2.3.2.4. Hemşinliler	14
2.4. DÜZCE’NİN GELENEKSEL KONUT MİMARİSİ	14
3. FARKLI ETNİK GRUPLARA AİT SEÇİLEN KÖYLERİN İNCELENMESİ	17
3.1. DADALI KÖYÜ (MANAVLAR)	17
3.1.1. Dadalı Köyü’nün Genel Özellikleri	17
3.1.2. Dadalı Köyü’nün Genel Analizleri	18
3.1.2.1. Doluluk ve Boşluk Analizi	20
3.1.2.2. İşlev Analizi	20
3.1.2.3. Kat Adedi Analizi	22
3.1.2.4. Çatı Analizi	23
3.1.2.5. Yapım Tekniği Analizi	25
3.1.2.6. Malzeme Analizi	26
3.1.2.7. Yapı Durumu Analizi	28
3.1.2.8. Özgünlük Durumu Analizi	29
3.1.3. Dadalı Köyü’nde İncelenen Konutlar	31
3.1.3.1. M1 Evi	32
3.1.3.2. M2 Evi	35
3.1.3.3. M3 Evi	38
3.1.3.4. M4 Evi	41
3.1.3.5. M5 Evi	44

3.1.4. Dadalı Köyü'nün Değerlendirilmesi.....	47
3.2. DERDİN KÖYÜ (ABHAZALAR).....	48
3.2.1. Derdin Köyü'nün Genel Özellikleri	48
3.2.2. Derdin Köyü'nün Genel Analizleri.....	49
3.2.2.1. Doluluk ve Boşluk Analizi	51
3.2.2.2. İşlev Analizi.....	51
3.2.2.3. Kat adedi Analizi.....	53
3.2.2.4. Çatı Analizi	54
3.2.2.5. Yapım Tekniği Analizi	56
3.2.2.6. Malzeme Analizi.....	57
3.2.2.7. Yapı Durumu Analizi.....	59
3.2.2.8. Özgünlük Durumu Analizi.....	60
3.2.3. Derdin Köyü'nde İncelenen Konutlar.....	62
3.2.3.1. A1 Evi.....	63
3.2.3.2. A2 Evi.....	66
3.2.3.3. A3 Evi.....	69
3.2.3.4. A4 Evi.....	72
3.2.3.5. A5 Evi.....	75
3.2.4. Derdin Köyü'nün Değerlendirilmesi.....	78
3.3. DÜZKÖY (LAZLAR).....	79
3.3.1. Düzköy'ün Genel Özellikleri.....	79
3.3.2. Düzköy'ün Genel Analizleri	80
3.3.2.1. Doluluk ve Boşluk Analizi	82
3.3.2.2. İşlev Analizi.....	82
3.3.2.3. Kat Adedi Analizi	84
3.3.2.4. Çatı Analizi	85
3.3.2.5. Yapım Tekniği Analizi	87
3.3.2.6. Malzeme Analizi.....	88
3.3.2.7. Yapı Durumu Analizi.....	90
3.3.2.8. Özgünlük Durumu Analizi.....	91
3.3.3. Düzköy'de İncelenen Konutlar	93
3.3.3.1. L1 Evi.....	94
3.3.3.2. L2 Evi.....	97
3.3.3.3. L3 Evi.....	100
3.3.3.4. L4 Evi.....	103
3.3.3.5. L5 Evi.....	106
3.3.4. Düzköy'ün Değerlendirilmesi	109
3.4. HEMŞİN KÖYÜ (HEMŞİNLİLER)	110
3.4.1. Hemşin Köyü'nün Genel Özellikleri	110
3.4.2. Hemşin Köyü'nün Genel Analizleri	112
3.4.2.1. Doluluk ve Boşluk Analizi	113
3.4.2.2. İşlev Analizi.....	114
3.4.2.3. Kat Adedi Analizi	115
3.4.2.4. Çatı Analizi	116
3.4.2.5. Yapım Tekniği Analizi	118
3.4.2.6. Malzeme Analizi.....	119
3.4.2.7. Yapı Durumu Analizi.....	121
3.4.2.8. Özgünlük Durumu Analizi.....	122
3.4.3. Hemşin Köyü'nde İncelenen Konutlar.....	124
3.4.3.1. H1 Evi.....	125
3.4.3.2. H2 Evi.....	128
3.4.3.3. H3 Evi.....	131
3.4.3.4. H4 Evi.....	134
3.4.3.5. H5 Evi.....	137
3.4.4. Hemşin Köyü'nün Değerlendirilmesi.....	140
4. KÖYLERDE YAPILAN ÇALIŞMALARIN	

DEĞERLENDİRMESİ VE BULGULAR	141
4.1. ANALİZ SONUÇLARININ DEĞERLENDİRMESİ.....	142
4.1.1. İşlev Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması.....	142
4.1.2. Kat Adedi Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması	143
4.1.3. Çatı Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması.....	144
4.1.4. Yapım Tekniği Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması	146
4.1.5. Malzeme Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması	147
4.1.6. Yapı Durumu Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması.....	149
4.1.7. Özgünlük Durumu Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması	150
4.2. İNCELENEN GELENEKSEL KONUTLARIN KARŞILAŞTIRILMASI.	151
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	158
6. KAYNAKLAR	161
7. EKLER	165
7.1. EK 1: DADALI KÖYÜ DEĞERLENDİRME TABLOSU	165
7.2. EK 2: DİRDİN KÖYÜ DEĞERLENDİRME TABLOSU	166
7.3. EK 3: DÜZKÖY DEĞERLENDİRME TABLOSU	167
7.4. EK 4: HEMŞİN KÖYÜ DEĞERLENDİRME TABLOSU.....	168
ÖZGEÇMİŞ	169

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 2.1. Düzce ili [22].	9
Şekil 2.2. Akçakoca Topçuoğlu Evi [49].	16
Şekil 2.3. Düzce merkezde 1928 yıllarına ait geleneksel konut [50].	16
Şekil 2.4. Düzce merkezde bulunan yeni dönem evleri [51].	16
Şekil 3.1. Dadalı köyü.	18
Şekil 3.2. Dadalı köyü yerleşim planı paftası	19
Şekil 3.3. Dadalı köyü doluluk-boşluk analiz paftası	20
Şekil 3.4. Dadalı köyü işlev analiz paftası	21
Şekil 3.5. Dadalı köyü farklı işlev tipleri	22
Şekil 3.6. Dadalı köyü farklı kat örnekleri	22
Şekil 3.7. Dadalı köyü kat adedi analiz paftası	23
Şekil 3.8. Dadalı köyü çatı analiz paftası	24
Şekil 3.9. Dadalı köyü farklı çatı örnekleri	25
Şekil 3.10. Dadalı köyü farklı yapım tekniği örnekleri	25
Şekil 3.11. Dadalı köyü yapım tekniği analiz paftası	26
Şekil 3.12. Dadalı köyü malzeme analiz paftası	27
Şekil 3.13. Dadalı köyü farklı malzeme örnekleri [53]	28
Şekil 3.14. Dadalı köyü farklı yapı durumu örnekleri	28
Şekil 3.15. Dadalı köyü yapı durumu analiz paftası	29
Şekil 3.16. Dadalı köyü özgünlük durumu analiz paftası	30
Şekil 3.17. Dadalı köyü farklı özgün yapı örnekleri	31
Şekil 3.18. Dadalı köyü incelenen konutların konumu	31
Şekil 3.19. M1 evi kat planları	32
Şekil 3.20. M1 evi cephe fotoğrafları	33
Şekil 3.21. M1 evi iç mekan fotoğrafları	33
Şekil 3.22. M2 evi kat planları	35
Şekil 3.23. M2 evi cephe fotoğrafları	36
Şekil 3.24. M2 evi iç mekan fotoğrafları	36
Şekil 3.25. M3 evi kat planları	38
Şekil 3.26. M3 evi cephe fotoğrafları	39
Şekil 3.27. M3 evi iç mekan fotoğrafları	39
Şekil 3.28. M4 evi kat planları	41
Şekil 3.29. M4 evi cephe fotoğrafları	42
Şekil 3.30. M4 evi iç mekan fotoğrafları	42
Şekil 3.31. M5 evi kat planları	44
Şekil 3.32. M5 evi cephe fotoğrafları	44
Şekil 3.33. M5 evi iç mekan fotoğrafları	45
Şekil 3.34. Dadalı köyü dış kapı yanı pencereleri	47
Şekil 3.35. Dadalı köy evlerinin birbirine yakınlık durumları	48
Şekil 3.36. Derdin köyü	49
Şekil 3.37. Derdin köyü yerleşim planı paftası	50
Şekil 3.38. Derdin köyü doluluk-boşluk analiz paftası	51
Şekil 3.39. Derdin köyü işlev analiz paftası	52
Şekil 3.40. Derdin köyü farklı işlev tipleri a) Cami b) Ambar	53
Şekil 3.41. Derdin köyü farklı kat adedi örnekleri	53
Şekil 3.42. Derdin köyü kat adedi analiz paftası	54

Şekil 3.43. Derdin köyü çatı analiz paftası	55
Şekil 3.44. Derdin köyü farklı çatı tipleri	56
Şekil 3.45. Derdin köyü farklı yapım teknikleri	56
Şekil 3.46. Derdin köyü yapım tekniği analiz paftası	57
Şekil 3.47. Derdin köyü malzeme analizi paftası	58
Şekil 3.48. Derdin köyü farklı malzeme tipleri	59
Şekil 3.49. Derdin köyü farklı yapı durumu örnekleri	59
Şekil 3.50. Derdin köyü yapı durumu analiz paftası	60
Şekil 3.51. Derdin köyü özgünlük durumu analiz paftası	61
Şekil 3.52. Derdin köyü farklı özgün yapı örnekleri	62
Şekil 3.53. Derdin köyü incelenen konutların konumu	62
Şekil 3.54. A1 evi kat planları	63
Şekil 3.55. A1 evi cephe fotoğrafları	63
Şekil 3.56. A1 evi iç mekan fotoğrafları	64
Şekil 3.57. A2 evi kat planları	66
Şekil 3.58. A2 evi cephe fotoğrafları	67
Şekil 3.59. A2 evi iç mekan fotoğrafları	67
Şekil 3.60. A3 evi kat planları	69
Şekil 3.61. A3 evi cephe fotoğrafları	70
Şekil 3.62. A3 evi iç mekan fotoğrafları	70
Şekil 3.63. A4 evi kat planları	72
Şekil 3.64. A4 evi cephe fotoğrafları	72
Şekil 3.65. A4 evi pencere ve kapı fotoğrafı	73
Şekil 3.66. A5 evi kat planları	75
Şekil 3.67. A5 evi iç mekan fotoğrafları	75
Şekil 3.68. A5 evi iç mekan fotoğrafları	76
Şekil 3.69. A5 evi cephe fotoğrafları	76
Şekil 3.70. Derdin köyü ahşap tavan süslemesi fotoğrafları	78
Şekil 3.71. Derdin Köyü konut yapısında bulunan farklı çıkış kapısı örnekleri	79
Şekil 3.72. Düzköy	80
Şekil 3.73. Düzköy yerleşim planı paftası	81
Şekil 3.74. Düzköy doluluk-boşluk analiz paftası	82
Şekil 3.75. Düzköy işlev analiz paftası	83
Şekil 3.76. Düzköy farklı işlev örnekleri	84
Şekil 3.77. Düzköy farklı kat adedi örnekleri	84
Şekil 3.78. Düzköy kat adedi analiz paftası	85
Şekil 3.79. Düzköy çatı analiz paftası	86
Şekil 3.80. Düzköy farklı çatı tipleri	87
Şekil 3.81. Düzköy farklı yapım teknikleri	87
Şekil 3.82. Düzköy yapım tekniği analiz paftası	88
Şekil 3.83. Düzköy malzeme analiz paftası	89
Şekil 3.84. Düzköy farklı malzeme örnekleri	90
Şekil 3.85. Düzköy farklı yapı durumu örnekleri	90
Şekil 3.86. Düzköy yapı durumu analiz paftası	91
Şekil 3.87. Düzköy özgünlük durumu analiz paftası	92
Şekil 3.88. Düzköy farklı özgün yapı örnekleri	93
Şekil 3.89. Düzköy incelenen konutların konumu	93
Şekil 3.90. L1 evi kat planları	94
Şekil 3.91. L1 evi cephe fotoğrafları	95
Şekil 3.92. L1 evi farklı kapı fotoğrafları	95

Şekil 3.93. L2 evi kat planları.....	97
Şekil 3.94. L2 evi cephe fotoğrafları	98
Şekil 3.95. L2 evi iç mekan fotoğrafları	98
Şekil 3.96. L3 evi kat planları.....	100
Şekil 3.97. L3 evi cephe fotoğrafları	101
Şekil 3.98. L3 evi iç mekan fotoğrafları	101
Şekil 3.99. L4 evi kat planları.....	103
Şekil 3.100. L4 evi cephe fotoğrafları	104
Şekil 3.101. L4 evi iç mekan fotoğrafları	104
Şekil 3.102. L5 evi kat planları.....	106
Şekil 3.103. L5 evi cephe fotoğrafları	107
Şekil 3.104. L5 evi iç mekan fotoğrafları	107
Şekil 3.105. Derdin köyü balkon örnekleri.....	109
Şekil 3.106. Derdin köyü serender örnekleri	110
Şekil 3.107. Hemşin köyü.....	111
Şekil 3.108. Hemşin köyü yerleşim planı paftası	112
Şekil 3.109. Hemşin köyü dolu boş analiz paftası	113
Şekil 3.110. Hemşin köyü işlev analiz paftası	114
Şekil 3.111. Hemşin köyü farklı işlev örnekleri	115
Şekil 3.112. Hemşin köyü farklı kat adedi örnekleri	115
Şekil 3.113. Hemşin köyü kat adedi analiz paftası	116
Şekil 3.114. Hemşin köyü çatı analiz paftası.....	117
Şekil 3.115. Hemşin köyü farklı çatı tipleri.....	118
Şekil 3.116. Hemşin köyü farklı yapım teknikleri.....	118
Şekil 3.117. Hemşin köyü yapım tekniği analiz paftası	119
Şekil 3.118. Hemşin köyü malzeme analiz paftası	120
Şekil 3.119. Hemşin köyü farklı malzeme örnekleri	121
Şekil 3.120. Hemşin köyü farklı yapı durumu örnekleri	121
Şekil 3.121. Hemşin köyü yapı durumu analiz paftası	122
Şekil 3.122. Hemşin köyü özgünlük durumu analiz paftası	123
Şekil 3.123. Hemşin köyü farklı özgün yapı örnekleri	124
Şekil 3.124. Hemşin köyü incelenen konutların konumu	124
Şekil 3.125. H1 evi kat planları	125
Şekil 3.126. H1 evi cephe fotoğrafları.....	126
Şekil 3.127. H1 evi iç mekan fotoğrafları.....	126
Şekil 3.128. H2 evi kat planları	128
Şekil 3.129. H2 evi cephe fotoğrafları.....	129
Şekil 3.130. H2 evi iç mekan fotoğrafları.....	129
Şekil 3.131. H3 evi kat planları	131
Şekil 3.132. H3 evi cephe fotoğrafları	132
Şekil 3.133. H3 evi kapı fotoğrafları	132
Şekil 3.134. H4 evi kat planları	134
Şekil 3.135. H4 evi cephe fotoğrafları.....	135
Şekil 3.136. H4 evi iç mekan fotoğrafları.....	135
Şekil 3.137. H5 evi kat planları	137
Şekil 3.138. H5 evi cephe fotoğrafları.....	138
Şekil 3.139. H5 evi iç mekan fotoğrafları.....	138
Şekil 3.140. Hemşin köyü fotoğrafları.....	140
Şekil 4.1. Çalışma kapsamında seçilen köylerin Düzce haritası üzerinde ki dağılımı .	141
Şekil 4.2. Çalışmada seçilen köylerin işlev analizi yüzdelik grafiği	143

Şekil 4.3. Çalışmada seçilen köylerin kat adedi analizi yüzdeler grafiği	144
Şekil 4.4. Çalışmada seçilen köylerin çatı tipi analizi yüzdeler grafiği.....	145
Şekil 4.5. Çalışmada seçilen köylerin yapım tekniği analizi yüzdeler grafiği.....	147
Şekil 4.6. Çalışmada seçilen köylerin malzeme analizi yüzdeler grafiği	148
Şekil 4.7. Çalışmada seçilen köylerin yapı durumu analizi yüzdeler grafiği	150
Şekil 4.7. Çalışmada seçilen köylerin özgünlük durumu analizi yüzdeler grafiği	151
Şekil 4.8. Karşılaştırılan sofa tipleri a) L3 evi dış sofa tipi b) H3 evi iç sofa tipi c) M4 evi orta sofa tipi	152
Şekil 4.9. Karşılaştırılan dolgu malzemesi tipleri a) A4 evi dolgu malzemesi yabani findık sopsası b) A3 evi dolgu malzemesi tuğla	153
Şekil 4.10. Ahır+konut örnekleri a) M3 evi b) M1 evi.....	153
Şekil 4.11. A4 evi a) A4 evi kısmi kat planı b) A4 evi kat planı c) A4 evi güney cephesi	154
Şekil 4.12. A5 evi a) A5 evi ön giriş kapısı b) A5 evi yan girişler c) A5 evi çitlik pencere	154
Şekil 4.13. L5 evi yapım tekniği.....	154
Şekil 4.14. H1 ve H2 evi a) H2 evi farklı girişleri b) H1 evi farklı girişleri.....	155
Şekil 4.15. L5 ve L4 evi a) L5 evi balkonu b) L4 evi balkonu.....	155
Şekil 4.16. Farklı plan çözümleri a) A5 evi birinci kat planı b) M1 evi birinci kat planı	156
Şekil 4.17. Farklı iç duvar örnekleri a) M1 evi iç duvarları b) H4 evi iç duvarları	156
Şekil 4.18. Farklı çatı örtüleri a) H4 evi alaturka kiremit örtü b) H1 evi trapez sac örtü	157
Şekil 4.19. Hemşin köyü konsol çıkmalar a) H4 evi konsol çıkma b) H1 evi konsol çıkma	157

ÇİZELGE LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Çizelge 3.1. M1 evi envanter çalışması	34
Çizelge 3.2. M2 evi envanter çalışması	37
Çizelge 3.3. M3 evi envanter çalışması	40
Çizelge 3.4. M4 evi envanter çalışması	43
Çizelge 3.5. M5 evi envanter çalışması	46
Çizelge 3.6. A1 evi envanter çalışması	65
Çizelge 3.7. A2 evi envanter çalışması	68
Çizelge 3.8. A3 evi envanter çalışması	71
Çizelge 3.9. A4 evi envanter çalışması	74
Çizelge 3.10. A1 evi envanter çalışması	77
Çizelge 3.11. L1 evi envanter çalışması	96
Çizelge 3.12. L2 evi envanter çalışması	99
Çizelge 3.13. L3 evi envanter çalışması	102
Çizelge 3.14. L4 evi envanter çalışması	105
Çizelge 3.15. L5 evi envanter çalışması	108
Çizelge 3.16. H1 evi envanter çalışması	127
Çizelge 3.17. H2 evi envanter çalışması	130
Çizelge 3.18. H3 evi envanter çalışması	133
Çizelge 3.19. H4 evi envanter çalışması	136
Çizelge 3.20. H5 evi envanter çalışması	139
Çizelge 4.1. Çalışmada seçilen köylerin işlev analizi sonuçları	143
Çizelge 4.2. Çalışmada seçilen köylerin kat adedi analizi sonuçları	144
Çizelge 4.3. Çalışmada seçilen köylerin çatı tipi analizi sonuçları	145
Çizelge 4.4. Çalışmada seçilen köylerin yapım tekniği analizi sonuçları	146
Çizelge 4.5. Çalışmada seçilen köylerin malzeme analizi sonuçları	148
Çizelge 4.6. Çalışmada seçilen köylerin yapı durumu analizi sonuçları	149
Çizelge 4.7. Çalışmada seçilen köylerin özgünlük durumu analizi sonuçları	151

KISALTMALAR VE SİMGELER

cm	Santimetre
km	Kilometre,
km ²	Kilometrekare
m ²	Metrekare
M.Ö.	Milattan Önce
vb.	Ve benzeri
vs.	Vesaire
yy.	Yüzyıl

ÖZET

KIRSAL YERLEŞİMLERDEKİ GELENEKSEL KONUTLARIN FARKLI ETNİK GRUPLAR BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: DÜZCE ÖRNEĞİ

Sevda KAYA

Düzce Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Doç. Dr. Alper BİDECI

Kasım 2023, 168 sayfa

Düzce ilinde kırsal yerleşimlerdeki geleneksel konut mimarisi çalışmalarının sınırlı olduğu görülmektedir. Günümüzde değişen yaşam koşulları, ekonomik ve teknolojik sebeplerden geleneksel yöntemlerle yapılan yapılar azalmakta ve var olan yapılarda terk edilerek kırsal mimari hızla yok olmaktadır. Düzce ili bir çok farklı etnik grubun bir arada yaşadığı bir ildir. Bu farklılar nedeniyle kırsal yerleşim yerlerinde, farklı konut örnekleri karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma bağlamında belirlenen etnik grupların geleneksel konut mimarisindeki farklılıklar analiz edilmiştir. Böylelikle, bu çalışma ile kırsal mimari ile ilgili ileride yapılacak olan araştırmalara örnek olması ve gelecek nesillere kaybolmakta olan geleneksel konut mimarisi hakkında kaynak bırakmak amaçlanmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde, tezin amacı, kapsamı ve sınırlılıkları, yöntemi ve konu ile ilgili kaynak araştırmalarından bahsedilmiştir. İkinci bölümde; Düzce ili hakkında tarihi, demografik yapısı, coğrafi yapısı ve geleneksel konut mimarisi bakımından incelenmiştir. Üçüncü bölümde, seçilen dört farklı etnik grup olan Manav, Laz, Abhaza, Hemşin kültürlerinin baskın olduğu köyler hakkında genel bilgiler verilmiştir. Tez kapsamında belirlenen arazi çalışmaları ve fotoğraflandırmalar yapılmıştır. Dört farklı köy için beş adet geleneksel konut seçilerek envanter yöntemiyle kategori ve analiz edilmiştir. Dördüncü bölümde, farklı etnik gruplar hakkında elde edilen bilgiler tablolar halinde analiz edilmiş ve geleneksel konutların karşılaştırılmalı olarak incelenmiştir. Beşinci bölümde, Düzce ilinin sahip olduğu kültürel çeşitlilik ve mimari değerleri korunarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak için geleneksel konut mimarisinin korunmasına yönelik değerlendirme ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Düzce, Farklı etnik grup, Geleneksel konutlar, Kırsal mimari,

ABSTRACT

INVESTIGATION OF TRADITIONAL RESIDENCES IN RURAL SETTLEMENTS IN THE CONTEXT OF DIFFERENT ETHNIC GROUPS: CASE OF DUZCE

Sevda KAYA

Duzce University

Graduate School, Department of Architecture

Master's Thesis

Supervisor: Assoc. Doç. Dr. Alper BİDECI

November 2023, 168 pages

It is seen that traditional residential architecture studies in rural settlements in Düzce province are limited. Today, due to changing living conditions, economic and technological reasons, buildings built with traditional methods are decreasing and existing buildings are being abandoned and rural architecture is rapidly disappearing. Düzce province is a province where many different ethnic groups live together. Due to these differences, we encounter different housing examples in rural settlements. In the context of this study, differences in the traditional residential architecture of the identified ethnic groups were analyzed. Thus, the aim of this study is to set an example for future research on rural architecture and to leave resources about traditional residential architecture that is disappearing to future generations. In the first part of the study, the purpose, scope and limitations of the thesis, method and source research on the subject are mentioned. In the second part; Düzce province was examined in terms of its history, demographic structure, geographical structure and traditional residential architecture. In the third section, general information is given about the villages where the cultures of four different ethnic groups, namely Manav, Laz, Abkhaz and Hemşin, are dominant. Field studies and photographs determined within the scope of the thesis were carried out. Five traditional houses were selected for four different villages and categorized and analyzed using the inventory method. In the fourth chapter, the information obtained about different ethnic groups was analyzed in tables and traditional houses were examined comparatively. In the fifth chapter, evaluations and suggestions were made for the preservation of traditional residential architecture in order to ensure that the cultural diversity and architectural values of Düzce province are preserved and transferred to future generations.

Keywords: Different ethnic group, Duzce, Rural architecture, Traditional houses,

1. GİRİŞ

Geçmiş zamandan bu yana dünya tarihine bakıldığında çeşitli nedenlere bağlı; savaşlar, iklimsel faktörler, göçler, ticari alışverişler ve teknolojik gelişmeler gibi olaylar neticesinde ülkeler arasında karşılaşmalar meydana gelmiştir. Bu karşılaşmalar sonucunda farklı kültürler arasında etkileşimler yaşanmıştır [1]. Bu nedenle günümüzde toplumların artık tek bir kültüre sahip olmayıp çok kültürlü sosyal yapıları oluşmuştur. Dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye de farklı kültürlerin, etnik grupların bir arada yaşadığı toplumlardandır [2].

Türkiye'nin çok kültürlü sosyal yapısının oluşmasında, geçmişe baktığımızda Türkiye'nin eski Anadolu olarak geçtiği zamanlarda birçok milletlere, farklı kültürlere yurt olmuştur. Milattan önce Babiller, Urartular, Hurriler, Persler gibi devletler hüküm sürmüştür. Türklerin coğrafyaya daha hakim olmadığı yıllar da ise Ermeni, Rum, Süryani ve Arap halkları çoğunluk olarak yaşamaktaydılar. Daha sonra Anadolu da Türklerin çoğunluk olduğu zamanlarda Türkler dışında Laz, Kürt, Arap, Zaza, Ermeni ve Müslüman olmayan halklarda varlıklarını sürdürmüşlerdir. Son yüzyıllara baktığımızda ise yaşanan olaylar sebebiyle Kafkasya ve Balkanlardan, Bulgar, Boşnak, Arnavut, Gürcü, Çerkez, Abhaza gibi etnik gruplar da Türkiye'ye gelmişlerdir [3].

Günümüz Türkiye'sinde Laz, Gürcü, Çerkez, Hemşinli, Abhaza, Manav, Muhacir, Boşnak, Arnavut, Pomak, Kürt, Zaza, Roman, Ermeni, Rum, Süryani, Arap, Azeri, Tatar, Yahudi, Alevi gibi farklı gruplar yaşamaktadır. Türkiye tarihine ve günümüze baktığımızda farklı kökene, farklı yaşayış biçimine, farklı inanışlara ve farklı etnik kültüre sahip insanlar Türkiye'de bir arada yaşamışlar ve yaşamaya devam etmektedirler [4].

Türkiye'de bulunan farklı etnik kültürlerinin bir arada görebileceğimiz illerden biri de Düzce'dir. Düzce gerek yurt içi gerek yurt dışı olmak üzere pek çok bölgeden özellikle de Kafkaslardan ve Balkanlardan çeşitli sebeplerden dolayı göç almış ve bu nedenle de farklı kültürlere ev sahipliği yapmaktadır.

Günümüz Düzce'sine baktığımızda hala kültürlerini yaşatmaya devam eden, bir arada

yaşayan etnik kökenler bulunmaktadır. Düzce'de, yerli halk olan Manavlar başta olmak üzere, Abhazlar, Çerkezler, Lazlar Gürcüler, Kürtler, Arnavutlar, Boşnaklar, Muhacirler, Hemşinliler gibi etnik kökenlerin belli bir nüfusa sahip olduğu görülmektedir [5].

Her etnik grup, kendi kültürlerini yaşamak, kendi dillerini konuşmak, yöresel yemekleri hazırlamak, geleneksel konutları, müzikleri, düğünler gibi kültürel özellikleri sürdürmekte olup, ancak yeni nesillerde bu kültürel bilincin zamanla azaldığı gözlenmektedir. Düzce bir çok farklı kültürün bir arada yaşadığı il olması sebebiyle farklı kültürlerin birbirleri ile gerek etkileşiminden gerek iş, eğitim, ulaşım ve sağlık gibi sebeplerden aynı etnik gruba ait kişilerle birlikte yaşadıkları kırsal alanlardan ayrılarak kültürel değerlerini unuttuğu ve her farklı etnik kimliğin ortak bir yaşam biçimini benimsediği görülmektedir.

Etnik gruplara ait özelliklerden biri de geleneksel konut yapılarıdır. Her etnik grubun kendi yaşayış biçimi, aile yapısı, yemek kültürü, sosyal yapısı, gibi özellikler aslında kendilerine ait mimari ve geleneksel dokuyu şekillendirmektedir. Bu nedenle etnik kimlik evlerin inşa edilme biçiminden, kullanılan malzemesine, yapının planlanışına, oda sayısına, konumuna kadar çeşitli özelliklerini etkilemektedir. Zamanla etnik kimliğini unutan grupların, günümüz teknolojisi ve maddi olanaklar gibi etkilerinde birleşmesiyle kendilerine ait olan geleneksel mimarinin de unutulmasına neden olmaktadır. Bu sebeple gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak amacıyla farklı kültürlerin geleneksel konutların yapımında ki etkisini ve farklılıklarını kayıt altına alarak yazılı bir kaynak oluşturmak, kültürümüze ve mimari değerlerimize sahip çıkılması açısından önemlidir.

1.1. ÇALIŞMANIN AMACI, KAPSAMI VE YÖNTEMİ

1.1.1. Çalışmanın Amacı

Kırsal mimari, kırsal alan özelliklerinin göz önünde bulundurularak o bölge ihtiyaçlarına göre mimari düzenin oluşmasıdır. Farklı bölgelere göre çeşitli yapıım teknikleri ve yöreye uygun malzemeler kullanılarak inşa edilmiş birçok yapı bulunmaktadır. Günümüzde değişen yaşam koşulları, ekonomik ve teknolojik sebeplerden geleneksel yöntemlerle yapılan yapılar azalmakta ve var olan yapılarda terk

edilerek kırsal mimari hızla yok olmaktadır.

Düzce ilinde kırsal yerleşimlerdeki geleneksel konut mimarisi de diğer bölgelerdeki gibi çeşitli sebeplerden zamanla yok olmakta ve bu konu hakkında yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Batı Karadeniz’de bulunan Düzce ilinin tarihi M.Ö. 1390-800 yılları arasında hüküm süren Hitit medeniyetine kadar dayanmaktadır. Birçok kavimin ve devletin etkisi altında kalmış olup bugün ise farklı kültürlerle ait insanların bir arada yaşadığı Düzce’de Manav, Muhacir, Laz, Gürcü, Abhaza, Çerkez, Kürt, Arnavut, Boşnak gibi çeşitli etnik kökenlere sahip insanlar yaşamlarını sürdürmektedirler. Bu nedenle Düzce farklı etnik kökene ait çeşitli geleneksel konut mimarisini bir arada görebileceğimiz ve etnik kökenlere ait farklılıkları karşılaştırabileceğimiz yerlerden biridir.

Bu çalışmanın amacı, Düzce ilinde bulunan farklı etnik gruplara ait kırsal yerleşimlerdeki günümüze kadar özgünlüğünü büyük ölçüde korumuş önemli geleneksel konut mimari yapı örneklerini kayıt altına alarak, gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak ve kültürel çeşitliliğimizin sürekliliği açısından yazılı bir kaynak oluşturmaktır.

1.1.2. Tezin Kapsamı ve Sınırlılıkları

Bu çalışmada Düzce ilinden dört farklı etnik gruba ait (Laz, Manav, Abhaza ve Hemşin) dört köy seçilmiştir. Bu dört köy hakkında tüm köyü kapsayan sekiz adet genel analiz yapılmıştır. Her köy için yapılan gözlemlere dayalı olarak geleneksel dokunun bozulmadığı veya az değişiklik gösterdiği beş adet konut belirlenmiştir. Bu konutların geleneksel yapım yöntem ve teknikleri, kullanılan yapı malzemeleri, plan tipleri ve yapıya özgü mimari detayları incelenmiştir.

Yakın tarihte köylere turistik amaçlı yapılmış siteler, bungalovların yanı sıra ana yol geçmesi gibi çeşitli etkenlerden dolayı köy ile bütünlüğü bozulan ve ulaşılması zor kısımlar çalışma kapsamında ele alınmamıştır.

1.1.3. Tezin Yöntemi

Çalışmaya öncelikle konuyla ilgili literatür taraması yapılarak başlanmıştır. Daha önceden benzer konuda yapılan lisansüstü tezler ve araştırma makaleleri incelenmiştir. Düzce ili ile ilgili bazı köyler hakkında yapılmış olan tezler ve makaleler olmasına

karşın yeterli yazılı kaynak oluşmadığı tespit edilmiştir. Geleneksel dokunun çok bozulmadığı farklı köylere ait olan köylerin araştırılması ve tezin amacına uygunluğunu saptamak için çeşitli öz çalışmalar yapılarak farklı araziler incelenmiştir.

Arazi çalışmaları sonucunda dört farklı köy tespit edilmiştir. Bu seçilen köyler tez kapsamında kırsal mimarinin incelenilme durumuna göre belirlenmiş olup geleneksel dokunun bozulduğu araziler seçilmemiştir. Seçilen köylere yeniden ziyaretlerde bulunulmuş ve tez kapsamında vaziyet planları üzerinden belirlenen sekiz adet analizin çalışmaları ve köy yapılarının fotoğraflandırmaları yapılmıştır. Ayrıca, özgünlüğünü büyük ölçüde korumuş geleneksel konutlar incelenerek plan krokileri çıkarılmıştır. Köy halkı ile yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler ışığında envanter paftaları oluşturulmuştur.

Arazi çalışmaları sonucunda analiz paftası oluşturulmuş ve her köy için dolu-boş, işlev, kat adedi, çatı tipi, yapım tekniği, malzeme, yapı durumu, özgünlük durumu belirlenmiştir. Bu analizler Düzce İli İl Özel İdaresinden alınan haritalara işlenmiş olup ayrıca pasta grafikler üzerinden de sonuçlar yüzde olarak ifade edilmiştir. Her köyde seçilen beş konut için örnek bir envanter tablosu oluşturulmuştur. Bu envanterlerin plan krokileri ve taslakları bilgisayar ortamında hazırlanarak çizilerek hazır hale getirilmiştir. Yapılan gözlemler ve konut sahipleri ile görüşmeler sonucunda elde edilen bilgiler yardımıyla yapıların tarihi, kullanım durumu, uğradığı değişiklikler, kullanılan yapı malzemeleri, plan tipi, kapı ve pencere doğramaları ve cephe detayları gibi kısımları fotoğraf ve bilgi notlarıyla desteklenmiş pafta haline getirilmiştir. Çalışma alanlarında elde edilen bilgiler, hazırlanan paftalar ve tablolar, geleneksel konut mimarisi ve etnik kültür farklılıkları karşılaştırmalı olarak analiz edilmesini sağlamıştır.

1.2. LİTERATÜR ÖZETİ

Geleneksel konut mimarisini anlamak, korumak ve gelecek kuşaklara aktarmak hepimizin bir görevidir. Geleneksel mimarimizin ve kültürümüzün kaybolmaması için gerekli çalışmalar yapmalıyız. Literatürde geleneksel mimariyle ilgili bir sürü çalışmalar yapılmıştır ve bazıları şunlardır:

Kırsal mimari, halk tarafından yapılan, yöresel-yerel mimarlık, yöreye özgü yakın çevredeki malzemeler kullanılarak inşa edilen, o kültürü anlatan yapılar olarak

tanımlanabilmektedir. Konya Emen köyü kırsal mimari özelliklerine baktığımızda ise çevrede bulunan doğal taşlar ile yığma yapım tekniği ile inşa edilen konutlar gözlemlenmektedir. Genellikle iki katlı olarak inşa edilen yapıların kırsal hayatın getirdiği gereklilikler sebebiyle zemin katların ambar, depo, ahır vb. gibi mekanlar olarak çözümlendiği üst katların ise yaşam katı olarak çözümlendiği gözlemlenmiştir [6].

Çerkes ve Abhazlar zorunlu yerleştirildikleri, gitmek zorunda kaldıkları bölgelerde genellikle yüksek, dağlık yerleri seçmişlerdir. Ruslarla yaşadıkları olaylar nedeniyle ormanlar genellikle sığındıkları yerler olmuştur. Baskın yeme ihtimallerine karşı konutlarını inşa ederken kaçışlarını kolaylaştırmak için farklı çıkışlar, geçişler yapmışlardır. Temiz, geniş bakımlı bahçeler dikkat çekmektedir. Hayvancılıkla uğraşmalarına rağmen ahır gibi bölümleri evin arkalarına gelecek şekilde bahçelerin uzak yerlerine yerleştirmişlerdir. Genellikle konutlarını çok katlı olarak değil tek katlı olarak inşa etmişlerdir [7].

Karabük ili Dudaş köyü geleneksel konutları incelendiğinde genellikle bir veya iki katlı yapılara rastlanılmıştır. Üç katlı yapı örneği oldukça azdır. Zemin katlar genellikle servis mekanı olarak kullanılarak mutfak, kiler, ahır gibi bölümler yer almakta olup ikinci katlar yaşam katları olarak değerlendirilmektedir. Sofalı plan tipine sahip olan konutlarda sofaya açılan odalar bulunmaktadır. Odaların içerisinde ocak, gusülhane, raf, yüklük gibi elemanlar bulunmaktadır. Ocak, ısınma ve yemek pişirmede kullanılmaktadır. Gündüz toplanan yataklar yüklüklere yerleştirilmektedir. Yıkınma ihtiyacı da gusülhane bölümlerinde giderilmektedir. Her bir oda bir aileye ait olduğundan odada özel ihtiyaçların karşılanabilmesi amaçlanmıştır. Mahremiyet açısından odalar arasında da ambar, merdiven, süt odası, depo gibi bölümler çözümlenmiştir [8]

Düzce iline bağlı Konuralp Mahallesi geleneksel konut mimarisine baktığımızda Türk evlerinde olduğu gibi iç sofalı plan tipi hakimdir. Sofanın uzun kenarına odaların konumlandığı kısa kenarında ise sokağa açılan pencerelerin olduğu gözlemlenmiştir. Dış cephelerde ise oldukça sadelik hakimdir. Hareketli cephelerin olduğu yapıların yakın geçmişte inşa edildiği ve onların da hareketliliği cumba, balkon gibi yapı öğeleri ile sağlanmıştır. İki veya üç katlı olarak rastlanan evlerde ara katların kışların sıcak olmasından dolayı kullanıldığından "kış katı" olarak da adlandırılmaktadır. Kış katı

ihtiyacı evlerde kat sayısının artışına böylelikle üç katlı geleneksel konut yapılarının oluşmasını sağlamıştır [9].

Düzce Konuralp'te geleneksel konutların inşasında kullanılan yapı malzemeleri başlıca taş, tuğla ve ahşaptır. Karkas yapım tekniği ile inşa edilen yapılar bu malzemeler kullanılmaktadır. "Hımış" adı verilen bu sistemde kolon ve kirişler ahşaptandır. Strüktür olarak ahşap dikmeler kullanılarak yapılan konutların dış duvar boşlukları genellikle geleneksel harman tuğlası ile dolduruldu bunun yanı sıra ahşapta dolgu malzemesi olarak kullanılmıştır. Cephelerde genellikle duvar üzeri kerpiç sıvama işlemi yapılmıştır. Konuralp yapılarında sıvasız olarak sadece duvar dolgu malzemesi gözükecek şekilde bırakıldığı da görülmektedir [10].

Türkiye coğrafyasına baktığımızda Türkçe, Lazca, Kürtçe, Gürcüce, Çerkezce, Abhazaca, Rumca, Pomakça, Süryanice, İbranice, Tatarca, Boşnakça, Arnavutça, Arapça, Ermenice gibi farklı dillerin konuşulduğu görülmektedir. Bu farklı dillerin varlığı aslında toplumundaki farklı etnik kültürlerin varlığına böylelikle Türkiye'nin çok kültürlü bir yapıya sahip olduğu görülmektedir [11].

Türkiye topraklarında birçok farklı etnik gruplar yaşamış ve tarihsel geçmişte bu farklı kültürlerin birikimi olan çeşitli kültürel miraslar bulunmaktadır. Geçmişten bugüne kadar gelen nesilden nesile aktarılan kültürel miraslara dil, gelenek-görenek, yemek, giyim, dans, müzik, mimari yapılar, sanat eserleri gibi unsurlar gösterilmektedir [12].

Batı Karadeniz Bölgesindeki yapılarda çoğunlukla ahşap malzeme kullanıldığı ve zemin katlarının taş duvarla inşa edildiği görülmektedir. Ahşap karkas yapım tekniği kullanılan yapılarda karkasların arası kerpiç malzeme ile doldurulmaktadır. Kastamonu, Göynük ve Safranbolu'da dış cephelerin katıkları sıva ile sıvandı, Amasra, Ereğli ve Bartın'da ahşap kaplama yapıldığı çalışmada bahsedilmiştir [13].

Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki evlerin çoğunun plan yapısı eskilerden beri benzerlik göstermektedir. Geleneksel konut planında herkesin bir arada bulunabileceği sofa dediğimiz büyük bir mekan bulunmaktadır. Planlar sofa etrafında şekillenmektedir [14].

Tarihi Safranbolu evlerinde yöresel malzeme olarak taş, kerpiç ve ahşap bir arada kullanılmaktadır. Bunun sebebinin ise çevrede bu üç malzemenin çok bulunmasından dolayı evlerin yapımında hepsinin bir arada kullanıldığı görülmektedir. Zemin katlar taş

malzeme ve yığma yapıım sistemiyle yapılmakta olup üst katların ahşap iskeletli duvarlardan oluşmaktadır. Safranbolu evleri denilince akla hemen cumbalar gelmektedir, bunlara çıkmalar ya da attırmalar denilmektedir. Bu çıkmalar nedeniyle cephe hareketliği, düzeni sağlanmaktadır [15].

Batı Karadeniz Bölgesinin topografik yapısı nedeniyle çıkmaların oluşmasında önemli bir etkendir. Çıkmlar tek düzelikten binayı kurtaran, evlerin sokağa bakan kısımlarında çevreyi seyretmek amacıyla sofalı konutların köşelerde oda çıkması şeklinde, ortada çıkma olursa eyvan çıkması olarak görülür. Pencereler, kapılar, bacalar cepheyi oluşturan unsurlardır. Bölgede konutlar, düzenli, dengeli, komşuya saygılı, mahremiyete önem veren bir biçimde inşa edilmiştir [16].

Ev mimarisinin biçimlenişin de bulunduğu coğrafi koşulların özellikleri etkilemektedir. Eski zamanlarda evler genellikle suya ulaşımı yakın yerlere göre konumlanmaktaydı. Bu yüzden tarih boyunca su ve toprak önemli bir etken olmuştur. Geleneksel köy evlerinde kullanılan tüm malzemeler çevreden elde edilen doğal malzemelerdir. Batı Karadeniz bölgesindeki geleneksel konutta kullanılan malzemenin coğrafyada ormanların çok olması ve ulaşımın kolay olması nedeniyle ahşabın ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu bölgelerde toprak yapısının killi olması sebebiyle ise kerpiç, çamur sıva gibi malzemelerin elde edilme kolaylığı köy evlerinde yapı malzemesi olarak kullanımında büyük bir yer kaplamaktadır [17].

2. DÜZCE’NİN TARİHİ, COĞRAFI, DEMOGRAFİK YAPISI VE MİMARİ ÖZELLİKLERİ

2.1. DÜZCE’NİN TARİHİ

Düzce, Karadeniz Bölgesinin Batı kısmında yer almaktadır. Düzce ilinin nüfusu 405131 kişidir ve yüzölçümü 2593 km² bir alana sahiptir. Düzce'nin toplam 7 ilçesi, (Gümüşova, Gölyaka, Çilimli, Cumayeri, Akçakoca, Yığılca, Kaynaşlı) 2 beldesi (Beyköy, Boğaziçi) ve 278 köyü bulunmaktadır [17], [18].

Düzce tarihine baktığımızda çeşitli devletlerin etkisinde kalmış olup 15. yüzyıldan beri varlığına sürdüren bir yerleşim yeridir. M.Ö. 8000-5500 Neolitik Çağ, M.Ö. 297 Britanya, M.Ö. 74 Roma ve sonrasında Bizans, Osmanlı ve şu an Türkiye Cumhuriyeti’ne bağlı bir ildir. Eskiden Akçakoca'da olan Prusias, Konuralp'te bulunan Prusias Hypuium yerleşim yerlerinde bulunan Helenistik ve Roma dönemlerine ait kalıntılar antik bir kent olduğunu kanıtlamaktadır. [19].

Bugün Düzce şehrinin kurulduğu yer olan Düzce Ovası Britanya döneminde bataklık durumundaydı, Roma İmparatorluğuna geçtikten sonra bataklık olan bölge elverişli tarım arazilerine dönüştürülerek önem kazandı [19].

Osmanlı Devleti Diapolis ve Prusisas bölgelerini feth ederek kendi topraklarına kattı ve bu dönemde Düzce'nin eski adı olan Konsapa olarak değiştirildi. Yerleşim yerinin merkezi olduğu yer Gümüşbadi olup ilçe merkezi Üskübü'dür. Osmanlı zamanında Kastamonu vilayetine bağlı olan Düzce, 1869 yılında Bolu Sancağına bağlı bir kaza olmuştur. 1999 yılında yaşanan iki büyük deprem sonucu Bolu'ya bağlı Düzce ilçesi iken büyük hasarlar alması sonucu daha çabuk toparlanması için 9 Aralık 1999 tarihi Bakanlar kurulu kararı ile Türkiye'nin 81. ili olmuştur [20].

2.2. DÜZCE'NİN COĞRAFYASI

Düzce ili, Düzce Ovasında yer alan ortası çukur, etrafı dağlarla çevrilmiş alanlardan oluşmaktadır. Karadeniz'e kıyısı olan Kuzey bölgesinde Akçakoca Dağları, doğu kesiminde Bolu Dağları bulunmaktadır. Düzce Ovası verimli toprağı olmasından dolayı tarımsal faaliyetler açısından önem taşımaktadır. Tarım alanlarının sulanması ve içme suyunun elde edilmesi açısından da önemli akarsuları barındırmaktadır. Bunlar başlıca Küçük Melen Çayı, Büyük Melen Çayı, Uğur Suyu ve Asar Suyu'dur [21].

Şekil 2.1. Düzce ili [22].

Kuzey Anadolu Fay hattı üzerinde bulunan Düzce ili jeotermal sıcak su kaynaklarının olması sebebiyle ilin farklı yerlerinde olan Efteni kaplıcası, Akçakoca Fakıllı Mağarası, Derdin köyü kaplıcaları gibi sağlık ve turizm açısından önemli bir yere sahiptir [20].

Düzce ilinde Karadeniz iklimi hakimdir. Karadeniz iklimi ılıman bir iklim olup havasının nemli bir yapısı vardır. Yılın genelinde yağışlar hakim olup yıllık ortalama sıcaklık 13,3 derece olarak gözlemlenmektedir. Düzce doğal bitki örtüsü açısından zengin olup kıyı bölgelerinde maki çeşitleri ve etrafının dağlarla çevrili olması nedeniyle de çeşitli ağaçları barındırmaktadır. Ormanlarında kestane, meşe, gürgen, kayın, karaçam, sarıçam, köknar gibi ağaçlar hakimdir [20], [23].

2.3. DÜZCE'NİN DEMOGRAFİK YAPISI

Düzce coğrafi konumu nedeniyle önemli geçiş noktalarından biri olması, iklim ve bitki örtüsünün insan yaşamı için uygunluğu gibi nedenlerden 19. yüzyılın ikinci yarısında ve 20. yüzyılın başlarında yapılan göçlerde tercih edilen yerleşim bölgelerinden biri olmuştur. Osmanlının yapmış olduğu iskan politikalarının da bu tercihlerde etkin olduğu düşünülmektedir. Yapılan göçler sonucunda Düzce'nin neredeyse toplam nüfusunun yarısı o dönemlerde göç eden kişiler tarafından oluşturulmuştur.

Nüfus yapısını etkileyecek kadar büyük göçler almadan önce Düzce'de yerli Türkler (Manavlar), Kürtler ve Romanlar vardı. Göç akımı sonrasında Abhaza, Çerkes, Kırım Tatarı, Gürcü, Laz, Muhacir, Hemşinli, Pomak, Arnavut, Ordulu, Boşnak ve Doğu Karadenizlilerde gelmiş oldu. Bunların yanında azınlık olarak Ermeni ve Rumlarda Düzce'ye yerleşti.

18.yy.'da Düzce, ova üzerinde bulunan küçük bir köy yerleşimiydi. Göçlerin etkisiyle Düzce hızla büyüdü ve bu büyüme köy sayısını ve nüfusunu arttırdı [19], [24].

Düzce kazası, 1844 yılı nüfus sayımı yapıldığı zamanda yaşayanların çoğu Türk ve Müslüman iken Kafkasya'dan vs. gelen Çerkes ve Abhazaların göç etmesiyle millet çeşidi olarak eski belgelerde Nuh'un gemisi gibi benzetmeler yapılmakla birlikte Düzce halkının etnik yapısında değişmeler ve farklılaşmalar meydana gelmiştir. Göçmenler geldiklerinde kendilerine ait köyler oluşturup, kendi etnik kültürlerine göre yaşamaya devam etmiştir. Bu sebeple ilk başta yerli halka yabancı kalmışlardır. Kafkasya'dan, Doğu Karadeniz'den, Rumeli'den, Doğu Anadolu'dan bir sürü göçmen gelerek nüfusun artmasında ve şehrin büyümesinde büyük etki yaratmıştır.

19. yüzyılda Osmanlı genel nüfusu azalırken daralan Osmanlı sınırları içerisindeki Müslüman Türk nüfusu kaybedilen topraklardan gelen göçlerle artış kaydetmiştir. 19. yüzyıllarda yaşanan bazı savaşlar nedeniyle göçler yaşanmıştır. 1806-1812 Osmanlı-Rus savaşı sonunda Balkanlardan 200 bin Türk, 1854-56 Kırım Savaşı sonunda 600 bin Kırımlı, 1877'de de Kafkaslardan 1 milyon kişi Osmanlı topraklarına göç etmiştir. Bu göçmenler ülkenin çeşitli yerlerine yerleşmişlerdir ve bunun başında Düzce ili de yer almaktadır [19].

Laz, Hemşinli, Gürcü Çerkes, Abaza, Ordulu, Batumlu, Hopalı, Tatar, Arnavut, Boşnak,

ve Muhacir vs. gibi geldikleri yerlerin adları ile anılmışlar ve kendilerine ait köyler kurarak yaşamlarına devam etmişlerdir. Böylelikle Düzce ili farklı etnik kültürlerin bir arada yaşandığı illerimizden biri olmuştur.

2.3.1. Etnik Kültür

Türk Dil Kurumu sözlüğünde “Etnik” kelimesi aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu olarak tanımlanmaktadır [25].

Farklı kişiler etnik köken, etnik kimlik, etnik gruptan şöyle bahsetmişlerdir:

Smith’e göre, ortak tarihi anı, dil, din, kültür ve özel isimlerinin olması ile birlikte ortak dayanışma içinde yaşayan insan topluluğu” olarak tanımlamaktadır [26].

Holland ve Gentry’e göre etnik köken, uzun bir süre boyunca ortak tarihi olayları, kültürel bağları ve değerleri paylaşan insanların bir araya gelerek uyum içinde yaşadığı topluluklar olarak tanımlanmıştır [2].

Şentürk'e göre, insan yaşam sürdüğü sürece sosyal bir varlık olarak kabul edilir. İnsanların bir arada yaşama isteği, çeşitli ortak değerleri paylaşan bireylerin gruplar halinde bir araya gelerek oluşturduğu birliktelik olarak tanımlanır. Bu birliktelik, geçmişten geleceğe düşüncelerini, değerlerini, sosyal ve kültürel yapılarını gelecek nesillere aktararak korunmuştur. [27].

Brass'a göre, etnik kültürden bahsedebilmek için altı maddenin olması gerekmektedir. Bunlar sırasıyla; özel ismi olması, ortak soy inancı, ortak anılar, ortak kültürel öge (dil, din, kıyafet, yiyecek vb.), belli bir ulus ile bağlantılı, grup üyelerinin etnik grubu benimsemesidir [28].

2.3.2. Tez Kapsamında İncelenen Etnik Gruplar

2.3.2.1. Manavlar

Manav kelimesi için birçok kaynakta yerli halk, yerli olan muhacir olmayan, yerleşik Türk gibi ifadeler kullanılmaktadır [29]. Bu tanımlar doğrultusunda bir yerden göç etmemiş, yer değiştirmeyen, sonradan yerleşen kişilerden ayırt etmek için Manav kelimesi kullanılmaktadır [30], [31]. Başka kaynaklarda ise daha farklı tanımlarda

yapılmıştır. Bunlardan bazıları, Orta Asya'dan Batı Anadolu'ya gelen insanlara Türk ve Yörük olarak tanımlanmıştır. Yörükler bir zaman sonra göçebelikten yerleşik hayat geçerek bereketli toprakları işlemeye başlamışlardır. Bu nedenle manav-çiftçi olarak anılmışlardır. Ayrıca Osmanlı döneminde sarayın çeşitli sebze, meyve, yoğurt, süt, et gibi gıda ihtiyaçlarını karşılayan yöre halkından "manav" olarak bahsedilmiştir [32], [33].

13. yüzyıldan sonra Anadolu'ya yerleştikleri öngörülen Manavlar özellikle Batı Anadolu bölgesinde yaşamaktadırlar. Türkiye coğrafyasına baktığımızda dağılımları yoğun olarak Bursa, Balıkesir, Sakarya, Kocaeli, Eskişehir, illerinde bulunmakla birlikte Çanakkale, Kütahya, Bolu, Düzce, Bilecik, Kastamonu, Afyon gibi illerde de yaşamaktadırlar. Özellikle sadece manavların yaşadığı köyler Batı bölgesinde fazladır [32].

Diğer etnik kökenlere göre manavların farklı bir dili yoktur dili Türkçedir. Türkçe konuşur, Türkçe yazarlar sadece telaffuz ettikleri bazı kelimelerde değişiklikler görülmektedir. Örneğin Patates: Kumpir, Domato: Domates, Bostan: Kavun gibi kelimeler farklı konuşulmaktadır [32].

2.3.2.2. *Abhazalar*

Abhaz ya da Abhaza da denilmekte olan Abhazalar Kafkaslar ile Karadeniz arasında kalan bölgede yaşamakta olan Kuzey Kafkasya yerli halkına denilmektedir [34].

Abhazalar kendilerine Apsua da demektirler ve Abhazalar farklı boylara mensupturlar. Bunlar Karadeniz kıyısında yaşayanlara Abzıblar, Ahçipsalar, Cigetler, Kuzey iç kesimlerinde ise Aybgalar ve Zamballar, Kafkas Dağlarının kuzeyine gidenlere Aşkaruva, Aşuva gibi isimler denmektedir [35].

Rus yönetimi tarafından Kuzey Kafkasya'nın işgal edilmesi sonucunda Abhaza halkı Osmanlı topraklarına yerleştirilmişlerdir. Abhaza kültürünün kökleri asıl vatanı olan Abhazy'a dayanmaktadır. Nüfusun büyük kısmı Rus ordusu tarafından yok edilip göç etmek zorunda kalan Abhazaların kültürünün birikiminin büyük bir çoğunluğu Türkiye'de bulunmaktadır [36].

Anadolu'da yaklaşık bir buçuk asırdır yaşamakta olan Abhazaların 19. yüzyılda Osmanlı döneminde göç edenlerin büyük bir çoğunluğu Balkanlara yerleştirilmiş olup, 1877-78'

de Rus-Osmanlı savaşından sonra Anadolu'ya yerleşmişlerdir. Türkiye coğrafyasına baktığımızda Balkanlardan gelen Abhazaların büyük bir çoğunluğu Düzce, Sakarya, Bilecik, Bursa, İzmit, Eskişehir gibi şehirlere yerleşmişlerdir. Kuzey Kafkasya bölgesinden göç edenlerin ise özellikle Tokat, Samsun, Kayseri, Adana şehirlerine yerleşmişlerdir [37].

Abhaza diline baktığımızda ise Kuzey Kafkas dil ailesine bağlı olan Abhazca dilini konuşmaktadırlar. Çerkes etnik grubu ile benzerlik göstermekle birlikte farklı kültürlere aittirler ama kardeş bir aileye mensup diyebilmekteyiz. Her ailenin kendi içinde tanınmak için kullandıkları bir aile adı vardır soyadından farklı olan bu özel isim ile kendilerini tanıtılmaktadırlar.

2.3.2.3. Lazlar

Lazlar, Türkiye'nin özellikle Doğu Karadeniz ve Güney Batı Kafkasya Bölgesinin en eski ve yerli halklarından [38]. Rize'nin Pazar ilçesinden Gürcistan sınırına kadar olan Sarp köyünün de içinde bulunduğu yerlerde yaşan halk Laz etnik kültürüne sahiptirler ve Lazca konuşmaktadırlar [39].

Osmanlı döneminde Lazistan Sancağı olarak geçen yer şu an günümüzde Rize ve Artvin illerini kapsayan toprak parçasının tamamıdır [40].

Türkiye'de genel olarak Karadenizli olan herkes için Laz denilmektedir. Fakat Karadeniz'de Lazlar azınlık halde bulunmaktadırlar [41]. Özellikle Lazlar, Rize ilinin Ardeşen, Pazar, Çamlıhemşin, Fındıklı ve İkidere ilçelerinde, Artvin ilinin Hopa, Borçka ve Arhavi ilçelerinde yoğun olarak yaşamaktadırlar [38].

Doğu Karadeniz bölgesinden göç eden Lazlar zellikle Batı'da Düzce ili Akçakoca İlçesinde, Sakarya ili Hendek, Akyazı ve Sapanca ilçelerinde, Bursa, Kocaeli, Yalova, Amasra, Zonguldak gibi Batı Kıyılarında ve İstanbul başta olmak üzere büyük şehirlerde yaşamaktadırlar [42].

Dilleri, kültürleri ve tarihleriyle Kafkasyalılık özelliği taşıyan Lazlar, Güney Kafkasya dil ailesine ait Lazca dilini konuşmaktadırlar. Yapı ustalığı gelişen Lazlar için yarı kâgir şeklinde yaptıkları mimari evler önemli yer tutmaktadır [40].

Laz toplulukların dini yapısı incelendiğinde 4. Yüzyılda Hristiyanlığı benimsedikleri görölmektedir. Osmanlı İmparatorluğunun 1461 yılında Karadeniz'i etki alanına almasıyla İslam diniyle tanışmaya başlamışlardır [38].

2.3.2.4. Hemşinliler

Hemşin halkı, akademik çalışmalarda Doğu, Batı ve Kuzey Hemşinliler olarak üç ayrı grup olarak bahsedilmektedirler. Doğu Hemşinli, Karadeniz'in doğusunda olan Artvin'in Hopa, Kemalpaşa, Borçka ilçelerinde yaşayanlara, Batı Hemşinli ise Rize ilinin Ardeşen, Fındıklı, Pazar, İkizdere, Çayeli gibi ilçelerinde yaşayanlara denmektedir. Kuzey Hemşinli ise Türkiye'de yaşamayan Rusya'nın Karadeniz kıyısında ve Abhazya'da yaşıyan Hemşinlilere denmektedir [43]. Doğu Hemşin'de yaşayan Hemşinli halkın birçoğu batıya göç ederek büyük şehirlere ya da Bolu, Sakarya (Karasu, Kocaali, Ferizli), Düzce (Akçakoca, Çilimli) bu illerde bulunan ilçelerin köylerine yerleşmişlerdir [44].

Hemşinlilerin etnik kimliğini oluşturan en önemli özelliklerinden biri dil olmuştur. Doğu Hemşinliler Hemşince konuşurken Batı Hemşinliler Türkçe konuşmaktadırlar [45].

Lazlarla yakın bölgeleri paylaşan Hemşinliler iki ayrı etnik grup olarak birbiri ile iç içe yaşayan ve en birbirlerini en iyi tanıyan gruplar olarak bahsedebiliriz. Artvin ili Hopa ilçesi ikisi içinde yoğun olarak yaşadıkları neredeyse yarı yarıya nüfusu paylaştıkları ilçedir. Eski zamanlarda özellikle Hemşinlilerin yüksek yerleri seçerek dağ köylerinde yaşadığını ve Lazların ise daha çok yerleşik hayatı benimsediğini bazı kaynaklar bahsetmektedir [46].

2.4. DÜZCE'NİN GELENEKSEL KONUT MİMARİSİ

Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan Düzce ili etrafı ormanlık alanlarla çevrilidir. Böylelikle orman alanların yoğun olması yapılarda kullanılan malzemeyi belirlemektedir. Bölgede ağaca kolay ulaşılabilmesi ahşap işçiliğinin gelişmesini ve artmasını sağlamıştır. Bundan dolayı Düzce ilinde var olan kırsal yerleşim yerlerinde geleneksel konutların büyük çoğunluğunda ahşap malzeme kullanılmıştır. Ahşap iskeletli yapım sisteminden cephe kaplamalarına, duvar dolgu malzemelerinden, yapı içlerinde tavan, taban döşemelerinde, kapı-pencere doğramalarında, merdivenlerde vb.

kısımlarda da ahşap malzemeler çokça kullanılmıştır. Kırsal yerleşim yerlerinde ahşap karkas sistem yerine yığma yapıda kullanılmaktadır. Fakat kırsal yerleşimlerden farklı olarak merkezdeki konutların yapımında betonarme sistem tercih edilmiştir ve geleneksel malzemeler yerine çağdaş malzemelere geçiş yapılmıştır.

Bölgenin sahip olduğu coğrafi özellikler, iklimi, bitki örtüsü gibi faktörler geleneksel konutların yapımında etkili olmaktadır. Yağışların etkili olmasından kaynaklı yapıdan suyu uzaklaştırmak çokça önemlidir.

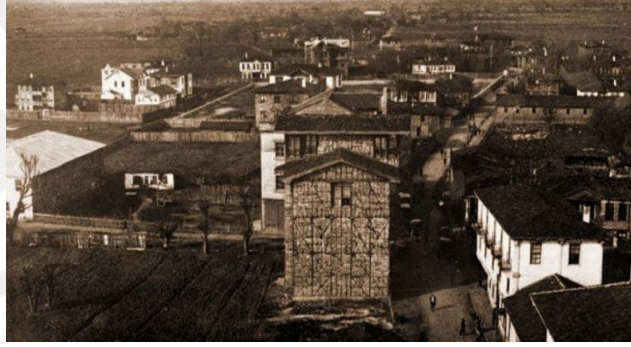
Geleneksel konut mimarisinde Düzce genelinde kırsal yerleşimlerde görülen yapılarda ahşap iskelet veya yığma sistem tercih edilmektedir. Temel kısımlarını sulardan uzaklaştırmak ve ahşap malzemenin zarar görmemesi açısından yapı taş temel üzerine oturtulduktan sonra belli aralıklarla ahşap dikmeler ve çaprazlamalar atılarak iskelet sistem inşa edilir ve iskelet aralarına yerel malzemeler (ateş tuğlası, kerpiç, dal örgü vb.) doldurularak duvarlar örülmektedir. Bu teknik ile oluşan yapılara "hımış" yapı denmektedir [47]. Yığma yapı ise geleneksel malzemenin üst üste yığılmasıyla oluşmaktadır. Çatı, ahşap kalaslar kullanılarak saçaklı olacak şekilde oluşturulmuştur. Çatıların üzeri marsilya veya alaturka kiremit kullanılarak örtülmüştür. Ormanlık bir bölge olması sebebiyle yapılarda ahşap malzeme oldukça fazla kullanılmıştır. Köylerdeki konutlar genellikle iki veya üç katlıdır [48].

Genel plan düzeni, kullanıcının sosyal yaşam ve yaşama biçiminden kaynaklanan gereksinimlerine ve günlük eylemlerine bağlı olarak tasarlanmıştır. Genelde yapıların alt katlarında ahır, depo ve odunluk gibi mekanlar çözümlenirken üst katlarında yaşam alanı olacak şekilde mekanlar çözümlenmektedir. İki katta konut olarak kullanılan yapıların planları genelde alt ve üst kat birbirine benzemekte olup servis mekanları mutfak, depo, ambar, merdiven vb. kısımlar genellikle zemin katlarda çözümlenmiştir. Birinci katlarda ise aile odaları bulunmaktadır. Batı Karadeniz iklimi sert bir iklim olduğundan iç sofa plan tipi hakimdir. Sofalar geleneksel konut mimarisi açısından en önemli öğelerden biridir. Sofa bölümleri evlerde odaların kapılarının açıldığı, geçişlerin sağlandığı ev halkının ortak buluşma noktalarından biridir [49].

Şekil 2.2. Akçakoca Topçuoğlu Evi [49].

Şekil 2.2.'de Akçakoca ilçesi kırsal yerleşim yerinde bulunan geleneksel konut mimarisi örneği görülmektedir. İki katlı ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiş yapının duvar dolgu malzemesi ise tuğla olarak kullanılmıştır.

Şekil 2.3. Düzce merkezde 1928 yıllarına ait geleneksel konut [50].

Şekil 2.3.'de Düzce merkezde 1929 yıllarına ait geleneksel konutlarından örnekler görülmektedir. Genellikle bahçeli iki-üç katlı ahşap iskeletli veya yığma yöntem ile yapılan müstakil konutlar yerine betonarme yöntem ile inşa edilen üç-dört katlı apartmanlar, toplu konutlar gözlemlenmektedir Şekil 2.4.'de günümüz kent merkezindeki konutlar yer almaktadır [17].

Şekil 2.4. Düzce merkezde bulunan yeni dönem evleri [51]

3. FARKLI ETNİK GRUPLARA AİT SEÇİLEN KÖYLERİN İNCELENMESİ

3.1. DADALI KÖYÜ (MANAVLAR)

3.1.1. Dadalı Köyü'nün Genel Özellikleri

Düzce ilinin Akçakoca ilçesine bağlı olan Dadalı köyü bir Manav köyüdür. Düzce il merkezine 31 km, Akçakoca merkeze 8 km uzaklıkta olan köy 1640 yılında kurulmuştur. Köy nüfusu 556 kişidir [52]. Köy kurulmadan önce gruplar halinde yaşayan Manavlar eşkıyalar tarafından talan edilince bir arada yaşamaya karar vermişlerdir. Bu sebeple Dadalı köyünü seçerek buraya hep birlikte yerleşmeye karar vermişlerdir. İlk başta ismi Tatalu daha sonra Tanta, Dadana ve Dadalı olarak değişmiştir. Bir arada yaşama fikri köyün mimarisine ve köy yerleşimine yansımıştır. Büyük bahçeler, birbirinden ayrı evler yerine sokak dokusu olan yan yana neredeyse komşularının cephelerini kapatan evler görmek mümkündür. Çoğu evin bahçesi olmayıp sokaktan direk evlere girişler yapılmaktadır. Belli bir düzen içinde olmayıp karmaşık bir yerleşim planına sahiptir. Köy halkının geçim kaynağı fındıkçılık olup nadirde olsa hayvancılıkla uğraşmaktadır. Karadeniz bölgesinde bulunan köyde geleneksel konutlar genellikle ahşap karkas sistem ve tuğla dolgu duvarlarla inşa edilmiştir. Manav köyünün bir diğer özelliği ise eğimli bir araziye sahip olan köyde yapıların alt katları genellikle ahır üst katları ise konut olarak kullanılmaktadır. Günümüzde ise hayvancılık azaldığından bazı yapılarda bodrum katlar depo, garaj olarak kullanılmaya başlamış olup işlev değişikliği meydana gelmiştir.

DÜZCE İLİ / AKÇAKOCA İLÇESİ / DADALI KÖYÜ

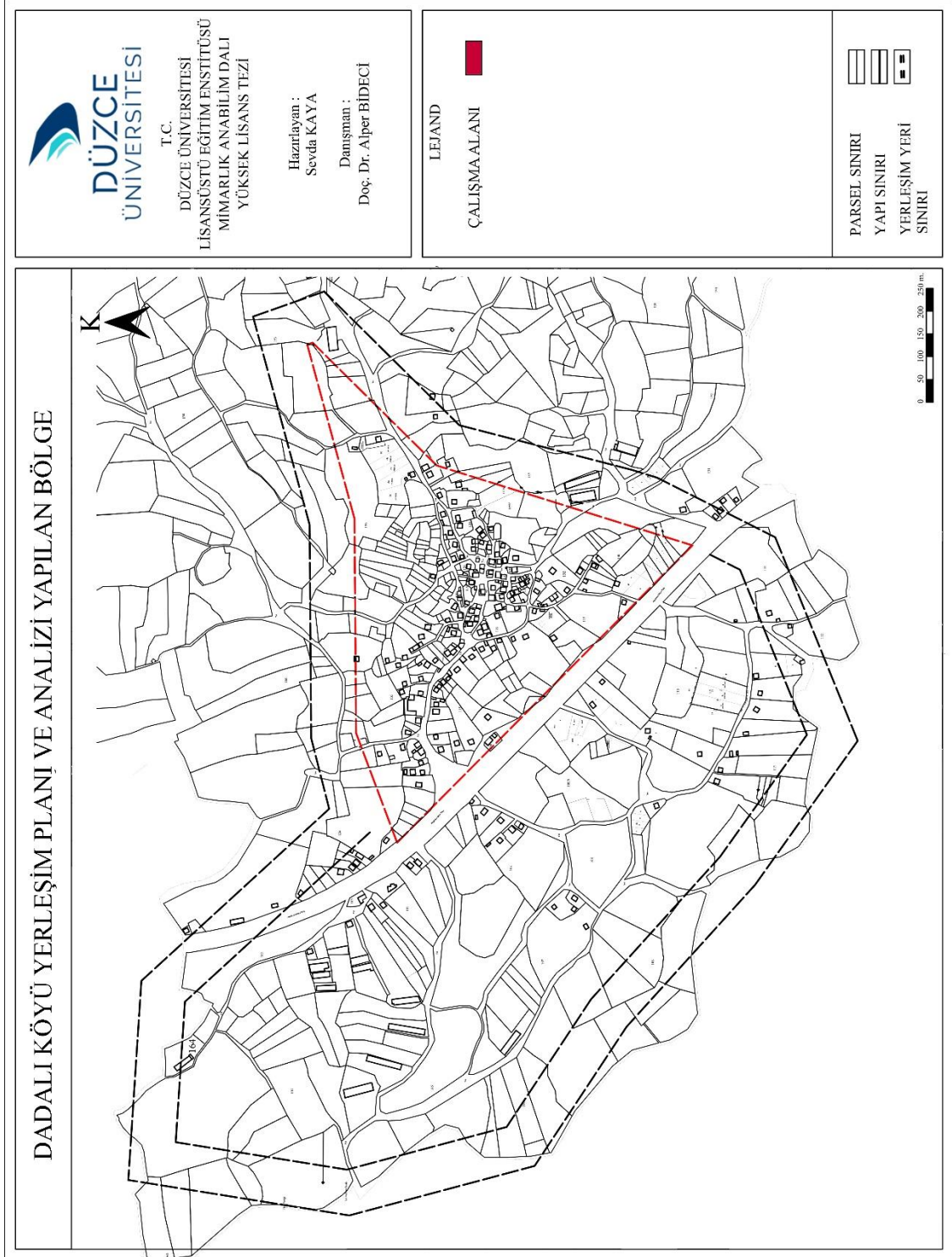

Şekil 3.1. Dadalı köyü

3.1.2. Dadalı Köyü'nün Genel Analizleri

Manav köyü olan Dadalı köyünün özelliklerini daha iyi anlayabilmek için sekiz adet farklı analiz yapılarak incelenmiştir. Bu analizler sırasıyla şunlardır: 1) Doluluk-boşluk analizi 2) İşlev analizi 3) Kat adedi analizi 4) Çatı analizi 5) Yapım tekniği analizi 6) Malzeme analizi 7) Yapı durumu analizi 8) Özgünlük durumu analizi.

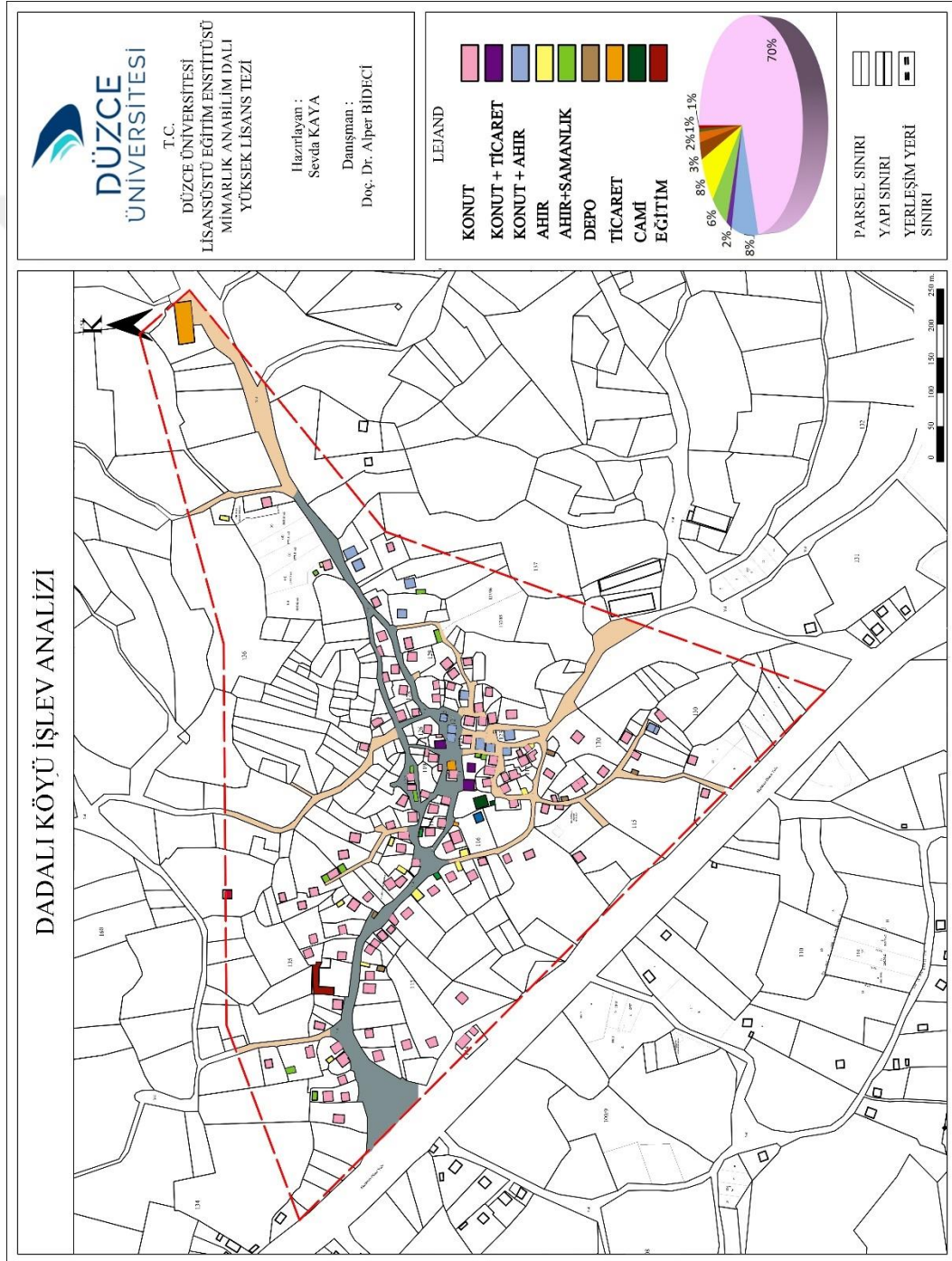
Dadalı köyünün genel yerleşim planı siyah çerçeveli kısımdır çalışma alanında analiz yapılan kısımlar ise kırmızı ile gösterilen bölgedir. Bu şekilde seçilmesinin sebebi köyün asıl yerleşim yerinin kırmızı bölge olması diğer kısımların köy merkezine uzaklık ve ulaşım sorunları sebebiyle yoğunluğunun azalmış olmasıdır. Kırmızı bölge dışında kalanlar analizlerde dikkate alınmamıştır ve Şekil 3.2’de gösterilmiştir.

Şekil 3.2. Dadalı köyü yerleşim planı paftası

ahır+samanlık, depo, ahır, cami, ticaret ve eğitim yapısı olmak üzere 9 farklı işlev yapısı bulunmaktadır.

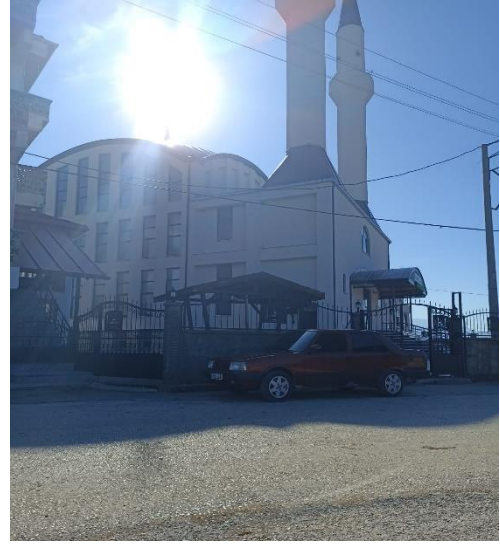
Çalışma alanında 166 yapı tespit edilmiştir. 166 yapının 116 adedi konut yapısıdır, 14 adet konut+ahır, 3 adet konut+ticaret, 13 adet ahır, 10 adet ahır+samanlık, 5 adet depo, 3 ticaret, 1 cami, 1 eğitim yapısı olarak analiz edilmiştir. İşlev analizi paftası Şekil 3.4'de gösterilmiştir.

Şekil 3.4. Dadalı köyü işlev analiz paftası

a) Ticaret

b) Camii

Şekil 3.5. Dadalı köyü farklı işlev tipleri

3.1.2.3. Kat Adedi Analizi

Çalışma alanında yer alan 166 yapının 36 tanesi tek katlı, 89 tanesi iki katlı, 41 tane yapı ise üç katlıdır. Üç katlı konut yapısı köylerde pek görülmezken dadalı köyünde üç katlı yapılar hakimdir. Hem eski hem yakın dönemde üç katlı yapılar inşa edildiği gözlemlenmiştir. Köy halkının yaşadığı konut yapıları genellikle iki veya üç katlı yapılardır. Özellikle alt katları eskiden ahır işlevinde kullanılmış olup günümüzde ise bazı evlerde aktif kullanımına devam edildiği gözlemlenmiştir. Tek katlı yapılar ise çoğunlukla ahır, samanlık, depo, ticaret vb. yapılarda görülmüştür. Kat adedi analiz paftası Şekil 3.7’de gösterilmiştir

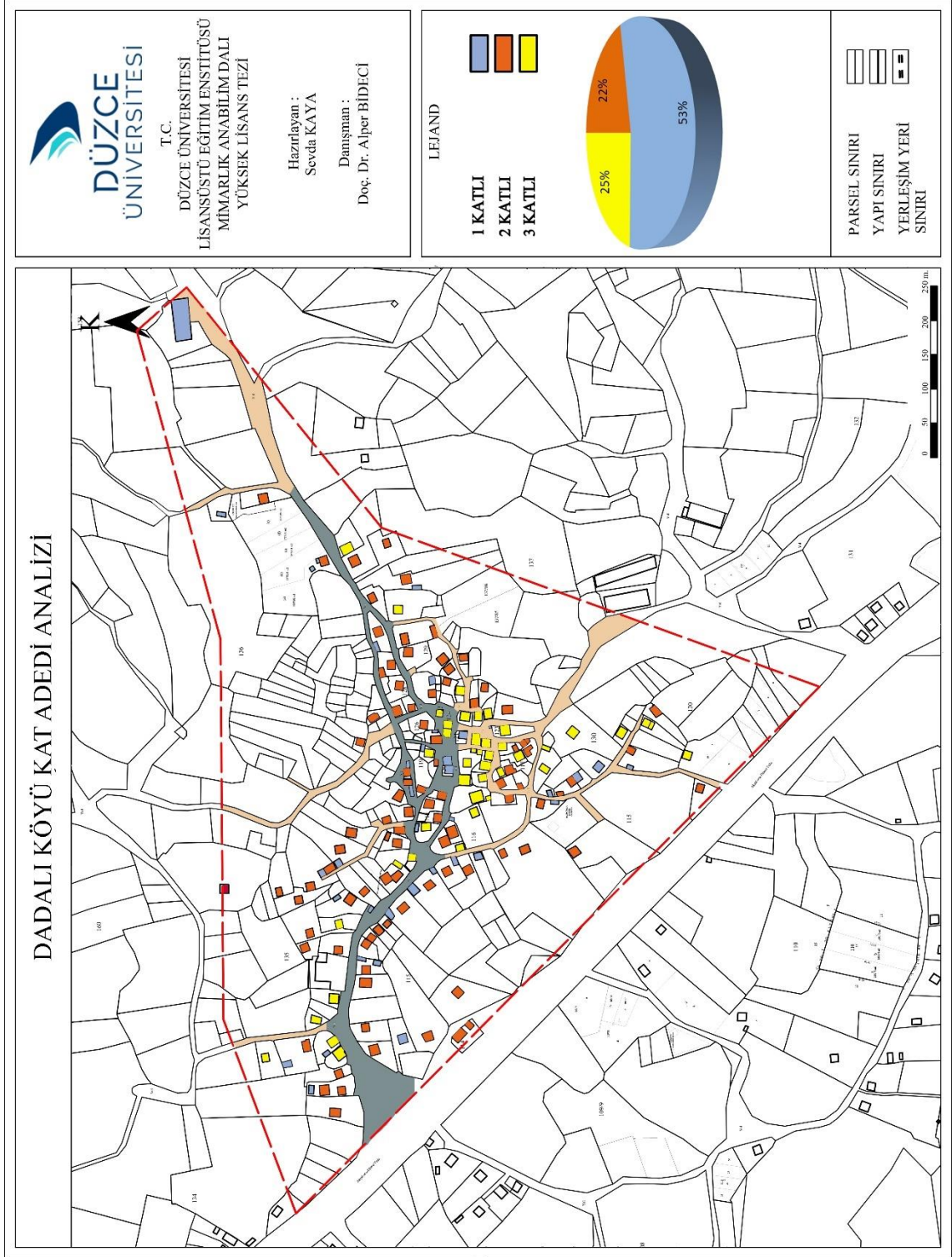

a) Tek katlı yapı

b) Üç katlı yapı

Şekil 3.6. Dadalı köyü farklı kat örnekleri

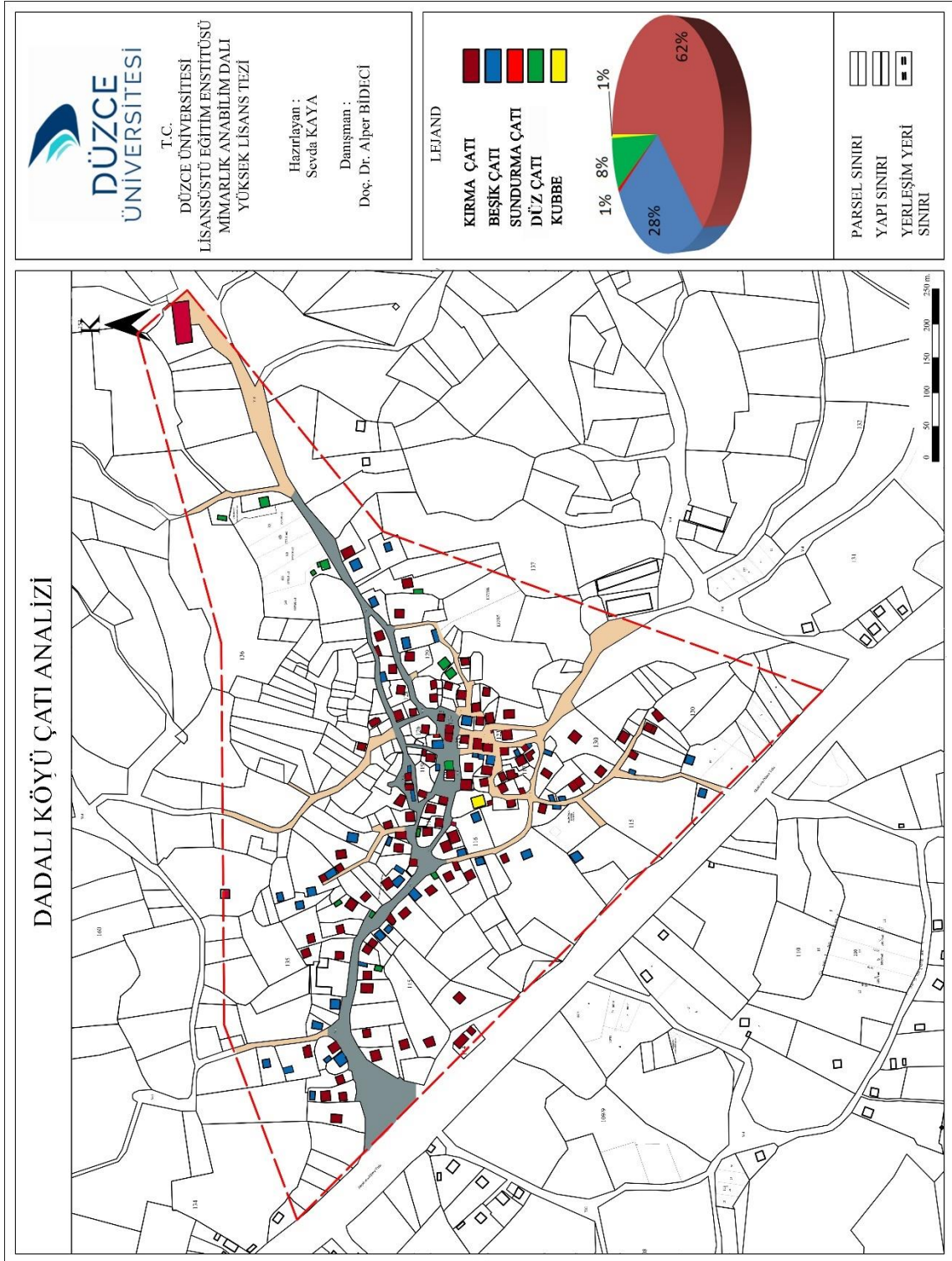

Şekil 3.7. Dadalı köyü kat adedi analiz paftası

3.1.2.4. Çatı Analizi

Yapılan analiz sonuçlarında kırma çatı, beşik çatı, sundurma çatı, kubbe çatı ve çatısı olmayan yapılar analiz edilmiştir. 103 tane kırma çatı, 47 tane beşik çatı, 1 tane sundurma çatı, 1 kubbe çatı ve 14 tane düz çatı tespit edilmiştir. Konutların üst örtüsü

çoğunlukla kırma çatı tipi olarak marsilya kiremit kullanılarak yapılmıştır. Beşik ve sundurma çatılar çoğunlukla tek katlı yapılarla benzerlik göstererek ahır, samanlık, depo, ticaret vb. yapılarda görülmüştür. Çatı analiz paftası Şekil 3.8’de gösterilmiştir.

Şekil 3.8. Dadalı köyü çatı analiz paftası

a) Kıırma çatı

b) Sundurma çatı

Şekil 3.9. Dadalı köyü farklı çatı örnekleri

3.1.2.5. Yapım Tekniği Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda ahşap karkas, yığma ve betonarme yapım tekniği ile inşa edilen yapılar tespit edilmiştir. 53 adet yığma, 79 adet betonarme, 34 tane ahşap karkas yapım tekniği verileri elde edilmiştir. Yapım tekniği analizi Şekil 3.11’de gösterilmiştir. Eskiden genellikle ahşap karkas yapım tekniği ile kullanarak inşa edilen yapılarda günümüze geldikçe betonarme yapım tekniği kullanıldığı görülmektedir. Ahşap iskelet sistemleri, yatay, dikey ve çapraz ahşap elemanlardan oluşmaktadır. Geleneksel konut yapımında genellikle iskelet sistem arasında kalan boşluklar tuğla, kerpiç, taş ve bağdadi çıtalılar ile doldurularak duvarlar çeşitli harçlar ile sıvanmaktadır. Dadalı köyünde ise çoğunlukla ahşap iskelet aralarına tuğla ile doldurulmuş olup boya sıvama işlemleri yapılmadan duvarlar açık bir şekilde bırakılmıştır.

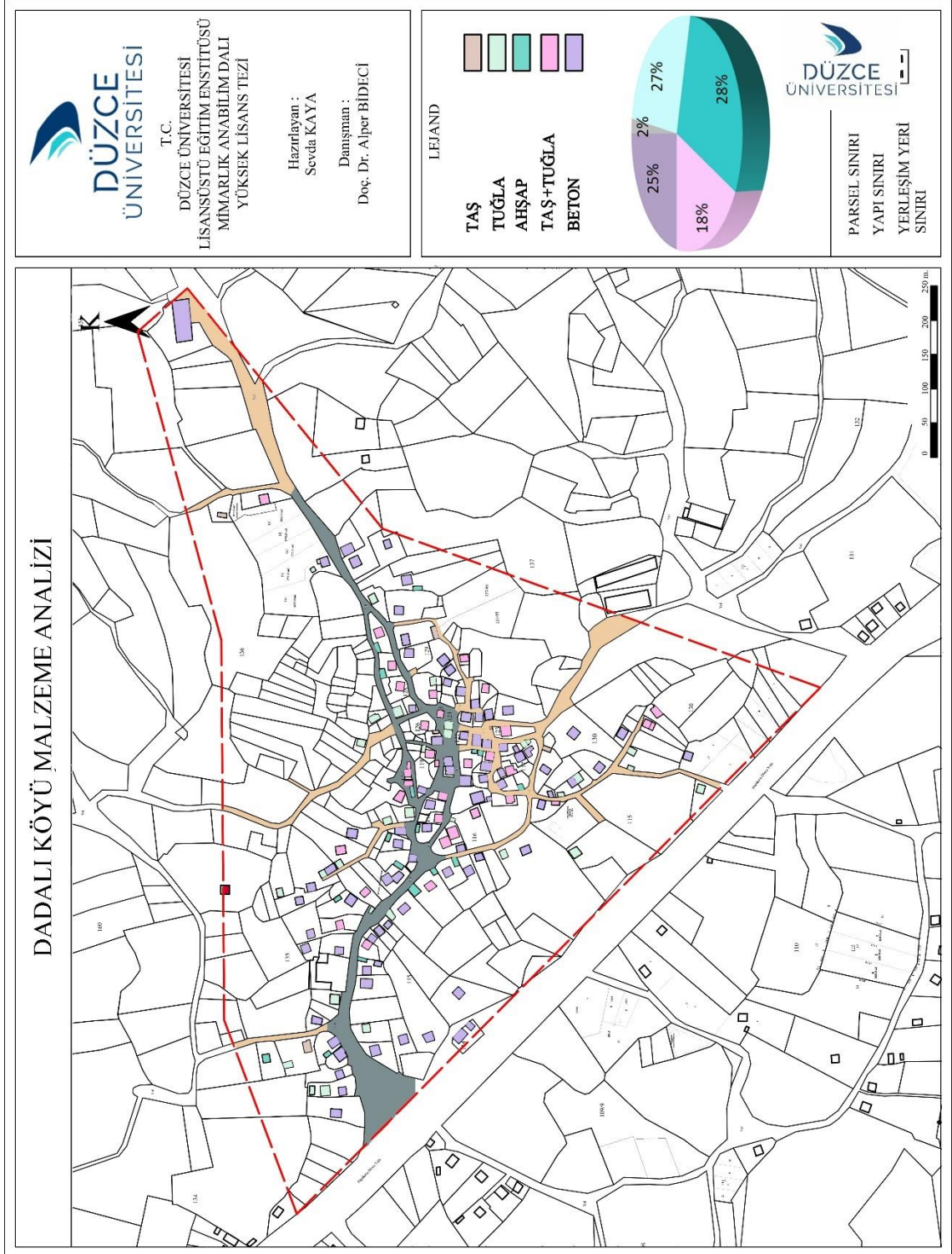

a) Betonarme yapım tekniği

b) Ahşap karkas yapım tekniği

Şekil 3.10. Dadalı köyü farklı yapım tekniği örnekleri

Şekil 3.12. Dadalı köyü malzeme analiz paftası

a) Tuğla malzeme

b) Taş malzeme

Şekil 3.13. Dadalı köyü farklı malzeme örnekleri [53]

3.1.2.7. Yapı Durumu Analizi

Çalışma alanında yapılan analizlerdeki yapılar strüktürel açıdan iyi, orta, kötü ve yeni yapı olarak incelenmiştir. 49 tane iyi, 66 tane orta, 15 tane kötü ve 36 tane yeni yapı olarak tespit edilmiştir. Yakın zamanda inşa edilmiş yapılara yeni, taşıyıcı sistemini etkilemeyen bozulmalara sahip eski yapılara iyi, taşıyıcı sisteminde ve duvarlarında çatlaklar bozulmalar olup yaşanabilir halde olan yapılara orta, taşıyıcı sisteminde ciddi hasarlar olup sağlamlığını yitiren ve harabe konumundaki yapılar kötü olarak değerlendirilmiştir. Şekil 3.15’de yapı durumu analiz paftası gösterilmiştir.

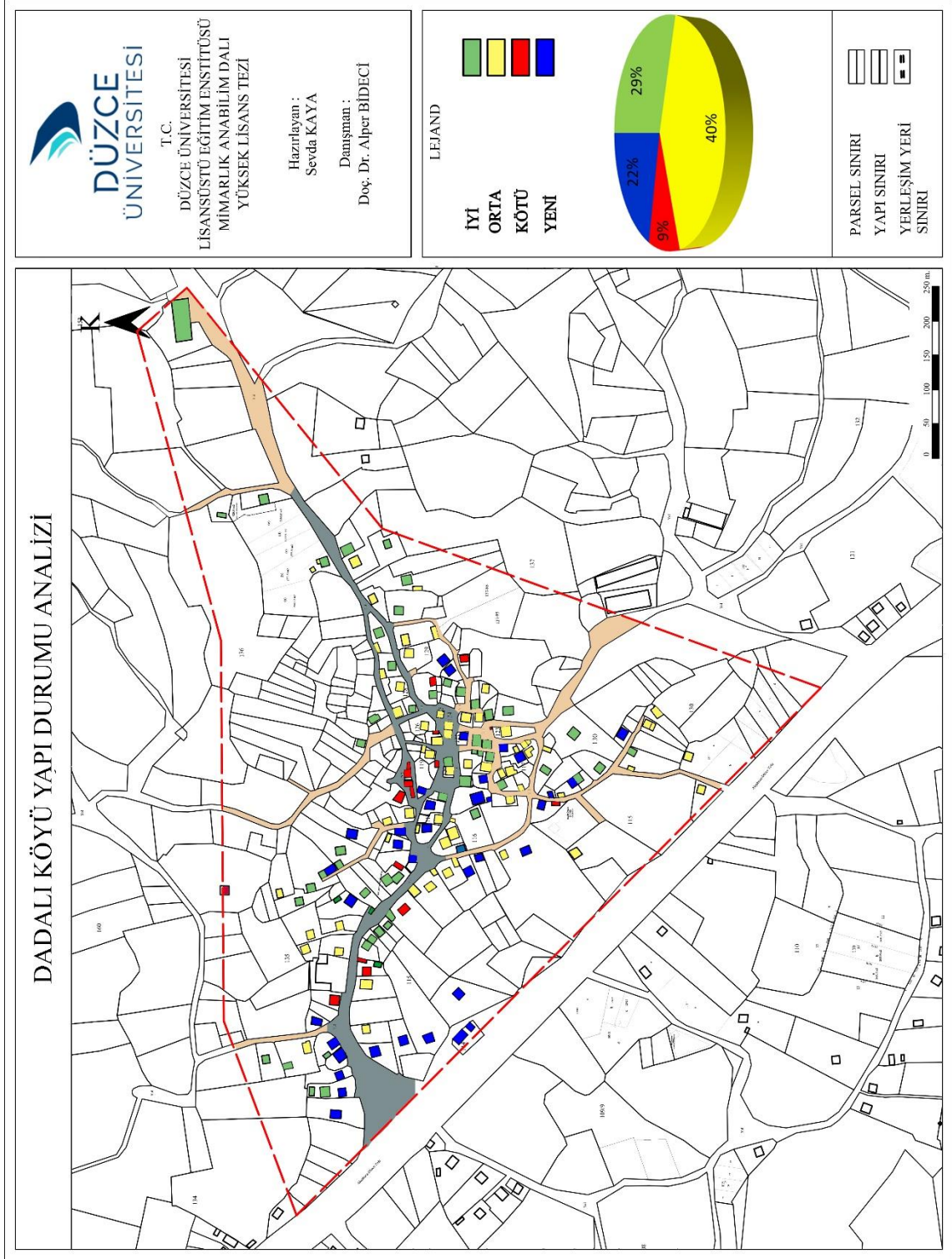

a) Yeni yapı

b) Orta yapı

Şekil 3.14. Dadalı köyü farklı yapı durumu örnekleri

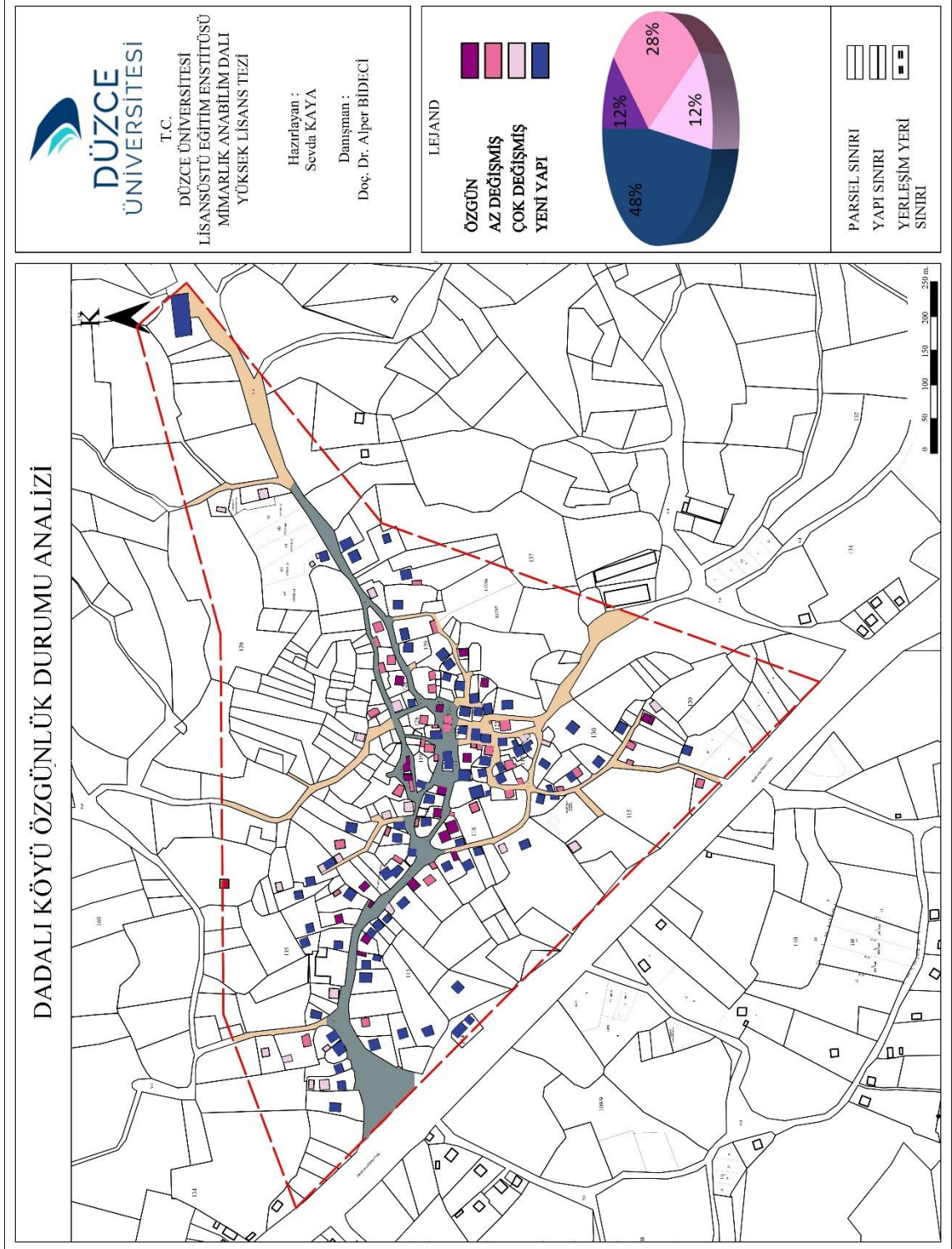

Şekil 3.15. Dadalı köyü yapı durumu analiz paftası

3.1.2.8. Özgünlük Durumu Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda yapılar özgünlük durumu açısından özgün, az değişmiş, çok değişmiş ve yeni yapı olarak incelenmiştir. Hiçbir değişim bulunmayan özgün halini koruyan yapılara özgün, az müdahale ile değişiklikler olan

yapılara az değişmiş, özgün haline baya müdahale olup birçok özelliğini yitiren yapılara çok değişmiş, yakın zamanda yapılan yapılara yeni yapı olarak ele alınmıştır. Çalışma sonucunda yapıların 20 adeti özgün, 47 adeti az değişmiş, 20 adeti çok değişmiş ve 79 adeti yeni yapı olarak belirlenmiştir. Şekil 3.16'da özgünlük durumu analiz paftası gösterilmiştir.

Şekil 3.16. Dadalı köyü özgünlük durumu analiz paftası

a) Az değişmiş yapı

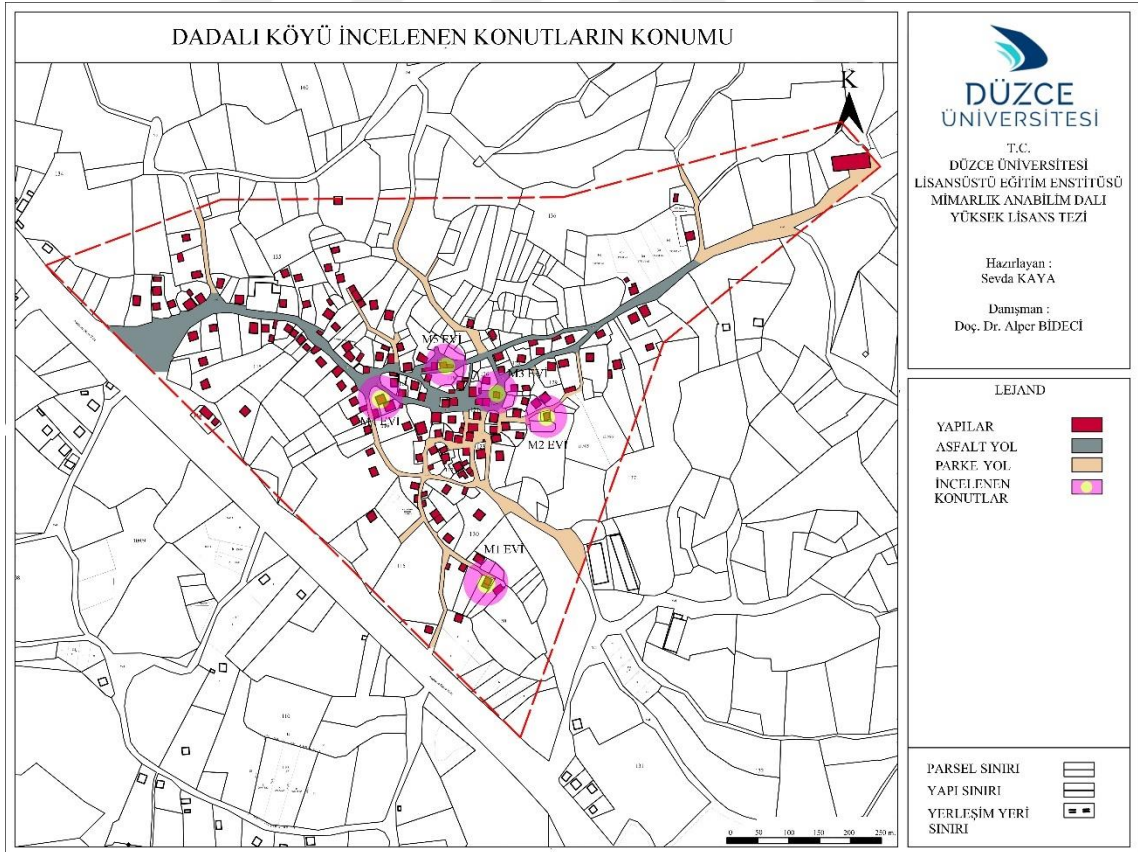

b) Özgün yapı

Şekil 3.17. Dadalı köyü farklı özgün yapı örnekleri

3.1.3. Dadalı Köyü'nde İncelenen Konutlar

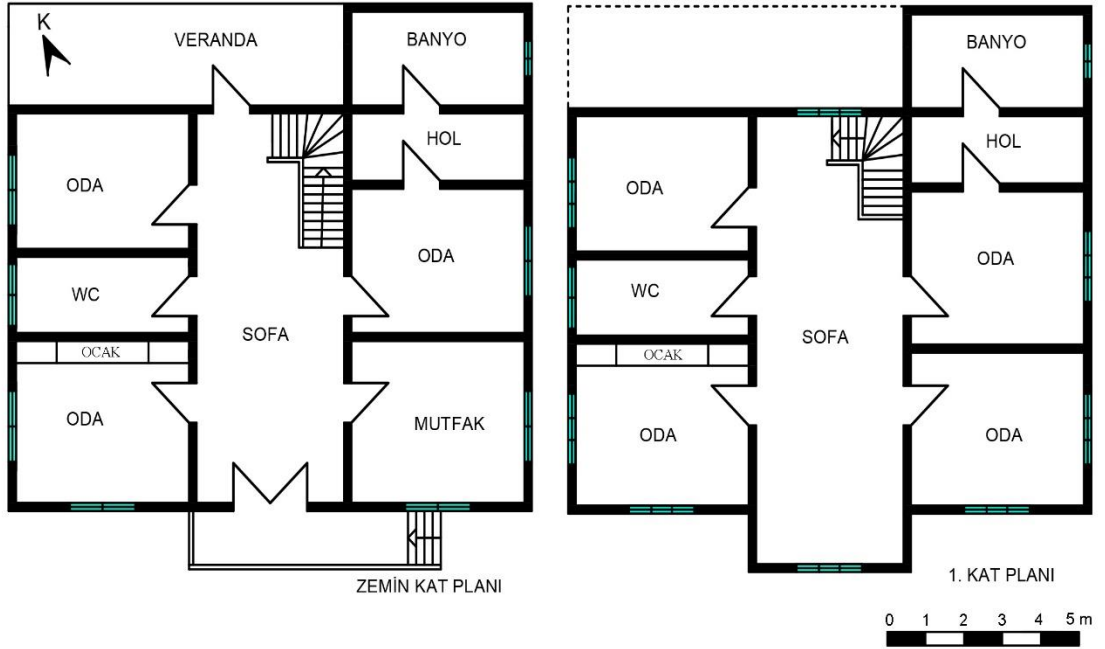
Çalışma alanı kapmasında Manav köyü olan Dadalı köyünde bulunan geleneksel konut yapılarını daha iyi kavrayabilmek için beş farklı konut yapısı seçilmiştir. Şekil 3.18'de incelenen konutlar M1, M2, M3, M4, M5 olarak isimlendirilmiştir ve konumları vaziyet planı üzerinde gösterilmiştir.

Şekil 3.18. Dadalı köyü incelenen konutların konumu

3.1.3.1. M1 Evi

130 ada, 9 parseldeki ahır+konut yapısı 1964 yılında yapılmış olup aktif halde kullanılmaktadır. Bodrum kat, zemin kat ve birinci normal kattan oluşmuştur. Yapıya kuzeybatı cephesinden beş basamakla yükseltilmiş sahanlıktan iki kanatlı ahşap kapı ile girilmektedir. Yapı iç sofalı plan tipine sahiptir. Yapının zemin katında bulunan sofa etrafında üç oda, mutfak, tuvalet, banyo ve veranda bulunmaktadır. Veranda kısmı sonradan eklenmiş olup PVC kapı ile geçiş sağlanmaktadır. Sofadan ahşap merdiven ile normal kata çıkılmaktadır. Normal katta sofa etrafında dört oda, tuvalet ve banyo bulunmaktadır. Yapının güney batı cephesinde eklemeler mevcuttur, ıslak hacim holünden geçilen banyo kısmı sonradan yapılmıştır. Islak hacim holü olarak kullanılan kısım ise eskiden banyo olarak kullanılmıştır. Eğimli araziden faydalanarak bodrum kat aktif olarak ahır+depo olarak kullanılmaktadır.

Şekil 3.19. M1 evi kat planları

a) Kuzeydoğu cephesi

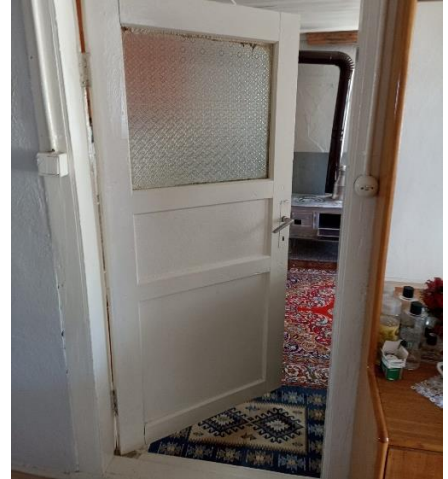
b) Güneydoğu cephesi

Şekil 3.20. M1 evi cephe fotoğrafları

Taş temel üzeri ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvar malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır. Yapı dış cephe duvarları herhangi bir işlem yapılmayarak yalın halde bırakılmıştır. Zemin kat pencereleri PVC pencere ile değiştirilmiştir. Yapının normal katta ki pencereleri ise ahşap kanatlı açılan pencere tipinde kullanılmıştır. Çatı, kırma çatı tipinde yapılarak marsilya kiremit ile örtülmüştür. Yapı içerisine baktığımızda ise ahşap tavan, ahşap döşeme, ahşap iç kapı ve ahşap merdiven kullanıldığı görülmektedir. Yapının iki odasında ahşap gömme dolaplar ve ocak kısımları bulunmaktadır.

a) Ahşap gömme dolap ve ocak kısmı

b) Ahşap iç kapı

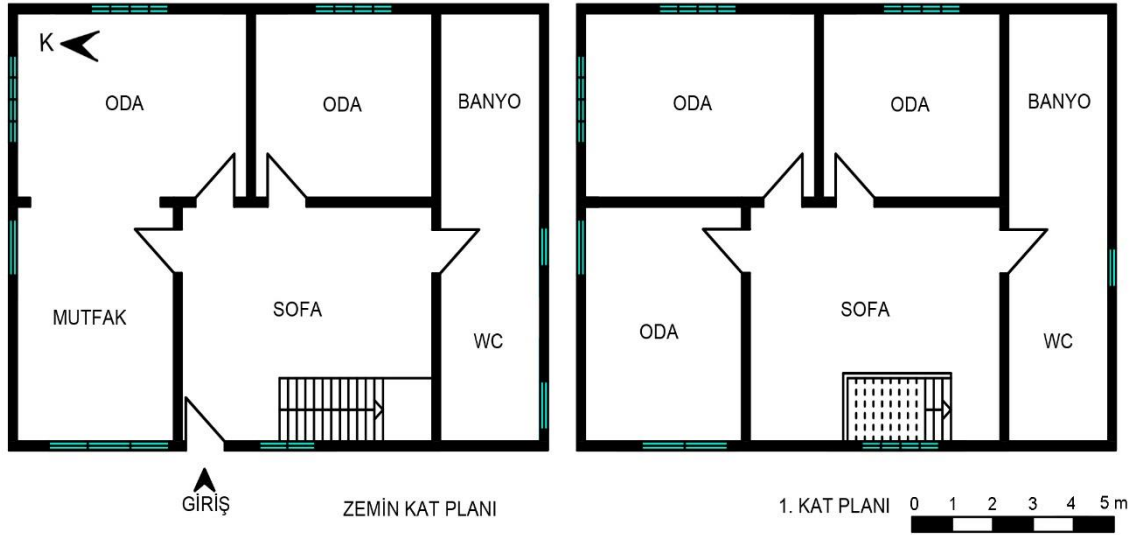
Şekil 3.21. M1 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.1. M1 evi envanter çalışması

DADALI KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI		
YAPI NİTELİĞİ:	AHIR+KONUT	ENVANTER NO : M1 EVİ
İL-İLÇE:	DÜZCE / AKÇAKOCA	ADA/ PARSEL : 130 / 9
MAHALLE-KÖY:	DADALI KÖYÜ	
YAPIM TARİHİ:	1964 YILI	
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM	
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE	
KAT SAYISI:	BODRUM + 2 KAT	
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI	
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM	
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum üzeri iki katlı, ahır+konut yapısıdır. Eğimli araziden faydalanarak bodrum kat ahır olarak kullanılmaktadır. Konuta giriş zemin kattan iki kanatlı ahşap kapı ile kuzeydoğu cephesinden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşılıp sofadan mutfak,odalar ve ıslak hacimlere geçilmektedir. Aynı zamanda sonradan eklenen verandaya çıkış tek kanatlı pvc kapı ile sağlanmaktadır. Zemin kattan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılır sofalardan da odalar ve ıslak hacimlere geçilir. Birinci katta sofa da çıkma yapılmıştır. Zamanla ihtiyaçtan dolayı konutun güneydoğu kısmına denk gelecek şekilde her iki katta da banyo eklenmiştir. Eskiden banyo olarak kullanılan kısım şu an yeni banyoya geçilen hol olarak kullanılmaktadır.</p>	
PLAN KROKİLERİ		
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesi taş temel üzeri ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Yapının zemin kat pencere doğramaları pvc ile değiştirilmiştir. Birinci kat pencere doğramaları ise ahşaptır. Giriş kapısı iki kanatlı ahşap kapıdır. Zemin kat veranda çıkış kapısı ise tek kanatlı pvc kapıdır. Üst örtü kırma çatı olarak marsilya kiremit kullanılarak inşa edilmiştir. Veranda kısmının çatısı ise sundurma tipi çatı olarak onduline malzeme ile yapılmıştır. Sonrada eklenen banyo kısmı ise yağma tuğla olarak inşa edilmiştir.</p>	
FOTOĞRAFLAR		

3.1.3.2. M2 Evi

137 ada 9 parseldeki bulunan konut 120 yıllık bir yapı olup aktif halde kullanılmaktadır. Zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Giriş zemin katta bulunan tek kanatlı ahşap kapı ile batı cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan oda, mutfak+oda, banyo ve tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Ahşap merdiven ile normal kata çıkılmaktadır. Normal katta bulunan sofa etrafında üç oda, banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvar malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır. Giriş cephesi olan batı cephesi kireç sıva ile boyanmıştır. Diğer cephelerde ise bir boyama işlemi yoktur. Yapı cephesinde ve yapı içerisinde bazı bozulmalar mevcuttur. Duvar dolgu malzemesinde değişimler, ahşap malzemede eskimeler, boyada dökülmeler, çatı ahşap kısımlarında eğilmeler ve iç merdiven basamaklarında malzeme kayıpları gibi sorunlar gözlemlenmiştir.

Şekil 3.22. M2 evi kat planları

a) Batı cephesi

b) Güneybatı cephesi

Şekil 3.23. M2 evi cephe fotoğrafları

Yapı cephesinde bir çok pencere pvc ile değiştirmiş olup bazı pencereler ahşap orijinal olarak kullanılmaktadır. Ahşap pencereler giyotin tipli düşey sürme olarak kullanılmıştır. Yapı içerisinde ahşap tavan, ahşap döşeme, ahşap merdiven, ahşap merdiven korkulukları kullanılmıştır. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit ile örülmüştür.

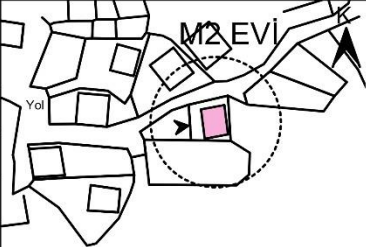
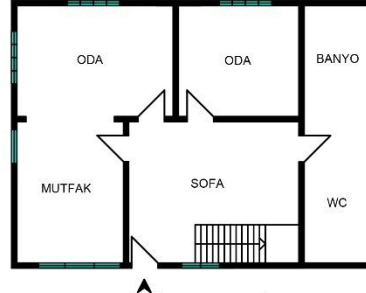
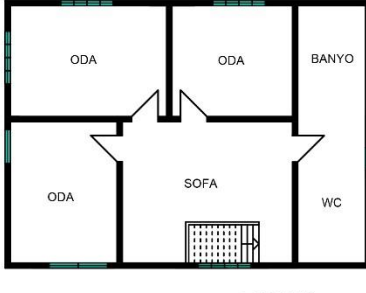

a) Ahşap tavan

b) Ahşap iç kapı

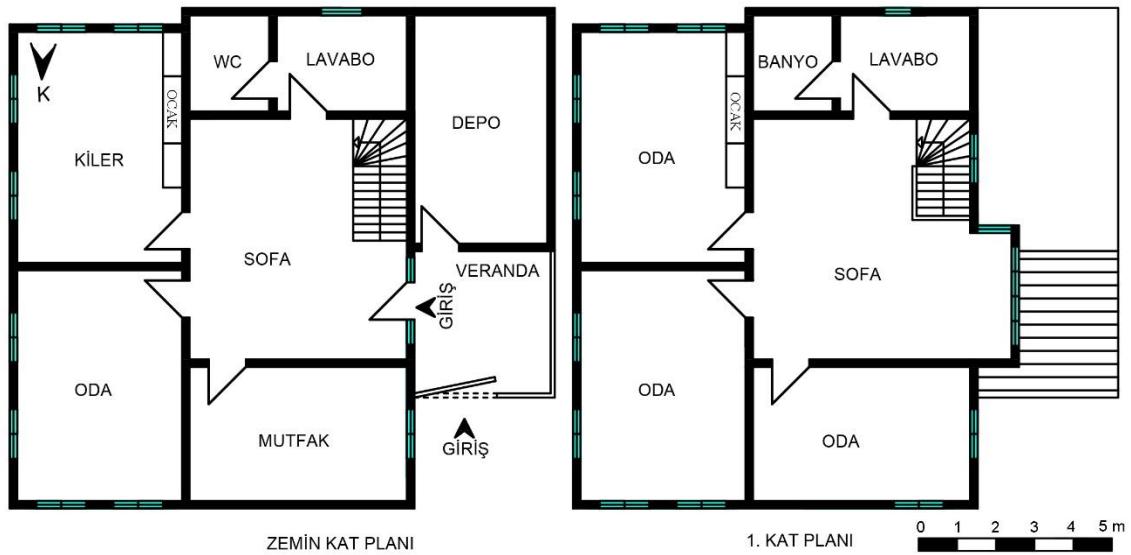
Şekil 3.24. M2 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.2. M2 evi envanter çalışması

DADALI KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI		
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : M2 EVİ
İL-İLÇE:	DÜZCE / AKÇAKOCA	ADA/ PARSEL : 137 / 9
MAHALLE-KÖY:	DADALI KÖYÜ	
YAPIM TARİHİ:	120 YILLIK	
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM	
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE	
KAT SAYISI:	2 KATLI	
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI	
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM	
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş zemin kattan tek kanatlı ahşap kapı ile batı cephesinden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşıp sofadan mutfak,odalar ve ıslak hacimlere geçilmektedir. Aynı zamanda mutfak ve oda arasında ki duvar kaldırılarak birbiri arasından da geçiş sağlanmaktadır Zemin kattan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılır, sofadan da odalar ve ıslak hacimlere geçilir.</p>	
PLAN KROKİLERİ	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>ZEMİN KAT PLANI</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>1. KAT PLANI</p> </div> </div> <p style="text-align: right;">0 1 2 3 4 5 m</p>	
	CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesi ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Batı cephe olan giriş cephesi tuğla duvarları üzerine beyaz kireç siva ile sıvanmıştır. Yapının bazı pencere doğramaları pvc ile değiştirilmiştir. Bazı pencere doğramaları ise ahşap olup orjinalliğini korumaktadır. Giriş kapısı doğraması ise ahşaptır. Üst örtü kırma çatı olarak inşa edilmiştir. Yapı 120 yıllık bir yapı olduğunda eskimeler mevcuttur bazı ahşap yerlerde bozulmalar bazı duvarlarda ki tuğla değişimleri gözlemlenmektedir.</p>
FOTOĞRAFLAR	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div>	

3.1.3.3. M3 Evi

125 ada 1 parselde bulunan ahır+konut 120 yıllık bir yapıdır. Aktif halde kullanılan yapı bodrum kat, zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Konuta giriş zemin kattan tek kanatlı ahşap kapı ile güney cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan mutfak, oda, kiler, ve tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Giriş kapısının sağında bulunan ahşap merdiven ile normal kata çıkılmaktadır. Normal katta sofa etrafında üç oda ve banyo bulunmaktadır. Islak hacim holünden tuvalet ve banyoya geçiş sağlanmaktadır. Alt katta tuvalet olan bölüm üst katta banyodur. Zemin kat giriş kısmında bitişik olarak depo kısmı bulunmaktadır. Depo düz çatı olduğundan birinci katta bulunan sofa penceresinden çatı üzerine çıkılmaktadır. Alt katta kilerde ve kilerin üst katında bulunan odada ocaklık ve gömme dolap bulunmaktadır. Kiler kısmına, aktif olarak hayvancılıkla uğraşan aile "süt odası" olarak tanımlanmaktadır. Ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvarları tuğla ile örülmüştür. Yapı cephesinde herhangi bir boyama işlemi yoktur sadece zemin kat giriş duvarında beyaz kireç ile boyanmıştır. Yapı cephesinde tuğlalarda kararmalar, çeşitli bozulmalar ve yapıya bitişik eklenti birimler gözlemlenmektedir. Yapının zemin kat pencereleri PVC ile değiştirilmiş olup normal kat pencereleri ise giyotin tipli ahşap pencere olarak kullanılmakta olup orijinalliğini korumaktadır. Zemin katta kiler kısmında ve normal katta oda kısmında ocak ve gömme dolap detayı dikkat çekmektedir. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılmıştır. Yapının iç kapı, tavan, döşeme ve merdivenleri ahşaptır. Giriş kapı yanlarında iki küçük pencere bulunmaktadır.

Şekil 3.25. M3 evi kat planları

a) Kuzey cephesi

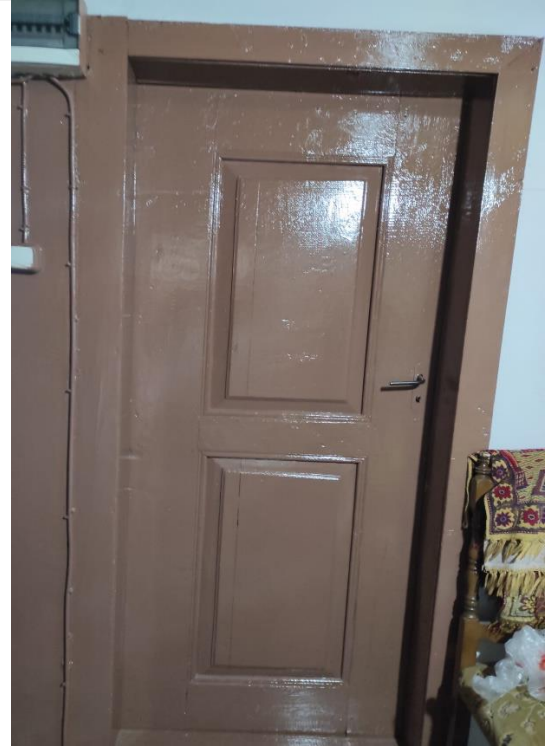

b) Doğu cephesi

Şekil 3.26. M3 evi cephe fotoğrafları

a) Ahşap pencere

b) Ahşap iç kapı

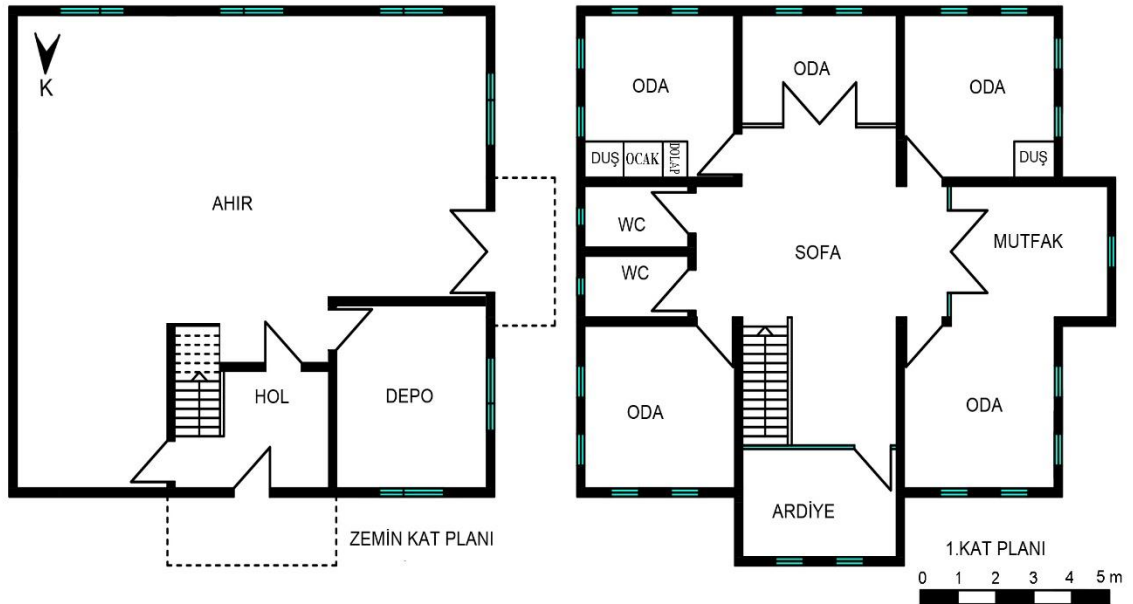
Şekil 3.27. M3 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.3. M3 evi envanter çalışması

DADALI KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	AHIR+KONUT	ENVANTER NO : M3 EVİ	
İL-İLÇE:	DÜZCE / AKÇAKOCA	ADA/ PARSEL : 125 / 1	
MAHALLE-KÖY:	DADALI KÖYÜ		
YAPIM TARİHİ:	120 YILLIK		
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE		
KAT SAYISI:	BODRUM + 2 KAT		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum üzeri iki katlı, ahır+konut yapısıdır. Eğimli araziden dolayı bodrum kat ahır olarak kullanılmaktadır. Konuta giriş zemin kattan tek kanatlı ahşap kapı ile güney cepheden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşılıp sofadan mutfak, oda, kiler ve ıslak hacimlere geçilmektedir. Zemin kattan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılır, sofalardan da odalar ve ıslak hacimlere geçilir. Alt katta kilerde ve üst katta oda olarak kullanılan kısımlarda gömme dolap ve ocak bulunmaktadır. Birinci katta giriş kapısının üzerine denk gelen kısımda çıkma mevcuttur. Çıkmadan depo çatısına geçiş bulunmaktadır.</p>		
PLAN KROKİLERİ			
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesi taş temel üzeri ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Yapının zemin kat pencere doğramaları pvc ile değiştirilmiştir. Birinci kat pencere doğramaları ise ahşap olup orijinalliğini korumaktadır. Giriş kapısı doğraması ise ahşaptır. Üst örtü kırma tipi çatı olarak marsilya kiremit kullanılarak inşa edilmiştir. Konuta bitişik olan depo kısmı düz çatıdır. Giriş kapısı önü veranda bölümü ise onduline malzeme ile sundurma tipi çatı olarak örtülmüştür. Yapının bazı yerlerinde eskimeler mevcuttur. Yapının ahşap kısımlarda bozulmalar ve bazı duvarlarında da pencere değişiminden dolayı oluşan bozulmaları harçlarla yapılan düzeltmeler gözlemlenmiştir.</p>		
FOTOĞRAFLAR			

3.1.3.4. M4 Evi

116 ada 1 parseldeki bulunan ahır+konut 100 yıllık bir yapıdır. Aktif halde kullanılan yapı zemin kat ve birinci normal kattan oluşmaktadır. Zemin kat eskiden ahır olarak kullanılmakta olup birinci normal kat konut olarak kullanılmaktadır. Zemin kata giriş iki kanatlı ahşap kapı ile kuzey cephesinden sağlanmaktadır. Zemin katta ahır, depo, normal kata çıkış için kullanılan merdiven ve giriş holü bulunmaktadır. Normal kata giriş ise batı cephesinde zemin katta bulunan tek kanatlı ahşap kapı ile girdikten sonra tek kollu ahşap merdiven ile normal kata çıkılmaktadır. Orta sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan dört oda, mutfak, ardiye ve iki tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Banyo kısmı ise iki farklı odanın içinde bulunmakta olup, duş için kullanılan gusülhane denilen dolap kısımları duşakabin konularak işlevlendirilmiştir. Aynı zamanda bu odalarda eskiden ocak kısımları da mevcut olup ancak günümüzde sadece bir odada bulunmaktadır. Alt katta iki ana giriş kapısının bulunduğu kısımlara denk gelen çıkımlar mevcuttur. Bu çıkımların biri ardiye biri mutfak olarak kullanılmaktadır.

Şekil 3.28. M4 evi kat planları

a) Kuzey cephesi

b) Batı cephesi

Şekil 3.29. M4 evi cephe fotoğrafları

Taş temel üzeri ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvarı malzemesi tuğla olup zemin katta sade bırakılmıştır. Normal kat cepheleri ise ahşap kaplanmıştır. Bazı ahşap kaplamalarda eksilmeler, cephe duvarlarındaki tuğlalarda kararmalar, PVC ile değiştirilen pencere kısımlarında bozulmalar gözlemlenmektedir. Zemin kat eskiden ahır olarak kullanıldığı için bazı duvarlarda ki ahşap pencereler ışık gelsin diye sonradan açılmıştır. İki dış kapı ise orijinal ahşap kapı olarak kullanılmaktadır. Normal kattaki pencereler ise PVC ile değiştirilmiştir. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılmıştır.

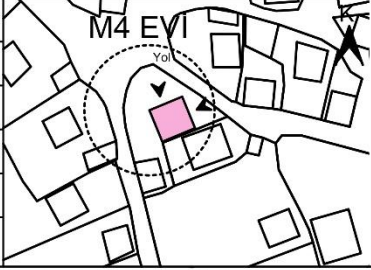
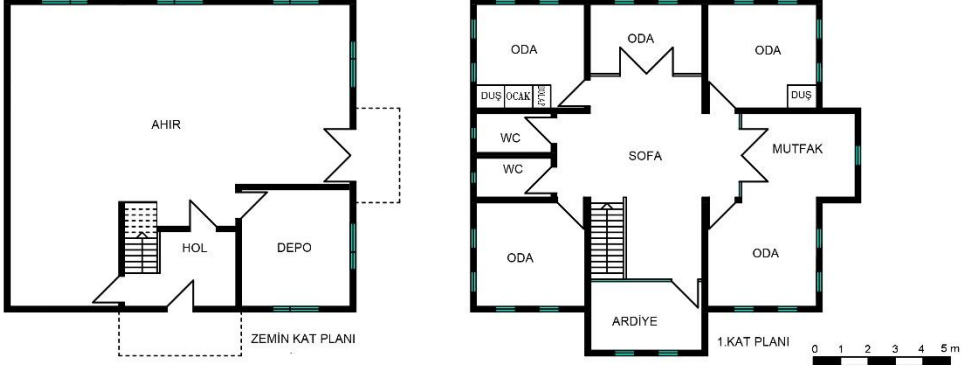

a) Ocak ve duş kısmı

b) Ahşap iç kapı ve pencere

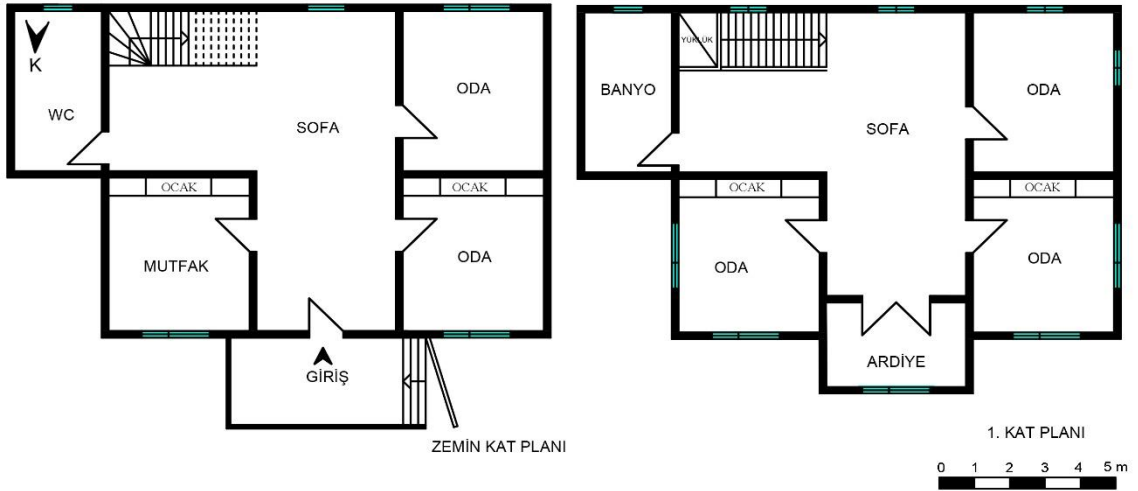
Şekil 3.30. M4 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.4. M4 evi envanter çalışması

DADALI KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI		
YAPI NİTELİĞİ:	AHIR+KONUT	ENVANTER NO : M4 EVİ
İL-İLÇE:	DÜZCE / AKÇAĞKOCA	ADA/ PARSEL : 116 / 1
MAHALLE-KÖY:	DADALI KÖYÜ	
YAPIM TARİHİ:	100 YILLIK	
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM	
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE	
KAT SAYISI:	2 KATLI	
TİPOLOJİ:	ORTA SOFALI	
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM	
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlı ahır+konut yapısıdır. Zemin kat ahır olarak kullanılmaktadır. Ahıra giriş kuzey cephesinde bulunan çift kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Birinci kat konut olarak kullanılmaktadır. Konuta giriş ise zemin katta batı cephesinde bulunan tek kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Kapıdan girdikten sonra tek kollu ahşap merdiven ile konut kısmına çıkılmaktadır. Konuta girdikten sonra orta sofa tipi plan ile karşılaşıp sofadan mutfak, odalar, depo ve tuvaletlere geçilmektedir. Sofadan iki ayrı tuvalete girilirken banyolar ise iki köşe odanın içinde konumlanmıştır. Eskiden gömme dolap gusülhane olarak kullanılan kısımlara duşakabin ile değiştirilmiştir. İki dış kapı üzeri çıkımlar mevcuttur.</p>	
PLAN KROKİLERİ		
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesi taş temel üzeri ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Yapının birinci kat cephesi ahşap kaplanmıştır. Zemin kat ahır olarak kullanılmakta olup sonradan ışık alsın diye ahşap pencereler eklenmiştir. Yapının birinci kat pencere doğramaları pvc ile değiştirilmiştir. İki giriş kapı doğramaları ise ahşaptır. Üst örtü kırma tipi çatı olarak marsilya kiremit malzeme kullanılarak inşa edilmiştir.</p>	
FOTOĞRAFLAR		

3.1.3.5. M5 Evi

127 ada 3 parseldeki bulunan konut 120 yıllık aktif halde kullanılan bir yapıdır. Zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Zemin kata giriş, tek kanatlı ahşap kapı ile kuzey cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan iki oda, mutfak ve tuvalete geçilmektedir. Mutfak ve bir odada karşısına denk gelen ocak, odunluk ve dolap kısımları mevcuttur. Ahşap merdiven ile normal kata çıkılmaktadır. Alt katta bulunan ocak kısımları üst katta da devam etmektedir. Normal katta sofa etrafında üç oda, ardiye ve banyo bulunmaktadır. Ahşap merdiven üzerinde yüklük olarak kullanılan dolap kısmı mevcuttur. Zemin katta giriş kapısının üzerinde çıkma mevcut olup normal katta çıkmalara denk gelen kısım ardiye olarak kullanılmaktadır. Alt katta tuvalet olan bölüm üst katta ise banyo olarak kullanılmaktadır. Genel olarak iki katta benzer planlara sahiptir.

Şekil 3.31. M5 evi kat planları

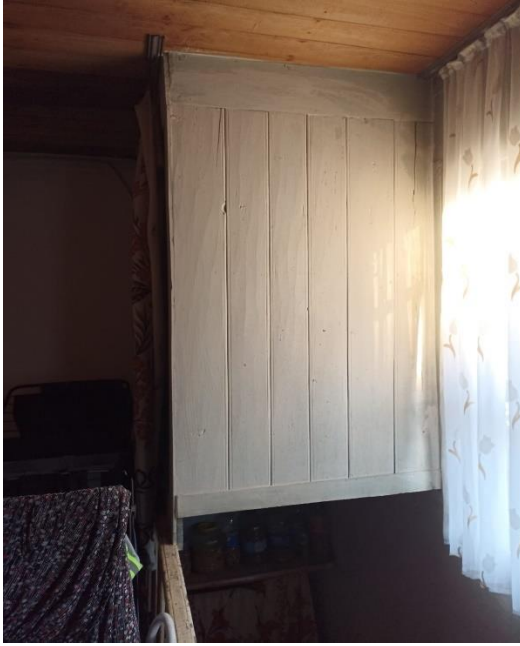
a) Kuzey cephesi

b) Batı cephesi

Şekil 3.32. M5 evi cephe fotoğrafları

Ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının duvar dolgu malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır. Yapı cephesinde herhangi bir boyama işlemi yoktur. Cephede bozulmalar mevcut olup bazı kısımlar sac metal ile kaplanmıştır. Kiremitlerde eksilmeler ve düzeninde bozulmalar gözlemlenmiştir. Bazı duvar dolgu malzemesi olan tuğlalar yenilenmiştir. Yapının birçok penceresi PVC ile değiştirilmiş olup orijinalliğini koruyan ahşap pencerelerde az da olsa mevcuttur. Konut içerisine baktığımızda ise tavan, döşeme, merdiven, korkuluk ve dolapları ahşaptır. Çatı kırma tipi çatı olarak alaturka kiremit kullanarak inşa edilmiştir. Giriş kısmında sundurma tipi onduline malzeme kullanarak kapı giriş kısmının çevresi kapatılmıştır. Yapı batı cephe duvarına bitişik olarak sundurma çatı ile örtülü odunluk bulunmaktadır.

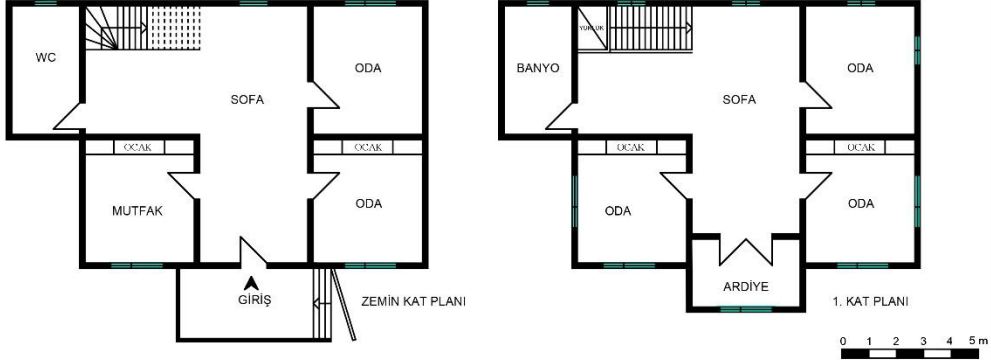

a) Merdiven üzeri ahşap yüklük

b) Ahşap pencere

Şekil 3.33. M5 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.5. M5 evi envanter çalışması

DADALI KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI		
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : M5 EVİ
İL-İLÇE:	DÜZCE / AKÇAKOCA	ADA/ PARSEL : 127 / 3
MAHALLE-KÖY:	DADALI KÖYÜ	
YAPIM TARİHİ:	120 YILLIK	
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM	
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE	
KAT SAYISI:	2 KATLI	
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI	
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM	
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş zemin kattan tek kanatlı ahşap kapı ile kuzey cepheden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra iç sofa tipi plan ile karşılaşıp sofadan mutfak, odalar ve tuvalete geçilmektedir. Ahşap merdiven ile birinci kata çıkmaktadır. Birinci kata sofadan odalar, ardiye ve banyoya geçilmektedir. Giriş kapı üzeri çıkma bulunmaktadır. Alt katta tuvalet olarak kullanılan kısım banyo olarak kullanılmaktadır. Birinci katta merdiven üzerine denk gelen kısma ahşaptan yapılmış yükük olarak kullanılan bir bölüm mevcuttur. Bazı odalarda eskiden kullanılan ocak kısımları mevcuttur.</p>	
PLAN KROKİLERİ:		
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesi taş temel üzeri ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Yapının bir çok pencere doğramaları pvc ile değiştirilmiştir. Giriş kapı doğraması ise ahşaptır. Üst örtü kırma tipi çatı olarak alaturka kiremit malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Yapı girişinde ki kapı önüne ise veranda eklenmiş ve üzeri sundurma tipi onduline malzeme kullanarak üst örtüsü oluşturulmuştur. Yapı cephesinde bozulmalardan dolayı duvarın bazı kısımları onduline kaplanmış bazı yerlerde bozulan tuğlalarda yeni tuğlalarla değiştirilmiştir.</p>	
FOTOĞRAFLAR		

3.1.4. Dadalı Köyü'nün Değerlendirilmesi

Dadalı köyü, analizler sonucunda geleneksel konut mimarisinin genellikle iç sofalı plan, bodrum+iki katlı ve ahır+konut yapıları olduğu görülmüştür. Manavların eskiden eşkıya saldırılarına uğramasından dolayı bir arada yaşama fikri yerleşim planlarına ve konut planlarına yansımıştır. Klasik köylerden farklı olarak bahçeleri olmayan ve kentlerdeki gibi sokak olgusu mevcut olup nerdeyse bitişik nizam köy evleri gözlemlenmiştir.

Bazı yapılarda komşunun penceresinden evler arası geçişi pencereden pencereye olması ve bazı evler diğer evlerin cephelerini kapatması dikkat çekmektedir. Bahçeleri olmadığı ve yapıyı sıcak tuttuğu için ahırlar genellikle evin bodrum katlarında çözümlenmiştir. Yığma kesme taş temel üzeri ahşap karkas yapım sistemi ile yapılarını inşa ederken duvar dolgu malzemesi olarak tuğla kullanmışlardır. Cephelerde nadiren de olsa beyaz kireç sıva veya ahşap kaplama yapılmıştır. Fakat büyük çoğunluğunda ahşap karkas sistem ve tuğla duvarlar açıkta bırakılmıştır. Kapı, pencere doğramalarında, merdiven, tavan ve döşeme gibi yapı elemanlarında genellikle ahşap malzeme kullanmışlardır. Bozulmalardan ve ihtiyaçlardan dolayı aktif kullanılan evlerde PVC ile değişimler gözlemlenmiştir. Konutların oda ve mutfak bölümlerinde ocak kısımlarına ve gömme dolaplara rastlanmıştır. Manav köyünde konut giriş kapısı yanlarında bulunan iki küçük pencereler dikkat çekmektedir. Genellikle kapı üzerlerinde çıkmalar mimariye yansımaktadır. Dadalı köyü genel değerlendirmeleri incelenen konutlar üzerinden tablo halinde EK-1'de verilmiştir.

a)

b)

Şekil 3.34. Dadalı köyü dış kapı yanı pencereleri

a)

b)

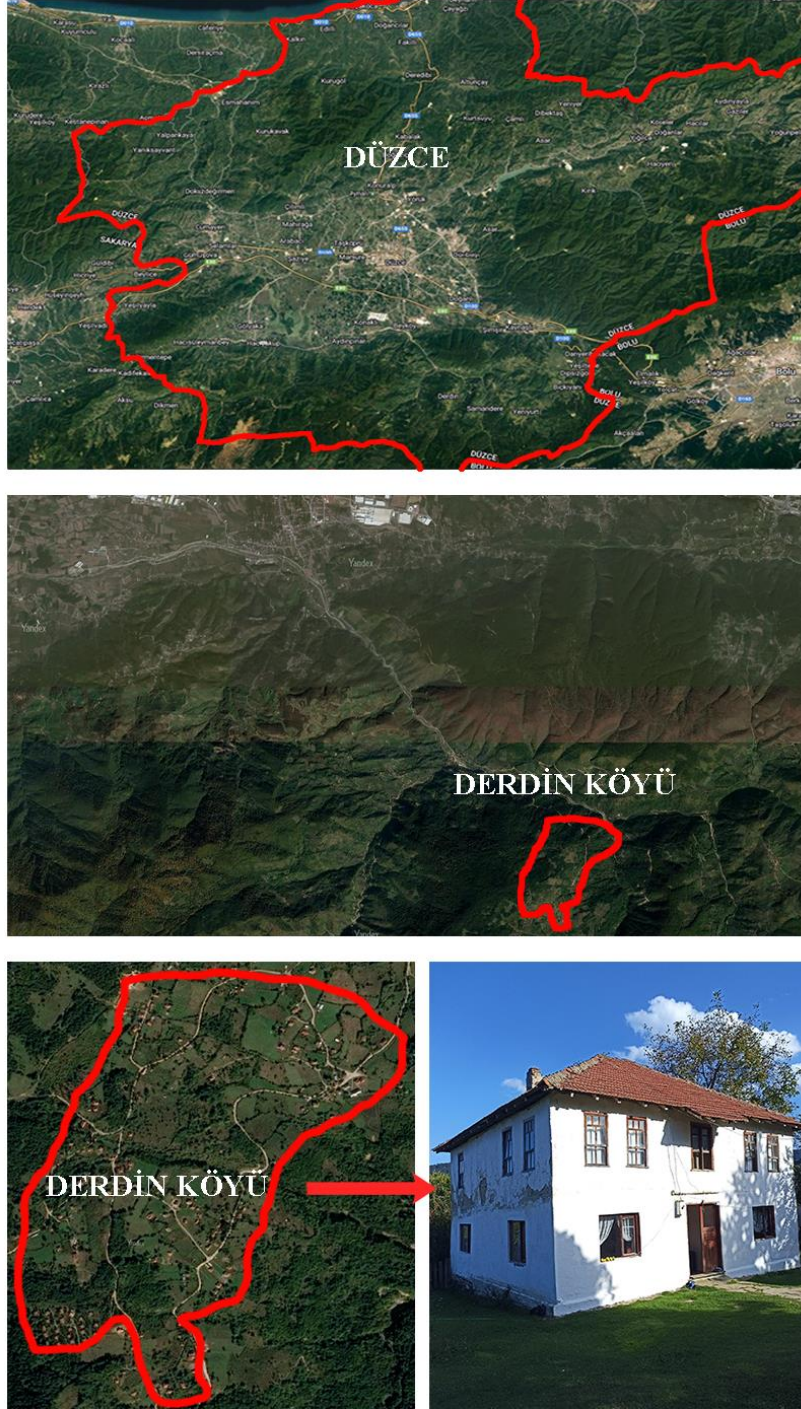
Şekil 3.35. Dadalı köy evlerinin birbirine yakınlık durumları

3.2. DERRİN KÖYÜ (ABHAZALAR)

3.2.1. Derrin Köyü'nün Genel Özellikleri

Düzce ilinin merkez ilçesine bağlı olan Derrin köyü bir Abhaza köyüdür. Köyün Abhazca adı Guma olarak geçmektedir. Verilere göre 335 kişilik nüfusa sahip yaklaşık 200 hanenin yaşadığı bir köydür. 1870'li yıllarda Rus mücadelesi sonrası Abhazya'dan göç eden Abhazların yerleşmesi ile oluşmuş bir köydür. Merkeze 17 km uzaklıkta olan köy yüksek noktada bir tepeye kurulmuştur. Köyün yüksek tepeye yerleşmesinin nedeni olabilecek baskınlarda önceden fark edilip kendilerini savunabilmelerine veya zamanında kaçabilmelerine olanak sağlamaktadır. Bu sebeple köydeki yapıların hem önde hem arkada giriş-çıkış yapabilecekleri kapıları bulunmaktadır [7], [54]. Köy dağınık bir yerleşime sahip olarak büyük bahçeleri olan komşu evlerle mesafesi olan bir düzen içerisindedir. Köy halkı geçimini genellikle büyükbaş-küçükbaş hayvancılık ve ormancılık ile sağlamaktadır. Ayrıca kendilerine yetecek kadar da tarım ile uğraşmaktadırlar. Köy halkı genellikle Abhazca dilini konuşmaktadırlar. Karadeniz bölgesinde yer alan köy etrafı dağlık ormanlarla çevrilidir. Bu nedenle evlerinin inşasında genellikle ormanda yetişen yabani fındık ağaçları ve meşe ağaçları gibi çeşitli yörenin hakim olduğu ahşap malzemeleri kullanarak yapmışlardır. Aynı zamanda Derrin köyü bulunduğu konum, doğası ve temiz havası etrafında bulunan şelale, yaylalar ve konaklama yerleri ile doğa turizmi açısından önemli bir köydür.

DÜZCE İLİ / MERKEZ İLÇESİ / DİRDİN KÖYÜ

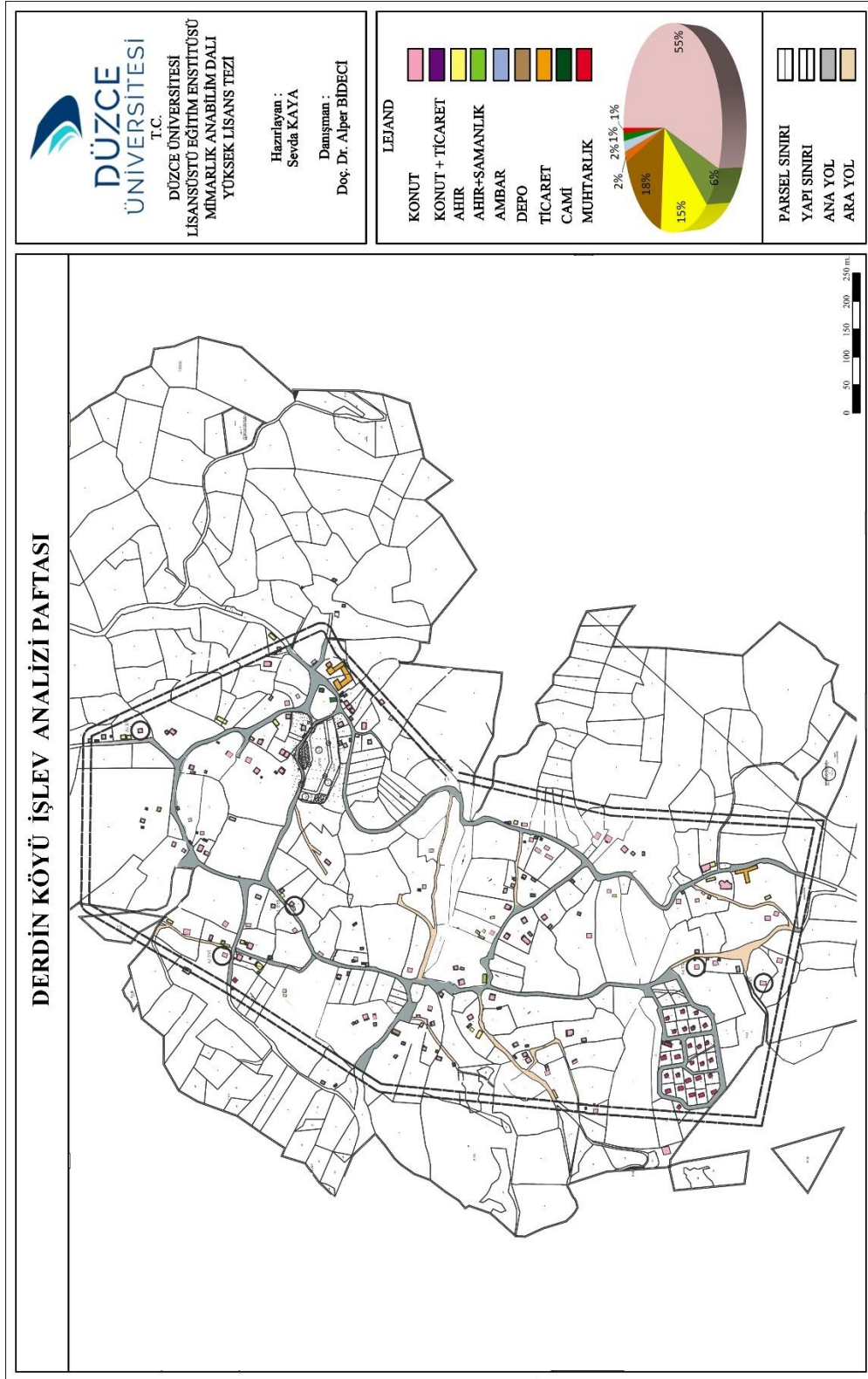

Şekil 3.36. Dirdin köyü

3.2.2. Dirdin Köyü'nün Genel Analizleri

Abhaza köyü olan Dirdin Köyünün özelliklerini daha iyi anlayabilmek için sekiz adet farklı analiz yapılarak incelenmiştir. Bu analizler sırasıyla şunlardır: 1) Doluluk-boşluk analizi 2) İşlev analizi 3) Kat adedi analizi 4) Çatı analizi 5) Yapım tekniği analizi 6) Malzeme analizi 7) Yapı durumu analizi 8) Özgünlük durumu analizi.

Çalışma alanında 204 yapı tespit edilmiştir. 204 yapının 114 adedi konut yapısıdır, 12 adet ahır+samanlık, 31 adet ahır, 36 adet depo, 4 ticaret, 4 ambar, 3 cami olarak analiz edilmiştir. İşlev analizi paftası Şekil 3.39'da gösterilmiştir.

Şekil 3.39. Derdin köyü işlev analiz paftası

a) Cami

b) Ambar

Şekil 3.40. Derdin köyü farklı işlev tipleri a) Cami b) Ambar

3.2.2.3. Kat adedi Analizi

Çalışma alanında yer alan 204 yapının 110 tanesi tek katlı, 92 tanesi iki katlı, 2 tane yapı ise üç katlıdır.

Üç katlı yapılar konut işlevindedir ve yakın dönemde inşa edildiğinden geleneksel köy evlerinden değildirler. Köy halkının yaşadığı konut yapıları ise genellikle iki katlı yapılardır ve özellikle alt katların yarım kat olduğu üst katların tam kat olarak kullanıldığı bölgenin özelliği olan ev tiplerindedir. Tek katlı yapılar ise çoğunlukla ahır, samanlık, depo, ambar vb. yapılarda görülmüştür. Kat adedi analiz paftası Şekil 3.42’de gösterilmiştir.

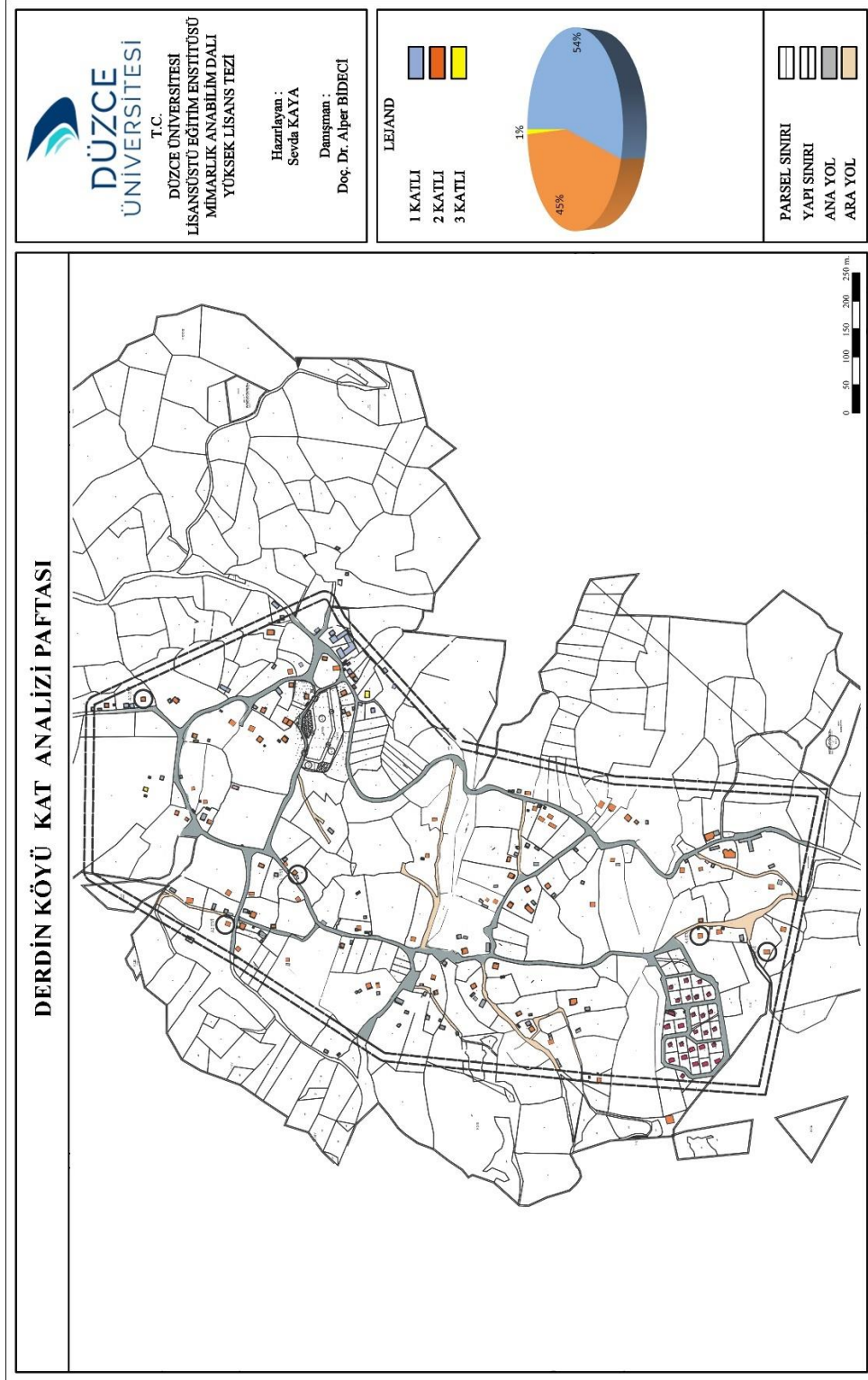

a) İki katlı yapı

b) Tek katlı yapı

Şekil 3.41. Derdin köyü farklı kat adedi örnekleri

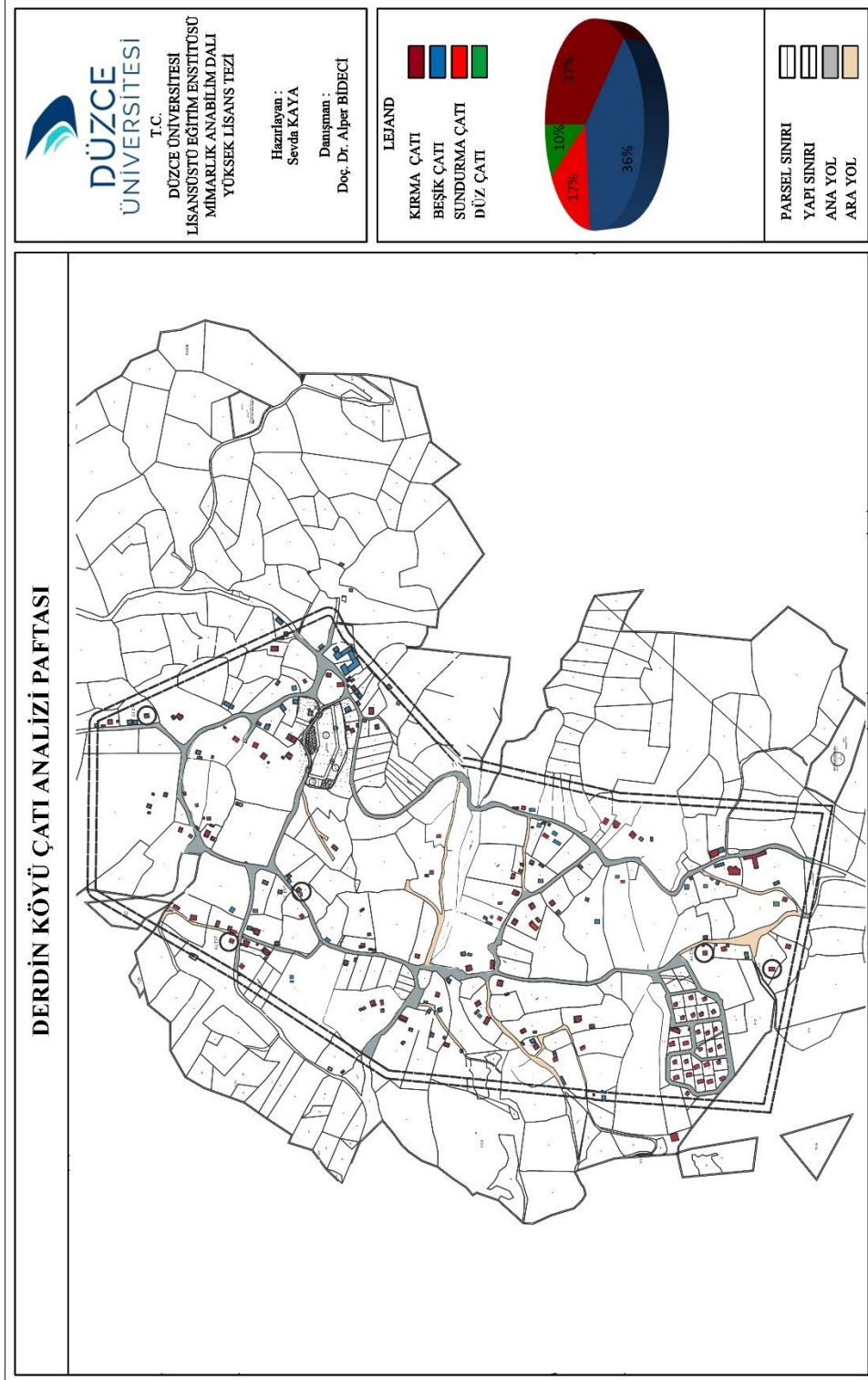

Şekil 3.42. Derdin köyü kat adedi analiz paftası

3.2.2.4. Çatı Analizi

Yapılan analiz sonuçlarında kırma çatı, beşik çatı, sundurma çatı ve çatısı olmayan yapılar analiz edilmiştir. 76 adet kırma çatı, 74 adet beşik çatı, 34 adet sundurma çatı ve 20 adet düz çatı tespit edilmiştir.

Konutların üst örtüsü çoğunlukla kırma çatı tipi olarak marsilya kiremit kullanılarak yapılmıştır. Beşik ve sundurma çatılar çoğunlukla tek katlı yapılarla benzerlik göstererek ahır, samanlık, depo, ambar vb. yapılarda görülmüştür. Çatı analiz paftası Şekil 3.43'te gösterilmiştir.

Şekil 3.43. Derdin köyü çatı analiz paftası

a) Kırma çatı

b) Beşik çatı

Şekil 3.44. Derdin köyü farklı çatı tipleri

3.2.2.5. Yapım Tekniği Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda karkas, yığma ve betonarme yapım tekniği ile inşa edilen yapılar tespit edilmiştir. 119 adet yığma, 51 adet betonarme, 34 tane karkas yapım tekniği verileri elde edilmiştir. Yapım tekniği analizi Şekil 3.46'da gösterilmiştir.

Eskiden genellikle ahşap karkas yapım tekniği ile inşa edilen yapılar günümüze geldikçe betonarme yapım tekniği kullanıldığı görülmektedir.

Geleneksel konutlarda ahşap iskelet sistemler, yatay, dikey ve çapraz ahşap elemanlardan oluşmaktadır. İskelet sistem arasında kalan boşluklar tuğla, kerpiç, taş ve bağdadi çıtalar ile doldurumuştur. Duvarlar çeşitli harçlar ile sıvanmıştır. Derdin köyünde ise çoğunlukla ahşap iskelet aralarına yabani fındık sopaları ile duvar doldurulmuş üzerlerine ise çamur harç sıvanmıştır.

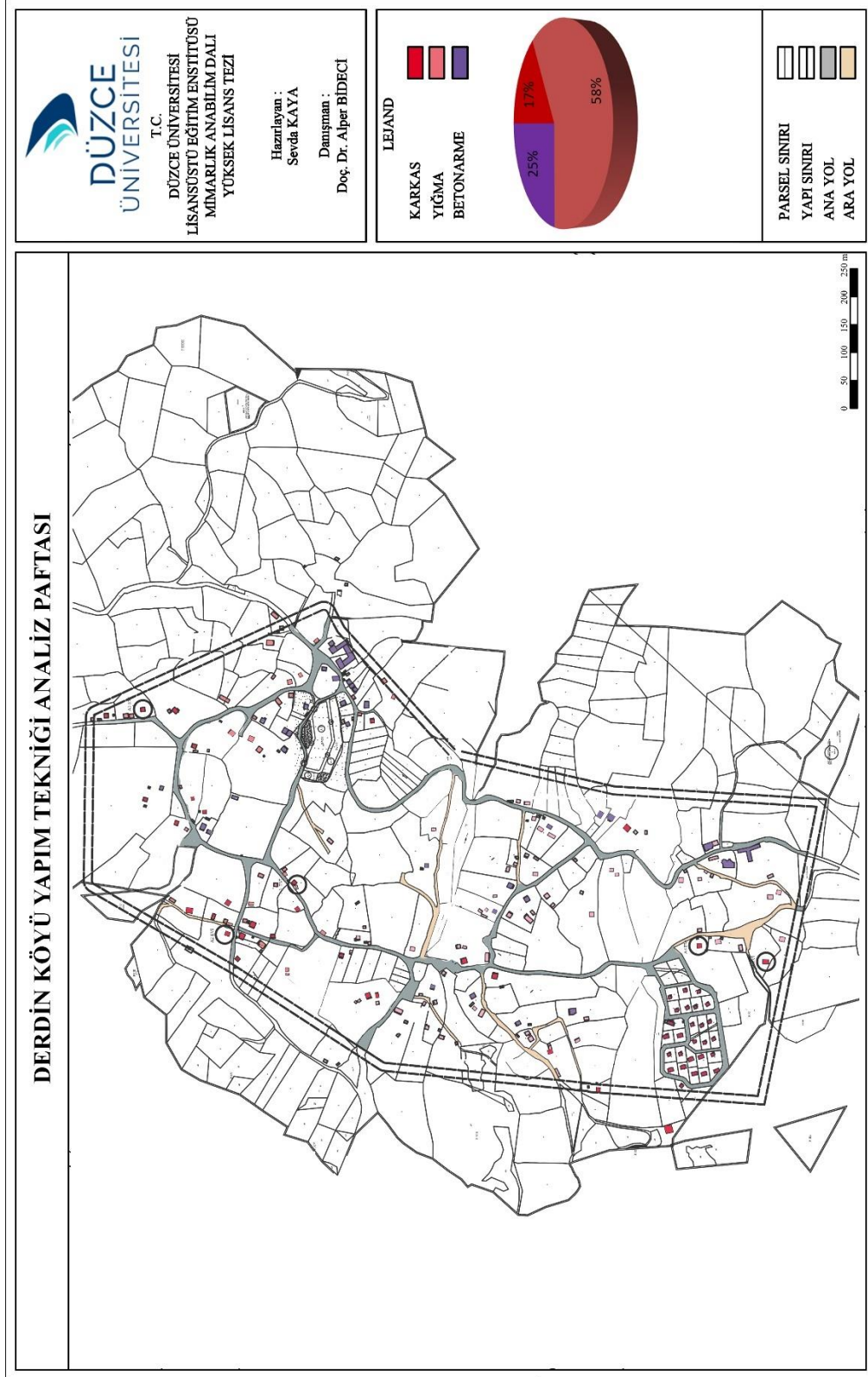

a) Yığma yapım tekniği

b) Karkas yapım tekniği

Şekil 3.45. Derdin köyü farklı yapım teknikleri

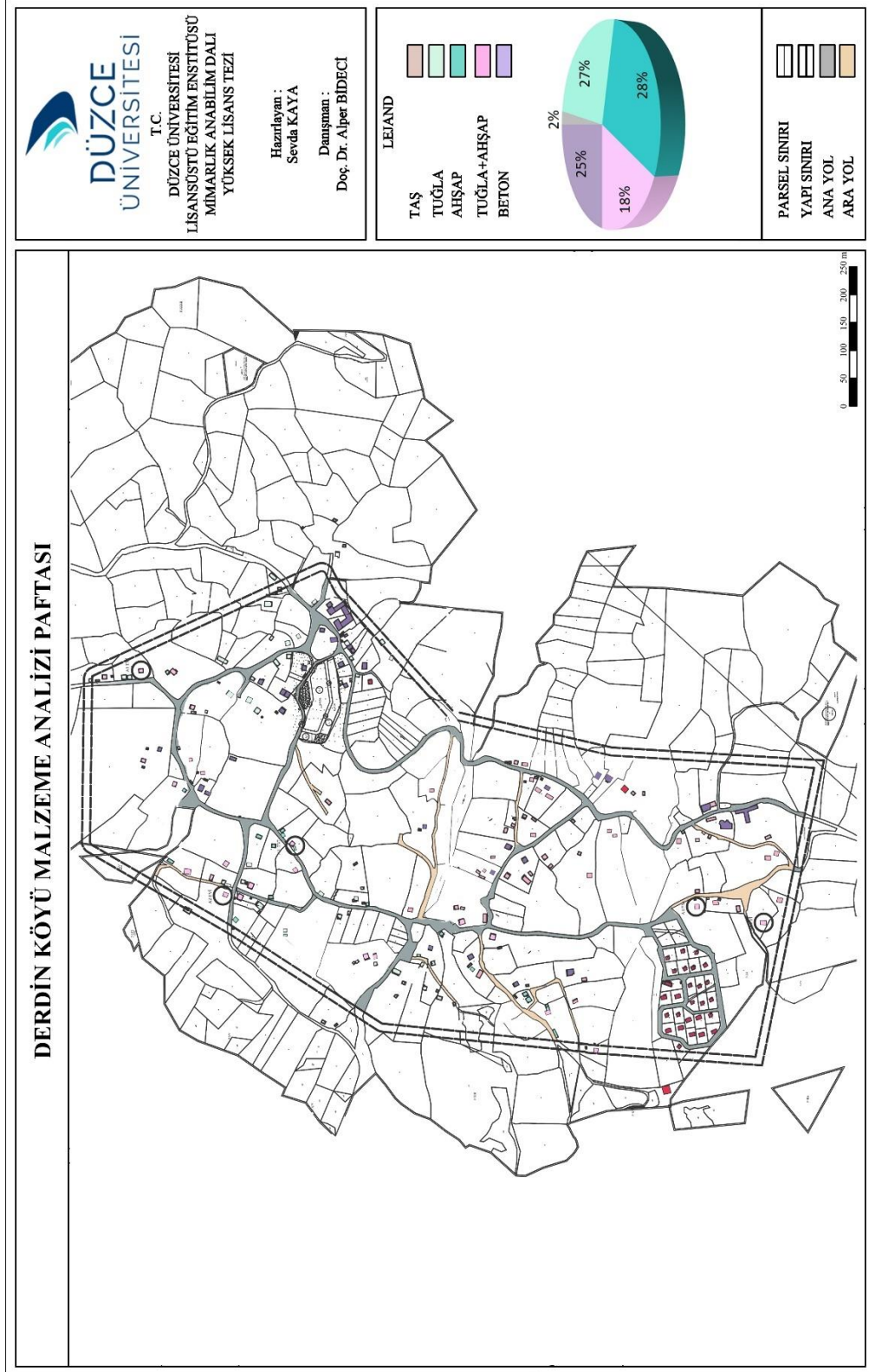

Şekil 3.46. Derdin köyü yapım tekniği analiz paftası

3.2.2.6. Malzeme Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda taş, tuğla, ahşap ve beton malzemelere rastlanılmıştır. Yapıların 57 adeti ahşap, 54 adeti tuğla, 37 adeti tuğla+ahşap, 5 adeti

taş, 51 adeti beton olarak analiz edilmiştir. Karadeniz bölgesinde bulunan köy, etrafında ormanların bulunması sebebiyle yöresel malzemesi olan ahşapı çoğunlukla kullanmıştır. Şekil 3.47’de malzeme analiz paftası gösterilmiştir.

Şekil 3.47. Derdin köyü malzeme analizi paftası

a) Ahşap malzeme

b) Tuğla malzeme

Şekil 3.48. Derdin köyü farklı malzeme tipleri

3.2.2.7. Yapı Durumu Analizi

Çalışma alanında yapılan analizlerdeki yapıları strüktürel açıdan, iyi, orta, kötü ve yeni yapı olarak incelendi. 6 adet iyi, 54 adet orta, 96 adet kötü ve 48 adet yeni yapı olarak tespit edilmiştir.

Yakın zamanda inşa edilmiş yapılara yeni, taşıyıcı sistemini etkilemeyen bozulmalara sahip eski yapılar iyi, taşıyıcı sisteminde ve duvarlarında çatlaklar bozulmalar olup yaşanabilir halde olan yapılar orta, taşıyıcı sisteminde ciddi hasarlar olup sağlamlığını yitiren ve harabe konumundaki yapılar kötü olarak değerlendirildi. Şekil 3.50’de yapı durumu analiz paftası gösterilmiştir.

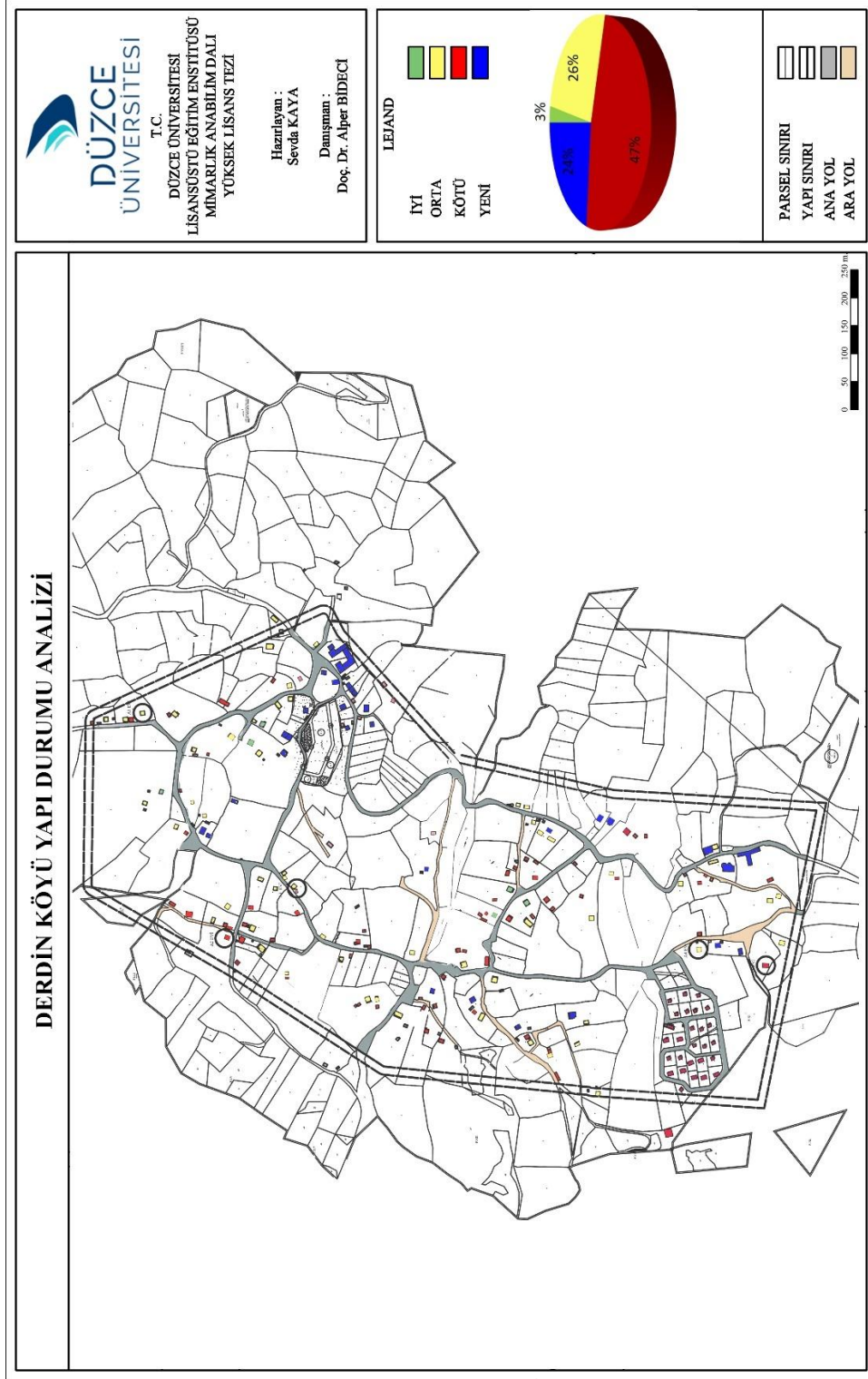

a) Kötü yapı

b) İyi yapı

Şekil 3.49. Derdin köyü farklı yapı durumu örnekleri

Şekil 3.50. Derdin köyü yapı durumu analiz paftası

3.2.2.8. Özgünlük Durumu Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda yapılar özgünlük durumu açısından özgün, az değişmiş, çok değişmiş ve yeni yapı olarak incelenmiştir. Çalışma sonucunda yapıların 33 adeti özgün, 49 adeti az değişmiş, 71 adeti çok değişmiş ve 51 adeti yeni

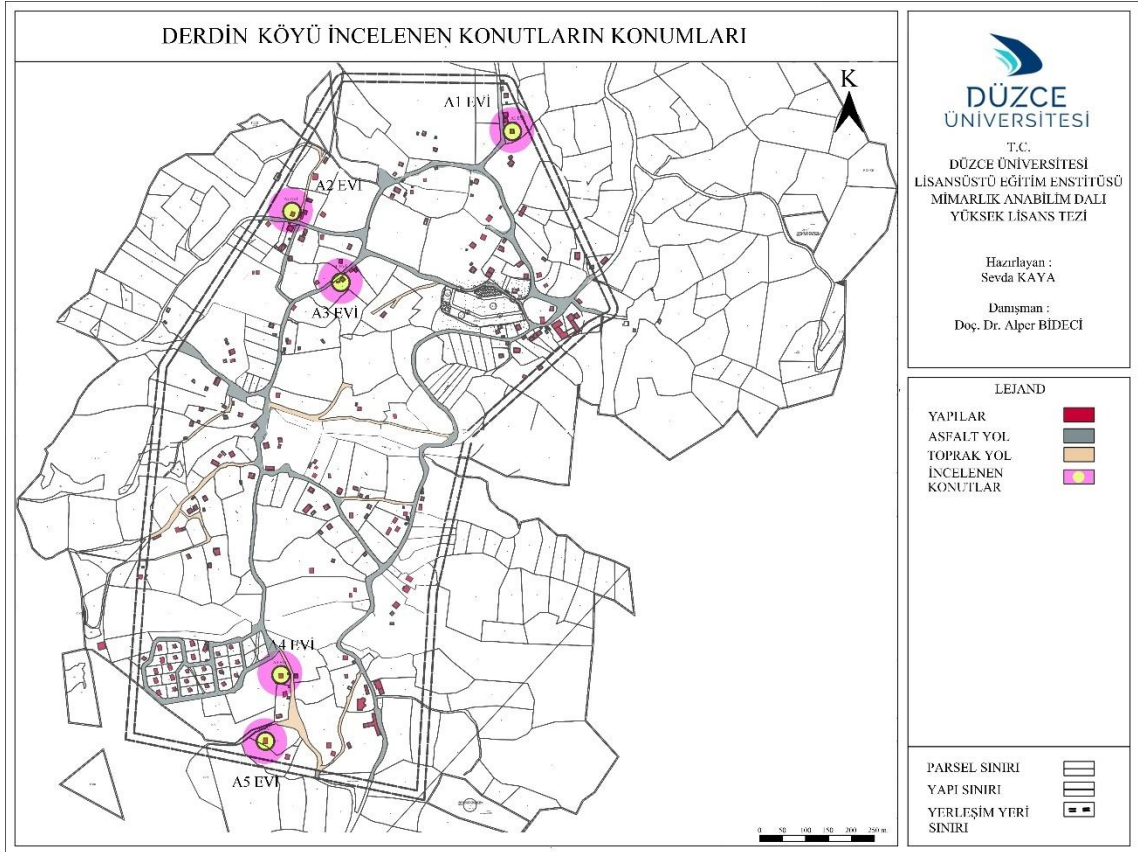
a) Özgün yapı

b) Az değişmiş yapı

Şekil 3.52. Derdin köyü farklı özgün yapı örnekleri

3.2.3. Derdin Köyü'nde İncelenen Konutlar

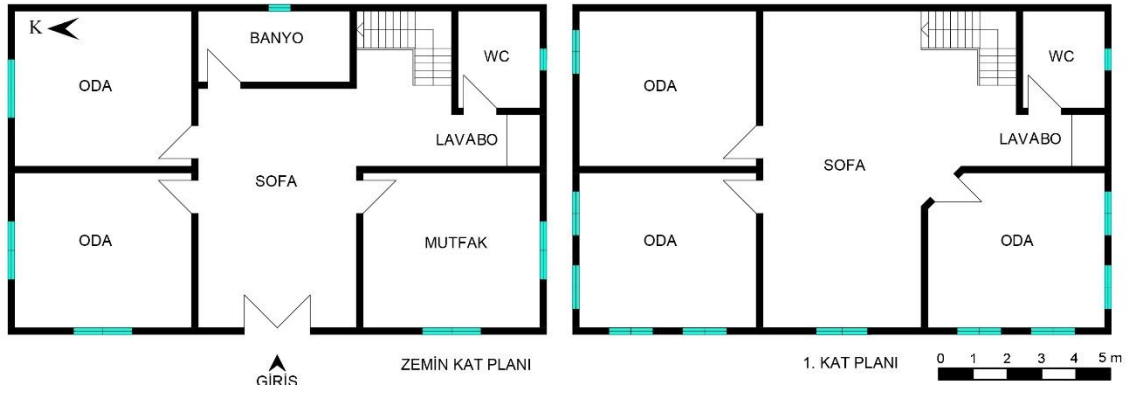
Çalışma alanı kapmasında Abhaza köyü olan Derdin köyü geleneksel konut yapılarını daha iyi kavrayabilmek için beş farklı konut yapısı seçilerek incelenmiştir. İncelenen konutlar A1, A2, A3, A4, A5 olarak isimlendirilmiştir ve Şekil 3.53'te konutların konumları vaziyet planı üzerinde gösterilmiştir.

Şekil 3.53. Derdin köyü incelenen konutların konumu

3.2.3.1. A1 Evi

124 ada, 25 parseldeki konut yapısı 150 yıllık olup aktif halde kullanılmaktadır. Zemin kat ve bir normal kattan oluşmuştur. Yapıya batı cephesinden iki kanatlı ahşap kapı ile girilmektedir. Yapı iç sofalı dikdörtgen plan tipine sahiptir. Yapının zemin katında iki oda, mutfak, banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Ahşap merdiven ile birinci normal kata çıkılmaktadır. Benzer plana sahip olan birinci normal katta sofa etrafında üç oda ve tuvalet bulunmaktadır. Banyo ise sadece alt katta vardır. Ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvarı malzemesi olarak yabancı fındık sopası kullanılmıştır ve üzeri çamur sıva ile sıvanmıştır. Dikdörtgen forma sahip olan yapıda herhangi bir çıkma veya cephelerde hareketlilik mevcut değildir.

Şekil 3.54. A1 evi kat planları

a) Batı cephesi

b) Kuzey cephesi

Şekil 3.55. A1 evi cephe fotoğrafları

Tüm cepheleri beyaz renkli boya ile boyanmıştır. Yapı giriş cephesi bakımlı ve temiz durmaktadır. Fakat yan cephe duvarlarında çatlaklar, sıvada kabarmalar ve dökülmeler mevcuttur. Yapının kapı ve pencere doğramaları ahşaptır. Zemin katta bulunan pencereler kanatlı açılan pencere tipinde kullanılmışken normal kattaki pencereler giyotin (düşey sürme) pencere olarak kullanılmıştır. Yapı üst örtüsü ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılarak yapılmıştır. Yapı içerisine baktığımızda ise ahşap tavan, ahşap döşeme, ahşap iç kapı ve ahşap merdiven kullanıldığı görülmektedir. Tavanda ki ahşap kirişler dikkat çekmektedir.

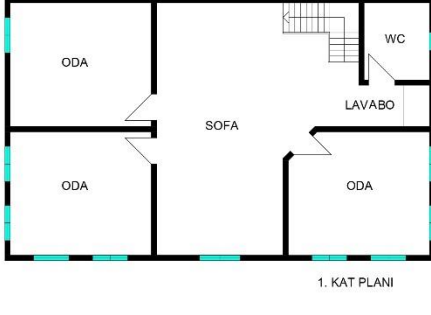

a) Ahşap merdiven ve tavan

b) Ahşap iç kapı

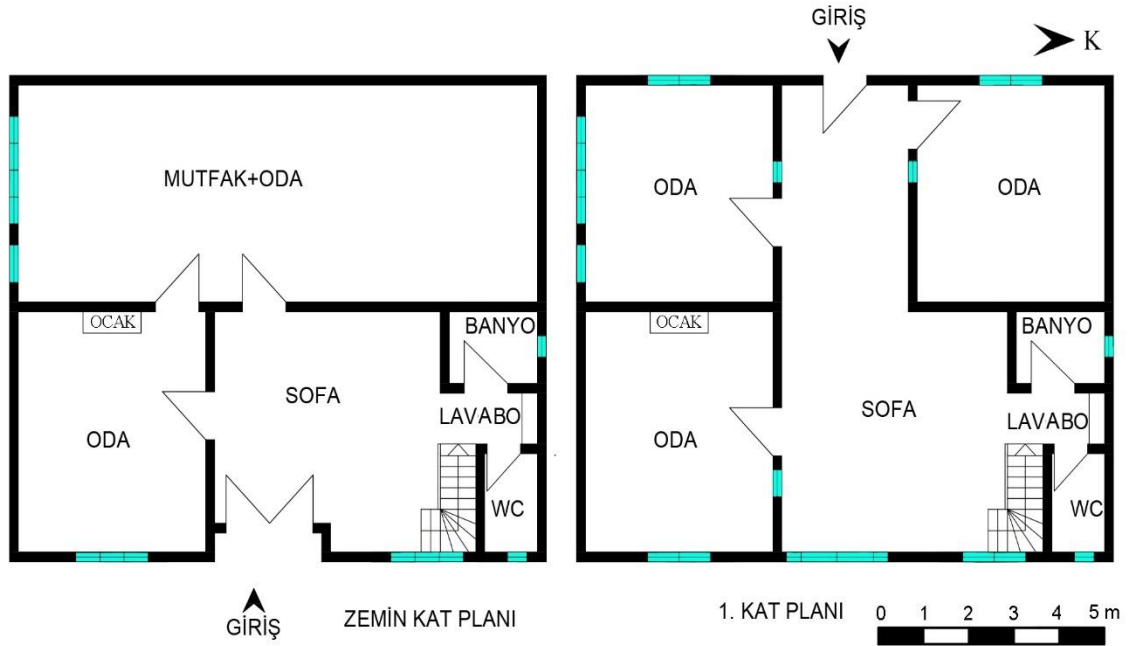
Şekil 3.56. A1 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.6. A1 evi envanter çalışması

DERDİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI		
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : A1 EVİ
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 124 / 25
MAHALLE-KÖY:	DERDİN KÖYÜ	
YAPIM TARİHİ:	150 YILLIK	
KULLANIM DURUMU	AKTİF KULLANIM	
KORUNMA DURUMU	ORTA DERECE	
KAT SAYISI:	2 KATLI	
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI	
YAPIM SİSTEMİ:	AHŞAP KARKAS SİSTEM	
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş batı cephesinden iki kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşılıp sofadan oda,mutfak ve ıslak hacimlere geçilmektedir. Zemin katta bulunan ahşap merdiven ile birinci kata çıkılmaktadır ve alt kat ile benzer planlara sahip olduğu görülmektedir. Mutfak kısmı yatak odası olarak kullanılmaktadır ve zemin kattaki banyonun üzeri sofanın devamıdır.</p>	
PLAN KROKİLERİ	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>ZEMİN KAT PLANI</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>1. KAT PLANI</p> </div> </div> <p style="text-align: right;">0 1 2 3 4 5 m</p>	
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak araları fındık sopası ile duvarlar örülmüştür ve toprak siva ile sıvanmıştır. Tüm cepheler beyaz boya ile boyanmıştır. Aktif olarak kullanılan evin giriş cephesi bakımlıdır fakat yan cephelerde duvarların belirgin şekilde çatlaklar ve siva dökülmeleri görülmektedir. Kapı ve pencere doğramaları ahşaptır. Üç farklı pencere tipi kullanılmakta olup zemin kat pencereleri daha büyük ve iki kanatlıdır, birinci kat pencereleri dar ve çok bölmeli ahşap giyotin tipi pencerelerdir. Tuvalet pencereleri ise daha küçük boyutlardadır. Yapı üst örtüsü marsilya kiremit kullanılarak kırma çatı olarak yapılmıştır.</p>	
FOTOĞRAFLAR	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div>	

3.2.3.2. A2 Evi

128 ada 6 parseldeki bulunan konut 100 yıllık bir yapıdır. Terk edilmiş halde bulunan yapı strüktürel bakımdan kötü haldedir. Yapı, zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Arazi eğiminden dolayı tüm köyde de görülen bir özellik olan iki kattan da giriş bulunmaktadır. Ana giriş zemin kattan bulunan iki kanatlı ahşap kapı ile doğu cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan oda, mutfak+oda, banyo ve tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Ahşap merdiven ile birinci normal kata çıkılmaktadır ve sofa etrafında üç oda, banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Normal katta tek kanatlı ahşap kapı ile batı cephesinden dışarıya çıkış sağlanmaktadır. Konutun kuzey kısmına denk gelen alt ve üst katında bulunan iki odasında ocak kısımları mevcuttur. Ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvarı malzemesi olarak yabani fındık sopası kullanılmıştır ve üzeri çamur sıva ile sıvanmıştır. Giriş cephesi olan doğu cephesi beyaz renkli boya ile boyanmıştır. Fakat diğer cepheler ise çamur sıvalı olarak bırakılmıştır. Yapı giriş cephesi bakımlı ve temiz durmaktadır fakat yan cephe duvarlarında ciddi derecede sorun oluşturulacak çatlaklar, sıva kabarmaları ve dökülmeler mevcuttur. Hatta bazı bozulmaların önüne geçmek için muhdes sac kaplamalar ile duvarlar desteklenmiştir.

Şekil 3.57. A2 evi kat planları

a) Doğu cephesi

b) Güney cephesi

Şekil 3.58. A2 evi cephe fotoğrafları

Yapıda ki tüm kapı ve pencereler ahşaptır. Ahşap pencereler iki kanatlı açılan pencere ve giyotin tipli düşey sürme olarak farklı tiplerde pencereler mevcuttur. Yapı içerisinde ahşap tavan, ahşap döşeme, ahşap merdiven, ahşap merdiven korkulukları kullanılmıştır. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılmıştır.

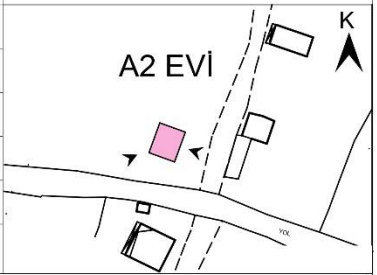
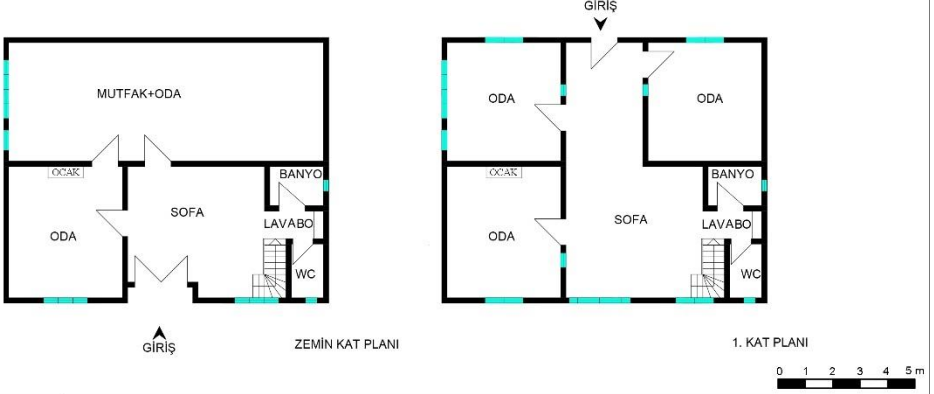

a) Ahşap korkuluk

b) Ahşap pencere

Şekil 3.59. A2 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.7. A2 evi envanter çalışması

DERDİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : A2 EVİ	
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 128 / 6	
MAHALLE-KÖY:	DERDİN KÖYÜ		
YAPIM TARİHİ:	100 YILLIK		
KULLANIM DURUMU:	PASİF KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	KÖTÜ DERECE		
KAT SAYISI:	2 KATLI		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	AHŞAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlı konut yapısıdır. Arazi eğiminden dolayı iki kata da dışardan giriş bulunmaktadır. Zemin kata iki kanatlı ahşap kapı ile girilirken birinci kata tek kanatlı ahşap kapı ile girilmektedir. Ana giriş kapısı zemin kat doğu cephesinde bulunan kapıdır. Sofalı plan tipi görülmektedir. Zemin katta sofadan oda, mutfak ve ıslak hacimlere geçilmektedir. Ayrıca oda ve mutfak arasında da geçiş bulunmaktadır. Birinci kata çıkış ahşap merdivenle sağlanmaktadır. Birinci katta ise sofadan odalara ve ıslak hacimlere geçişler bulunmaktadır.</p>		
PLAN KROKİLERİ			
	CEPHE ÖZELLİKLERİ:		<p>Yapı ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak araları fındık sopası ile duvarlar örülmüştür ve toprak sıva ile sıvanmıştır. Sadece ön cephe beyaz boya ile boyanmıştır. Kullanılmaz halde olan evin duvarlarında çatlaklar ve sıva dökülmeleri mevcuttur. Bundan dolayı bazı duvarlarda muhdes saç kaplamalarla bozulmalar engellenmeye çalışılmıştır. Kapı ve pencere doğramaları ahşap olup eskidiğinden dolayı ahşap yerler zarar görmüştür. Yer yer bazı camlarda kırıklar mevcut olup farklı malzemeler ile kapatılmıştır. Birinci kat giriş kapısı sökülmüş ve yerinde yoktu. Yapı üst örtüsü marsilya kiremit kullanılarak kırma çatı olarak yapılmıştır.</p>
FOTOĞRAFLAR			

a) Kuzeybatı cephesi

b) Güneybatı cephesi

Şekil 3.61. A3 evi cephe fotoğrafları

a) Ocak

b) Mavi boyalı ahşap dış kapı

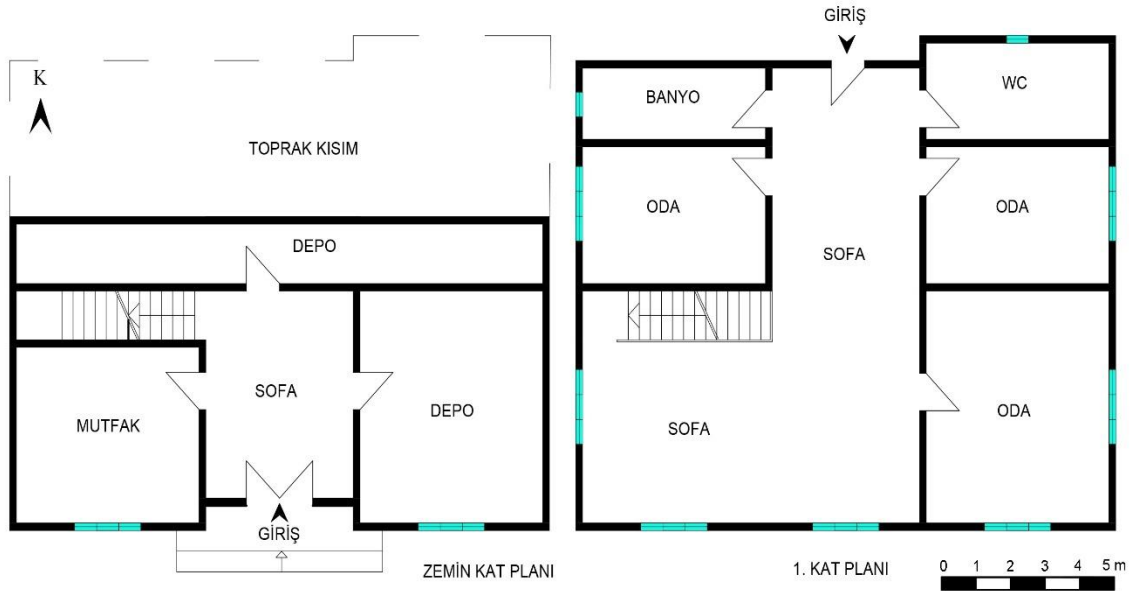
Şekil 3.62. A3 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.8. A3 evi envanter çalışması

DERDİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : A3 EVİ	
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 130 / 9	
MAHALLE-KÖY:	DERDİN KÖYÜ		
YAPIM TARİHİ:	1975 YILI		
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE		
KAT SAYISI:	2 KATLI		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	AHŞAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş arazi eğiminden dolayı iki kattanda sağlanmaktadır. Zemin kata giriş tek kanatlı ahşap kapı ile kuzeybatı cephesinden sağlanmaktadır. Birinci kattan giriş ise aynı şekilde kuzeybatı cephesinden iki kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Sofa plan tipine sahip olan konutta oda, mutfak, ıslak hacimler ve birinci kata çıkış için ahşap merdiven bulunmaktadır. Ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkış sağlanmaktadır. Sofadan odalara ve ıslak hacimlere geçiş sağlanmaktadır. Zemin kat arazi eğiminden dolayı birinci katın yarısı kadardır .</p>		
PLAN KROKİLERİ:			
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak araları tuğla ile doldurulmuştur. Ahşap iskeletler siyah renge boyanmıştır. Cephenin tamamında muhdes pencereler bulunmaktadır. Birinci kat giriş kapısı kahverengi boyalı ahşap kapıdır ve zemin kat giriş kapısı ise mavi renkli ahşap bir kapıdır. Güneydoğu cephesinde bulunan tuğla örümlü şömine bacası çatı üzerine kadar çıkmaktadır. Yapı üst örtüsü marsilya kiremit kullanılarak kırma çatı olarak yapılmıştır.</p>		
FOTOĞRAFLAR			

3.2.3.4. A4 Evi

144 ada 1 parseldeki bulunan konut 1960 yılında inşa edilen bir yapıdır. Aktif halde kullanılan yapı zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Arazi eğiminden dolayı iki kattan da giriş bulunmaktadır ve zemin kat kısmi kullanıma sahiptir. Ana giriş, zemin katta bulunan iki kanatlı ahşap kapı ile doğu cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan mutfak ve iki depoya geçiş sağlanmaktadır. Tek kollu ahşap merdiven ile normal kata çıkılmaktadır ve sofa etrafında üç oda, tuvalet ve banyo bulunmaktadır. Normal katta tek kanatlı ahşap kapı ile batı cephesinden bahçeye giriş-çıkış sağlanmaktadır.

Şekil 3.63. A4 evi kat planları

a) Doğu cephesi

b) Güney cephesi

Şekil 3.64. A4 evi cephe fotoğrafları

Ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvarı malzemesi olarak yabani fındık sopası kullanılmıştır ve üzeri çamur sıva ile sıvanmıştır. Cephelerin hepsi beyaz renkli boya ile boyanmıştır. Fakat Kuzey cephesinin yarısı ahşap kaplanmıştır. Yapı giriş cephesi bakımlı ve temiz durmaktadır. Diğer cephe duvarlarında bozulmalar mevcuttur. Hatta bazı bozulmalardan dolayı duvar dolgu malzemesi tuğla malzeme ile değiştirilmiştir. Yapının tüm kapı ve pencereleri ahşaptır ve ana giriş kapısı beyaz renge boyanmıştır. Pencereler ise siyah renge boyanmıştır. Yapının arka dış kapı doğraması ise orijinal ahşap olarak bırakılmıştır. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılarak örtülmüştür.

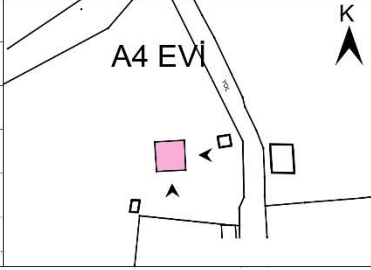
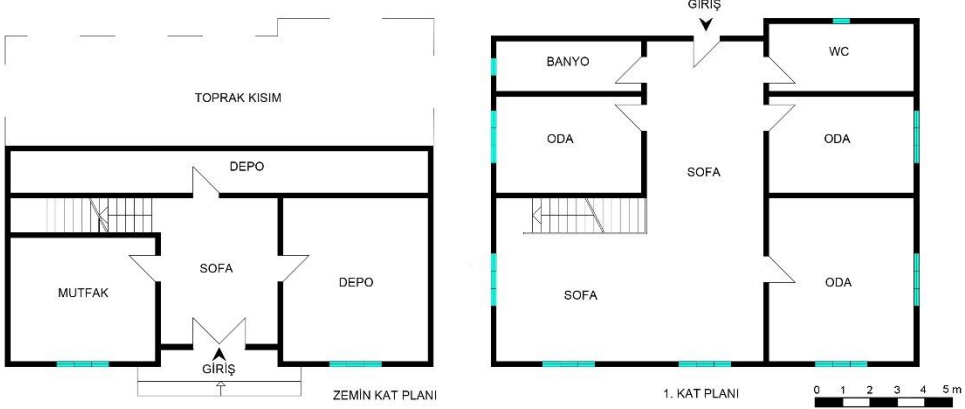

a) Ahşap giyotin pencere

b) Ahşap tek kanatlı dış kapı

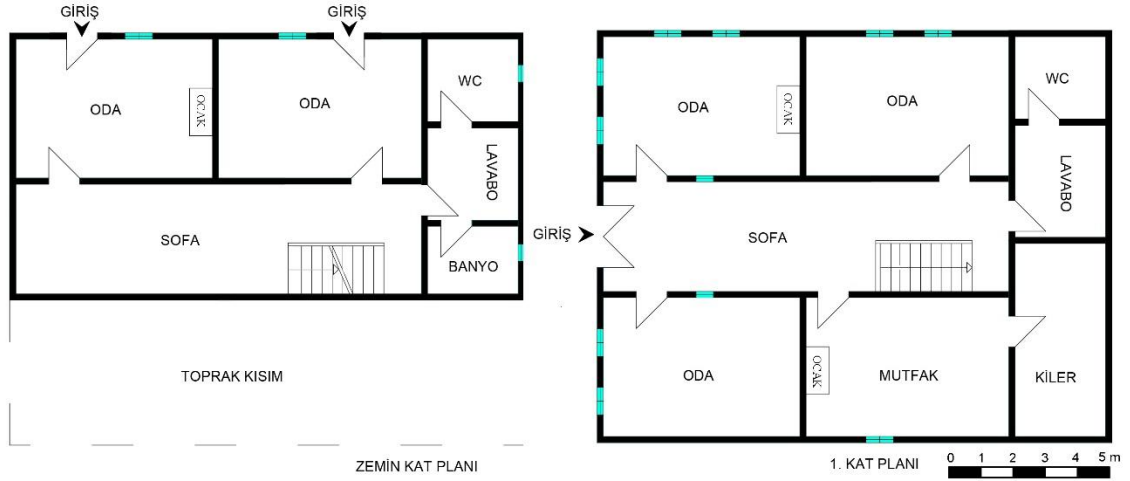
Şekil 3.65. A4 evi pencere ve kapı fotoğrafı

Çizelge 3.9. A4 evi envanter çalışması

DERDİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : A4 EVİ	
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 144 / 1	
MAHALLE-KÖY:	DERDİN KÖYÜ		
YAPIM TARİHİ:	1960 YILI		
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE		
KAT SAYISI:	2 KATLI		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	AHŞAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş iki basamakla yükseltilmiş merdivenden sonra iki kanatlı ahşap kapı doğu cephesinden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşıp sofadan mutfak ve depolara geçilmektedir. Zemin katta bulunan ahşap merdiven ile birinci kata çıkılmaktadır. Birince kat alt kattan daha büyük metrekareye sahiptir. Sofadan odalara ve ıslak hacimlere geçilmektedir. Birinci kattan arka bahçeye çıkan ahşap dış kapı bulunmaktadır.</p>		
PLAN KROKİLERİ:			
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak inşa edilmiştir. Duvar dolgu malzemesi olarak fındık sopası kullanılarak duvarlar örülmüştür ve üzerleri toprak siva ile sıvanmıştır. 3 cephede toprak sıvanın üzeri beyaz boya ile boyanmıştır. Diğer cephe ise ahşap kaplanmıştır. Aktif olarak kullanılan evin doğu cephesi temiz ve bakımlıdır fakat diğer cephe duvarlarında çatlaklar, siva dökülmeleri gibi çeşitli bozulmalar görülmektedir. Bazı bozulmalardan dolayı bazı kısımların duvar dolgu malzemesi tuğla ile değiştirilmiştir. Yapının tüm kapı ve pencere doğramaları ahşaptır. Yapı üst örtüsü marsilya kiremit kullanılarak kırma çatı olarak yapılmıştır.</p>		
FOTOĞRAFLAR			

3.2.3.5. A5 Evi

145 ada 1 parseldeki bulunan konut 150 yıllık bir yapıdır. Terk edilmiş halde bulunan yapı strüktür bakımından oldukça kötüdür. Zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Arazi eğiminden dolayı iki kattan da giriş bulunmaktadır. Ana giriş normal katta bulunan iki kanatlı ahşap kapı ile kuzey cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan üç oda, mutfak ve ıslak hacim holüne geçilmektedir. Mutfaktan kilere geçilmektedir. Islak hacim holünden ise tuvalet geçilmektedir. Sofa ve odalar arasında bağlantı sağlayan küçük ahşap pencereler bulunmaktadır. Köy halkı bu pencereleri "çitlik" diye adlandırmaktadır. Oda ve mutfakta ocak bulunmaktadır. Tek kollu ahşap merdiven ile zemin kata inilmektedir. Normal kata göre daha küçük metrekareye sahip olan zemin katta sofa etrafında iki oda ve ıslak hacim holü bulunmaktadır. Islak hacim holünden tuvalet ve banyoya geçilmektedir. Zemin kat doğu cephesinde bulunan iki odaya dışarıdan giriş için iki adet tek kanatlı ahşap kapılar bulunmaktadır.

Şekil 3.66. A5 evi kat planları

a) Ocak

b) Çitlik pencere

Şekil 3.67. A5 evi iç mekan fotoğrafları

a) Duvar boyama işlemleri

b) Ahşap tavan

Şekil 3.68. A5 evi iç mekan fotoğrafları

a) Doğu cephesi

b) Kuzey cephesi

Şekil 3.69. A5 evi cephe fotoğrafları

Ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvarı malzemesi olarak yabani fındık sopası kullanılmıştır ve üzeri çamur sıva ile sıvanmıştır. Giriş cephesi olan kuzey cephesi ve batı cephesi ahşap ile kaplanmıştır. Ahşaplarda eskimeler, duvarlarda ciddi boyutlarda çatlaklar dökülmeler mevcuttur. Evin tüm kapı ve pencereleri ahşaptır. Tavan, döşeme, merdiven, korkuluk ve dolapları ahşaptır. Yaşam alanı olarak kullanılan birinci normal kattaki odalardan birinin duvarlarında çeşitli boyama işlemleri bulunmakla beraber süslü bir tavan işlemesi bulunmaktadır.

Çizelge 3.10. A1 evi envanter çalışması

DERDİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : A5 EVİ	
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 145 / 1	
MAHALLE-KÖY:	DERDİN KÖYÜ		
YAPIM TARİHİ:	150 YILLIK		
KULLANIM DURUMU:	PASİF KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	KÖTÜ DERECE		
KAT SAYISI:	2 KATLI		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	AHŞAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlı konut yapısıdır. Konuta ana giriş birinci katta kuzey cephesinde bulunan iki kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşıp sofadan mutfak,odalar ve ıslak hacimlere geçilmektedir. Birinci kattan ahşap merdiven ile zemin katın sofa kısmına inilmektedir. Zemin kata indiğimizde ise sofadan odalar ve ıslak hacimlere geçilmektedir. Zemin kat üst kata göre daha küçük metrekareye sahip olmakla beraber mevcut odalarından bahçeye çıkış için tek kanatlı ahşap kapıları bulunmaktadır.</p>		
PLAN KROKİLERİ	 <p>ZEMİN KAT PLANI</p>		 <p>1. KAT PLANI</p>
	CEPHE ÖZELLİKLERİ:		<p>Yapı ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak inşa edilmiştir. Duvar dolgu malzemesi olarak fındık sopası kullanılarak duvarlar örülmüştür ve üzerleri toprak siva ile sıvanmıştır.Kuzey cephe ise toprak siva üzerine ahşap kaplanmıştır. Terk edilmiş ev kullanılmamakta olduğundan cephe duvarlarında çatlaklar, siva dökülmeleri ve ahşap eskimleri gibi çeşitli bozulmalar görülmektedir. Yapının tüm kapı ve pencere doğramalarında ise ahşap kullanılmıştır. Yapı üst örtüsü marsilya kiremit kullanılarak kırma çatı olarak yapılmıştır.</p>
FOTOĞRAFLAR			

3.2.4. Derdin Köyü'nün Değerlendirilmesi

Derdin köyü analizler sonucunda geleneksel konut mimarisinin iç sofalı, içten merdivenli ve iki katlı konut yapıları olduğu görülmüştür. Abhazaların yüksek noktalarda yerleşimleri nedeniyle büyük bahçeleri bulunmakla birlikte eğimli arazilerden de faydalanarak zemin katların normal katların yarısı kadar olduğu kısmi kat olarak kullanıldığı görülmüştür. Bu nedenle yapılarda bulunan iki kattan da giriş çıkış sağlanabilmektedir. Mutfak kısımları genellikle zemin katta konumlandırılmış olup normal katlarda ise daha çok yatma ve yaşama alanları oluşturulmuştur. Ahşap karkas yapım sistemi ile yapılarını inşa ederken, köye yakın ormanlarda yetişen yabani fındık ağaçlarından elde ettikleri ahşapları duvar dolgu malzemesi olarak kullanmışlardır. Çamur sıva harcı ile de duvarlar sıvanmıştır. Genellikle cepheler beyaz boya ile boyanmış ve ahşap malzeme ile kaplandığı görülmüştür Giriş cephelerinin bakımlarına daha çok önem vermişlerdir. Kapı, pencere doğramalarında, merdiven, tavan ve döşeme gibi yapı elemanlarında ahşap malzeme kullanılmıştır. Konutların oda ve mutfak mekanlarında ocak kısımlarına rastlanmıştır. Sofalarda ise odaları görecekte köy halkının çitlik olarak adlandırdığı pencerelere sıklıkla yer verilmiştir. Çitlikler, odalarda bulunan insanları rahatsız etmeden haberdar olmak veya geceleri sofada yakılan ışığın odaları aydınlatması amacıyla kullanılmıştır. Bazı evlerde ise Ermeni ustasının yapmış olduğu ahşap tavan süslemeleri mevcuttur. Derdin köyü genel değerlendirmeleri incelenen konutlar üzerinden tablo halinde EK-2'de verilmiştir.

a)

b)

Şekil 3.70. Derdin köyü ahşap tavan süslemesi fotoğrafları

a)

b)

Şekil 3.71. Derdin Köyü konut yapısında bulunan farklı çıkış kapısı örnekleri

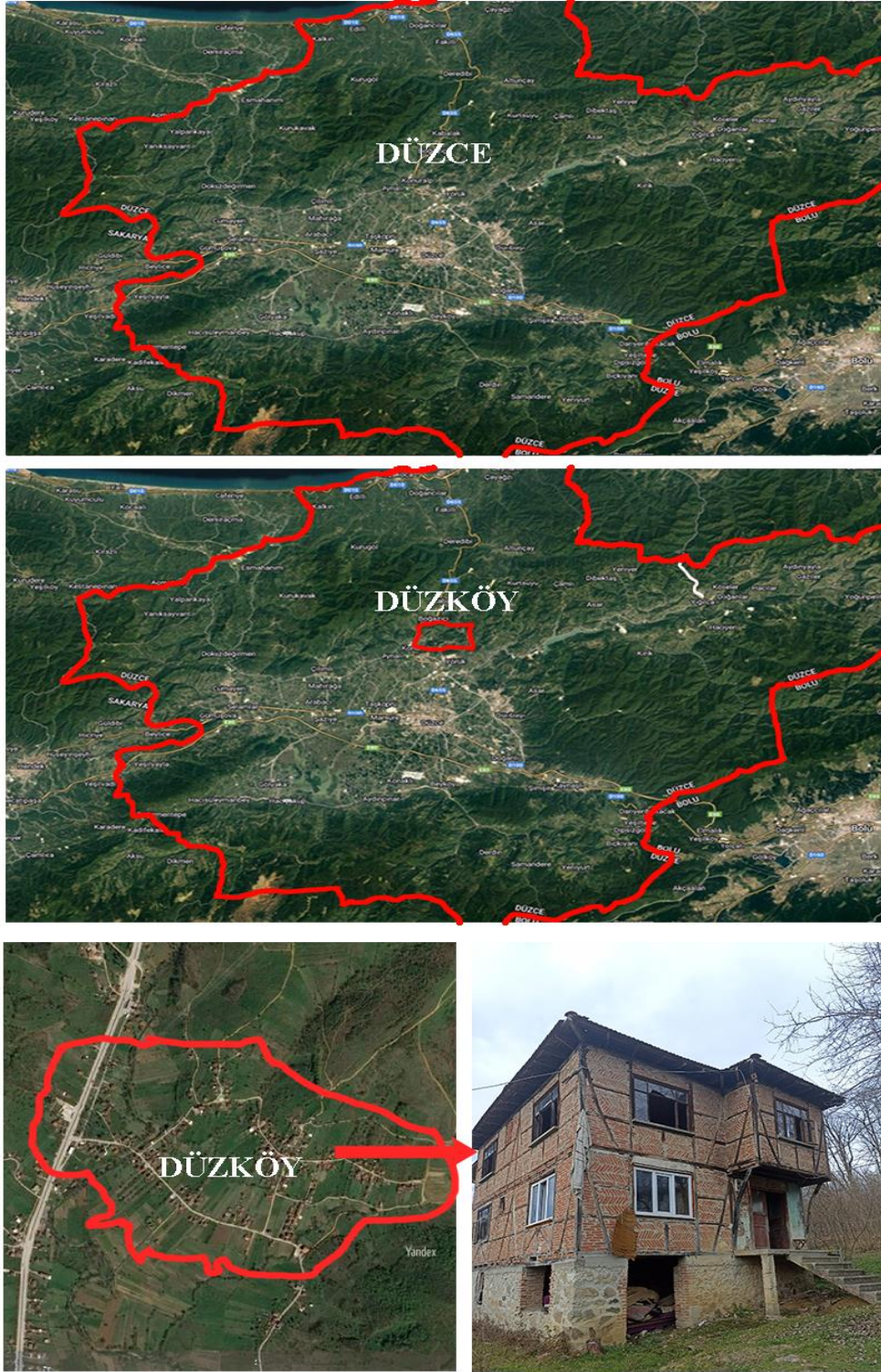
3.3. DÜZKÖY (LAZLAR)

3.3.1. Düzköy'ün Genel Özellikleri

Düzce ilinin Merkez ilçesine bağlı olan Düzköy bir Laz köyüdür. Düzce il merkezine 9 km uzaklıkta kurulmuştur. Köy nüfusu 858 kişidir. Merkeze yakınlığı sebebi ile kalabalık köylerden biridir. 93 Harbi zamanı Osmanlı-Rus Harbinde Artvin'de yaşayan halk batıya gönderilmiştir. Batıya gönderilen halktan bazıları da Düzköy'e yerleşmişlerdir. Eski kaynaklara göre köyün eski ismi ise "Lazköy maa tavuk" olarak adlandırılmaktadır. Halk Lazca ve Türkçe konuşmaktadır [55].

Eğimli arazi üzerine yerleşim sağlayan köyde bahçeli ev düzeni hakimdir. Köy evleri bahçelerinin bir kısmında tarımsal faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Laz yemek kültüründen dolayı bahçelerde lahana ve mısır yetiştirildiği gözlemlenmektedir. Köy halkının geçim kaynağı ise fındıkcılık olup nadirde olsa hayvancılıkla uğraşılmaktadır. Köy yerleşiminin içinden dere geçmektedir. Karadeniz bölgesinde bulunan köyde geleneksel konutlar genellikle ahşap karkas sistem ve tuğla dolgu duvarlarla inşa edilmiştir. Konut dışında kullanılan diğer yapılarda ise ağırlıklı olarak ahşap malzeme kullanılmaktadır. Köyün şehir merkezine yakınlığı sebebi ile eski dokusunun bozulmaya başladığı ve yeni betonarme yapım sisteminin çokça kullanıldığı gözlemlenmektedir.

DÜZCE İLİ / MERKEZ İLÇESİ / DÜZKÖY

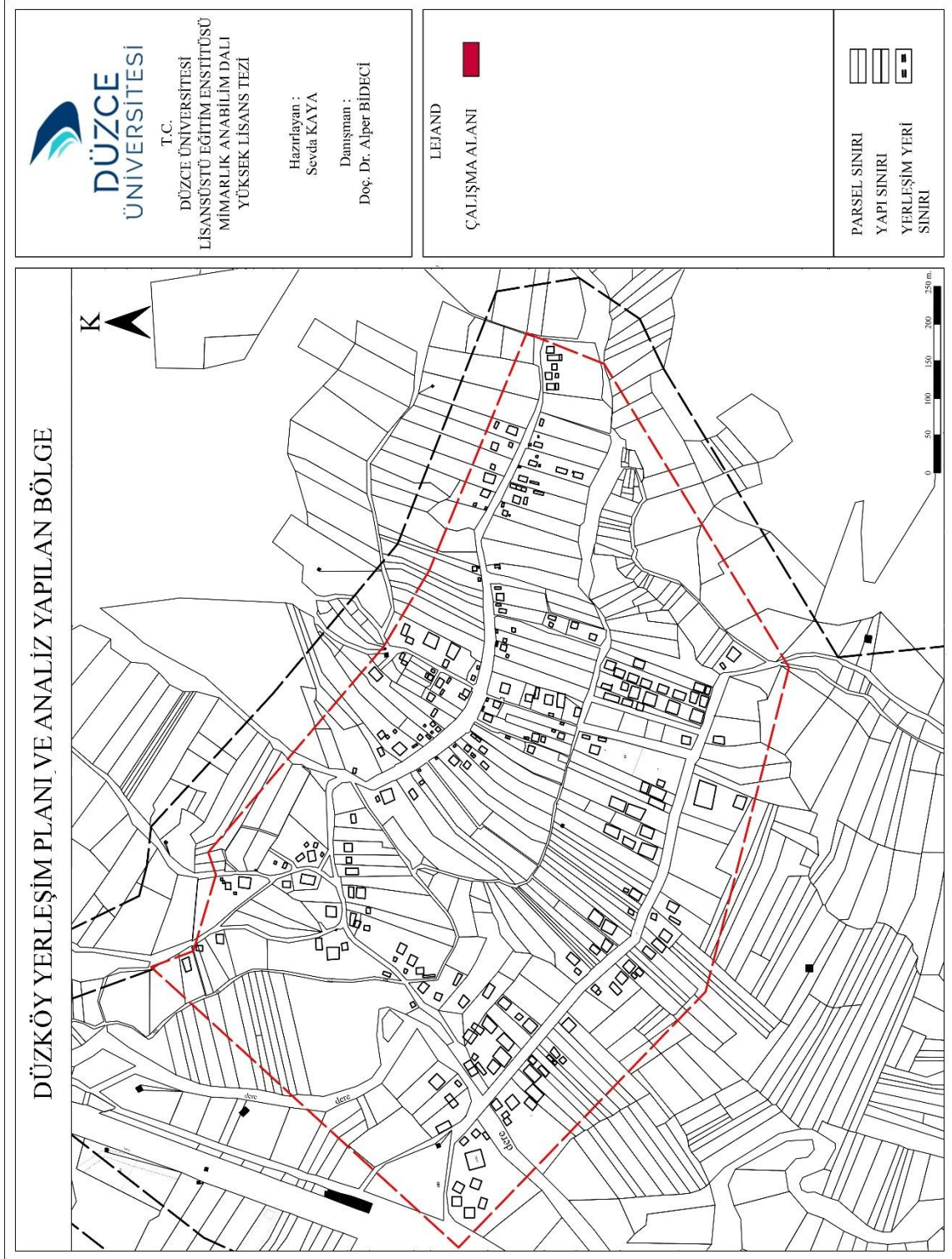

Şekil 3.72. Düzköy

3.3.2. Düzköy'ün Genel Analizleri

Düzköy'ün genel yerleşim planı Şekil 3.73'te gösterilmiştir. Laz köyü olan Düzköy'ün

özelliklerini daha iyi anlayabilmek için gösterilen çalışma alanında sekiz adet farklı analiz yapılarak incelenmiştir. Bu analizler sırasıyla şunlardır: 1) Doluluk-boşluk analizi 2) İşlev analizi 3) Kat adedi analizi 4) Çatı analizi 5) Yapım tekniği analizi 6) Malzeme analizi 7) Yapı durumu analizi 8) Özgünlük durumu analizi.

Şekil 3.73. Düzköy yerleşim planı paftası

a) Cami

b) Ahır+Samanlık

Şekil 3.76. Düzköy farklı işlev örnekleri

3.3.2.3. Kat Adedi Analizi

Çalışma alanında yer alan 271 yapının 121 tanesi tek katlı, 89 tanesi iki katlı, 61 tane yapı ise üç katlıdır. Köy halkının yaşadığı konut yapıları genellikle iki veya üç katlı yapılardır. Üç katlı yapılar ise özellikle yeni yapım yöntemlerle inşa edilmiştir. Tek katlı yapılar ise çoğunlukla ahır, samanlık, depo, ticaret, ambar vb. yapılarda görülmüştür. Kat adedi analiz paftası Şekil 3.78’de gösterilmiştir.

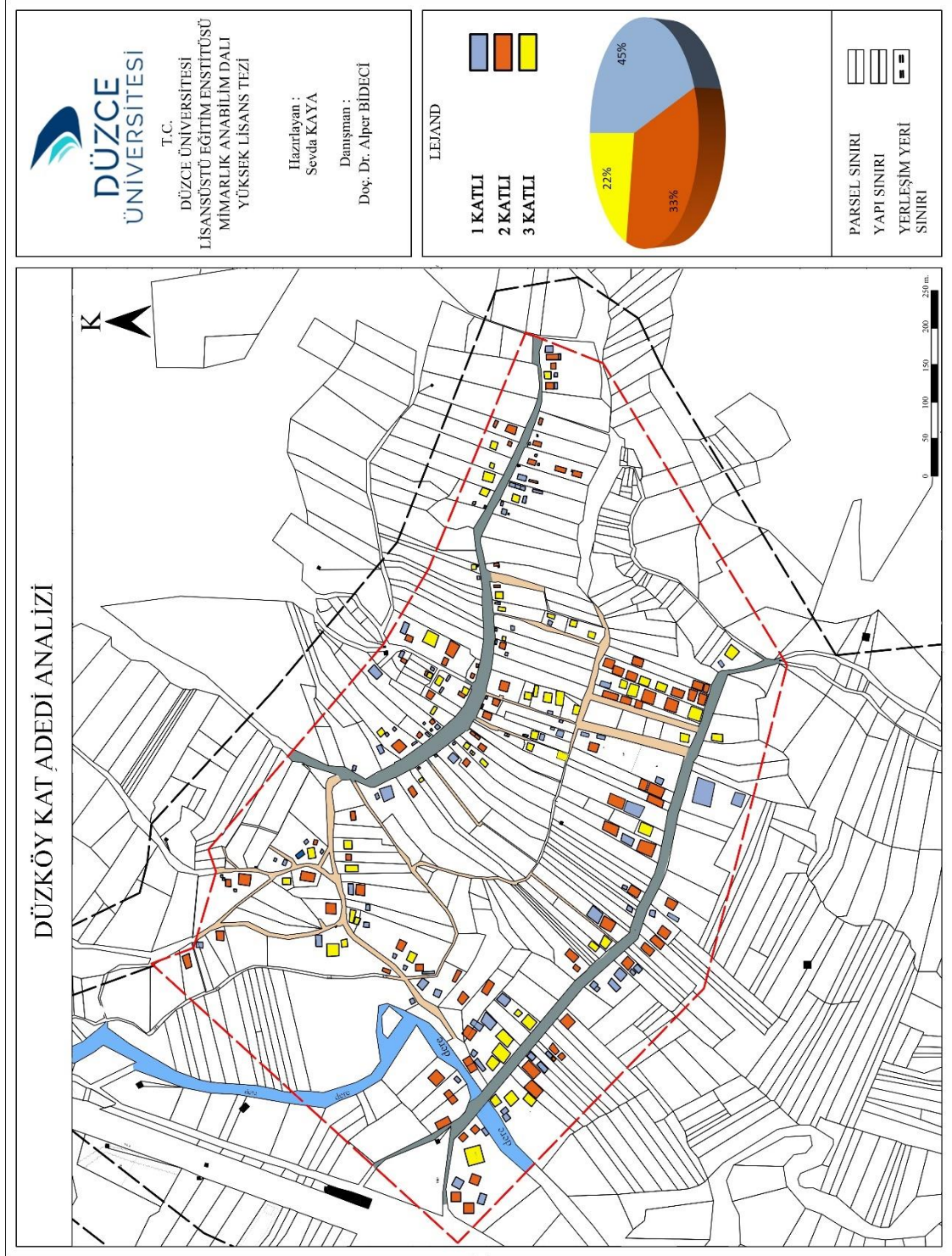

a) Üç katlı yapı

b) Tek katlı yapı

Şekil 3.77. Düzköy farklı kat adedi örnekleri

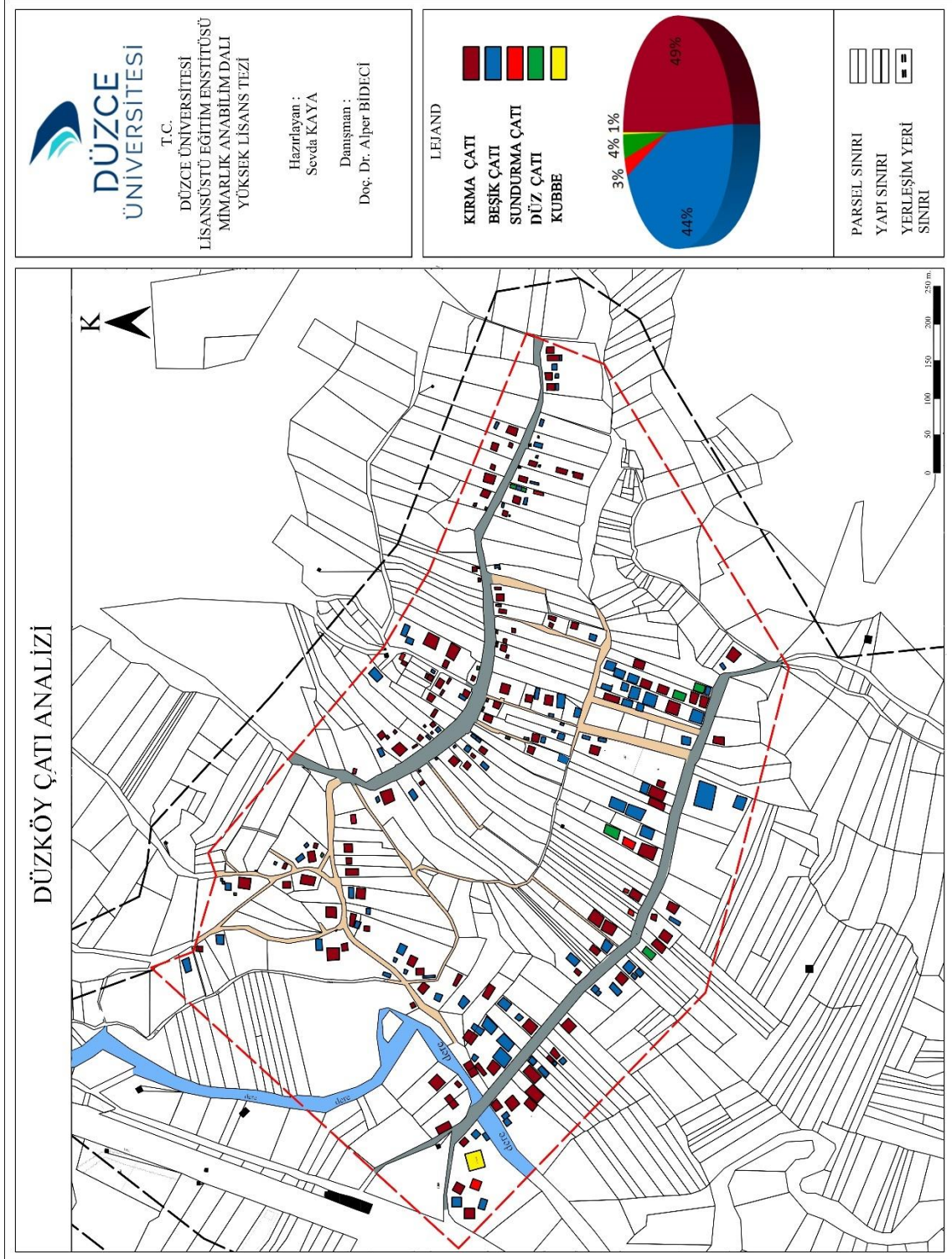

Şekil 3.78. Düzköy kat adedi analiz paftası

3.3.2.4. Çatı Analizi

Yapılan analiz sonuçlarında kırma çatı, beşik çatı, sundurma çatı, kubbe çatı ve çatısı olmayan yapılar analiz edilmiştir. 133 tane kırma çatı, 118 tane beşik çatı, 8 tane sundurma çatı, 1 kubbe çatı ve 11 tane düz çatı yapı tespit edilmiştir. Konutların üst örtüsü çoğunlukla kırma veya beşik çatı tipi olarak marsilya kiremit kullanılarak

yapılmıştır. Sundurma çatı ise az gözlemlenmekte olup tek katlı yapı olarak inşa edilen depo, ambar vb. yapılarda görülmüştür. Konut işlevi dışındaki yapıların çoğu beşik çatı ile inşa edilmiştir ahır, ahır+samanlık, ticaret yapısı, ambar, depo vb. yapılarda gözlemlenmiştir. Çatı analiz paftası Şekil 3.79’da gösterilmiştir.

Şekil 3.79. Düzköy çatı analiz paftası

a) Kırma çatı

b) Beşik çatı

Şekil 3.80. Düzköy farklı çatı tipleri

3.3.2.5. Yapım Tekniği Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda karkas, yığma ve betonarme yapım tekniği ile inşa edilen yapılar tespit edilmiştir. 122 adet yığma, 112 adet betonarme, 29 tane karkas, 4 adet karma ve 4 adet prefabrik yapım tekniği verileri elde edilmiştir. Yapım tekniği analizi Şekil 3.82’de gösterilmiştir. Eskiden genellikle ahşap karkas ve yığma yapım tekniği kullanarak inşa edilen yapılar günümüze geldikçe betonarme yapım tekniği kullanılarak yapılmaktadır. Ahşap iskelet sistemleri, yatay, dikey ve çapraz ahşap elemanlardan oluşmaktadır. İskelet sistem arasında kalan boşluklar genellikle tuğla, kerpiç, taş ve bağdadi çitalar ile doldurumuştur. Yığma sistemde ise herhangi bir taşıyıcı iskelet olmadan malzemelerin üst üste yığılarak oluşturulduğu her bir duvarın taşıyıcı olduğu yapım tekniğidir. Düzköy’de ise geleneksel konutlar çoğunlukla ahşap iskelet aralarına tuğla ile doldurulmuş olup ya da yığma tuğla ile inşa edilip herhangi bir boya sıvama işlemleri yapılmadan bırakılmıştır.

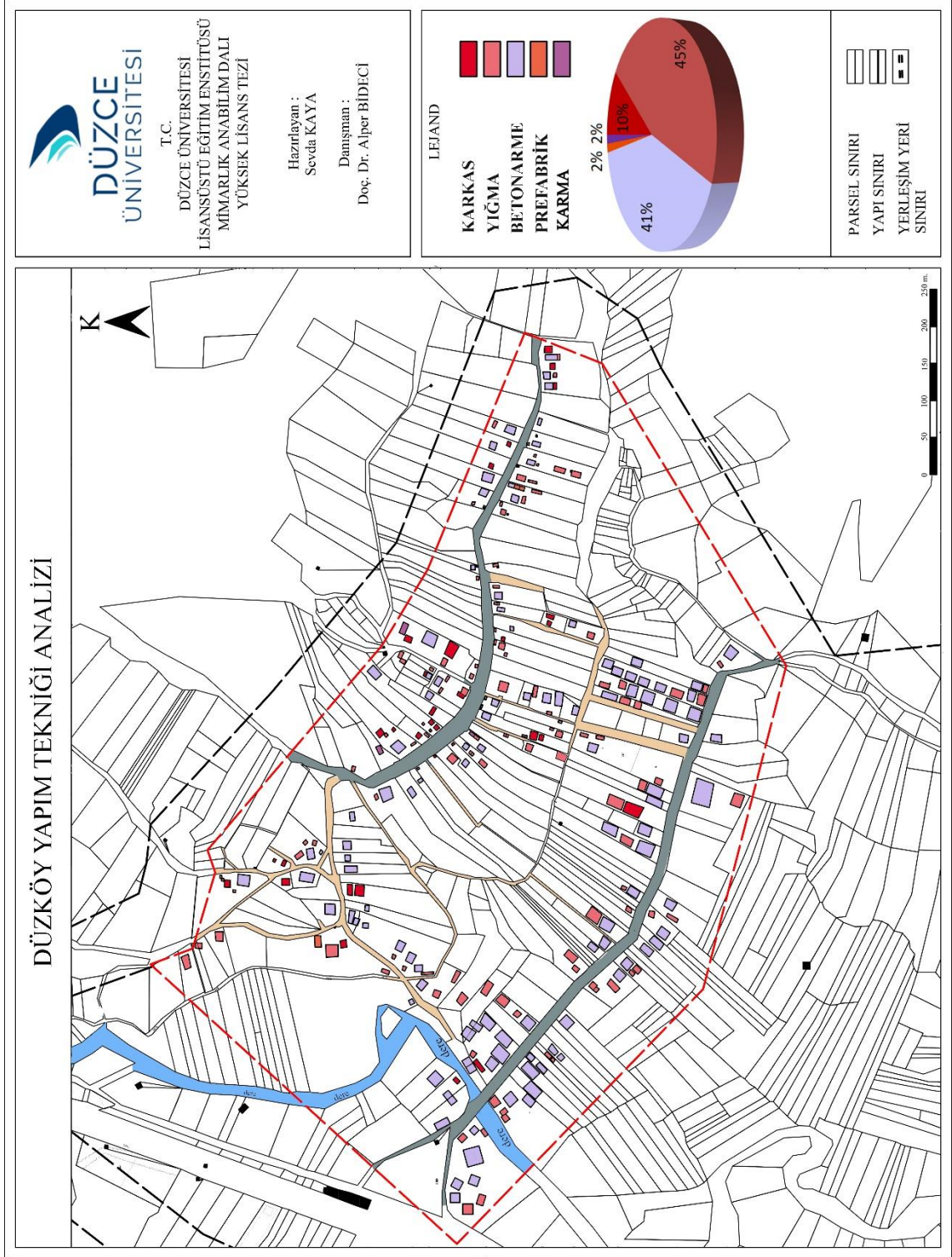

a) Ahşap karkas yapım tekniği

b) Yığma yapım tekniği

Şekil 3.81. Düzköy farklı yapım teknikleri

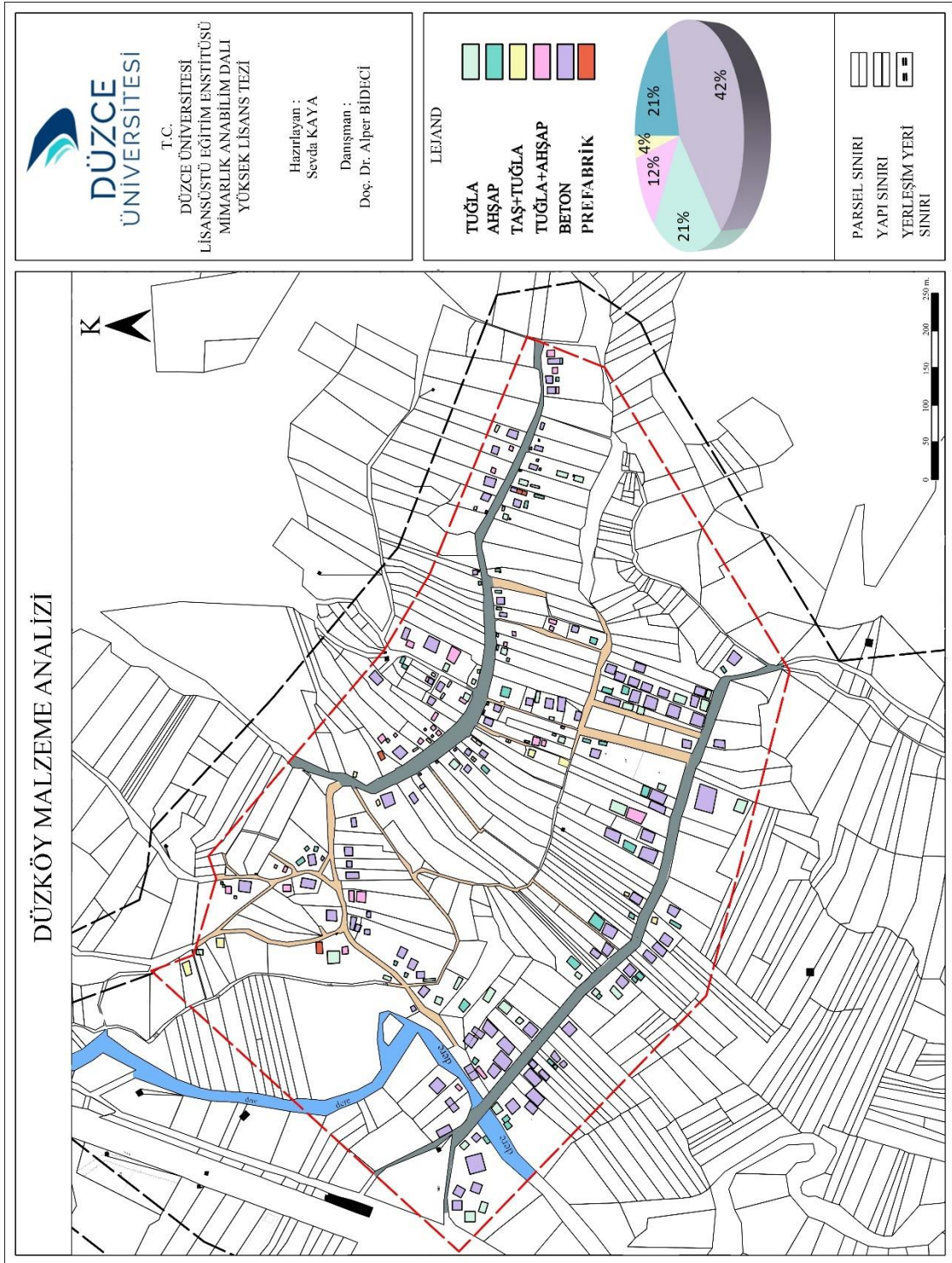

Şekil 3.82. Düzköy yapım tekniği analiz paftası

3.3.2.6. Malzeme Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda yapıların taşıyıcı sistem ve duvar malzemesi bakımından kullanılan malzeme olarak tuğla, ahşap, taş+tuğla, ahşap+tuğla, beton, prefabrik olarak rastlanılmıştır. Yapıların 56 adeti ahşap, 56 adeti tuğla, 33 adeti

ahşap+tuğla, 10 adeti taş+tuğla, 112 adeti beton ve 4 adet prefabrik malzeme olarak analiz edilmiştir. Şekil 3.33'te malzeme analiz paftası gösterilmiştir.

Şekil 3.83. Düzköy malzeme analiz paftası

a) Ahşap malzeme

b) Ahşap+tuğla malzeme

Şekil 3.84. Düzköy farklı malzeme örnekleri

3.3.2.7. Yapı Durumu Analizi

Çalışma alanında yapılan analizlerde ki yapıları strüktürel açıdan, iyi, orta, kötü ve yeni yapı olarak incelendi. 96 tane iyi, 73 tane orta, 97 tane kötü ve 5 tane yeni yapı olarak tespit edilmiştir. Yakın zamanda inşa edilmiş yapılara yeni, taşıyıcı sistemini etkilemeyen bozulmalara sahip eski yapılara iyi, taşıyıcı sisteminde, duvarlarında çatlaklar bozulmalar olup yaşanabilir halde olan yapılara orta, taşıyıcı sisteminde ciddi hasarlar olup sağlamlığını yitiren ve harabe konumunda ki yapılara kötü olarak değerlendirildi. Yakın vakitte yapılan yapılar köy girişinde dere etrafında görülmüşken iyi yapılar özellikle aşağı yol olarak adlandırılan bölgede yoğunlaşmıştır. Yukarı yol ise daha karma bir durumdadır. Şekil 3.86'da yapı durumu analiz paftası gösterilmiştir.

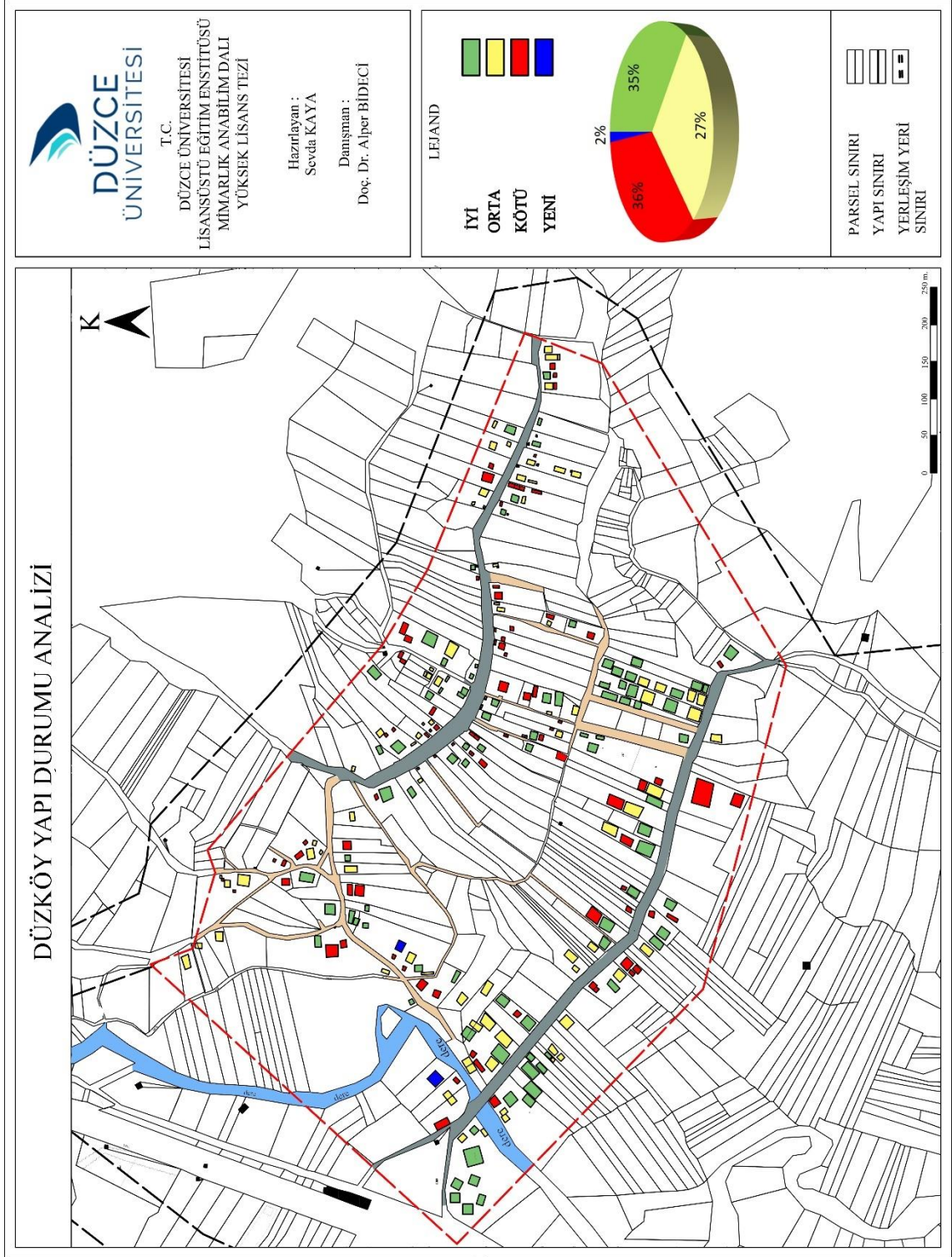

a) Kötü yapı

b) Yeni yapı

Şekil 3.85. Düzköy farklı yapı durumu örnekleri

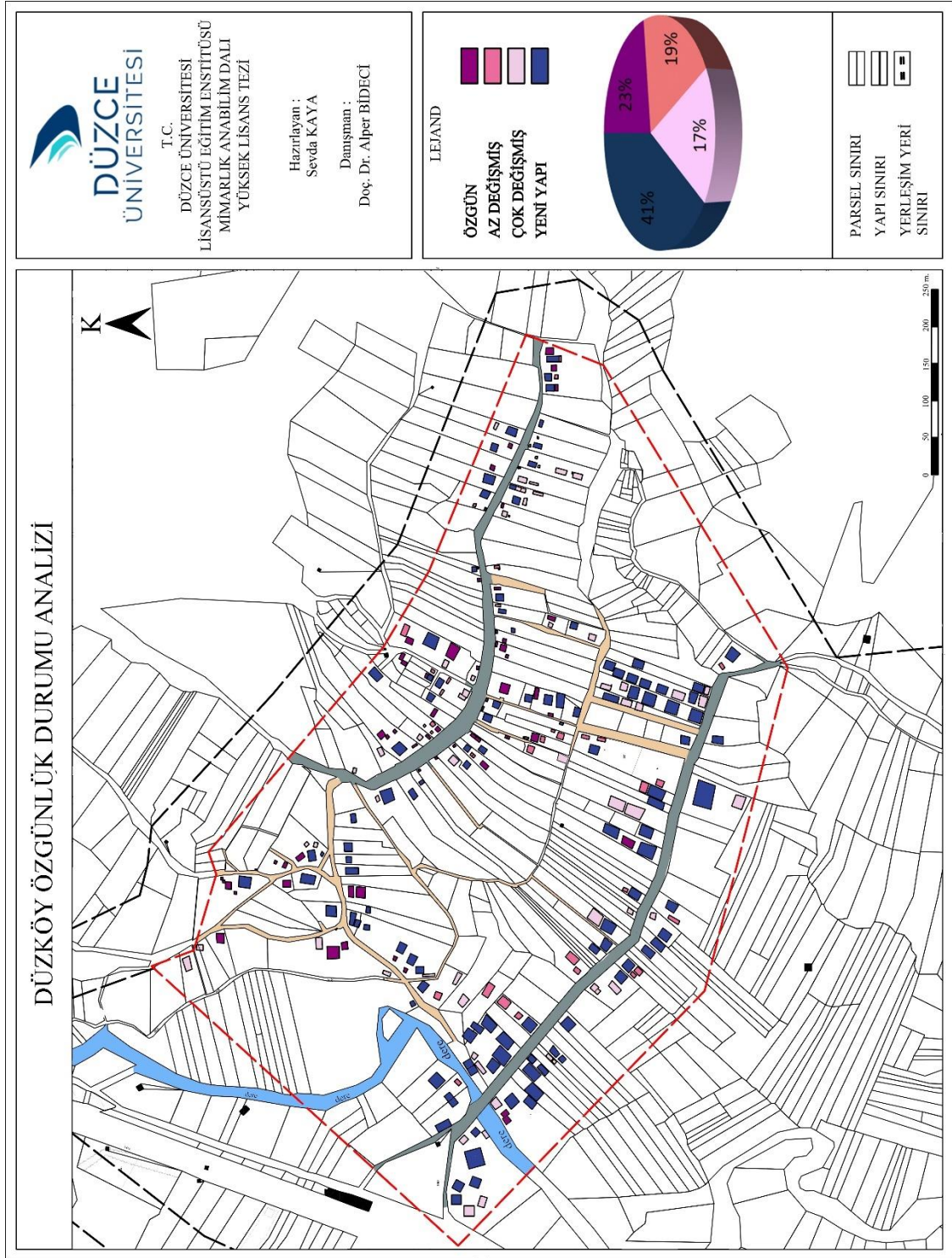

Şekil 3.86. Düzköy yapı durumu analiz paftası

3.3.2.8. Özgünlük Durumu Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda yapılar özgünlük durumu açısından özgün, az değişmiş, çok değişmiş ve yeni yapı olarak incelenmiştir. Hiçbir değişim bulunmayan özgün halini koruyan yapılara özgün, az müdahale ile değişiklikler olan

yapılara az değişmiş, özgün haline baya müdahale olup birçok özelliğini yitiren yapılara çok değişmiş, yakın zamanda yapılan betonarme yapılar ise yeni yapı olarak ele alınmıştır. Çalışma sonucunda yapıların 62 tane özgün, 52 tane az değişmiş, 45 tane çok değişmiş ve 112 tane yeni yapı olarak analiz edilmiştir. Şekil 3.87’de özgünlük durumu analiz paftası gösterilmiştir.

Şekil 3.87. Düzköy özgünlük durumu analiz paftası

a) Özgün yapı

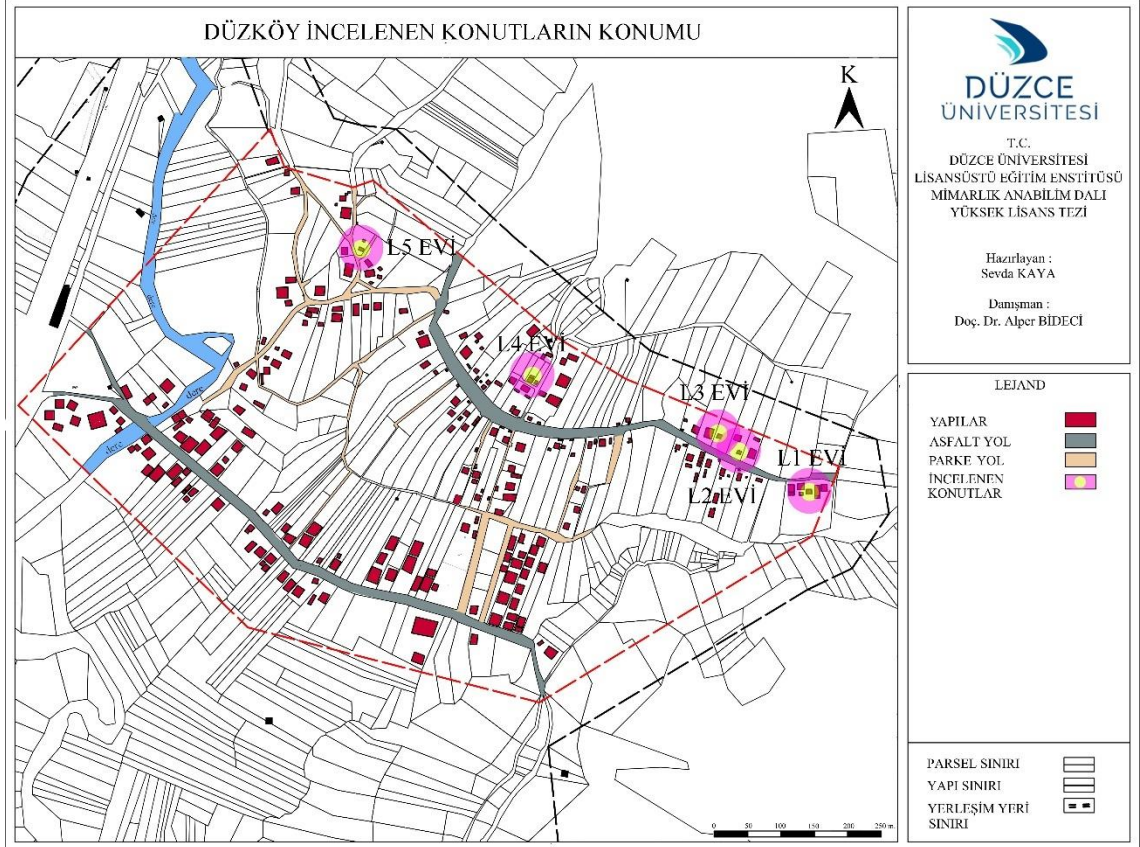

b) Az değişmiş yapı

Şekil 3.88. Düzköy farklı özgün yapı örnekleri

3.3.3. Düzköy'de İncelenen Konutlar

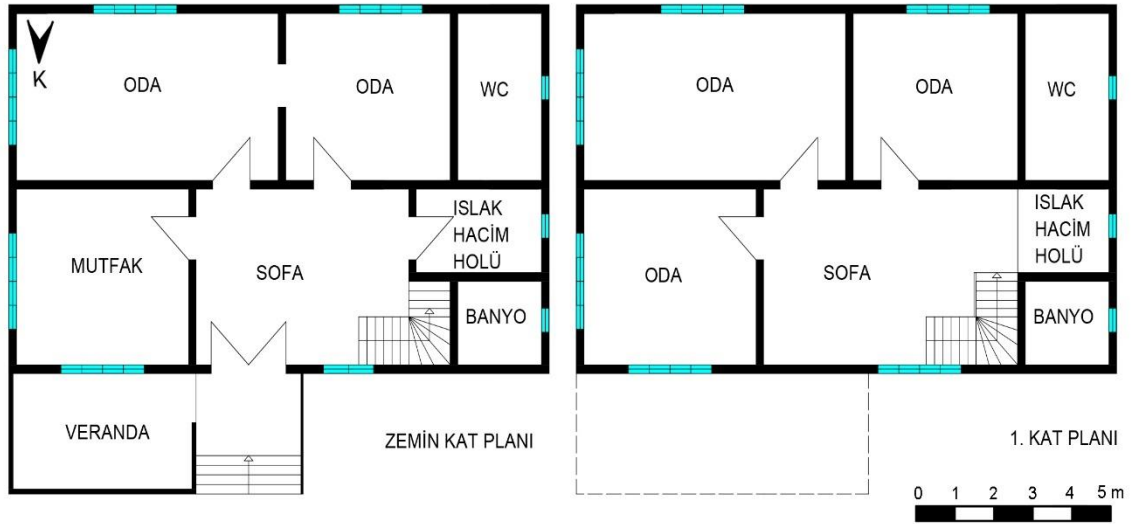
Çalışma alanı kapsamında Laz köyü olan Düzköy'ün geleneksel konut yapılarını daha iyi kavrayabilmek için beş farklı konut yapısı seçilerek incelenmiştir. İncelenen konutlar L1, L2, L3, L4, L5 olarak isimlendirilmiştir ve Şekil 3.89'da konutların konumları vaziyet planı üzerinde gösterilmiştir.

Şekil 3.89. Düzköy incelenen konutların konumu

3.3.3.1. L1 Evi

136 ada, 13 parseldeki konut yapısı 1968 yılında yapılmış olup kullanılmamaktadır. Yapı bodrum kat, zemin kat ve bir normal kattan oluşmuştur. Yapıya kuzey cephesinden beş basamakla yükseltilmiş olarak iki kanatlı ahşap kapı ile girilmektedir. Yapı iç sofalı plan tipine sahiptir. Yapının zemin katında iki oda, mutfak ve ıslak hacim holü bulunmaktadır. Islak hacim holünden tuvalet ve banyoya geçiş sağlanmaktadır. İki oda arasında da geçiş vardır. Veranda kısmı sonradan eklenmiş olup dışarıdan geçiş sağlanmaktadır. Ahşap merdiven ile normal kata çıkılmaktadır. Normal katta sofa etrafında üç oda ve perdeyle bölünmüş ıslak hacim holü bulunmaktadır. Islak hacim holünden tuvalet ve banyoya geçilmekte olup zemin kat ile plan tipi benzerdir. Yapının batı cephesinde bulunan ıslak hacim kısmında onarımlar yapılmıştır. Eğimli araziden faydalanarak bodrum kat malzeme deposu olarak kullanılmaktadır.

Şekil 3.90. L1 evi kat planları

a) Kuzey cephesi

b) Batı cephesi

Şekil 3.91. L1 evi cephe fotoğrafları

Taş temel üzeri ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvar malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır. Yapının tüm pencereleri ahşap kanatlı açılan pencere tipinde kullanılmıştır. Giriş kapısı ise iki kanatlı ahşap kapıdır. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılmıştır. Veranda üzeri ise sundurma tipi çatı ile inşa edilmiştir. Yapı içerisine baktığımızda ise ahşap tavan, ahşap döşeme, ahşap iç kapı ve ahşap merdiven kullanıldığı görülmektedir.

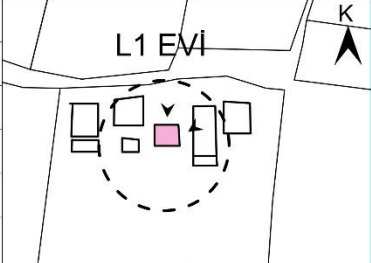
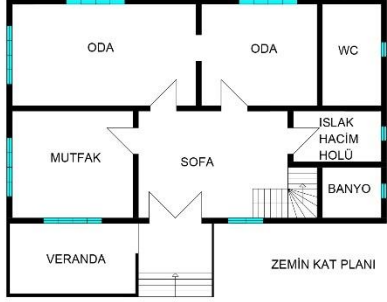
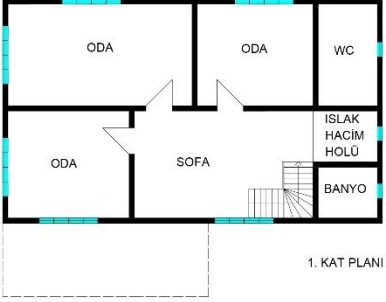

a) Ahşap iç kapı

b) Ahşap dış kapı

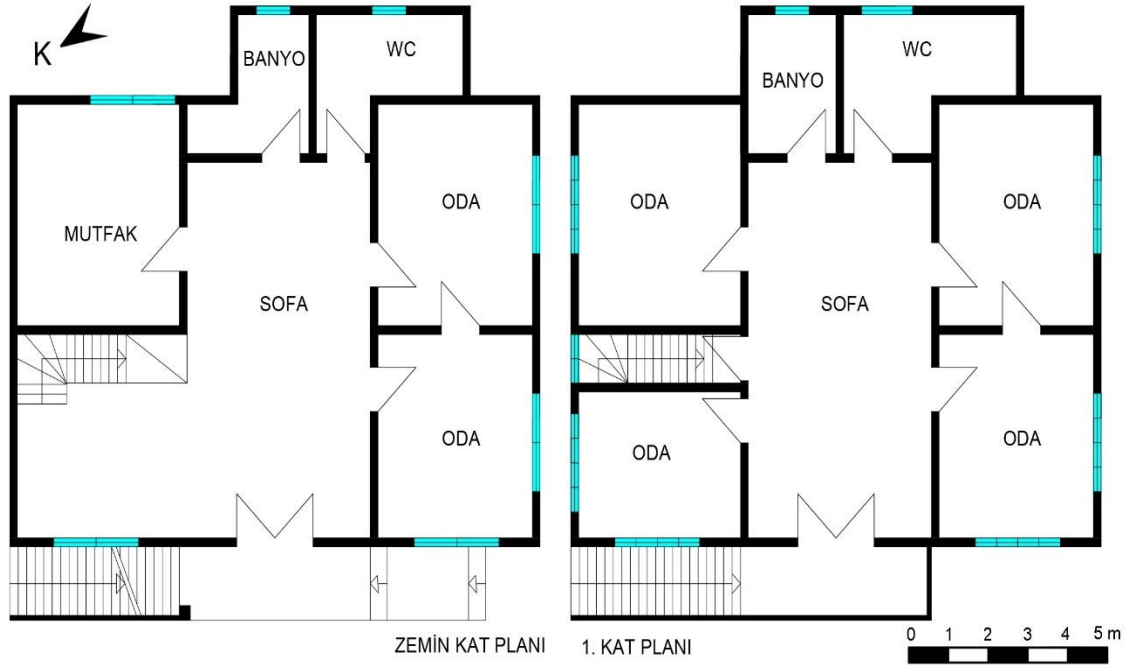
Şekil 3.92. L1 evi farklı kapı fotoğrafları

Çizelge 3.11. L1 evi envanter çalışması

DÜZKÖY ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : L1 EVİ	
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 136 / 13	
MAHALLE-KÖY:	DÜZKÖY		
YAPIM TARİHİ:	1968 YILI		
KULLANIM DURUMU	PASİF KULLANIM		
KORUNMA DURUMU	ORTA DERECE		
KAT SAYISI:	BODRUM+2 KAT		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum+iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş zemin kattan iki kanatlı ahşap kapı ile kuzey cephesinden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşıp sofadan mutfak, odalar ve ıslak hacim holüne geçilmektedir. Islak hacim holünden banyo ve tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Aynı zamanda iki oda arası geçiş bulunmaktadır. Aynı zamanda sonradan konuta eklenen veranda bulunmaktadır. Zemin kattan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılır sofalardan da odalar ve ıslak hacimlere geçilir. Zamanla bozulmalardan dolayı konutun ıslak hacim kısmında onarımlar yapılmıştır.</p>		
PLAN KROKİLERİ	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">PLAN KROKİLERİ</div> <div style="text-align: center;"> <p>ZEMİN KAT PLANI</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>1. KAT PLANI</p> </div> </div> <div style="text-align: right; margin-top: 10px;"> </div>		
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesi taş temel üzeri ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Yapının tüm pencere ve kapı doğramaları ahşaptır. Zemin kat veranda kısmı sonradan eklendiği için yapı orijinalliğini bozmaktadır. Üst örtü kırma çatı olarak marsilya kiremit kullanılarak inşa edilmiştir. Veranda kısmının çatısı ise sundurma tipi çatı olarak marsilya kiremit kullanılarak inşa edilmiştir.</p>		
FOTOĞRAFLAR	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div>		

3.3.3.2. L2 Evi

135 ada 20 parseldeki bulunan konut 1960 yıllarında yapılmış olup pasif halde kullanılmakta olup depo işlevi görmeye başlamıştır. Zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. İki kattan da konuta giriş bulunmaktadır. Giriş, zemin kattan ve birinci kattan çift kanatlı kapı ile batı cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta zemin katta bulunan sofadan iki oda, mutfak, banyo ve tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Güney cephesinde bulunan iki odanın birbiri arasında geçişi bulunmaktadır. Ahşap merdiven ile normal kata çıkılmaktadır. Birinci normal katta sofa etrafında dört oda, banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvarı malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır. Cephe duvarlarında bir boyama işlemi yoktur. Yapı cephesinde ve yapı içerisinde bazı bozulmalar mevcuttur. Duvar dolgu malzemesinde değişimler, iç duvarlarda ciddi çatlaklar, döşemelerde yer yer çökmeler, ahşap malzemede eskimeler, boyada dökülmeler ve çatı ahşap kısımlarında eğilmeler gibi sorunlar gözlemlenmiştir

Şekil 3.93. L2 evi kat planları

a) Doğu cephesi

b) Batı cephesi

Şekil 3.94. L2 evi cephe fotoğrafları

Yapı zemin kat pencereleri pvc doğramalar ile değiştirimiş olup birinci kattaki pencereler ise ahşap orijinal olarak kullanılmaktadır. Ahşap pencereler kanatlı açılır olarak kullanılmıştır. Zemin kat giriş kapısı ise tek kanatlı ahşap kapı olarak kullanılmaktadır. Birinci kat giriş kapısı ise çift kanatlı ahşap kapıdır. Yapı içerisinde ahşap tavan, ahşap döşeme, ahşap merdiven, ahşap merdiven korkulukları kullanılmıştır. Yapı dışındaki merdiven korkuluğu ise demir malzeme olarak kullanılmıştır. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılmıştır. Ahşap döşeme kirişleri yapı içerisinde gözlemlenmiştir.

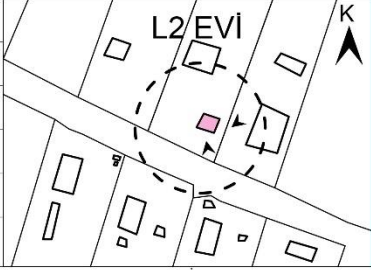
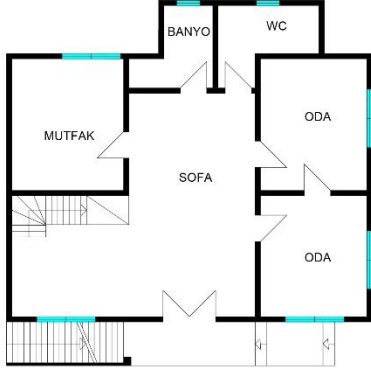
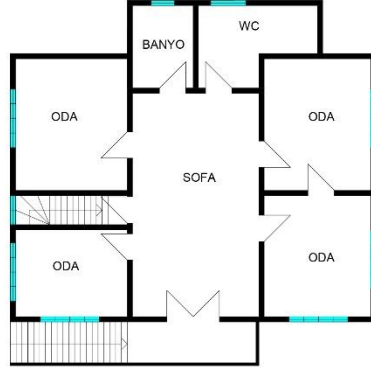
a) Ahşap tavan döşemesi

b) Ahşap tuvalet kapısı

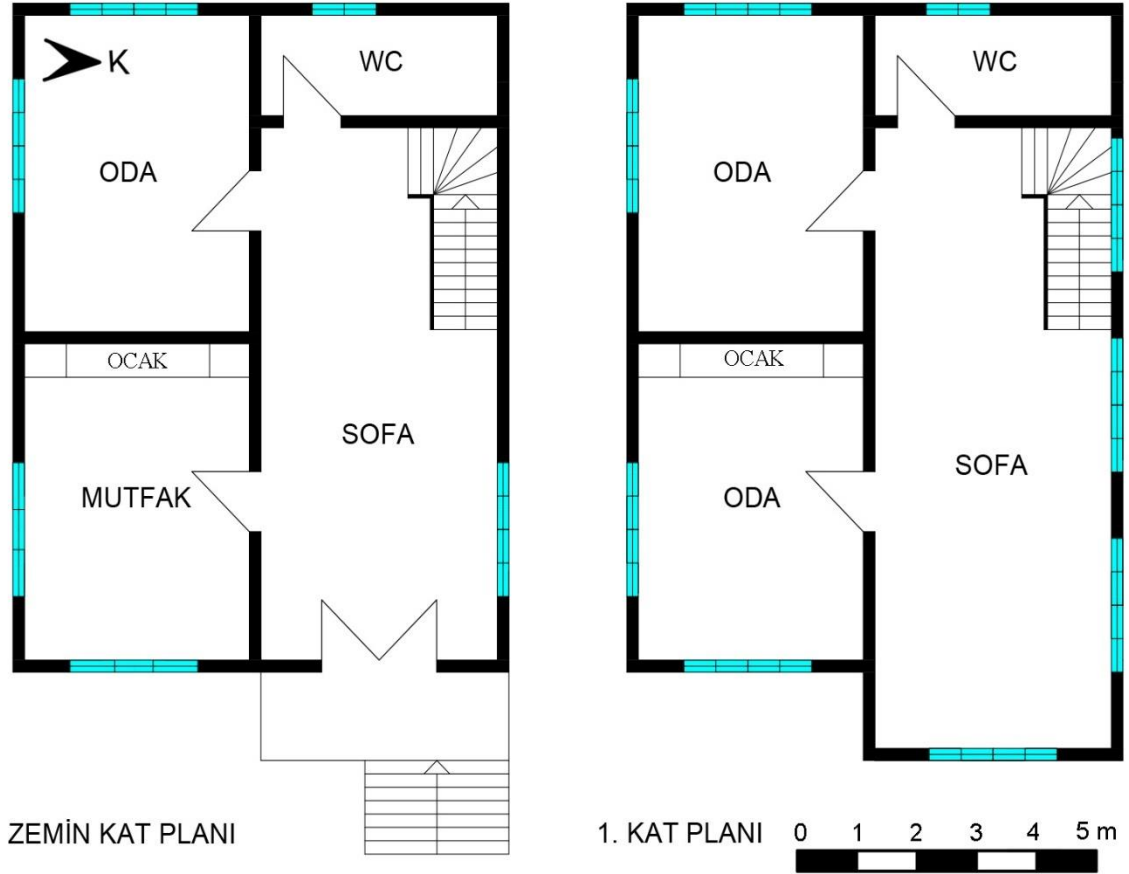
Şekil 3.95. L2 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.12. L2 evi envanter çalışması

DÜZKÖY ENVANTER ÇALIŞMASI		
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : L2 EVİ
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 135 / 20
MAHALLE-KÖY:	DÜZKÖY	
YAPIM TARİHİ:	1960 YILLAR	
KULLANIM DURUMU:	PASİF KULLANIM	
KORUNMA DURUMU:	KÖTÜ DERECE	
KAT SAYISI:	2 KATLI	
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI	
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AŞŞAP KARKAS SİSTEM	
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş her iki kattanda mevcuttur. Zemin kattan iki kanatlı ahşap kapı ile batı cephesinden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşılıp sofadan mutfak, odalar, banyo ve tuvalete geçilmektedir. Aynı zamanda iki oda arası geçiş bulunmaktadır. Zemin kattan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılır sofalardan da odalar, banyo ve tuvalete geçilmektedir. 1. kattan konuta giriş dışardan tek kollu merdiven ile batı cephesinden iki kanatlı ahşap kapı ile sağlanmaktadır.</p>	
PLAN KROKİLERİ	 <p>ZEMİN KAT PLANI</p>	 <p>1. KAT PLANI</p> <p>0 1 2 3 4 5 m</p>
	CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesi taş temel üzeri ahşap karkas sistem yapımı kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Yapının birinci kat pencere ve kapı doğramaları ahşaptır. Fakat zemin kat pencereleri pvc ile değiştirilmiştir. Üst örtü kırma çatı olarak marsilya kiremit kullanılarak inşa edilmiştir. Yapı cephesinde eskimeler ve bozulmalar gözlemlenmektedir.</p>
FOTOĞRAFLAR		

3.3.3.3. L3 Evi

135 ada 19 parseldeki bulunan konut 1973 yılında inşa edilen bir yapıdır. Terk edilmiş olarak pasif halde kullanılan yapı bodrum kat, zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Konuta giriş zemin kattan çift kanatlı ahşap kapı ile doğu cephesinden sağlanmaktadır. Dış sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan iki oda ve tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Ahşap merdiven ile normal kata çıkılmaktadır. Normal kat sofa etrafında iki oda ve tuvalet bulunmaktadır. Alt kat ve üst kat olmak üzere iki odada ocak, odunluk ve gömme dolaplar bulunmaktadır. Mutfak işleri muhtemelen ocak kısmının bulunduğu odada yapıldığı düşünülmektedir. Banyo ise ocak kenarında eskiden olan gusülhane dolapları olduğu bölümde gerçekleştirildiği ön görülmektedir. Ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvarları tuğla ile örülmüştür. Giriş kapı üzerinde cumba çıkma mevcuttur. Yapı cephe duvarlarında herhangi bir boya işlemi yoktur. Yapı cephesinde terk edilmekten dolayı çeşitli bozulmalar, eskimeler gözlemlenmektedir.

Şekil 3.96. L3 evi kat planları

a) Güneydoğu cephesi

b) Kuzey cephesi

Şekil 3.97. L3 evi cephe fotoğrafları

Yapının zemin kat pencerelerinden bazıları PVC ile değiştirilmiş olup diğer pencereleri kanatlı ahşap pencere olarak kullanılmakta olup orijinalliğini korumaktadır fakat pencerelerin çoğunda kırılmalar mevcuttur. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılmıştır. Yapının iç kapı, tavan, döşeme ve merdivenleri ahşaptır.

a) Ocak ve dolap bölümü

b) Ahşap kapı ve merdiven

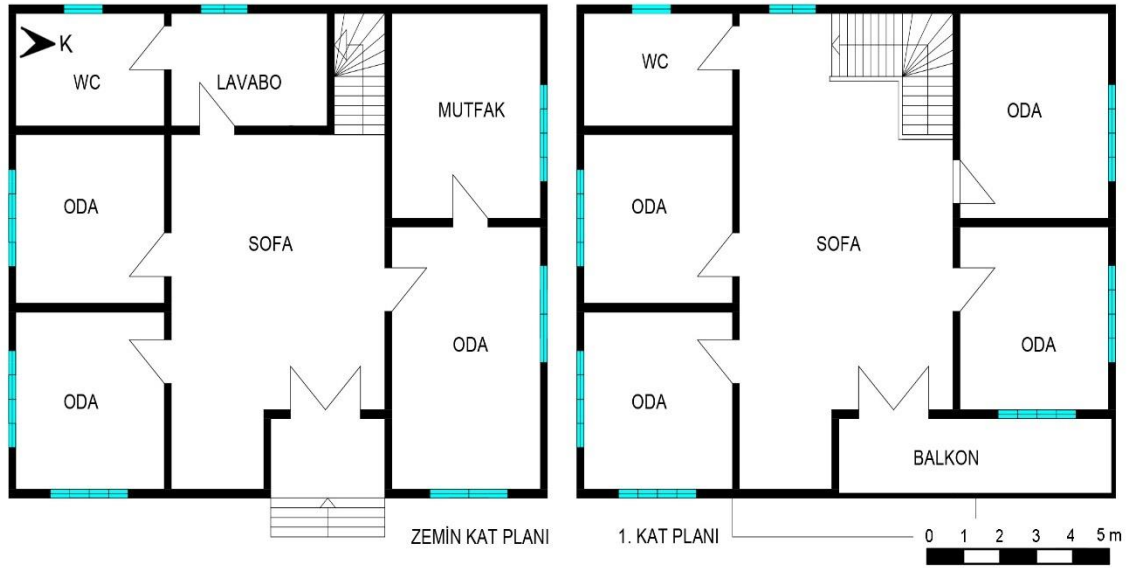
Şekil 3.98. L3 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.13. L3 evi envanter çalışması

DÜZKÖY ENVANTER ÇALIŞMASI		
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : L3 EVİ
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 135 / 19
MAHALLE-KÖY:	DÜZKÖY	
YAPIM TARİHİ:	1973 YILI	
KULLANIM DURUMU:	PASİF KULLANIM	
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE	
KAT SAYISI:	BODRUM + 2 KAT	
TİPOLOJİ:	DIŞ SOFALI	
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM	
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum+ iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş zemin kattan iki kanatlı ahşap kapı ile doğu cephesinden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşıp sofadan odalar ve tuvalete geçilmektedir. Zemin kattan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılır sofadan da odalar, ve tuvalete geçilmektedir. 1. katta sofa kısmında çıkma bulunmaktadır.</p>	
PLAN KROKİLERİ		
	CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesi taş temel üzeri ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Yapının pencere ve kapı doğramaları ahşaptır. Fakat zemin kat 2 pencere pvc ile değiştirilmiştir. Üst örtü kırma çatı olarak marsilya kiremit kullanılarak inşa edilmiştir. Terk edilmiş halde bulunan yapı cephesinde eskimeler ve bozulmalar gözlemlenmektedir. Ahşap pencere camlarında kırılmalar meydana gelmiştir.</p>
FOTOĞRAFLAR		

3.3.3.4. L4 Evi

132 ada 19 parseldeki bulunan konut 1965 yılında yapılmıştır. Pasif halde kullanılan yapı bodrum kat, zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Bodrum kat depo olarak kullanılmaktadır. Zemin kata giriş iki kanatlı ahşap kapı ile doğu cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta zemin katta sofa etrafında üç oda, mutfak ve lavabo bulunmaktadır. Lavabodan tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Birinci kata çıkış sofada bulunan ahşap merdiven ile sağlanmaktadır. Sofa etrafında dört oda, tuvalet ve balkon bulunmaktadır. Taş temel üzeri ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının duvar dolgu malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır. Kapalı çıkma olarak kullanılan odaların kuzeybatı köşesi ahşap dikmelerle desteklenmiştir. Cephe duvarları boyasız ve sadedir. Birkaç yerde sıvalı bölümler, harçlarla onarılmış kısımlar vardır. Bazı ahşap kaplamalarda eksilmeler, PVC ile değiştirilen bazı pencere bölümleri gözlemlenmiştir.

Şekil 3.99. L4 evi kat planları

a) Doğu cephesi

b) Güneydoğu cephesi

Şekil 3.100. L4 evi cephe fotoğrafları

Genel olarak dış kapılar ve pencereler ise orijinal ahşap doğramalı olarak kullanılmaktadır. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılmıştır. Ahşap çatı alınlık kaplaması dikkat çekmektedir. Yapıya giriş beş basamakla yükseltilmiş olup merdiven üzeri sundurma tipi çatı ile örtülmüştür.

a) Ahşap iç kapı, korkuluk ve döşeme

b) Ahşap dış kapı

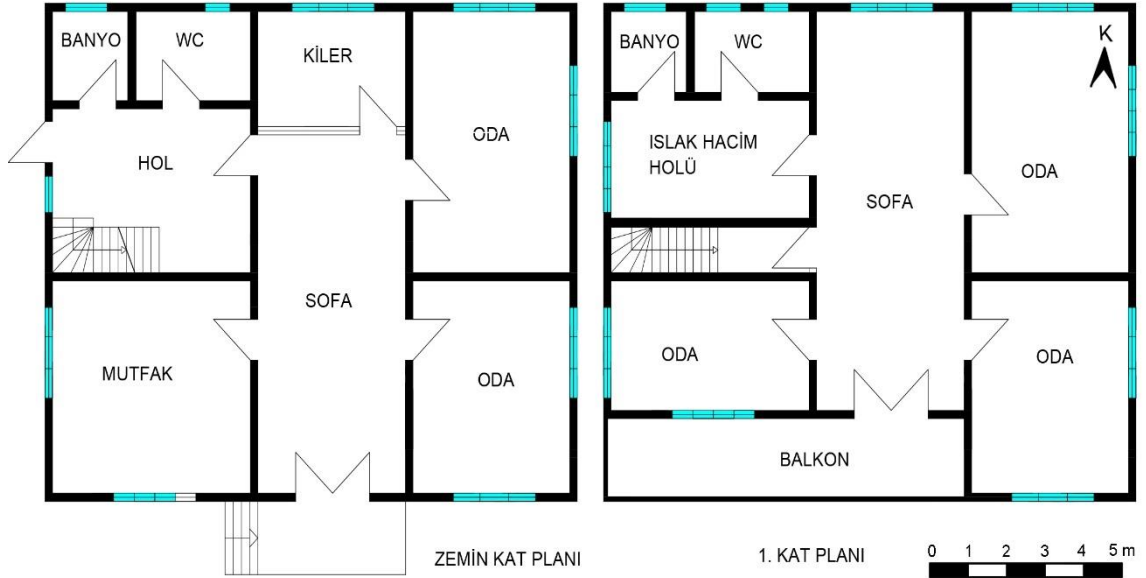
Şekil 3.101. L4 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.14. L4 evi envanter çalışması

DÜZKÖY ENVANTER ÇALIŞMASI		
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : L4 EVİ
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 132 / 19
MAHALLE-KÖY:	DÜZKÖY	
YAPIM TARİHİ:	1965 YILI	
KULLANIM DURUMU:	PASİF KULLANIM	
KORUNMA DURUMU:	KÖTÜ DERECE	
KAT SAYISI:	BODRUM+2 KAT	
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI	
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM	
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum+iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş zemin kattan iki kanatlı ahşap kapı ile doğu cephesinden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşılıp sofadan mutfak, odalar ve ıslak hacim holüne geçilmektedir. ıslak hacim holünden tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Aynı zamanda mutfak ve oda arası geçiş bulunmaktadır. Zemin kattan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılır sofadan da odalar , tuvalet ve balkona geçiş sağlanmaktadır.</p>	
PLAN KROKİLERİ		
	<p>Yapı cephesi ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Yapının pencere ve kapı doğramaları ahşaptır. Fakat zemin katta bir odaya ait pencereler pvc ile değiştirilmiştir. Üst örtü kırma çatı olarak marsilya kiremit kullanılarak inşa edilmiştir. Kapı üzeri sundurma tipi çatı ile marsilya kiremit malzemele örtülmüş daha sonradan yanına ondülün malzeme ile eklemeye yapılmıştır. Yapı cephesinde çatlaklar, bozulmalar, ahşap malzemede eksilmeler ve pencerelerde kırılmalar gözlemlenmiştir.</p>	
FOTOĞRAFLAR		

3.3.3.5. L5 Evi

131 ada 29 parseldeki bulunan konut 1965 yılında inşa edilmiş olup aktif halde kullanılan bir yapıdır. Zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Zemin kata giriş, çift kanatlı ahşap kapı ile güney cephesinden sağlanmaktadır. Aynı zamanda doğu cephesinden tek kanatlı kapı ile bir giriş bulunmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan iki oda, mutfak, kiler ve hole geçilmektedir. Hol etrafında tuvalet, banyo, merdiven bulunmaktadır. Hol bölümü diğer dışarı çıkış kapısının olduğu kısımdır. Ahşap merdiven ile birinci kata çıkış sağlanmakta olup kapı ile sofaya geçilmektedir. Sofa etrafında üç oda, balkon ve ıslak hacim holü bulunmaktadır. Islak hacim holünden banyo ve tuvalete geçilmektedir. Taş temel üzeri zemin kat yığma tuğla ile inşa edilmiş olup birinci kat ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının duvar dolgu malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır. Yapı cephe duvarlarında boya işlemi yoktur. Yapının tüm pencere ve kapı doğramaları ahşaptır ve orijinallliğini korumaktadır. Balkon korkuluğu demir malzeme ile kullanılarak yapılmıştır.

Şekil 3.102. L5 evi kat planları

a) Kuzey cephesi

b) Güneybatı cephesi

Şekil 3.103. L5 evi cephe fotoğrafları

Cephe de bozulmalar mevcut olup bazı kısımlarda malzemelerde eskimeler, renk solması, ahşapta eğilmeler, alt katta duvarlarda yosunlaşmalar ve bir pencere bölümünün kapatılarak tuğla ile doldurulduğu gözlemlenmiştir. Yapı içerisinde ki tavan, döşeme, merdiven malzemeleri ahşaptır. Çatı ise kırma tipi çatı olarak marsilya kiremit kullanarak inşa edilmiştir. Ahşap çatı altı kaplaması dikkat çekmektedir. Giriş kısmında sundurma tipi onduline malzeme kullanarak ana giriş kapısının üzeri kapatılmıştır.

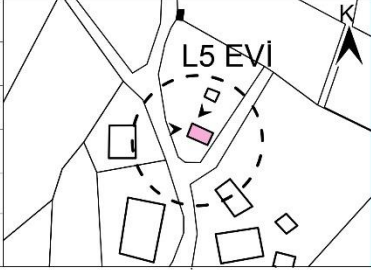
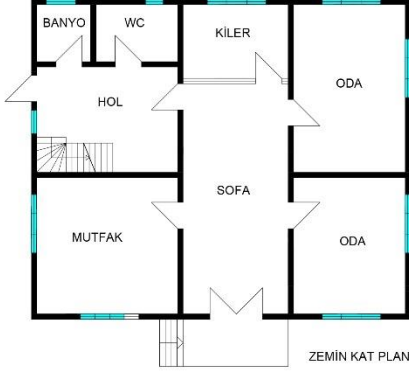
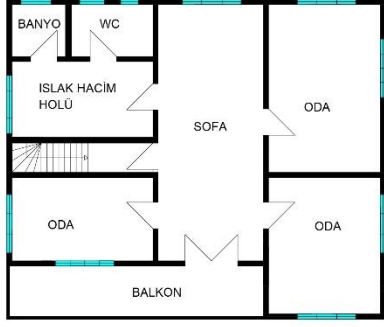

a) Ahşap kiler kapısı

b) Ahşap tavan döşemesi

Şekil 3.104. L5 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.15. L5 evi envanter çalışması

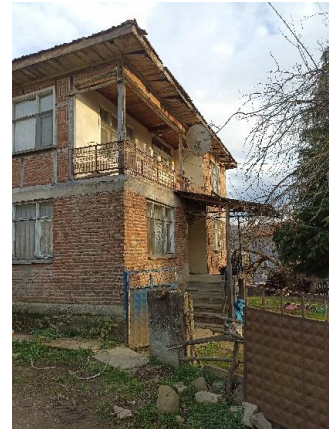
DÜZKÖY ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : L5 EVİ	
İL-İLÇE:	DÜZCE / MERKEZ	ADA/ PARSEL : 131 / 29	
MAHALLE-KÖY:	DÜZKÖY		
YAPIM TARİHİ:	1965 YILI		
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE		
KAT SAYISI:	BODRUM+2 KAT		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+YIĞMA TUĞLA+ AHSAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum+iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş zemin kattan iki kanatlı ahşap kapı ile güney cephesinden sağlanmaktadır. Aynı zamanda zemin katta batı cephesinden de tek kanatlı ahşap kapı ile de giriş sağlanmaktadır. Konuta ana girişten girdikten sonra sofa ile karşılaşıp sofadan mutfak, odalar, kiler ve ıslak hacim holüne geçilmektedir. ıslak hacim holünden tuvalete, banyoya ve birinci kata çıkan ahşap merdivene geçiş sağlanmaktadır. Birinci kata çıktıktan sonra zemin kat ile benzer bir plan tipine sahip olmakla birlikte ahşap kapı ile sofa kısmına çıkılır sofadan da odalar, ıslak hacim holüne ve balkona geçiş sağlanmaktadır.</p>		
PLAN KROKİLERİ	 <p style="text-align: center;">ZEMİN KAT PLANI</p>		 <p style="text-align: center;">1. KAT PLANI</p>
			
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesi yığma taş temel üzeri zemin kat yığma tuğla+ birinci kat ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Yapının tüm pencere ve kapı doğramaları ahşaptır. Balkonda demir korkuluk kullanılmıştır. Üst örtü kırma çatı olarak marsilya kiremit kullanılarak inşa edilmiştir. Kapı üzeri sundurma tipi çatı ondüline malzemele örtülmüştür. Yapı cephesinde bazı bozulmalar, ahşap malzemede renk solmaları eskimeler ve tuvalette kullanılan bir pencerenin kaldırılıp tuğla örüldüğü gözlemlenmiştir.</p>		
FOTOĞRAFLAR			

3.3.4. Düzköy'ün Değerlendirilmesi

Düzköy analizler sonucunda geleneksel konut mimarisinin genellikle iç sofalı ve bodrum+iki katlı konut yapıları olduğu görülmüştür. Eğimli arazi üzerine kurulu olan köyün yapılarının kat adedinde arazi etkisi olmuştur. Bu nedenle kısmi bodrum oluşturularak içlerinde depo kısımları çözümlenmiştir. Genellikle büyük bahçeler gözlemlenmekle birlikte bazı yapıların bahçe kısımları az denebilecek kadar küçüktür. Bahçe kısımlarında tarımsal faaliyetler yapılmaktadır. Köyün merkeze yakınlığı sebebiyle üç katlı yapılar herhangi bir köy yerleşimine göre daha fazladır. Karadeniz Bölgesi olduğundan dolayı yapım tekniğinde kullanılan malzemeler çoğunlukla ahşap olmakla birlikte tuğla ve taşta kullanılmıştır. Konutlarda taş malzemeler sadece temel kısımlarında suyu yapıdan uzaklaştırmak amacıyla kullanılmışlardır. Yığma kesme taş temel üzeri ahşap karkas yapım sistemi ile yapılarını inşa ederken duvar dolgu malzemesi olarak tuğla kullanmışlardır. Cepheler genellikle boyasız ve sıvasızlardır. Laz köyünün baskın mimarisinde balkon yapısına rastlanılmıştır. Bazı balkon korkulukları demir malzeme ile yapılmıştır. Nadirde olsa cumba, ocak ve odunluk kısımları gözlemlenmiştir. Kapı, pencere doğramalarında, merdiven, tavan ve döşeme gibi yapı elemanlarında genellikle ahşap malzeme kullanılmışlardır. Fakat bozulmalardan ve ihtiyaçlardan dolayı aktif kullanılan evlerde kapı, pencerelerde PVC ile değişimler gözlemlenmiştir. Serender adında tahıl ambarları gözlemlenmiştir. Birbirine geçmeli olarak yapılan ahşap yığma sistem ile inşa edilmektedir. Bu kısımlarda tahıllarını, özellikle mısır gözlemlenmiş olup kuru gıdalar depolanmaktadırlar. Düzköy genel değerlendirmeleri incelenen konutlar üzerinden tablo halinde EK-3'te verilmiştir.

a)

b)

Şekil 3.105. Derdin köyü balkon örnekleri

a)

b)

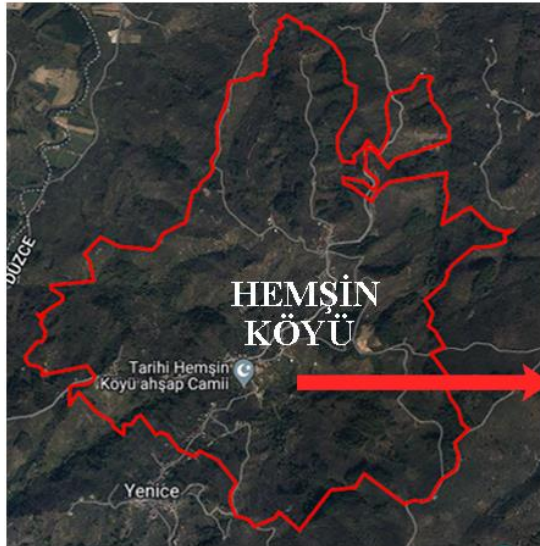
Şekil 3.106. Derdin köyü serender örnekleri

3.4. HEMŞİN KÖYÜ (HEMŞİNLİLER)

3.4.1. Hemşin Köyü'nün Genel Özellikleri

Düzce ilinin Akçakoca ilçesine bağlı olan Hemşin köyü il merkezine 54 km, Akçakoca ilçe merkezine 15 km uzaklıktadır. 1877 yılında Osmanlı-Rus Savaşı ardından Artvin'den gelip Hemşin köyüne yerleşmişlerdir. Halkın tamamı Hemşin etnik kökenli olması nedeniyle köyün ismi Hemşin olarak kalmıştır. 2021 yılı nüfus verilerine göre 100 hanenin yaşadığı köyün toplam nüfusu 186 kişidir. Hemşin köyünde Karadeniz iklimi hakimdir. Halk geçimini genellikle fındık ve tarım ile sağlamaktadır. Hemşin köyü dağınık yerleşim yerine lineer olarak yola göre konumlanmışlardır. Geniş bahçeleri ve diğer evlerle mesafeleri olan bir düzene sahiptir. Köy yerleşimi merkeze ve bulunduğu ilçeye uzaklığı ve ulaşımın zorluğu sebebiyle nüfusu gittikçe azalmış ve yazları fındık için geldikleri geçici konakladıkları bir köy olarak kalmıştır. Karadeniz bölgesinde olan köyün etrafı dağlık alanlarla ve yeşilliklerle çevrilidir. Mimari yapısında genellikle geleneksel malzeme olarak ahşap hakimdir. Köyün en önemli yapısı ise Hemşinlilerin yaptığı tarihi Hemşin köyü camisidir. Cami çantı tipi camilerin en iyi örneklerden biridir. Birinci katında yığma taş işçiliği örneği, ikinci katında ise çantı tekniği kullanılarak inşa edilen cami, 150 yıla yaklaşan bir geçmişe sahiptir. Minaresi de ahşap olan Hemşin Camii, tavan işçiliği, mihrap ve minberi ile dikkat çekmektedir [56].

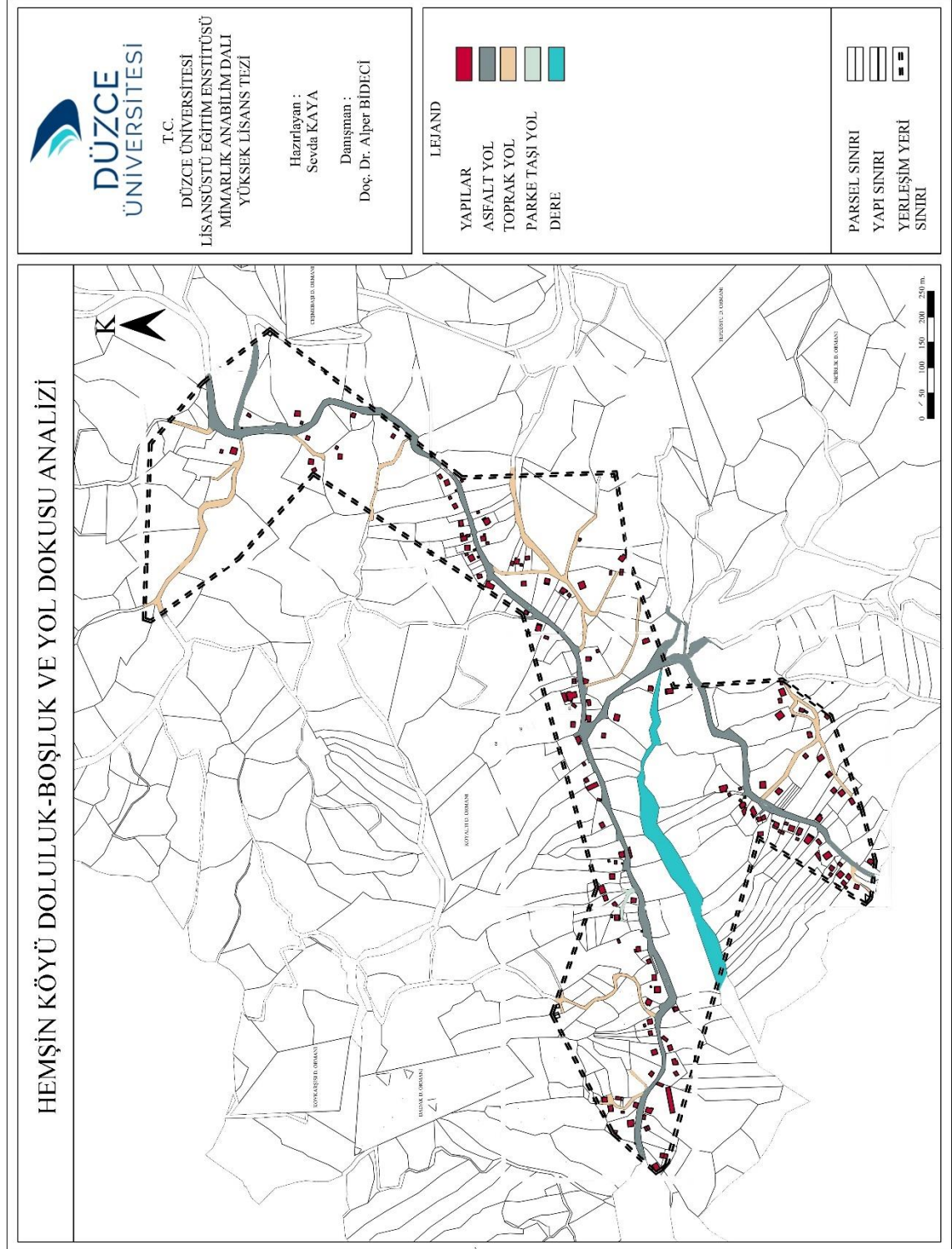
DÜZCE İLİ / AKÇAKOCA İLÇESİ / HEMŞİN KÖYÜ

Şekil 3.107. Hemşin köyü

3.4.2.1. Doluluk ve Boşluk Analizi

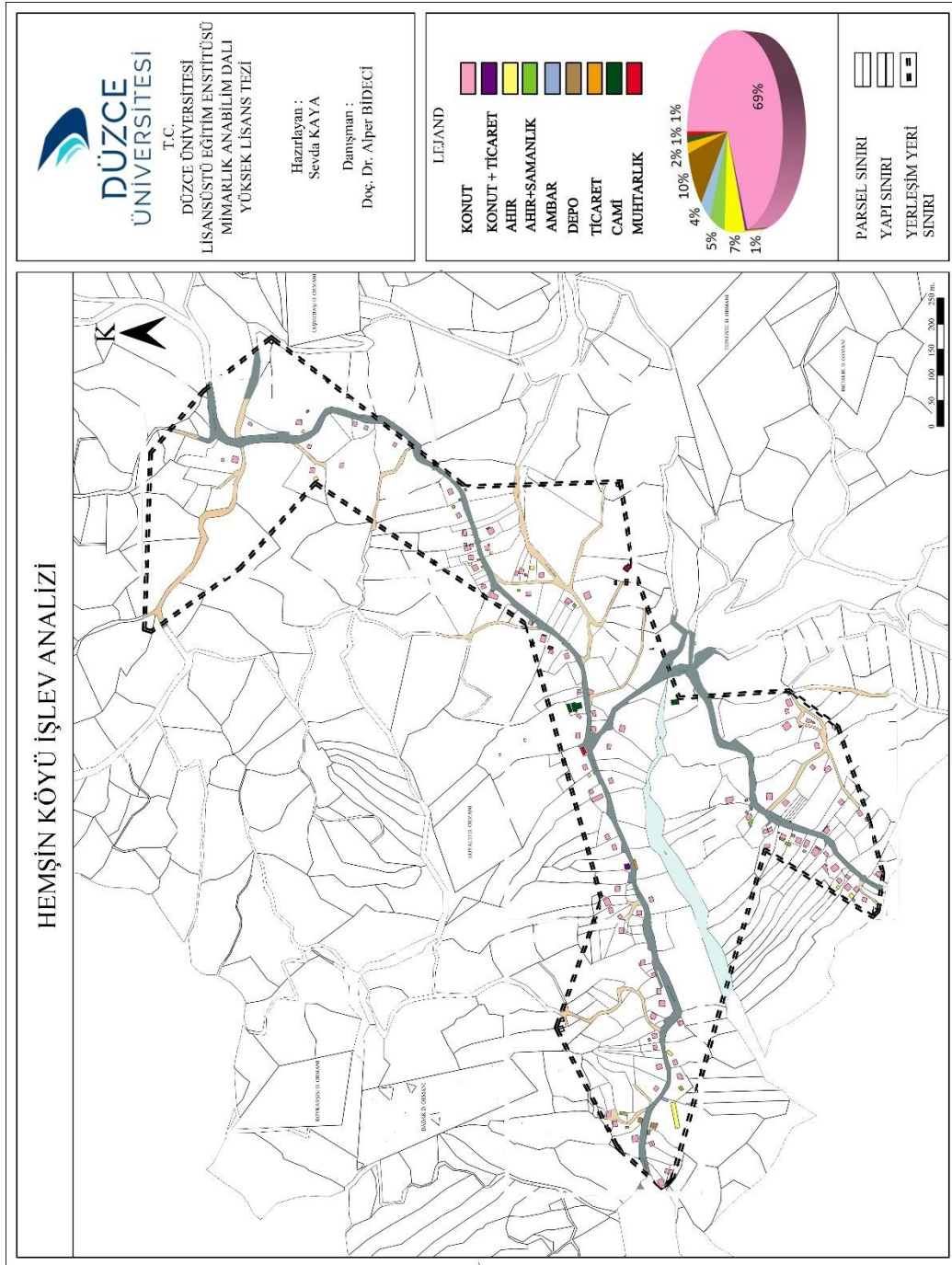
Çalışma alanında yer alan yapılar köyde bulunan ana yolun üzerinde lineer bir şekilde yapılaşmıştır. Köyde bulunan tüm yapılar ve köyün yol dokusu şekil 3.109'da belirtilmiştir.

Şekil 3.109. Hemşin köyü dolu boş analiz paftası

3.4.2.2. İşlev Analizi

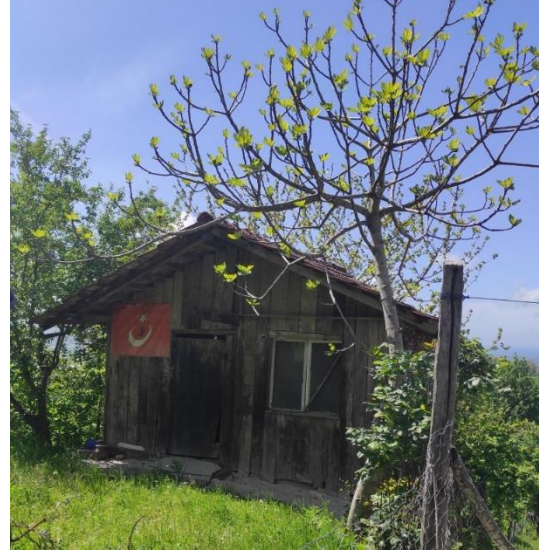
Çalışma alanında yer alan yapılar işlevlerine göre, konut, samanlık, depo, ambar, ahır, cami, muhtarlık, ticaret yapısı olmak üzere dokuz farklı işlev yapısı bulunmaktadır. Çalışma alanında 146 yapı tespit edilmiştir. 146 yapının 100 adedi konut yapısıdır, 1 adet konut+ticaret, 8 adet ahır+samanlık, 10 adet ahır, 15 adet depo, 3 ticaret, 6 ambar, 2 cami, 1 muhtarlık olarak analiz edilmiştir. İşlev analizi paftası Şekil 3.110'da gösterilmiştir.

Şekil 3.110. Hemşin köyü işlev analiz paftası

a) Camii

b) Ambar

Şekil 3.111. Hemşin köyü farklı işlev örnekleri

3.4.2.3. Kat Adedi Analizi

Çalışma alanında yer alan 146 yapının 70 tanesi tek katlı, 68 tanesi iki katlı, 8 tane yapı ise üç katlıdır. Üç katlı yapılar yakın dönemde inşa edildiğinden geleneksel köy evlerinden değildirler. Geleneksel konut yapıları genellikle iki katlı yapılardır. İki katlı yapılar konut dışında ahır+samanlık işlevine sahip yapılardır. Tek katlı yapılar ise çoğunlukla ahır, samanlık, depo, ambar vb. yapılarda görülmüştür. Kat adedi analiz paftası Şekil 3.113'te gösterilmiştir.

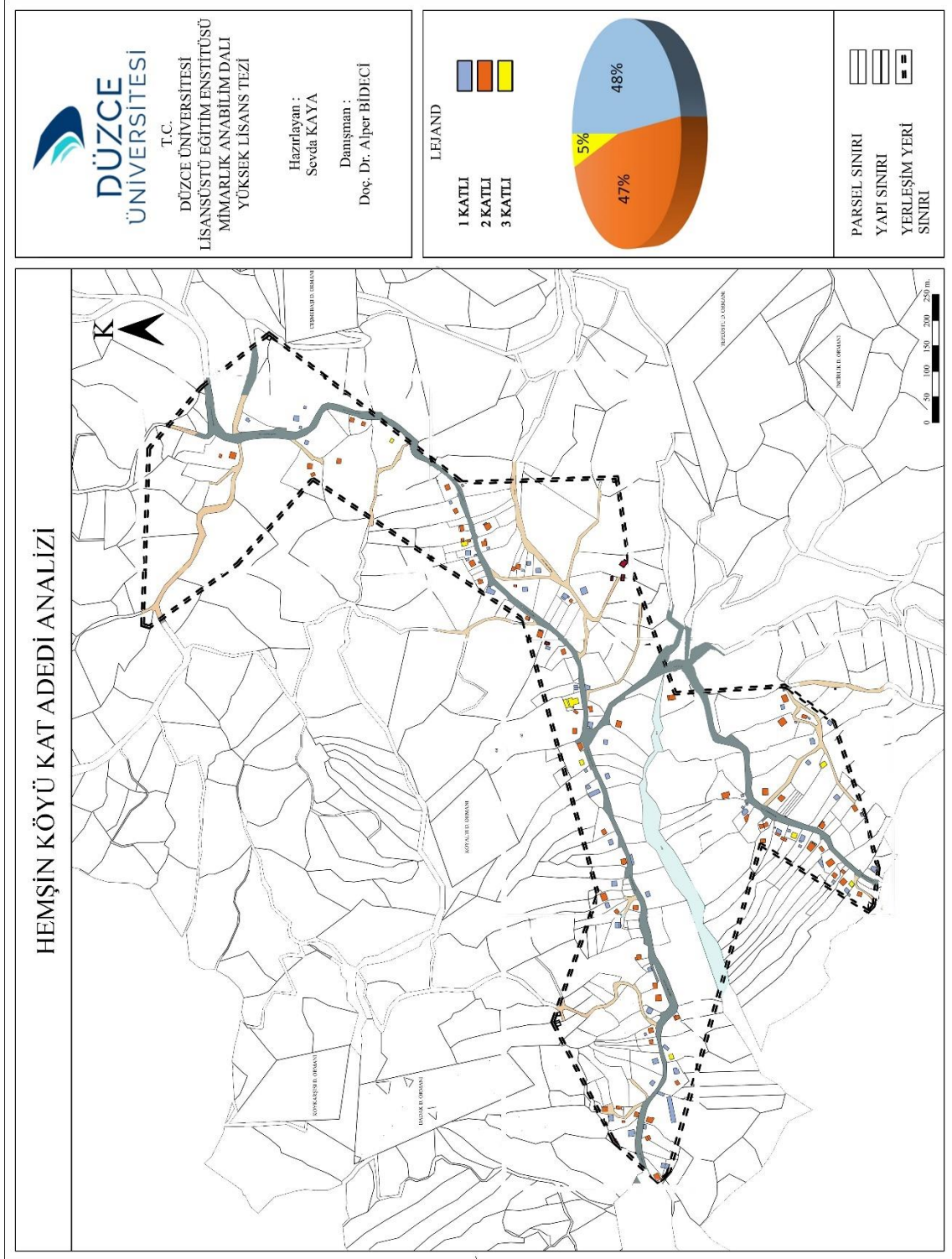

a) İki katlı yapı

b) Tek katlı yapı

Şekil 3.112. Hemşin köyü farklı kat adedi örnekleri

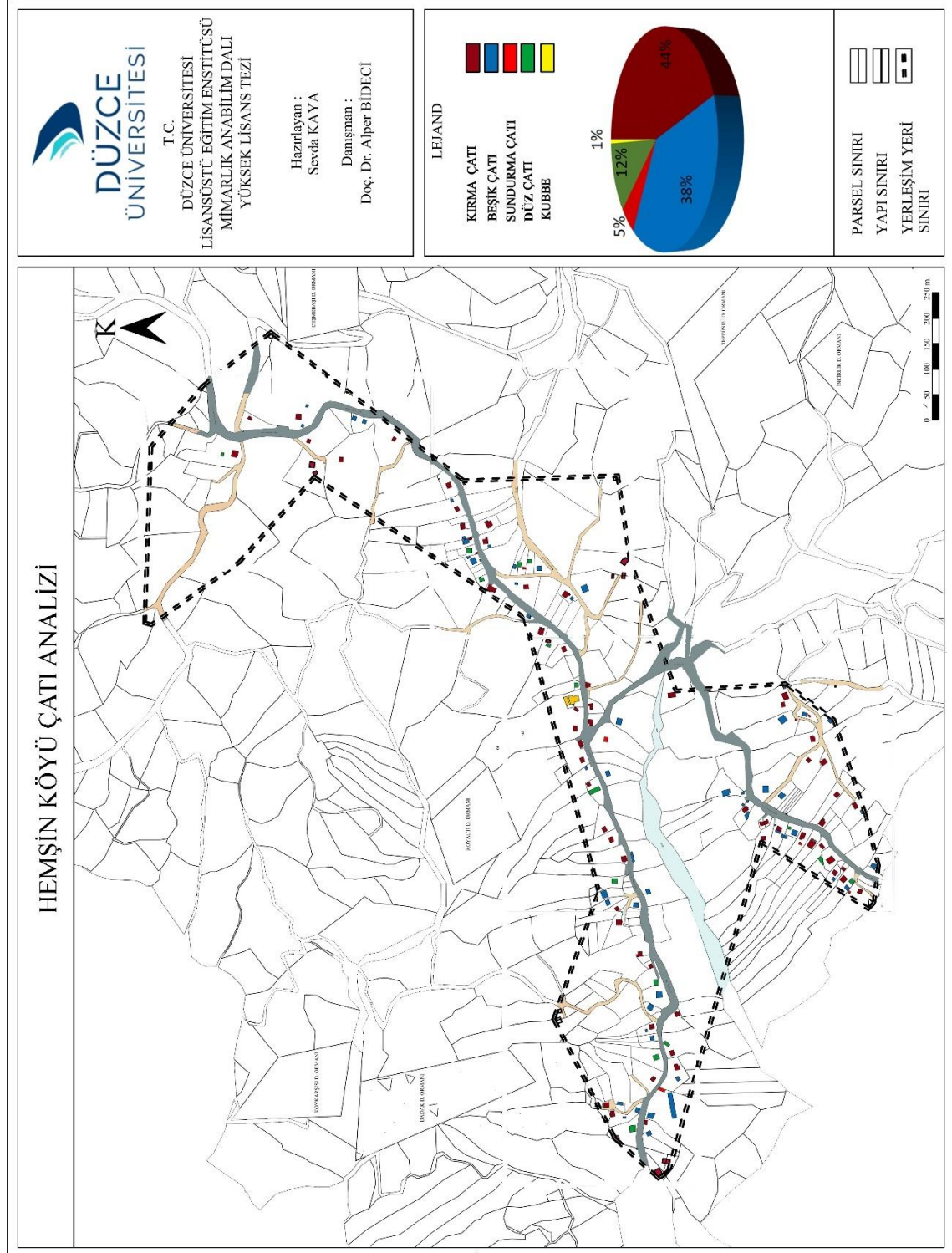

Şekil 3.113. Hemşin köyü kat adedi analiz paftası

3.4.2.4. Çatı Analizi

Yapılan analiz sonuçlarında kırma çatı, beşik çatı, sundurma çatı, kubbe çatı ve çatısı olmayan yapılar analiz edilmiştir. 65 adet kırma çatı, 56 adet beşik çatı, 7 adet sundurma çatı, 1 adet kubbe çatı ve 17 adet düz çatı edilmiştir.

Konutların üst örtüsü çoğunlukla kırma çatı tipi olarak marsilya kiremit kullanılarak yapılmıştır. Beşik ve sundurma çatılar çoğunlukla tek katlı yapılarla benzerlik göstererek ahır, samanlık, depo, ambar vb. yapılarda görülmüştür. Çatı analiz paftası Şekil 3.114'de gösterilmiştir.

Şekil 3.114. Hemşin köyü çatı analiz paftası

a) Kırma çatı

b) Beşik çatı

Şekil 3.115. Hemşin köyü farklı çatı tipleri

3.4.2.5. Yapım Tekniği Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda karkas, yığma, karma ve betonarme yapım tekniği ile inşa edilen yapılar tespit edilmiştir. 68 adet yığma, 49 adet betonarme, 18 tane karkas, 11 tane karma yapım tekniği verileri elde edilmiştir. Yapım tekniği analizi Şekil 3.117’de gösterilmiştir.

Eskiden genellikle ahşap karkas yapım tekniği ile kullanarak inşa edilen yapılar günümüze geldikçe betonarme yapım tekniği kullanıldığı görülmektedir. Ahşap iskelet sistemleri, yatay, dikey ve çapraz ahşap elemanlardan oluşmaktadır. İskelet sistem arasında kalan boşluklar tuğla, kerpiç, taş ve bağdadi çıtalara ile doldurmuştur. Duvarlar genellikle ahşap malzemeler ile kaplanmıştır. Karma yapım sistemi ise ahşap karkas, yığma ve betonarme sistemlerden en az ikisinin bir arada kullanıldığı sistemdir.

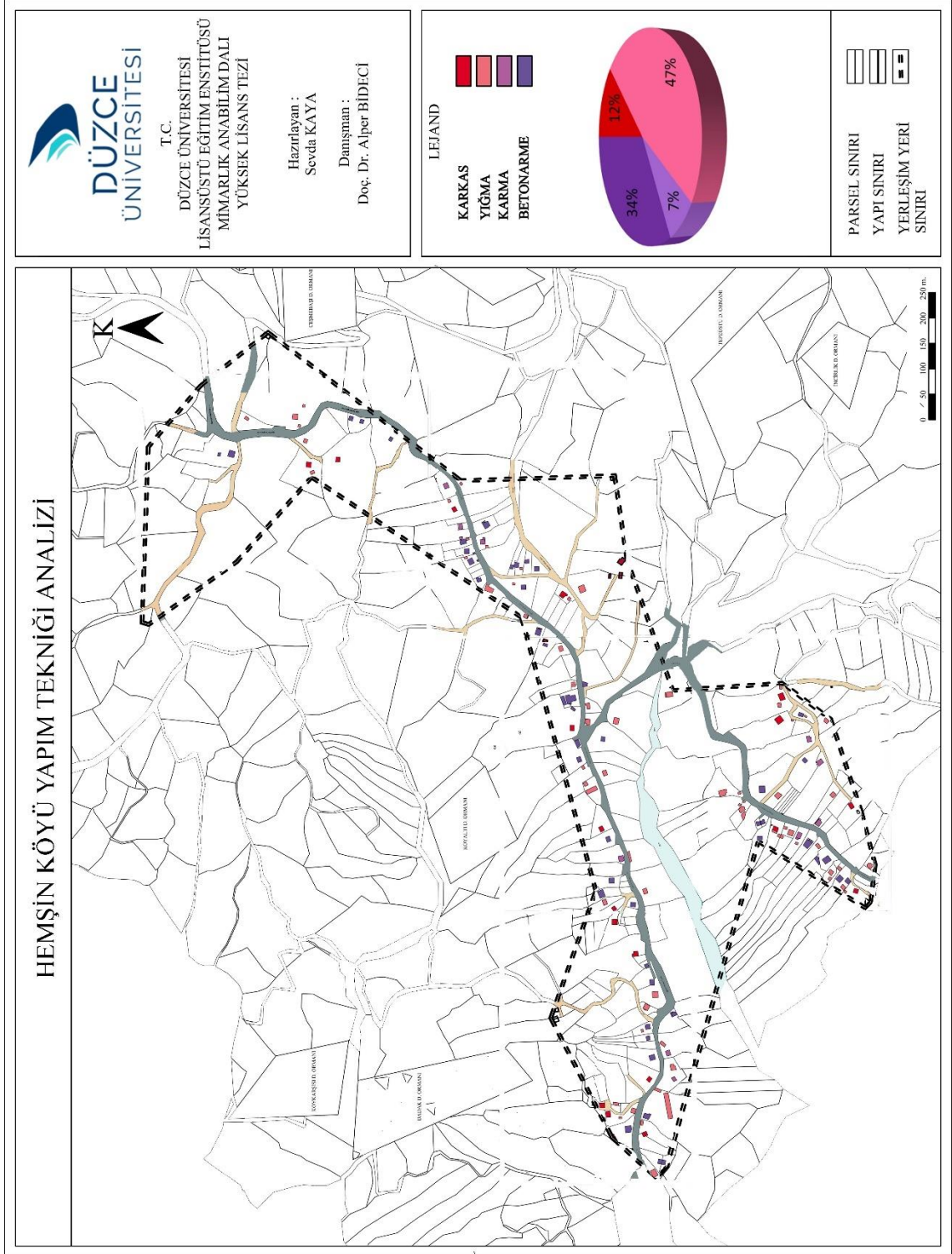

a) Karma yapım tekniği

b) Karkas yapım tekniği

Şekil 3.116. Hemşin köyü farklı yapım teknikleri

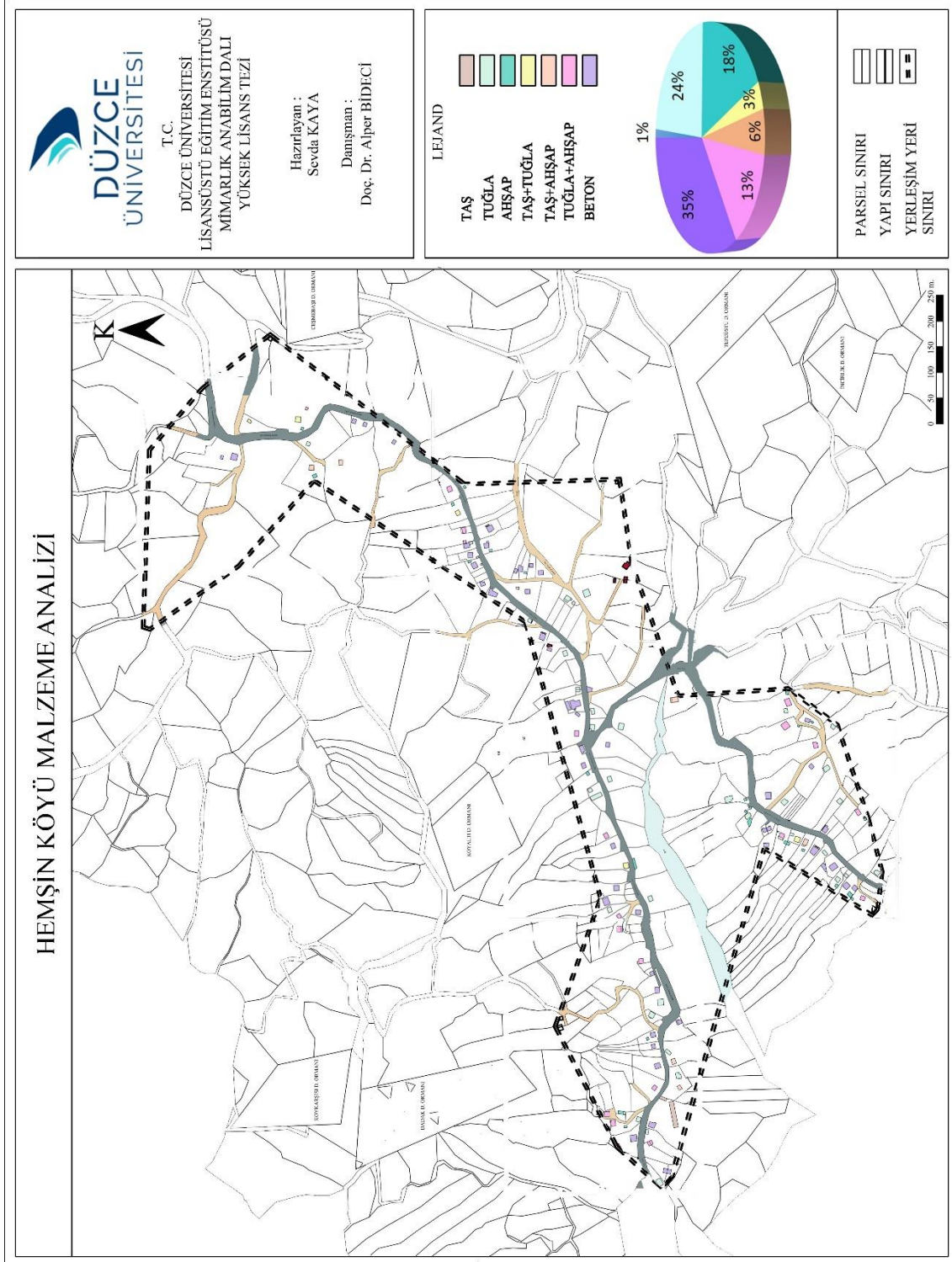

Şekil 3.117. Hemşin köyü yapım tekniği analiz paftası

3.4.2.6. Malzeme Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda yapılarda yapım yöntem ve dolgu duvar malzemesi olarak kullanılan taş, tuğla, ahşap, taş+tuğla, taş+ahşap, tuğla+ahşap ve beton malzemelere rastlanılmıştır. Yapıların 26 adeti ahşap, 35 adeti tuğla, 2 adeti taş,

19 adeti tuğla+ağşap, 5 adeti taş+tuğla, 8 adeti taş+ağşap, 51 adeti beton olarak analiz edilmiştir. Karadeniz bölgesinde olan köy etrafında ki ormanların bulunmasından dolayı yöresel malzemesi olan ağşabı çoğunlukla kullanmıştır. Şekil 3.118'de malzeme analiz paftası gösterilmiştir.

Şekil 3.118. Hemşin köyü malzeme analiz paftası

a) Ahşap malzeme

b) Taş+ahşap malzeme

Şekil 3.119. Hemşin köyü farklı malzeme örnekleri

3.4.2.7. Yapı Durumu Analizi

Çalışma alanında yapılan analizlerdeki yapıları strüktürel açıdan, iyi, orta, kötü ve yeni yapı olarak incelendi. 26 adet iyi, 68 adet orta, 33 adet kötü ve 19 adet yeni yapı olarak tespit edilmiştir.

Yakın zamanda inşa edilmiş yapılara yeni, taşıyıcı sistemini etkilemeyen bozulmalara sahip eski yapılara iyi, taşıyıcı sisteminde, duvarlarında çatlaklar bozulmalar olup yaşanabilir halde olan yapılara orta, taşıyıcı sisteminde ciddi hasarlar olup sağlamlığını yitiren ve harabe konumunda ki yapılara kötü olarak değerlendirildi. Şekil 3.121’de yapı durumu analiz paftası gösterilmiştir.

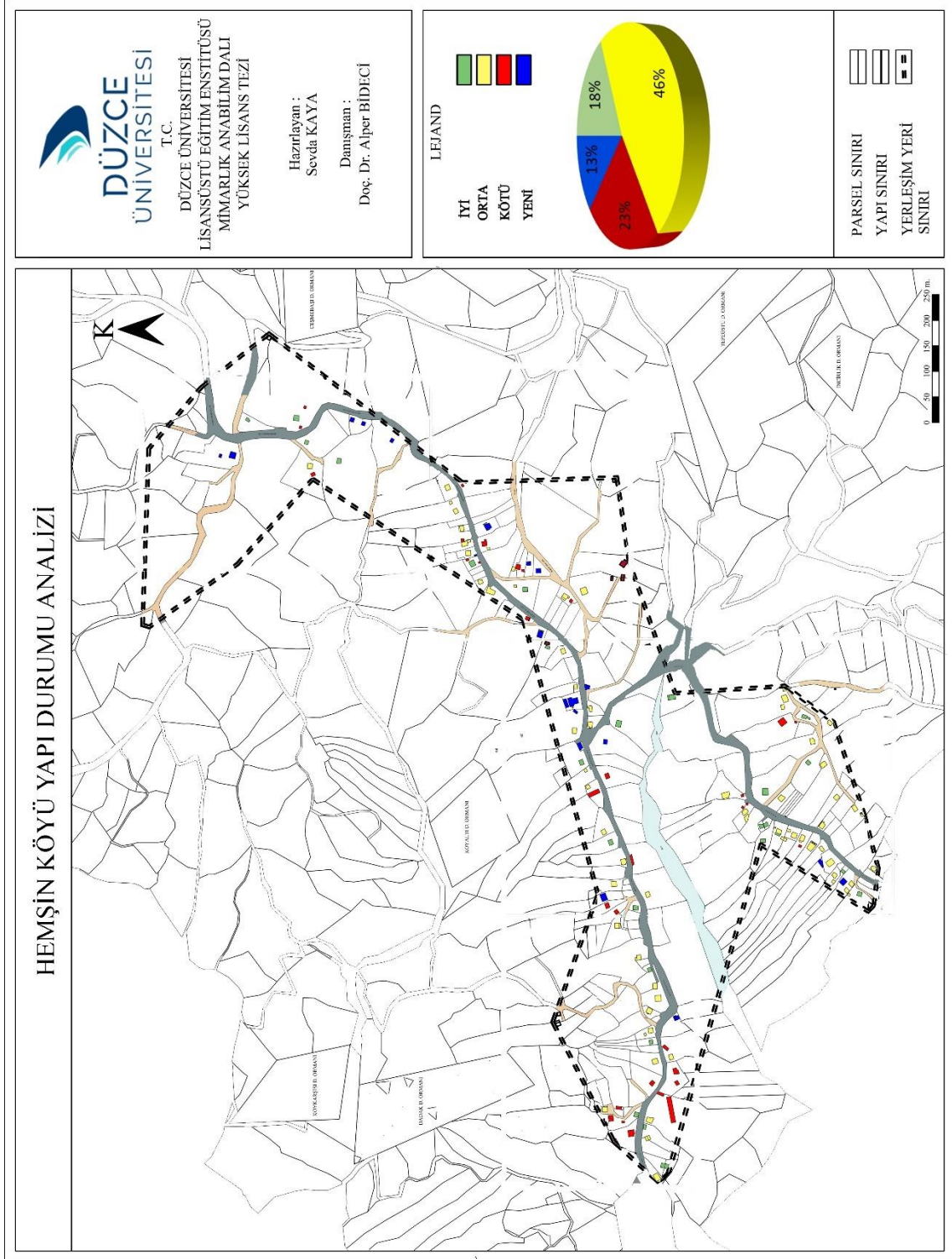

a) Kötü yapı

b) Yeni yapı

Şekil 3.120. Hemşin köyü farklı yapı durumu örnekleri

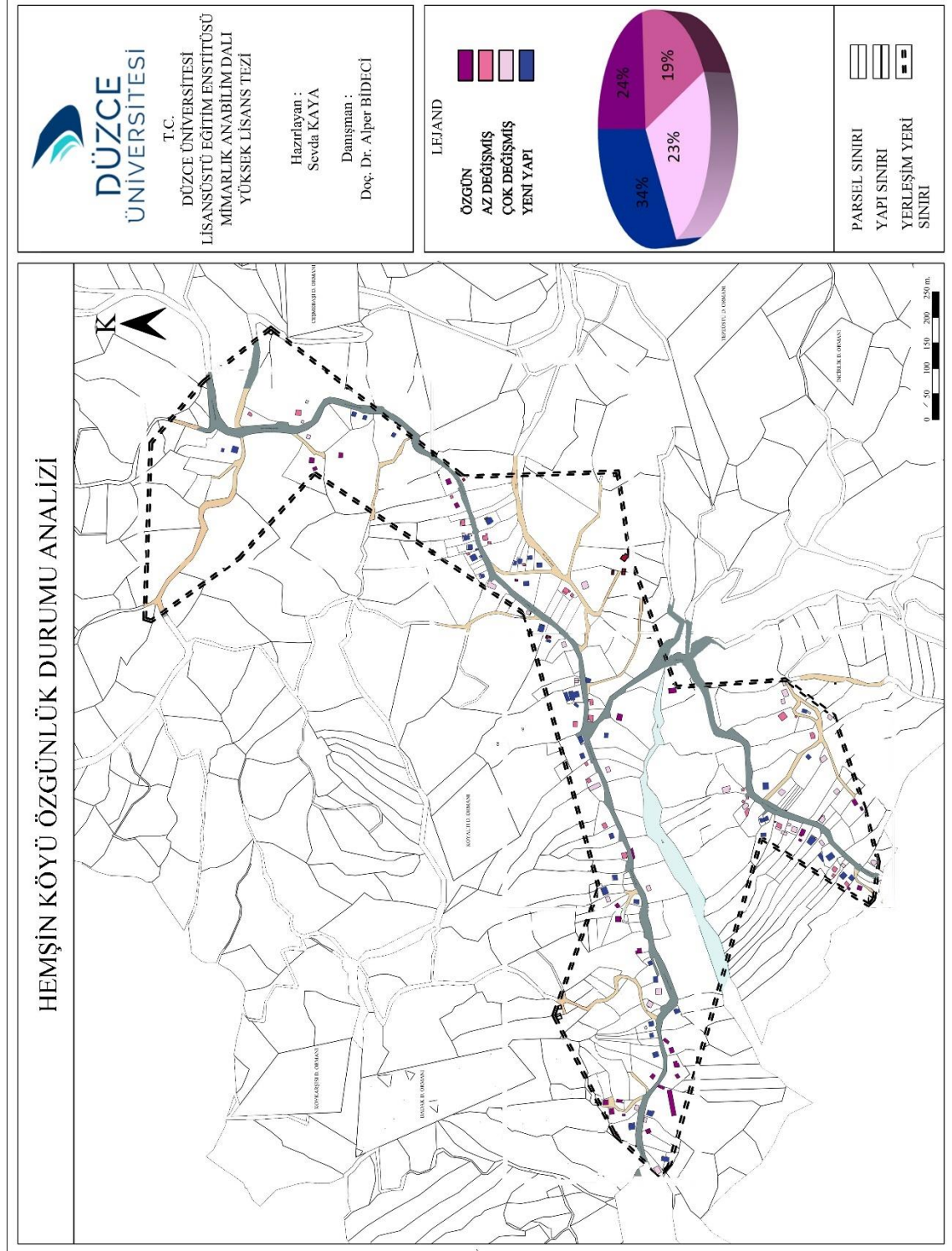
Şekil 3.121. Hemşin köyü yapı durumu analiz paftası

3.4.2.8. Özgünlük Durumu Analizi

Çalışma alanında yapılan analizler sonucunda yapılar özgünlük durumu açısından özgün, az değişmiş, çok değişmiş ve yeni yapı olarak incelenmiştir. Hiçbir değişim bulunmayan özgün halini koruyan yapılar özgün, az müdahale ile değişiklikler olan

yapılar az değişmiş, özgün haline baya müdahale olup birçok özelliğini yitiren yapılar çok değişmiş, yakın zamanda yapılan betonarme yapılar yeni yapı olarak ele alınmıştır.

Çalışma sonucunda yapıların 35 adeti özgün, 28 adeti az değişmiş, 34 adeti çok değişmiş ve 49 adeti yeni yapı olarak analiz edilmiştir.

Şekil 3.122. Hemşin köyü özgünlük durumu analiz paftası

a) Özgün yapı

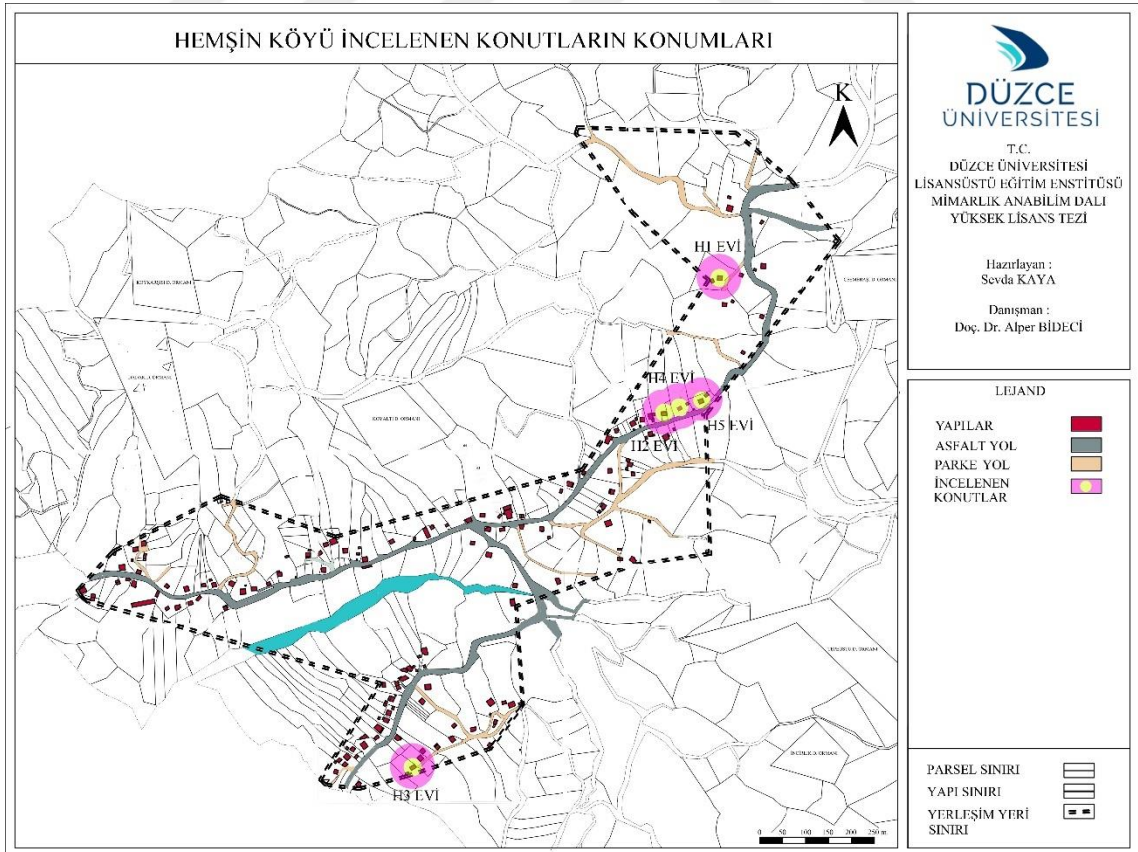

b) Az değişmiş yapı

Şekil 3.123. Hemşin köyü farklı özgün yapı örnekleri

3.4.3. Hemşin Köyü'nde İncelenen Konutlar

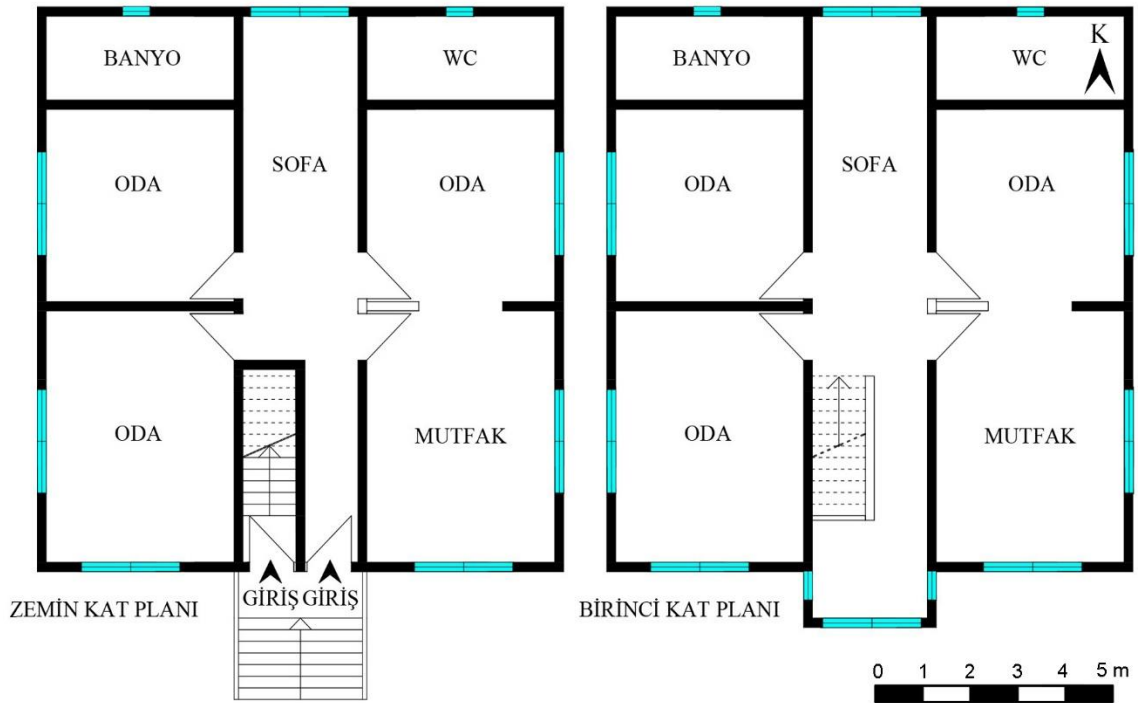
Çalışma alanı kapsamında Hemşin köyü geleneksel konut yapılarını daha iyi kavrayabilmek için beş farklı konut yapısı seçilerek incelenmiştir. İncelenen konutlar H1, H2, H3, H4, H5 olarak isimlendirilmiştir ve Şekil 3.124'de konutların konumları vaziyet planı üzerinde gösterilmiştir.

Şekil 3.124. Hemşin köyü incelenen konutların konumu

3.4.3.1. H1 Evi

140 ada, 10 parseldeki konut yapısı 70 yıllık olup aktif halde kullanılmaktadır. Bodrum kat, zemin kat ve bir normal kattan oluşmuştur. İki katta da farklı kiracılar oturmaktadır. Bodrum kat odunluk olarak kullanılmaktadır. Zemin kata batı cephesinden tek kanatlı ahşap kapı ile girilmektedir. Yapı İç sofalı plan tipine sahiptir. Sofa etrafında üç oda, mutfak, banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Oda ve mutfak arasında geçiş bulunmaktadır. Birinci normal kata ise dışarıdan batı cephesinden zemin kat giriş kapısının hemen solunda bulunan tek kanatlı ahşap kapı ile girildikten sonra içerideki ahşap merdiven ile çıkılmaktadır. Zemin katla aynı plan tipine sahip olmak ile birlikte birinci katta batı cephesinde giriş kapılarının üzerinde cumba, çıkma mevcuttur. Taş temel üzeri ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının duvar dolgu malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır ve duvarlar ahşap malzeme ile kaplanmıştır. Yapı cephesi genel olarak orta durumdadır bazı kısımlarda ahşap kaplama malzemesinde kayıplar, eskimeler mevcuttur. Tüm kapı doğramaları ahşaptır. Tüm pencereler beyaz renkli PVC doğramalı pencereler ile değiştirilmiş olup özgünlüğünü kaybetmiştir.

Şekil 3.125. H1 evi kat planları

a) Güneybatı cephesi

b) Batı cephesi

Şekil 3.126. H1 evi cephe fotoğrafları

Normal katta, zemin kata göre her kenardan çıkmalar mevcut olup çıkma kısımlarının alt kat ile birleşim yerlerinden ahşap payandalar ile desteklenmiştir. Çatı ise kırma çatı tipinde trapez sac malzeme ile yenilenmiştir. Yapı içerisine baktığımızda ise ahşap tavan, ahşap döşeme, ahşap iç kapı ve ahşap merdiven kullanıldığı görülmektedir.

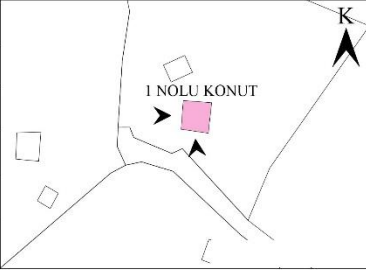
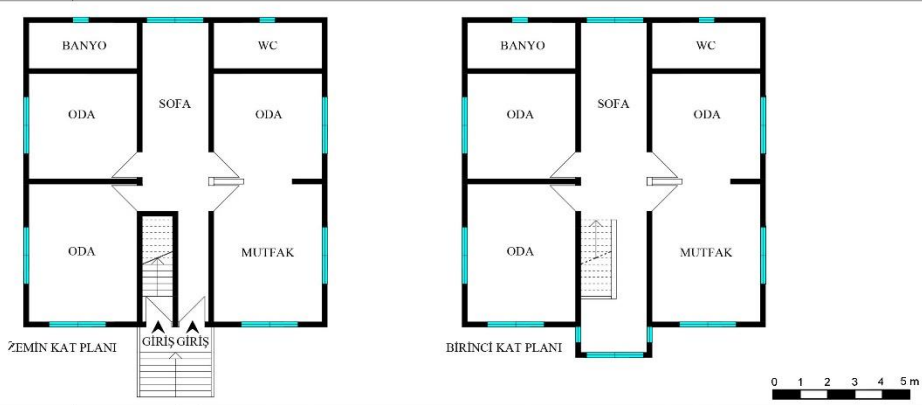

a) H1 evi ahşap tavan

b) H1 evi ahşap iç kapı

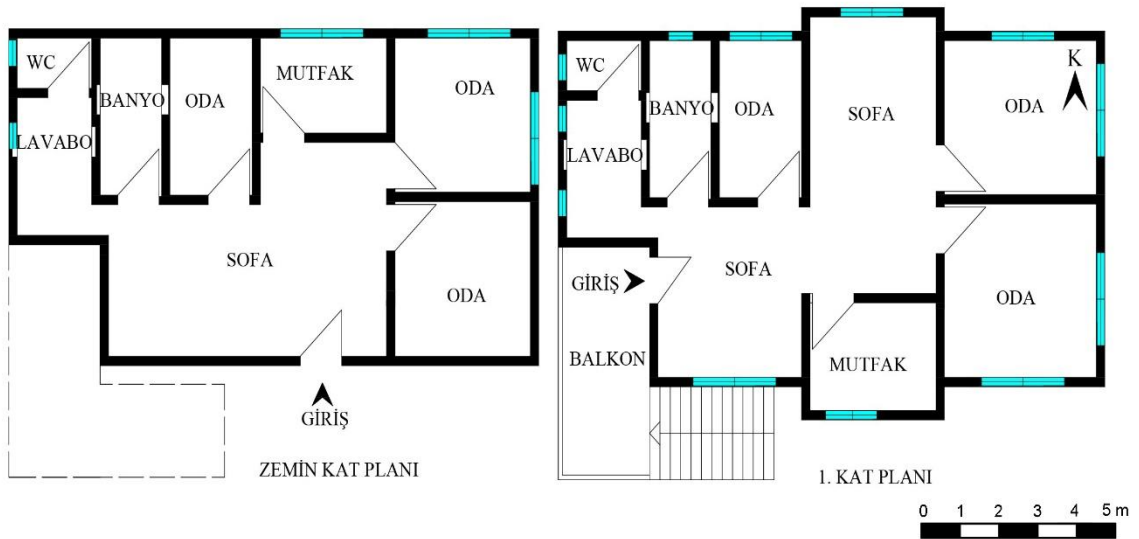
Şekil 3.127. H1 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.16. H1 evi envanter çalışması

HEMŞİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : 1 NOLU KONUT	
İL-İLÇE:	DÜZCE/AKÇAKOCA	ÇALIŞMA ALANI : 1. BÖLGE	
MAHALLE-KÖY:	HEMŞİN KÖYÜ	ADA/ PARSEL : 139 / 7	
YAPIM TARİHİ:	70 YILLIK		
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE		
KAT SAYISI:	2 KATLI		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ YIĞMA TEMEL + AHSAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum + iki katlıdır. Bodrum odunluk olarak ve diğer iki kat ise konut olarak kullanılmaktadır. Zemin kata giriş batı cephesinden bahçeden yapılmaktadır ve 8 basamak ile yükseltilmiştir. Binanın ortasından ahşap kapı ile giriş sağlanmaktadır ve sofaya geçilir. Mutfak, odalar ve ıslak hacim kısımları sofaya açılmaktadır. Birinci kata çıkış batı cephesinden zemin kat giriş kapısının yanından bulunan ahşap kapı ve ardından merdiven ile sağlanmaktadır. Sofaya odalar, mutfak ve ıslak hacimler açılmaktadır. Birinci kat planı ile zemin kat planı benzerlik göstermektedir fakat birinci kat konsol çıkmadan ve merdiven yerinden dolayı daha büyük bir plana sahiptir.</p>		
PLAN KROKİLERİ			
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesinde taş yığma bodrum ve ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak araları tuğla ile doldurulmuştur. Cephenin tamamı ahşap olarak kaplandığı görülmektedir. Bazı yerlerde ahşaplarında eksiklikler meydana gelmiştir. Cephenin tamamında muhdes pencereler bulunmaktadır. Bodrum kat kapı, pencere ve ana giriş kapısı ahşaptır. Yapının zemin kat kapısı üzerinde konsol çıkma bulunmaktadır. Çıkmaların bulunduğu kısımlarda ahşap payanda kullanılmıştır. Yapı üst örtüsü metal saç kaplama kırma çatı olarak yenilenmiştir.</p>		
FOTOĞRAFLAR			

3.4.3.2. H2 Evi

140 ada 10 parseldeki bulunan konut 100 yıllık bir yapıdır. Mevsimlik olarak kullanılan yapı strüktürel bakımdan orta haldedir. Bodrum kat, zemin kat ve birinci normal kattan oluşmaktadır. Her iki katı da ayrı aileler kullanmaktadır. Arazi eğiminden dolayı bodrum bulunmakta olup kısmi olarak bodrum kullanılmaktadır. Zemin kata giriş tek kanatlı ahşap kapı ile güney cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan üç oda, mutfak, banyo ve tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Birinci normal kata çıkış ise bahçe kısmında güney cephede bulunan tek kollu muhdes merdiven ile balkon kısmına çıkıldıktan sonra tek kanatlı ahşap kapı ile batı cephesinden giriş sağlanmaktadır. Sofa etrafında üç oda, banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Normal katta güney ve kuzey cephelerden sofa ve mutfak kısmında iki cumba çıkma mevcuttur. Yığma taş temel üzeri ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının duvar dolgu malzemesi olarak ateş tuğlası kullanılmıştır. Duvarlar boyasızdır ama bazı kısımlarda ahşap kaplama malzemelerin olduğu gözlemlenmiştir. Yapı sahibi ile görüşmeler sonucunda eskiden duvar dolgu malzemesi olarak kerpiç kullanılmış olsa da zamanla eskimesi sebebiyle ateş tuğlası ile değiştirilmiştir. Hatta batı cephesinin zemin kat duvarları delikli tuğla ile örüldüğü gözlemlenmiştir. Yapıda eskimeler, bozulmalar ve değişimler dikkat çekmektedir. Yapıdaki tüm kapılar ahşaptır. Pencereilerin çoğu ise ahşap olup orijinalliğini korumakla birlikte bazı pencereler PVC ile değiştirilmiştir.

Şekil 3.128. H2 evi kat planları

a) Güney cephesi

b) Güneydoğu cephesi

Şekil 3.129. H2 evi cephe fotoğrafları

Yapı içerisinde ahşap tavan, ahşap döşeme, ahşap merdiven, ahşap merdiven korkulukları kullanılmıştır. Çatı ise kırma çatı tipinde inşa edilip üst örtü malzemesi olarak marsilya kiremit kullanılmıştır. Ahşap çatı alınlığı dikkat çekmektedir. Çatıda eğilmeler gözlemlenmektedir. Birinci kat verandasının üzeri ise sundurma tipi onduline malzeme ile örtülmüştür.

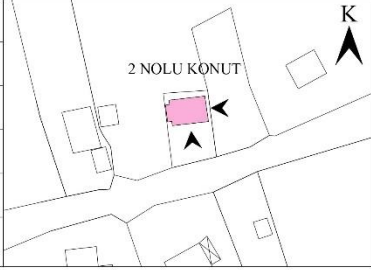
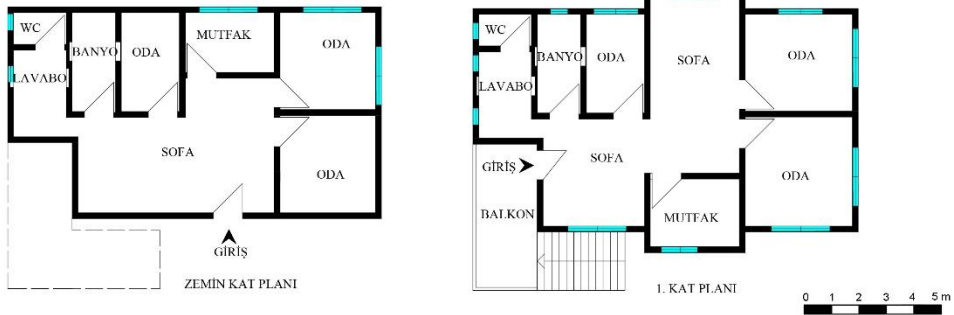

a) H2 evi ahşap döşeme

b) H2 evi ahşap iç kapı

Şekil 3.130. H2 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.17. H2 evi envanter çalışması

HEMŞİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : 2 NOLU KONUT	
İL-İLÇE:	DÜZCE/AKÇAKOCA	ÇALIŞMA ALANI : 2. BÖLGE	
MAHALLE-KÖY:	HEMŞİN KÖYÜ	ADA/ PARSEL : 140 / 10	
YAPIM TARİHİ:	100 YILLIK		
KULLANIM DURUMU:	MEVSİMLİK KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE		
KAT SAYISI:	2 KATLI		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ YIĞMA TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum + iki katlıdır. Eğim farkından dolayı bodrum odunluk olarak ve diğer iki kat ise konut olarak kullanılmaktadır. Zemin kata giriş güney cephesinden bahçeden yapılmaktadır. Ahşap kapı ile giriş sağlanmaktadır ve sofaya geçilir. Mutfak, odalar ve ıslak hacim kısımları sofaya açılmaktadır. Birinci kata geçiş batı cephesinden ve yapı dışında bulunan muhdes merdiven ile sağlanmaktadır. Sofaya odalar, mutfak ve ıslak hacimler açılmaktadır. Zemin kat planına göre mutfakın yeri ve oda sayısı farklılık göstermektedir.</p>		
PLAN KROKİLERİ:			
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesinde taş yığma temel ve ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak araları tuğla ile doldurulmuştur. Eskiden bu dolgu işlemini kerpiçle yapılmıştır fakat zamanla bozulunca yerine tuğla ile tadilat işlemi görmüştür yapı. Duvarların üzerinde bazı kısımlarında ahşap kaplandıği görülmektedir. Yapının zemin kat kapısı üzerinde ve arka cephede konsol çıkma bulunmaktadır. Güney cephesinde ki pencere ve kapılar ahşap malzemeden yapıp günümüze kadar değişmemiştir. Fakat doğu cephesinde ve batı cephesinde muhdes pencereler bulunmaktadır. Ana giriş cephesinde ki zemin kat penceresi kırıldığından bayrak ile kapatılmıştır. Yapı üst örtüsü kırma çatı olarak marsilya kiremit kullanılmıştır.</p>		
FOTOĞRAFLAR			

3.4.3.3. H3 Evi

134 ada 7 parseldeki bulunan konut 1954 yılında inşa edilen bir yapıdır. Aktif halde kullanılan yapı zemin kat ve bir normal kattan oluşmaktadır. Konuta giriş üç basamakla yükseltilmiş olup sahanlıktan tek kanatlı ahşap kapı ile güney cephesinden sağlanmaktadır. İç sofalı plan tipine sahip olan konutta sofadan üç oda, mutfak ve ıslak hacim holüne geçiş sağlanmaktadır. Islak hacim holünden tuvalet ve banyoya geçiş sağlanmaktadır. Tek kollu ahşap merdiven ile birinci kata çıkılmaktadır. Birinci kat zemin kat ile benzer plana sahiptir. Sofa etrafında kiler, üç oda ve ıslak hacim holü bulunmaktadır. Üst katta çıkmlar olması sebebiyle alt kata göre daha büyük bir alana sahiptir.

Taş temel üzeri ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının dolgu duvarları ateş tuğla ile örülmüştür. Cephelerin bazılarında duvarlar açık bir şekilde bırakılmışken bir kısmı sıvanmış bir kısmı ise ahşap kaplanmıştır. Sıvalarda dökülmeler, kabarmalar mevcuttur. Ahşap malzemelerde kabarmalar, eksilmeler, eğilmeler gibi çeşitli bozulmalar meydana gelmiştir. Yapının tüm kapı ve pencereleri ahşaptır. Pencereler açılan kanatlı veya giyotin (düşey) pencere tipi olarak farklı tiplerde kullanılmıştır. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit kullanılarak yapılmıştır.

Şekil 3.131. H3 evi kat planları

a) Güney cephesi

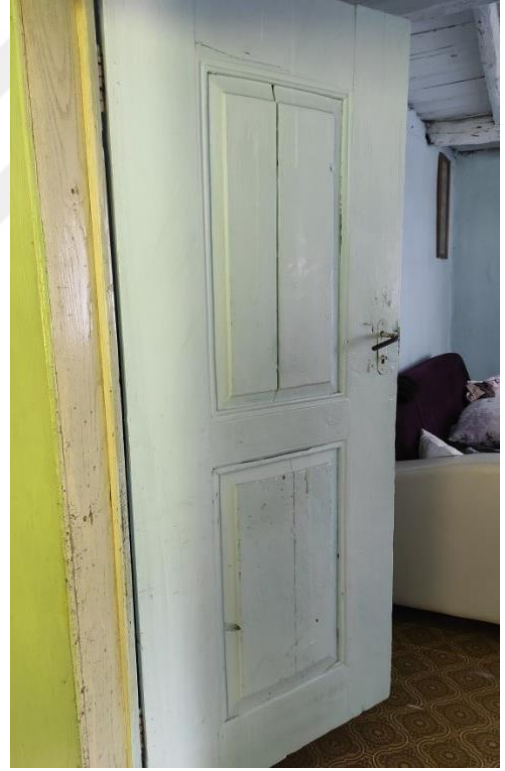

b) Batı cephesi

Şekil 3.132. H3 evi cephe fotoğrafları

a) Sarı boyalı dış kapı

b) Beyaz boyalı iç kapı

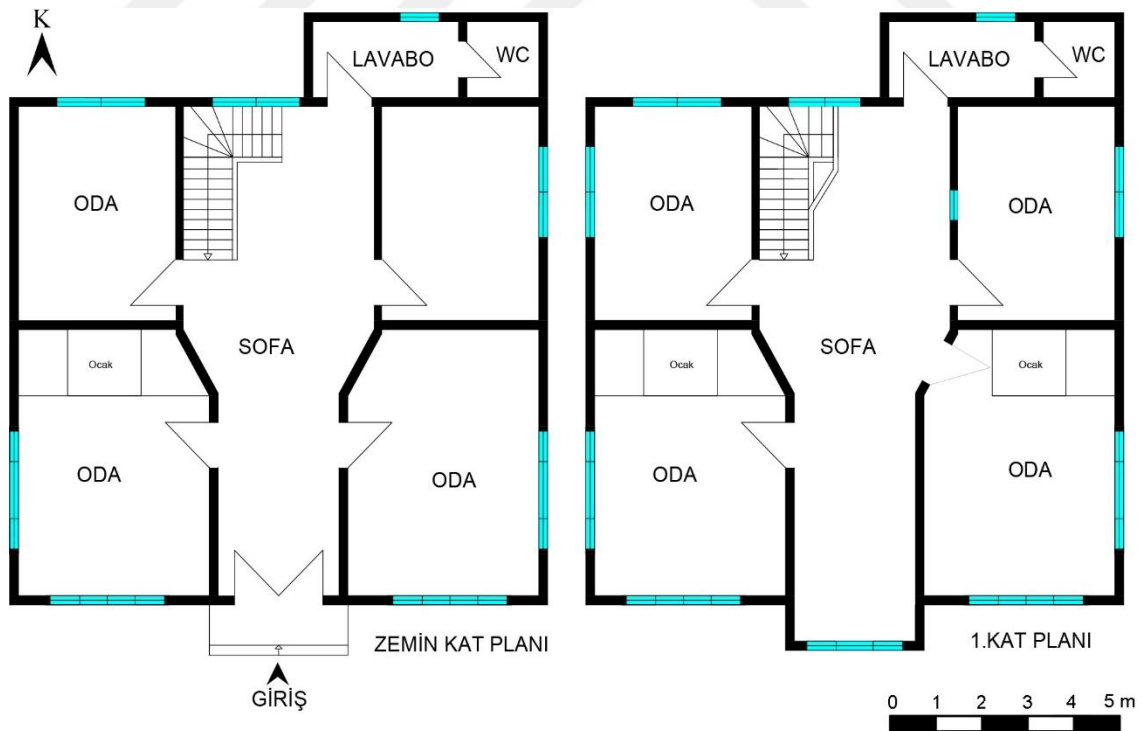
Şekil 3.133. H3 evi kapı fotoğrafları

Çizelge 3.18. H3 evi envanter çalışması

HEMŞİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI		
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : 3 NOLU KONUT
İL-İLÇE:	DÜZCE/AKÇAKOCA	ÇALIŞMA ALANI : 5. BÖLGE
MAHALLE-KÖY:	HEMŞİN KÖYÜ	ADA/ PARSEL : 134 / 7
YAPIM TARİHİ:	1954 YILI	
KULLANIM DURUMU:	AKTİF KULLANIM	
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE	
KAT SAYISI:	2 KATLI	
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI	
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ YIĞMA TEMEL + AHSAP KARKAS SİSTEM	
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı iki katlıdır. Zemin kata giriş güney cephesinden bahçeden yapılmaktadır. Üç basamak ile yükseltilen giriş tek kanatlı ahşap kapı ile sağlanır ve sofaya geçilir. Orta sofalı plan tipine sahip olan yapıda odalar, mutfak ve ıslak hacim holü sofaya açılmaktadır. Mutfak ve ıslak hacimler batı cephesine konumlandırılmıştır. ıslak hacim holü oluşturularak banyo ve wc yan yana konumlandırılmıştır. Zemin kat giriş kapısının solunda birinci kata çıkış için tek kollu ahşap merdiven yer almaktadır. Zemin kat ile aynı plana sahip olan birinci katta farklılık olarak alt katta mutfak olarak kullanılan kısım depo+ambar olarak kullanılmaktadır.</p>	
PLAN KROKİLERİ	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>ZEMİN KAT PLANI</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>BİRİNCİ KAT PLANI</p> </div> </div> <p style="text-align: right;">0 1 2 3 4 5 m</p>	
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı cephesinde taş yığma temel ve ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak araları tuğla ile doldurulmuştur. Zemin kat ile temel arasına ahşap hatıl atılmıştır. Zemin kat cephesinde sıva işlemleri yapılmışken birinci kat cephesinde ahşap kaplama yapıldığı görülmektedir. Yapının tamamında ahşap pencereler ve kapı kullanılmıştır. Farklı tip ve boyutlarda pencereler dikkat çekmektedir. Yapı cephesinde sıvalarda dökülmeler, ahşap kaplamalarda eskimeler ve malzeme kayıpları gözlemlenmiştir. Yapı üst örtüsü kırma çatı olarak marsilya kiremit kullanılmıştır. Ana giriş kapısı üzeri sundurma çatı kullanılarak membran örtülmüştür.</p>	
FOTOĞRAFLAR	<div style="display: flex;"> </div>	

3.4.3.4. H4 Evi

140 ada, 5 parseldeki konut yapısı 100 yıllık olup mevsimlik olarak kullanılmaktadır. Bodrum kat, zemin kat ve bir normal kattan oluşmuştur. Eğimli araziden dolayı kısmi bodrum kat odunluk, depo olarak kullanılmaktadır. Zemin kata güney cephesinden iki kanatlı yeşil ahşap kapı ile girilmektedir. Yapı iç sofalı plan tipine sahiptir. Sofa etrafında üç oda, mutfak, banyo+tuvalet bulunmaktadır. Banyo ve lavabo ortak kullanılmakta olup tuvalet kapı ile ayrılmıştır. Sofada bulunan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılmaktadır. Zemin kata benzer plan tipine sahiptir ve alt katta mutfak olan kısım üst katta oda olarak kullanılmaktadır. Birinci katta sofa etrafında dört oda, tuvalet bulunmaktadır. Giriş kapısı üstüne denk gelen kısımda cumba bulunmaktadır. Alt katta karşılıklı iki odada ve üstüne denk gelen odalarda ocak, gömme dolap ve gusülhane denilen duş görevi gören bölmeler bulunmaktadır. Taş temel üzeri ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının duvar dolgu malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır ve cepheler açıkta halde bırakılmıştır. Cephenin zemin kat kısmının bazı bölümleri beyaz kireç sıva ile sıvanmıştır. Yapı cephesi genel olarak orta durumdadır. Bazı kısımlarda ahşap cephe kaplama malzemelerinde kayıplar, eskimeler mevcuttur.

Şekil 3.134. H4 evi kat planları

a) Güney cephesi

b) Batı cephesi

Şekil 3.135. H4 evi cephe fotoğrafları

Tüm kapı doğramaları ahşaptır. Tüm pencereler orijinalliğini koruyarak giyotin tipinde ahşap doğramalı olarak kullanılmıştır. Birinci katta zemin kata göre üç cepheden çıkımlar mevcut olup çıkma kat birleşim yerlerinde ahşap kirişler uzanmaktadır. Çatı ise kırma çatı tipinde alaturka kiremit ile örtülmüş olup şu an büyük bir tadilat geçiren ev trapez sac malzeme ile yakın vakitte yenilenmiştir. Yapı içerisine baktığımızda ise en çok dikkat çeken özellik iç duvarlarda hiçbir sıva, boya işleminin olmadığı tuğla duvarlar ve ahşap dikmeler gözükmektedir. Yapı içerisindeki her şey özgünlüğünü koruyarak ilk yapılmış halini yansıtmaktadır. Ahşap tavan, ahşap döşeme, ahşap iç kapı, ahşap merdiven, ahşap gömme dolaplar ve ocakların kullanıldığı görülmektedir. Ocağın hemen yanında odunluk bulunmakta olup odunların saklandığı yerin üstüne denk gelen kısımda ise mutfak gereçleri gibi malzemelerini yerleştirildikleri raflar mevcuttur. Ocağın diğer yanında ise gömme dolap bulunmakta olup yüklük ve banyo işlevi görmektedir. Şu an ise yapıda ocak bölümlerinde sökölme işlemleri yapıldığından bazı odalarda gömme dolap içleri gözükmektedir.

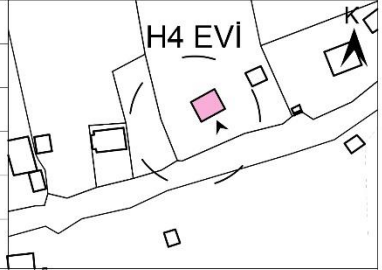
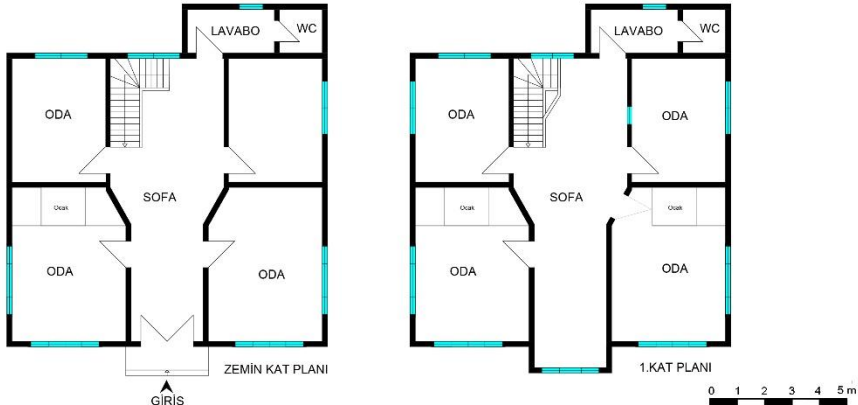

a) Gömme dolap yeri

b) İç sofa fotoğrafı

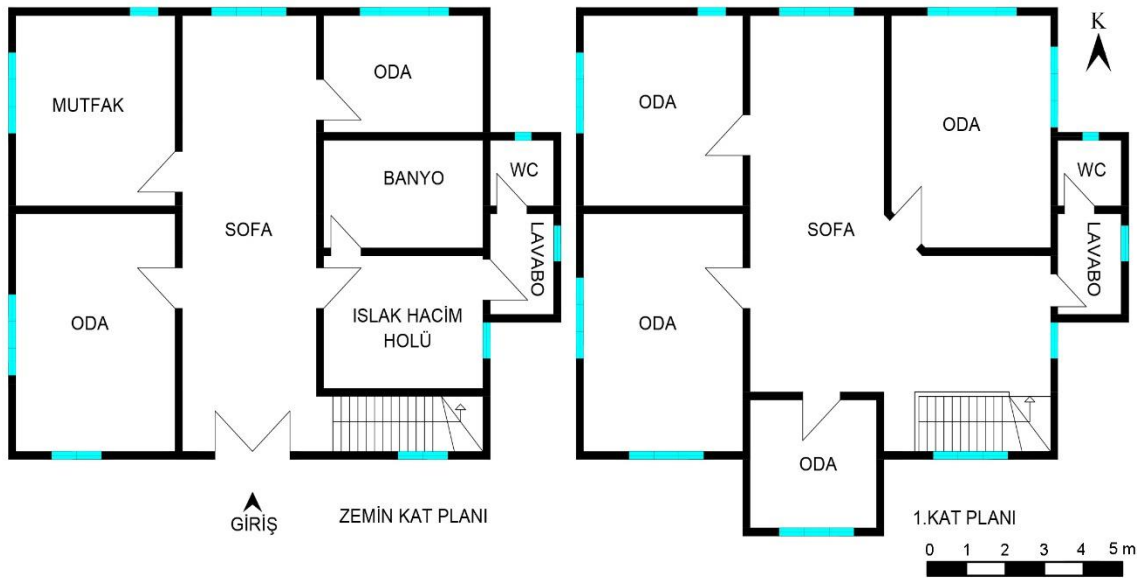
Şekil 3.136. H4 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.19. H4 evi envanter çalışması

HEMŞİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : H4 EVİ	
İL-İLÇE:	DÜZCE / AKÇAĞKOCA	ADA/ PARSEL : 140 / 5	
MAHALLE-KÖY:	HEMŞİN KÖYÜ		
YAPIM TARİHİ:	100 YILLIK		
KULLANIM DURUMU:	MEVSİMLİK KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	ORTA DERECE		
KAT SAYISI:	BODRUM+2 KAT		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum+iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş zemin kattan iki kanatlı ahşap kapı ile güney cephesinden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşıp sofadan mutfak, odalar ve banyo+tuvalet geçilmektedir. Sofada bulunan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılır sofadan da 4 odaya, ve tuvalete geçiş sağlanmaktadır. Zemin katta giriş kapısı üzerine denk gelen kısımda cumba bulunmaktadır. Konut şuanda büyük bir tadilat aşamasındadır, odalarda bulunan ocak kısımlarının sökülmesi, oda birleştirme işlemi, banyo tadilatları, yer döşeme değişimi ve çatı değişimi gibi işlemler mevcuttur.</p>		
PLAN KROKİLERİ:			
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapının bodrum katı taş yığma yapım tekniği ile üst katlar ise ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Cephenin bir kısmı beyaz kireç ile sıvanmış genel olarak cephe yalın haldedir. Yapının pencere ve kapı doğramaları ahşaptır.Özgünlüğünü korumakta olan pencereler düşey giyotin olarak kullanılmaktadır 1 adet arka cephede pencere değiştirilerek tek kanatlı ahşap pencere ile değiştirilmiştir. Cephe hareketliğini cumba ve birinci katın zemin kattan biraz daha büyük olup 3 cepheden 20 cm kadar az çıkma mevcuttur. Üst örtü kırma çatı olarak yapılmış ve alaturka kiremit ile örtülmüştür. Yapı cephesinde bozulmalar, ahşap malzemede eskimeler, pencerelerin kapatılarak tuğla duvar örülmesi gibi sorunlar gözlemlenmiştir.</p>		
FOTOĞRAFLAR			

3.4.3.5. H5 Evi

140 ada, 8 parseldeki konut yapısı 90 yıllık olup mevsimlik olarak kullanılmaktadır. Bodrum kat, zemin kat ve bir normal kattan oluşmuştur. Eğimli araziden dolayı kısmi bodrum kat odunluk olarak kullanılmaktadır. Zemin kata güney cephesinden iki kanatlı ahşap kapı ile girilmektedir. Yapı iç sofalı plan tipine sahiptir. Sofa etrafında iki oda, mutfak, ıslak hacim holü bulunmaktadır. Islak hacim holünden banyo ve tuvalete geçilmektedir. Zemin kata giriş kısmının sağında bulunan tek kollu ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılmaktadır. Birinci katta sofa etrafında dört oda, tuvalet bulunmaktadır. Giriş kapısı üstüne denk gelen kısımda cumba bulunmaktadır ve cumba kısmı oda olarak kullanılmaktadır. Eskiden duş bölümü odalar içinde ocak yanında bulunan gömme dolapların içerisinde bulunurken, ev tadilatı sırasında ocak kısımları sökülmüş, alt katta sağ tarafta bulunan oda küçültülerek banyo kısmı eklenmiş ve böylece ıslak hacim holü oluşturulmuştur. Üst kat plan tipi ise orijinalliğini korumaktadır ve üst katta banyo bulunmaktadır. Taş temel üzeri ahşap karkas sistem ile inşa edilen yapının duvar dolgu malzemesi olarak tuğla kullanılmıştır ve cephenin tamamı ahşap malzeme ile kaplanmıştır.

Şekil 3.137. H5 evi kat planları

a) Güney cephesi

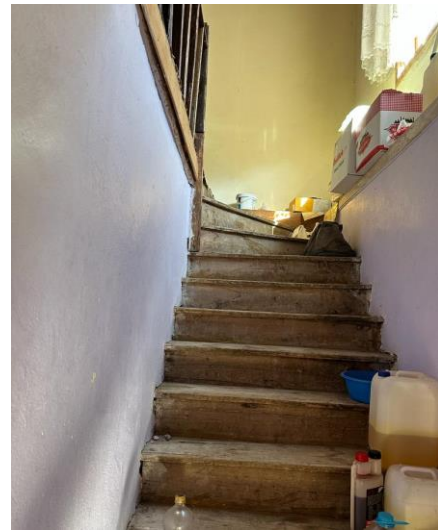
b) Doğu cephesi

Şekil 3.138. H5 evi cephe fotoğrafları

Yapı cephesi genel olarak orta durumdadır ve bazı kısımlarda ahşap kaplama malzemesinde kayıplar, eskimeler mevcuttur. Ahşap malzeme kayıpları olduğundan tuğla malzemeler gözükmektedir. Tüm pencere ve kapı doğramaları ahşaptır. Birinci katta zemin kata göre dört cepheden çıkmalar mevcut olup çıkma kat birleşim yerlerinde ahşap payandalarla desteklenmiştir. Çatı ise kırma çatı tipinde marsilya kiremit ile örtülmüştür. Yapı içerisine baktığımızda ise tadilat geçirdiği için ilk yapıldığı hali gibi olmasa da doğal malzemeler kullanılarak ahşap malzeme ile tavan, döşeme, merdiven, korkuluk ve kapı olarak yenilenmiştir. Ocak bölümleri kapatılmıştır fakat bazı odalarda yanında ki gömme dolaplar bırakılarak yüklük olarak kullanılmaya devam etmiştir.

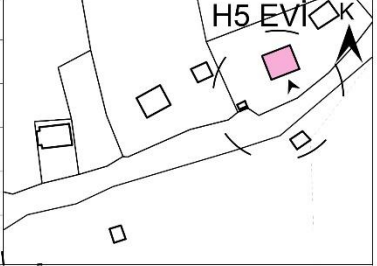
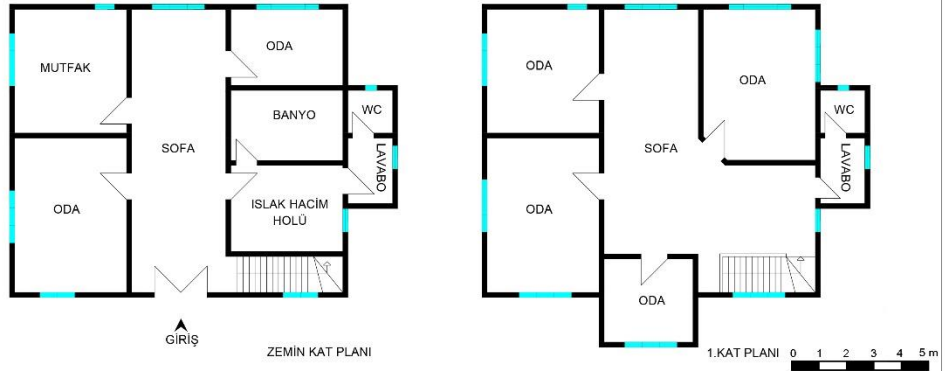

a) Ahşap pencere

b) Ahşap merdiven

Şekil 3.139. H5 evi iç mekan fotoğrafları

Çizelge 3.20. H5 evi envanter çalışması

HEMŞİN KÖYÜ ENVANTER ÇALIŞMASI			
YAPI NİTELİĞİ:	KONUT	ENVANTER NO : H5 EVİ	
İL-İLÇE:	DÜZCE / AKÇAĞKOCA	ADA/ PARSEL : 140 / 8	
MAHALLE-KÖY:	HEMŞİN KÖYÜ		
YAPIM TARİHİ:	90 YILLIK		
KULLANIM DURUMU:	MEVSİMLİK KULLANIM		
KORUNMA DURUMU:	İYİ DERECE		
KAT SAYISI:	BODRUM+2 KAT		
TİPOLOJİ:	İÇ SOFALI		
YAPIM SİSTEMİ:	TAŞ TEMEL+AHŞAP KARKAS SİSTEM		
PLAN ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapı bodrum+iki katlı konut yapısıdır. Konuta giriş zemin kattan iki kanatlı ahşap kapı ile güney cephesinden sağlanmaktadır. Konuta girdikten sonra sofa ile karşılaşıp sofadan mutfak, odalar ve ıslak hacim holüne geçilmektedir. Islak hacim holünden tuvalet ve banyoya geçiş sağlanmaktadır. Zemin katta giriş kapısının sağ tarafında bulunan ahşap merdiven ile birinci katın sofa kısmına çıkılır sofadan da 3 odaya, ve ıslak hacim holüne geçiş sağlanmaktadır. Zemin katta giriş kapısı üzerine denk gelen kısımda cumba bulunmakta olup oda olarak kullanılmaktadır. Konut tadilatlar geçirilerek banyo kısmı sonradan eklenmiştir. Eskiden ocak kısımlarının yanında bulunan gusülhane olarak adlandırılan banyolar kullanılmaktadır.</p>		
PLAN KROKİLERİ			
CEPHE ÖZELLİKLERİ:	<p>Yapının bodrum katı taş yığma yapım tekniği ile üst katlar ise ahşap karkas sistem yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Karkas sistem araları tuğla ile doldurularak duvarlar örülmüştür. Duvarlar üzerine ahşap kaplamalar yapılmıştır. Yapının pencere ve kapı doğramaları ahşaptır. Cumbanın ahşap destek elemanları dikkat çekmektedir. Üst örtü kırma çatı olarak marsilya kiremit kullanılarak inşa edilmiştir. Yapı cephesinde çatlaklar, bozulmalar, ahşap malzemede eskimeler, ahşap malzemede sökülme işlemleri, pencerelerin kapatılması gibi sorunlar gözlemlenmiştir.</p>		
FOTOĞRAFLAR			

3.4.4. Hemşin Köyü'nün Değerlendirilmesi

Hemşin köyü analizler sonucunda geleneksel konut mimarisinin iç sofalı ve iki katlı konut yapılar olduğu görülmüştür. İki katı da genelde iki farklı ailenin kullanıldığı gözlemlenmiştir ya da daha sonradan ayrı katlara dönüştürüldüğü düşünülmektedir. Büyük bahçeleri bulunmakla birlikte eğimli arazilerden de faydalanarak bodrum katlar oluşturularak depo olarak kullanılmaktadır. Ahşap karkas yapım sistemi ile yapılarını inşa ederken duvar dolgu malzemesi olarak ateş tuğlası kullanmışlardır. Cepheleri genellikle açıkta bırakılmış ya da büyük çoğunluğunun ahşap malzeme ile kapladıkları görülmüştür. Kapı, pencere doğramalarında, merdiven, tavan ve döşeme gibi yapı elemanlarında ahşap malzeme kullanılmıştır. Köyün merkeze uzaklığı ve sadece yaz aylarında fındık sezonunda kullanılması sebebiyle nüfusun azalmasına ve bakım onarımlarının yapılmaması sebebiyle geleneksel doku zamanla yok olmaktadır. Sürekli yaşayan halkın ise betonarme yapım sistemi ile eski yapılarını yıkıp yeni yapılar yaptığı gözlemlenmiştir. Hemşin köyü genel değerlendirmeleri incelenen konutlar üzerinden tablo halinde EK-4'de verilmiştir.

a) Tarihi cami örneği

b) Geleneksel konut örneği

Şekil 3.140. Hemşin köyü fotoğrafları

4. KÖYLERDE YAPILAN ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRMESİ VE BULGULAR

Düzce ilinde dört farklı etnik kültüre sahip olan Manav, Abhaza, Laz ve Hemşin kültürlerine ait belirlenen köylerde analizler yapılarak seçilen geleneksel konutlar incelenmiştir. Bu çalışmalar sonucunda farklı etnik kültürere ait köylerde inşa edilen geleneksel konutların benzer ve farklı yönleri analizler, tablolar ve fotoğraflar üzerinden ortaya konmaya çalışılmıştır.

Köylerin aşağıdaki Düzce haritası üzerindeki dağılımı gösterilmiştir. Düzköy merkeze 9 km uzaklıkta olan en yakın köydür. Derdin Köyü 17 km uzaklıkta, Dadalı köyü 31 km uzaklıkta, Hemşin köyü ise 54 km uzaklıkta olarak merkeze en uzak köydür. Düzce merkez ilçesine olan mesafenin köylerin zamanla değişimi üzerinde etkili olduğu gözlemlenmiştir. Uzak olan köylerde geleneksel dokunun köylerin terk edilme ve bakım sorunlarından dolayı korunamadığı, ulaşımı yakın olan köylerde ise kullanımın devam ettiği; fakat güncel yapım yöntemler ile konutların inşa edilip, değiştirildiği gözlemlenmiştir.

Şekil 4.1. Çalışma kapsamında seçilen köylerin Düzce haritası üzerinde ki dağılımı

Tez kapsamında ele alınan dört köy genelinde sekiz adet analiz yapılmış bulunmaktadır. Bu analizler doluluk-boşluk analizi, işlev analizi, kat adedi analizi, çatı analizi, yapım yöntem tekniği analizi, malzeme analizi, yapı durumu analizi ve özgünlük durumu analizidir.

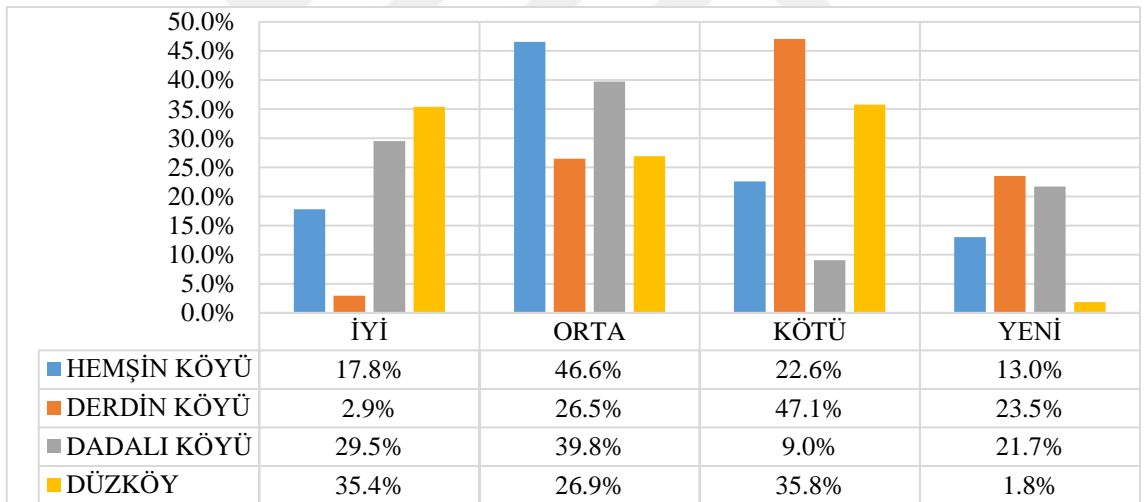
4.1. ANALİZ SONUÇLARININ DEĞERLENDİRMESİ

4.1.1. İşlev Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması

İşlev analizi sonucuna baktığımızda dört köyde de konut yapılarının daha çok olduğu ticaret, depo, ambar, ahır vb. işlevlerin zamanla daha da azaldığı gözlemlenmiştir. Dadalı köyünün %70,5'i, Düzköy'ün %62,0'si, Hemşin köyünün %68,5'si ve Derdin köyünün %55,9'sı konut yapılarında oluşmaktadır. Dadalı köyünde dikkat çeken kısım ise köyün %8,4'ünü ahır+konut yapılarının oluşturduğudur. Köy yerleşiminde konutların bitişik-yakın konumlanışları ve büyük bahçelerinin olmaması nedeniyle de konutların alt katlarının ahır olarak kullanmasına gerek duyulmuştur. Derdin köyünün %15,2'sini ahır yapısı oluşturmaktadır ve en çok ahır bulunan köylerdendir. Bunun sebebi ise diğer köylere göre geçimini tarım yerine hayvancılık ile sağlamaktadır. Köyde hala aktif olarak hayvancılık yapılmaktadır. Fakat diğer köylerde de hayvancılık azda olsa devam etmektedir ve %6,8-%7,8 arasında ahır yapıları bulunmaktadır. Alt katların ahır üst katların samanlık olarak kullanılan ahır+samanlık yapıları Düzköy'ün %11,1'ini oluştururken diğer köylerin %5,5-%6,0 arasında değişmektedir. Düzköy de ise serender olarak bahsedilen ambar işlevinde kullanılan yapılara rastlanılmıştır köy halkı özellikle mısır vb. ürünlerini bu kısımlarda saklanmaktadır. Düzköy'ün %4,4'ü, Hemşin köyünün %4,1'i, Derdin köyünün %2'si ambarlardan oluşmaktadır fakat Dadalı köyünde ambar yapısına rastlanılmamıştır. Eğitim yapılarına, Düzköy ve Dadalı köyünde rastlanılmıştır. İki köyün ortak özelliklerinden olan ulaşımının kolaylığı, bulunduğu ilçelere yakınlığı ve de nüfusun kalabalık oluşu ile orantılı olarak eğitim yapıları gözlemlenmiştir. Fakat Dadalı köyünde ki okul yapısı aktif olarak kullanılmamakta olup eğitimde taşınmalı sisteme geçilmiştir.

Çizelge 4.1. Çalışmada seçilen köylerin işlev analizi sonuçları

KÖYLERE GÖRE İŞLEV ANALİZİ SONUÇLARI					
KÖY	KONUT	KONUT+TİCARET	KONUT+AHIR	AHIR	AMBAR
HEMŞİN KÖYÜ	100	1	0	10	6
DERDİN KÖYÜ	114	0	0	31	4
DADALI KÖYÜ	116	3	14	13	0
DÜZKÖY	168	6	5	18	12
KÖY	TİCARET	EĞİTİM YAPISI	AHIR+SAMANLIK	CAMİ	DEPO
HEMŞİN KÖYÜ	4	0	8	2	15
DERDİN KÖYÜ	4	0	12	3	36
DADALI KÖYÜ	3	1	10	1	5
DÜZKÖY	4	4	30	2	22

Şekil 4.2. Çalışmada seçilen köylerin işlev analizi yüzdeler grafiği

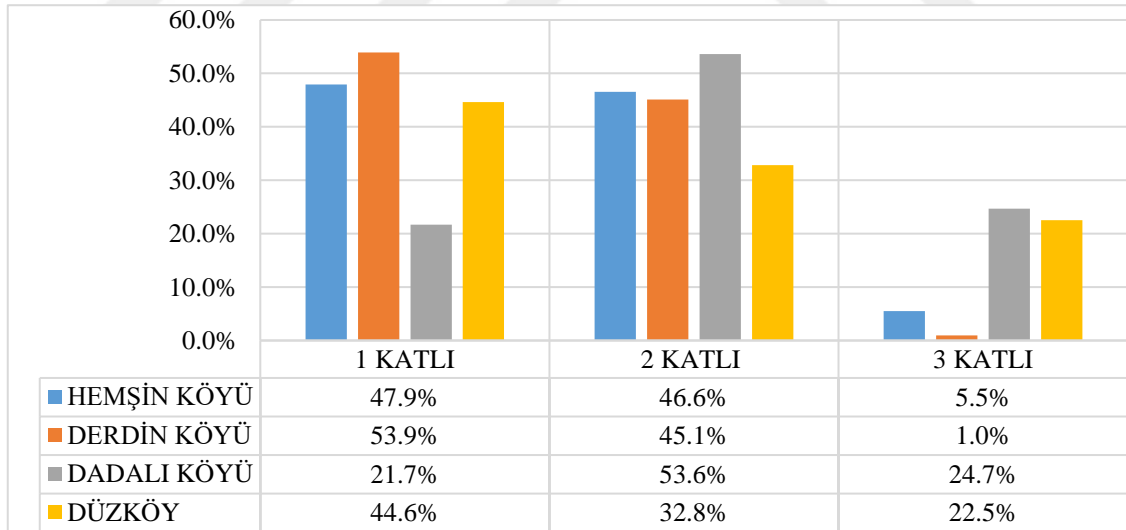
4.1.2. Kat Adedi Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması

Kat adedi analiz sonucuna baktığımızda ise benzer özellik olarak konut yapılarının genellikle iki veya üç katlı olduğu, depo, ticaret, ambar gibi birimlerin tek katlı olduğu dikkat çekmektedir. Eğimli araziden yararlanarak Dadalı köyü, Düzköy ve Hemşin köyünün konut yapılarını bodrum+iki kat şeklinde üç katlı olarak inşa etmişlerdir. Sırasıyla köy genelinin %24,7, %22,5, %5,5'ini oluşturmaktadır. Fakat Derdin köyü arazi yapısının da eğimli arazisi bulunmasına karşı %1'i üç katlı olarak inşa edilmiştir.

Derdin köyü diğer köylerden farklılık göstererek yapılarını iki katlı olarak inşa ederek alt katların yarısı toprağa gömülü bir şekilde yarım kat olarak kullanmaktadır. Derdin köyünün %53,9'u tek katlı ve %45,1'i iki katlı olarak inşa edilmiştir. Dadalı köyünün çoğunluğu iki ve üç katlı yapılardan oluşturmakta olup dört köye göre tek katlı yapıların en az bulunduğu köylerdendir. Dadalı köyünün %21,7'si tek katlı olarak inşa edilmiştir. Diğer köylerde ise tek katlı yapıların bulunma oranı %44,6-%53,9 arasından değişmektedir. Düzköy ise iki katlı yapıların en az bulunduğu köylerdendir. Köyün %32,8'ini iki katlı yapılar oluşturmakta olup diğer köylerde bu yüzdeler 45,1-53,6 arasında değişmektedir.

Çizelge 4.2. Çalışmada seçilen köylerin kat adedi analizi sonuçları

KÖYLERE GÖRE KAT ADEDİ ANALİZİ SONUÇLARI				
KÖY	1 KATLI	2 KATLI	3 KATLI	TOPLAM
HEMŞİN KÖYÜ	70	68	8	146
DERDİN KÖYÜ	110	92	2	204
DADALI KÖYÜ	36	89	41	166
DÜZKÖY	121	89	61	271

Şekil 4.3. Çalışmada seçilen köylerin kat adedi analizi yüzdeler grafik

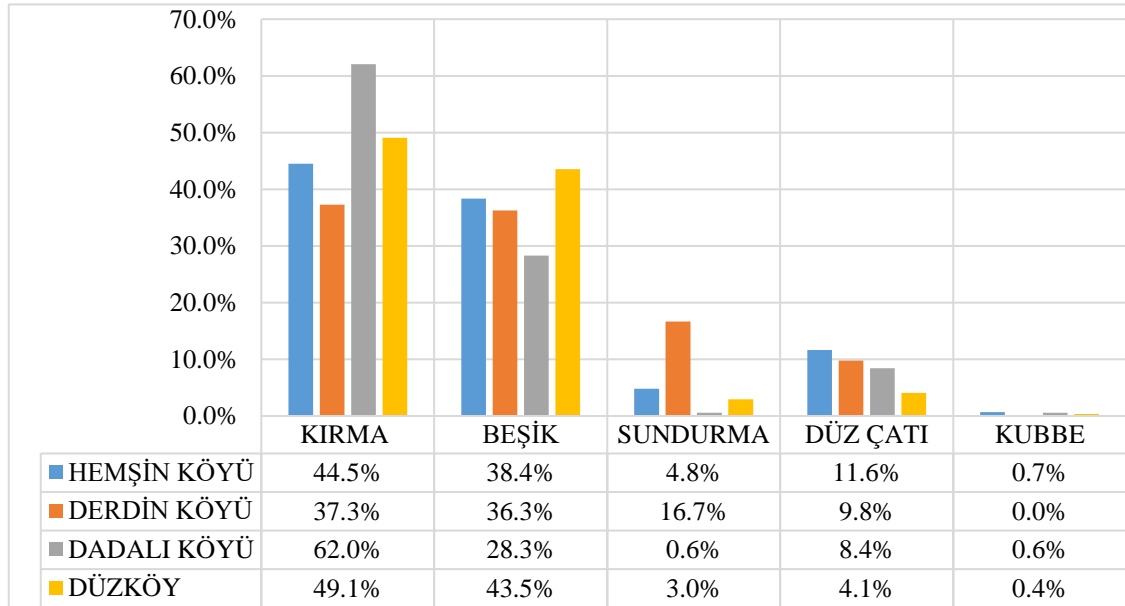
4.1.3. Çatı Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması

Çatı analizi sonucunda ise köylerde ortak olarak gözlemlenen konut yapılarının hemen hemen hepsinin kırma tipi ve marsilya kiremit kullanarak yapımı söz konusudur. Kırma çatıdan sonra en çok tercih edilen çatı beşik çatıdır. Konut dışındaki diğer yapılarında

beşik ve sundurma çatı kullanımını daha çok gözlemlenmiştir. Her köy için kırma çatı kullanımını en yoğun kullanılan çatı olarak analiz edilmiştir. Derdin köyünün %37,3, Hemşin köyünün %44,5, Düzköy'ün %49,1 ve Dadalı köyünün %62,0'ı kırma çatı olarak gözlemlenmiştir. Dadalı köyünün yüzdesinin daha fazla olmasının sebebi eklenti birimlerinin yapıların alt katlarında çözümledikleri ve üst katlarının konut olduğu için kırma çatı yoğunluğu fazladır. Dadalı köyün de %28,5 i beşik çatı ve %0,6'sı sundurma çatı olarak iki çatı tipi bakımından en az tercih edilen köy olmuştur. Derdin köyünün %36,3'ü beşik çatı ve %16,7'si sundurma çatı olarak iki çatı tipinin en çok kullanılan köy olmuştur. Düz çatı kullanımına bakıldığında ise yüzde değerler 4,1-11,6 arasında değişmekte olup en az tercih eden köy Düzköy olmuştur. Kubbe çatı ise camilerde tercih edilmiş olup bazı camilerde kırma çatı kullanıldığı ise görülmüştür. Derdin köyünde 3 cami olup 3'ü de kırma çatı olarak inşa edilmiştir.

Çizelge 4.3. Çalışmada seçilen köylerin çatı tipi analizi sonuçları

KÖYLERE GÖRE ÇATI TIPLERİ ANALİZİ SONUÇLARI						
KÖY	KIRMA	BEŞİK	SUNDURMA	DÜZ ÇATI	KUBBE	TOPLAM
HEMŞİN KÖYÜ	65	56	7	17	1	146
DERDİN KÖYÜ	76	74	34	20	0	204
DADALI KÖYÜ	103	47	1	14	1	166
DÜZKÖY	133	118	8	11	1	271

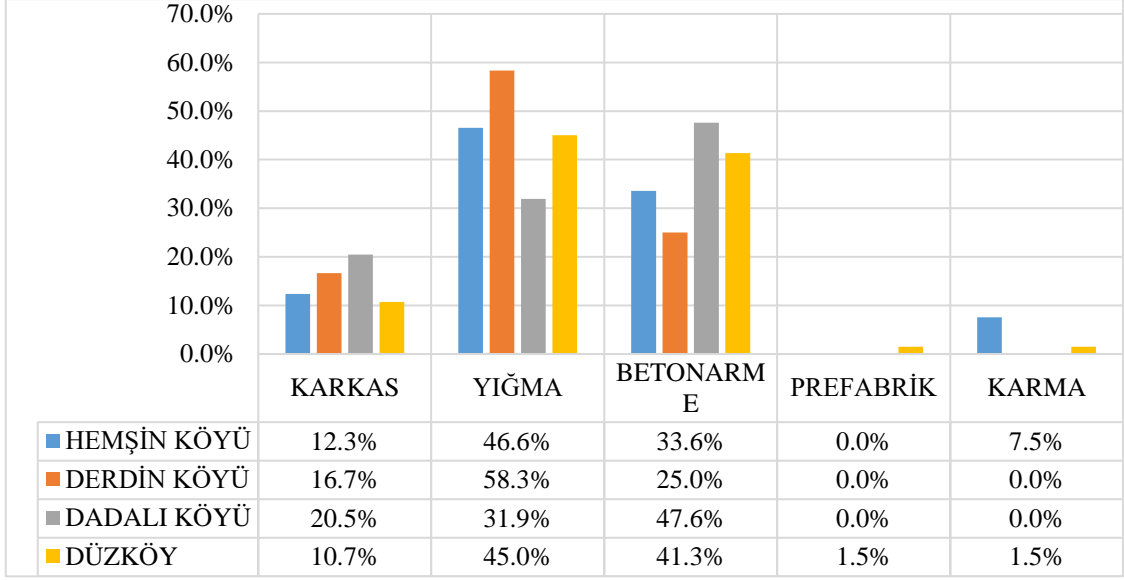
Şekil 4.4. Çalışmada seçilen köylerin çatı tipi analizi yüzdelik grafiği

4.1.4. Yapım Tekniği Analiz Sonularınnn Karşılaştırılması

Yapım yöntem teknik analizi sonucunda ise geleneksel konut yapılarının genellikle yığma taş temel üzerine ahşap karkas sistem olarak inşa edildiği duvar dolgu malzemesi ise tuğla olarak gözlemlenmiştir. Abhaza köyü olan Derdin köyünün geçim kaynaklarından birini ormancılık olması ve malzemeye ulaşılabilirliği sebebiyle ahşap karkas sistem araları yabancı fındık sopası kullanılarak duvarlar oluşturulmuştur. Ahşap karkas ile inşa edilen yapılar Düzköy'ün %12,2'sini, Hemşin köyünün %12,5'ini, Derdin köyünün %16,7'sini ve Dadalı köyünün %20,5'ini oluşturmaktadır. Dadalı köyü ve Düzköy'ün yol kenarına kurulmasından dolayı günümüz teknolojisine ait yapım tekniklerine ulaşımı kolay olduğundan ve nüfusunun kalabalık olması sebebiyle yeni yapılara ihtiyaç duyulmuş olup betonarme sistem kullanılarak inşa edilmiştir. Dadalı köyünün %47,6'sı ve Düzköy'ün %41,3'ü betonarme yapım sistemi ile yapılmış olup geleneksel dokunun bozulması hız kazanmıştır. Geleneksel konutlar eskiyerek artık ihtiyaçlara cevap vermeyecek duruma geldiğinde yapılar terk edilerek korunmaya ihtiyaç duyulmamıştır. Eski yapılar yıkılarak yerine betonarme sistem ile inşa edilen yapılar gözlemlenmiştir. Dört köyde de ortak özellik olarak en çok yığma yapım sistemi ile inşa edilmiş yapılar gözlemlenmiştir. Yığma yapım sistemiyle genellikle ahır, samanlık, ambar, depo gibi birimler inşa edilmiş olup aynı işlevle kullanılmaya devam etmese de yapıların bahçelerinde hala bulunmaya devam etmektedirler. Dadalı köyünün %31,9'sını, Düzköy'ün %45,9'unu, Hemşin köyünün %46,4'ünü ve Derdin köyünün %58,3'ünü yığma sistem ile inşa edilmiş yapılar oluşturmaktadır. Düzköy ve Hemşin köyünde iki farklı yapım sisteminin kullanılmasıyla inşa edilmiş karma yapılar gözlemlenmiş olup sırasıyla köylerin %1,5'ini ve %7,5'ini oluşturmaktadır. Sadece Düzköy'de prefabrik olarak inşa edilmiş 4 yapı gözlemlenmiştir.

Çizelge 4.4. Çalışmada seçilen köylerin yapım tekniği analizi sonuçları

KÖYLERE GÖRE YAPIM TEKNİĞİ ANALİZİ SONUÇLARI						
KÖY	KARKAS	YIĞMA	BETONARME	PREFABRİK	KARMA	TOPLAM
HEMŞİN KÖYÜ	18	68	49	0	11	146
DERDİN KÖYÜ	34	119	51	0	0	204
DADALI KÖYÜ	34	53	79	0	0	166
DÜZKÖY	29	122	112	4	4	271

Şekil 4.5. Çalışmada seçilen köylerin yapım tekniği analizi yüzdelik grafiği

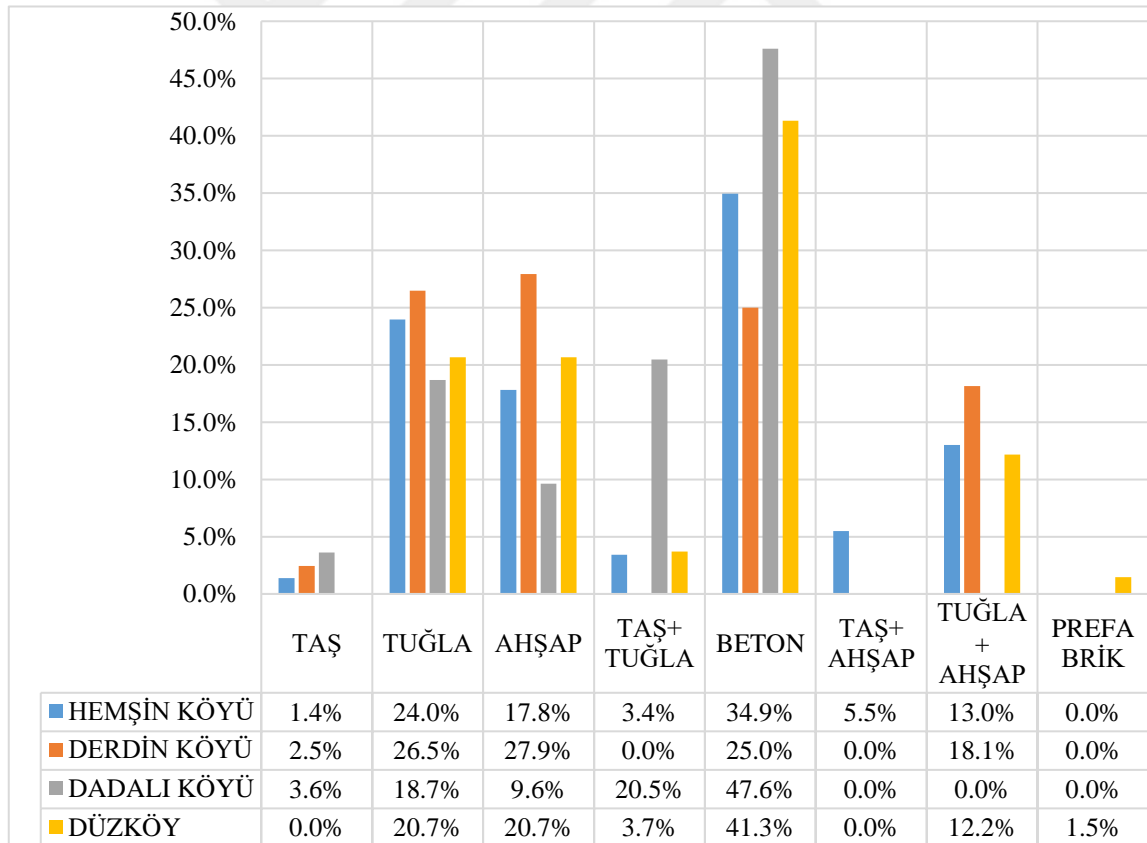
4.1.5. Malzeme Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması

Malzeme analizi sonucunda ise köylerin Karadeniz bölgesinde bulunmasından dolayı ahşap malzeme ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Yapım yöntem tekniğinde ana iskelet olarak duvar örgülerinde, cephe kaplamalarında, pencere, kapı, döşeme, merdiven kısımlarında ve ev içerisinde de çokça kullanılmıştır. Taş kullanımı köylerde ortak olarak temel kısımlarında konutu zemin sularından korumak amacıyla kullanılmıştır. Malzeme analizi, yapım yöntemde ve duvar dolgusunda yoğun olarak kullanılan malzemeleri anlayabilmek için yapılmıştır. Yapıların tamamı taş temeller üzerine oturtulduğundan taş malzemelerin temel dışında kullanımları dikkate alınmıştır. Köylerde yoğun olarak kullanılan hem yığma sistem duvarlarında hem de karakas sistem duvarlarında kullanılan tuğla malzeme, Dadalı köyünün %18,7'sini, Düzköy'ün %20,7'sini, Hemşin köyünün %24'ünü ve Derdin köyünün %26,5'sini oluşturmaktadır. Ahşap malzeme ise Dadalı köyünün %9,6'sını oluşturarak en az kullanılan köy olmuştur. Sadece ahşap kullanılarak inşa edilen yapılar genellikle ahşap yığma sistem ile ahır, samanlık ve ambar gibi birimler inşa edilmektedir. Dadalı köyünde ise bahçe dokuları olmadığından bu yapılar diğer köylere göre az inşa edilmiştir. Bu nedenle ahşap malzemenin en az kullanıldığı köy olması işlev analizi ile doğru orantılıdır. Diğer köylerde ahşap malzeme kullanımı %17,8-%27,9 arasında değişmektedir. Betonarme sistem ile inşa edilen yapılar köylerde arttığından beton malzemede oldukça kullanılmıştır ve köylerin %25-%47,6'sını oluşturmaktadır. En az Derdin köyünde ve

devamında Hemşin köyünde gözlemlenmiştir. İki köyün ulaşımının zorluğu ve yaşayan nüfusunun azlığı bu oranı etkilemektedir.

Çizelge 4.5. Çalışmada seçilen köylerin malzeme analizi sonuçları

KÖYLERE GÖRE MALZEME ANALİZİ SONUÇLARI				
KÖY	TAŞ	TUĞLA	AHŞAP	TAŞ+TUĞLA
HEMŞİN KÖYÜ	2	35	26	5
DERDİN KÖYÜ	5	54	57	0
DADALI KÖYÜ	6	31	16	34
DÜZKÖY	0	56	56	10
KÖY	BETON	TAŞ+AHŞAP	TUĞLA+AHŞAP	PREFABRİK
HEMŞİN KÖYÜ	51	8	19	0
DERDİN KÖYÜ	51	0	37	0
DADALI KÖYÜ	79	0	0	0
DÜZKÖY	112	0	33	4

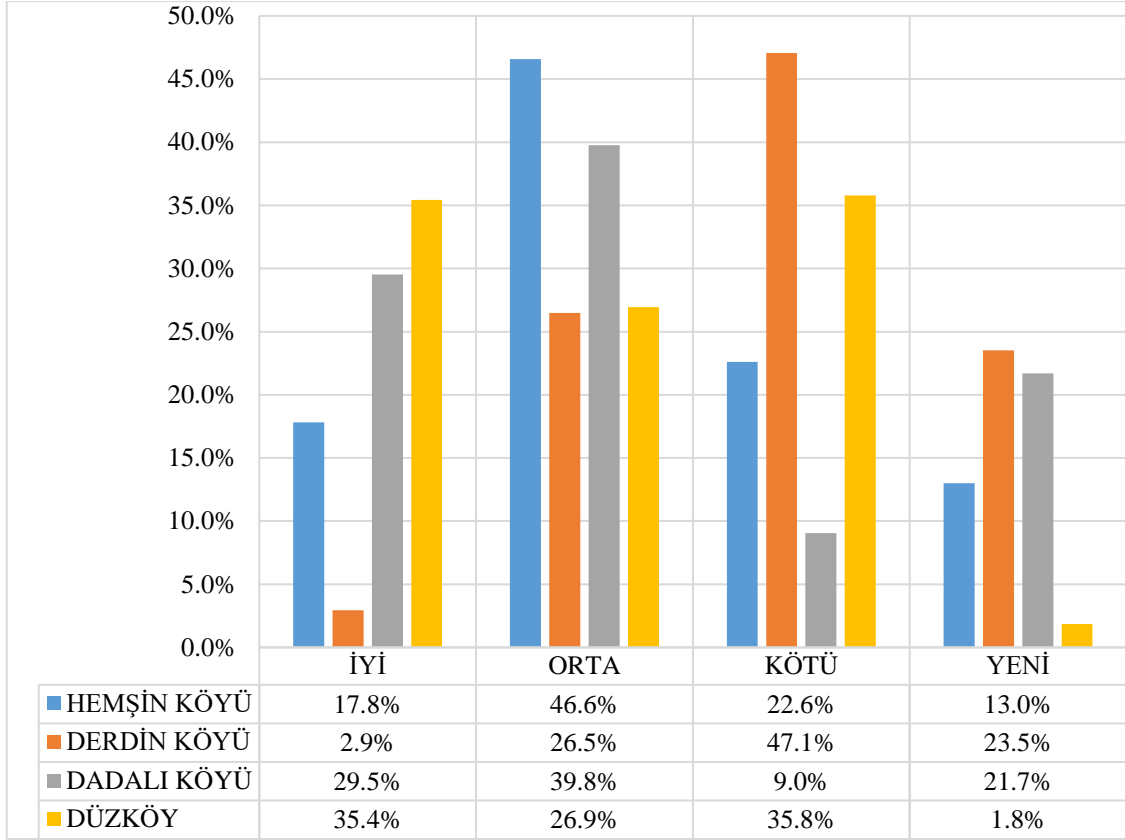
Şekil 4.6. Çalışmada seçilen köylerin malzeme analizi yüzdeler grafik

4.1.6. Yapı Durumu Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması

Yapı durumu analizinde köylerin artık terk edilmesi veya mevsimlik olarak kullanılmasından dolayı özgün yapıların eskidiği ve hasarlar olduğu gözlemlenmiştir. Aktif olarak kullanılan geleneksel konutların ise çeşitli ihtiyaçlardan dolayı değişime uğradığı gözlemlenmiştir. Bu değişimlerin yeterli olmadığı yapılar yıkılıp yeni yapımla yöntemlerle inşa edildiği köy halkından edinilen bilgiler sonucunda ulaşılmıştır. Yakın zamanda inşa edilmiş betonarme yapılar yeni olarak analize işlenmiştir. Taşıyıcı sistem sorunlarına göre yakın zamanda inşa edilenlere göre daha eski olan yapılar ise iyi, orta, kötü olarak analiz edilmiştir. Dadalı köyünde konut olarak kullanılan yapıların yoğun olmasından ve aktif olarak kullanılan bir köy olduğundan kötü olarak analiz edilen yapılar oldukça azdır köyün %9'unu oluşturmaktadır. Halk yapılarına iyi bakmaya çalışıp herhangi bir ciddi taşıyıcı sorunu olmadan oturmaya devam etmektedirler. Diğer köylerde kötü yapı oranları %22,6-%47,1 arasında değişmekte olup genelde konut yapılarının ek birimleri taşıyıcı bakımından kötü durumda olduğu gözlemlenmiştir. Dadalı ve Düzköy en kalabalık iki köy olması ve köy halkının evlerini sürekli kullanmasından dolayı iyi yapılar diğer köylere göre fazla olup sırasıyla %29,5 ve %35,4 olarak analiz edilmiştir. Derdin köyü doğal güzelliği açısından tercih edilen köylerden biri olması ve geniş arazilere sahipliği nedeniyle halkın yakın vakitte inşa ettiği evler diğer köylere göre daha fazladır köyün %23,5'ini yeni yapılar oluşturmaktadır. Hemşin köyünün %46,6'sını, Dadalı köyünün %39,8'ini, Düzköy'ün %26,9'unu ve Derdin köyünün %26,5'ini orta yapılar oluşturmaktadır.

Çizelge 4.6. Çalışmada seçilen köylerin yapı durumu analizi sonuçları

KÖYLERE GÖRE YAPI DURUMU ANALİZİ SONUÇLARI					
KÖY	İYİ	ORTA	KÖTÜ	YENİ	TOPLAM
HEMŞİN KÖYÜ	26	68	33	19	146
DERDİN KÖYÜ	6	54	96	48	204
DADALI KÖYÜ	49	66	15	36	166
DÜZKÖY	96	73	97	5	271

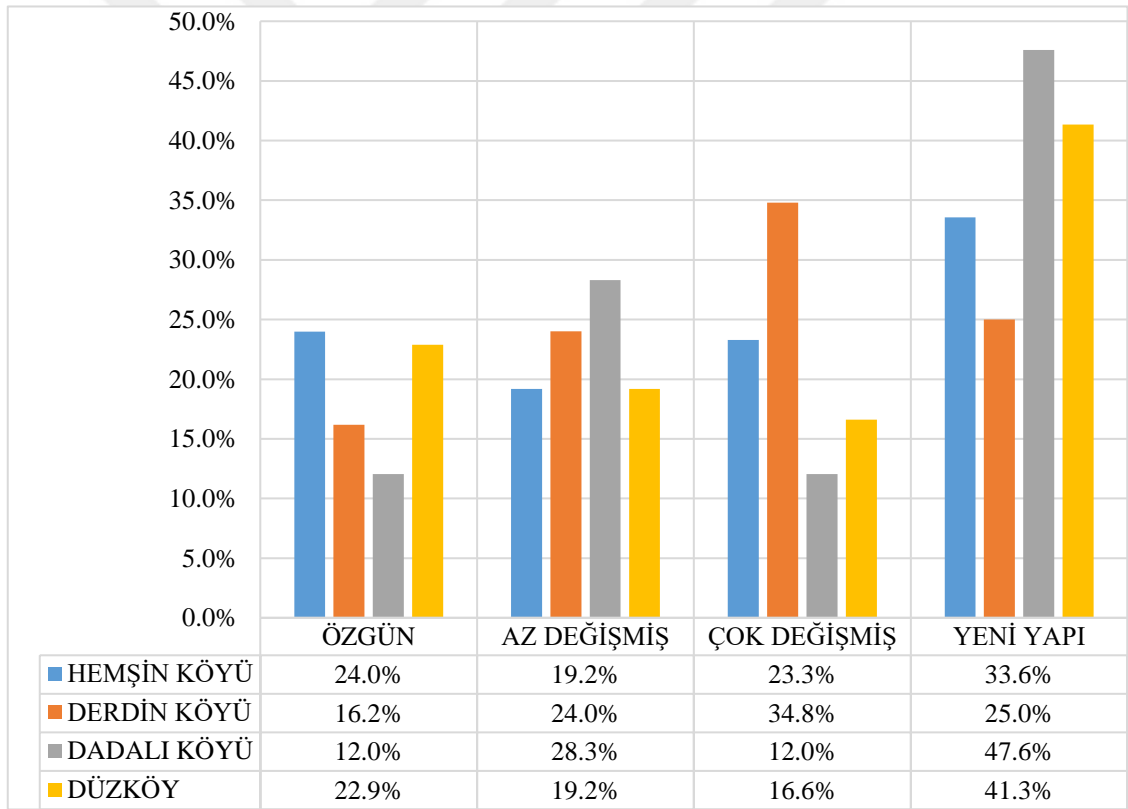
Şekil 4.7. Çalışmada seçilen köylerin yapı durumu analizi yüzdelerle grafiği

4.1.7. Özgünlük Durumu Analiz Sonuçlarının Karşılaştırılması

Özgünlük durumu analizine baktığımızda terk edilerek kötü durumda bırakılan yapıların genellikle özgün olduğu kullanılan yapıların ise gerekli bozulmalar, ihtiyaç sebepleri doğrultusunda günümüz malzemeleri ve teknolojileri ile değişimleri gözlemlenmiştir. Ahır, ambar, samanlık gibi yapıların daha özgün olduğu kullanılan konut yapılarının ise çok değişmiş olduğu gözlemlenmiştir. Betonarme yapıların ise yeni yöntemlerle inşa edildiğinden yeni yapı olarak değerlendirilmiştir. Geleneksel yapılar ise özgün, az değişmiş ve çok değişmiş olarak analiz edilmiştir. Özgün yapılar; Dadalı köyünün %12'sini, Derdin köyünün %16,2'sini, Düzköy'ün %22,9'unu ve Hemşin köyünün %24'ünü oluşturmaktadır. Az değişmiş yapılar; Düzköy ve Hemşin köyünün %19,2'sini, Derdin köyünün %24'ünü, Dadalı köyünün %28,3'ünü oluşturmaktadır. Çok değişmiş yapılar; Dadalı köyünün %12'sini, Düzköy'ün %16,6'sını Hemşin köyünün %23,3'ünü ve Derdin köyünün %34,8'ini oluşturmaktadır.

Çizelge 4.7. Çalışmada seçilen köylerin özgünlük durumu analizi sonuçları

KÖYLERE GÖRE ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ SONUÇLARI					
KÖY	GELENEKSEL YAPI			YENİ YAPI	TOPLAM
	ÖZGÜN	AZ DEĞİŞMİŞ	ÇOK DEĞİŞMİŞ		
HEMŞİN KÖYÜ	35	28	34	49	146
DERDİN KÖYÜ	33	49	71	51	204
DADALI KÖYÜ	20	47	20	79	166
DÜZKÖY	62	52	45	112	271

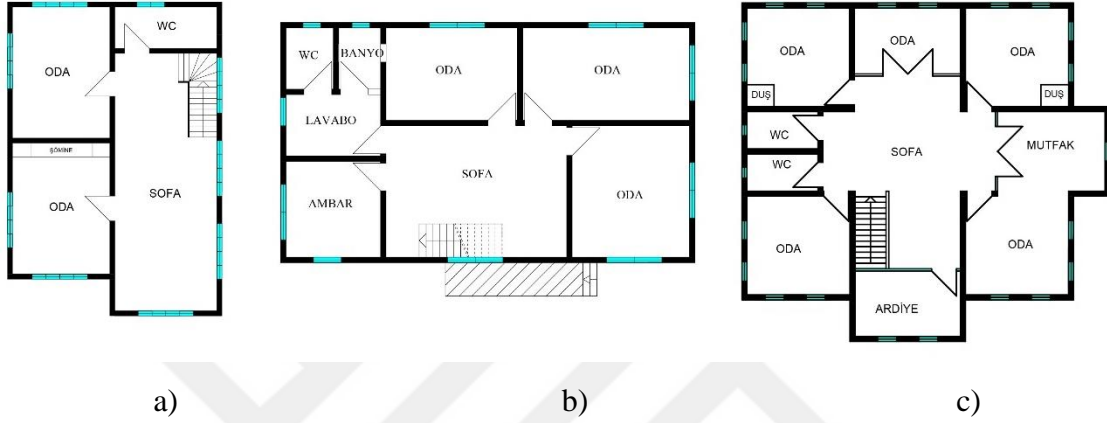
Şekil 4.8. Çalışmada seçilen köylerin özgünlük durumu analizi yüzdeler grafiği

4.2. İNCELENEN GELENEKSEL KONUTLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

Dadalı, Derdin, Düzköy, Hemşin köylerinde her köy için beş adet olmak üzere toplam yirmi adet geleneksel konut incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda plan tipi, oda

sayısı, kat sayısı, yapım yöntemi tekniği, duvar dolgu malzemesi, çatı tipi/örtü malzemesi, cephe düzeni ve kaplaması, yapı kullanım durumu, işlev durumu, yapım tarihi ve yapıya özgü belirgin özellikler göz önünde bulundurularak karşılaştırmalar yapılmıştır. Bu karşılaştırmalar sonucunda elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir:

1. Dadalı köyünde M4 evinde orta sofalı plan tipi ve Düzköy’de L3 evinde dış sofalı plan tipi gözlemlenmişken diğer incelenen konutlarda iç sofalı plan tipi hakimdir.

Şekil 4.9. Karşılaştırılan sofa tipleri a) L3 evi dış sofa tipi b) H3 evi iç sofa tipi
c) M4 evi orta sofa tipi

2. Konutlar genellikle her katta sofa etrafında üç veya dört oda şeklinde çözümlenirken Düzköy’de bulunan L3 evinde iki oda çözümlenmiştir. Dadalı köyünde ise M4 evinde sofa etrafında yedi oda çözümü gözlemlenmiştir. L3 evinin az oda sayısının, M4 evinin çok oda sayısı olması dış sofa ve iç sofa plan tipine hakim olmasıyla da doğru orantılıdır.

3. Derdin köyünde duvar dolgu malzemesi seçiminde genel olarak yabani fındık sopası kullanılmış ve üzeri toprak sıva ile sıvanmıştır. Fakat A3 evi yakın geçmişte yapıldığı için tuğla malzeme kullanılmış ve herhangi bir sıvama işlemi de yapılmamıştır. Bu yüzden A3 evi köyün genel özelliklerinden farklıdır. Derdin köyü harici incelenen diğer üç köyde ise tuğla dolgu malzemesi kullanmıştır.

a)

b)

Şekil 4.10. Karşılaştırılan dolgu malzemesi tipleri a) A4 evi dolgu malzemesi yabani fındık sopası b) A3 evi dolgu malzemesi tuğla

4. İncelenen yapılar genel olarak konut işlevinde ve bodrum katları da depo, odunluk gibi işlevlerde kullanılmaktadır. Fakat Dadalı köyünde yapıların bodrum katları genellikle ahır işlevinde kullanıldığı gözlemlenmiştir. M1, M3, M4 evleri ahır+konut işlevinde kullanılmaktadır.

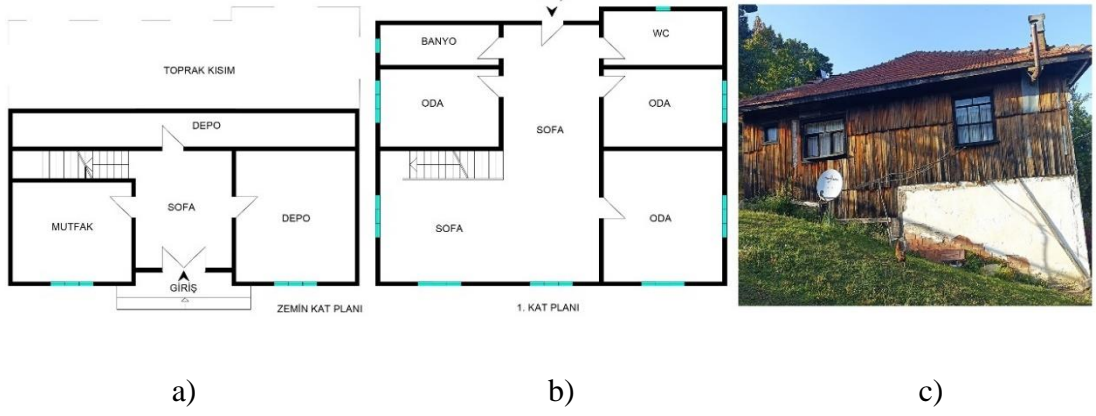
a)

b)

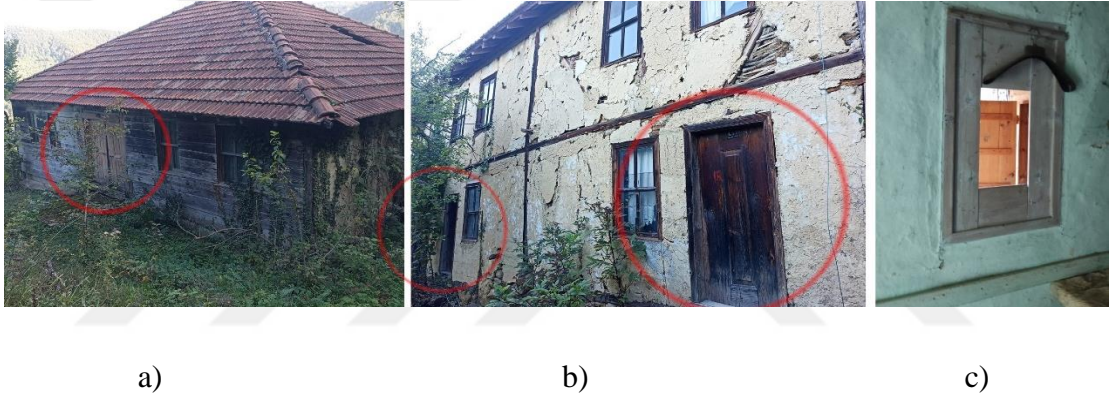
Şekil 4.11. Ahır+konut örnekleri a) M3 evi b) M1 evi

5. Derdin köyü eğimli arazi yapısından dolayı köy genelinde alt katlar kısmi kullanıma sahiptir. A3, A4, A5 konutlarında da görüldüğü gibi alt katların yarısı toprağa gömülüdür. Bu konutları 1.5 kat olarak değerlendirebiliriz.

Şekil 4.12. A4 evi a) A4 evi kısmi kat planı b) A4 evi kat planı c) A4 evi güney cephesi

6. Derdin köyünde evlerde iki giriş olduğu gözlemlenmiş olup A5 evinde üç giriş bulunmaktadır. A5 evinde "çitlik" olarak bahsedilen pencerelere de rastlanılmıştır.

Şekil 4.13. A5 evi a) A5 evi ön giriş kapısı b) A5 evi yan girişler c) A5 evi çitlik pencere

7. Dört köy genelinde ahşap karkas sistem hakimken Düzköy'de bulunan L5 evinin zemin kat yapımının yığma tekniği yapılarak inşa edildiğini birinci katın ise ahşap karkas olarak inşa edildiği görülmüştür. Yapının tamamına baktığımızda ise karma yapım tekniği kullanıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.14. L5 evi yapım tekniği

8. Hemşin köyünde diğer köylerden farklı olarak H1 ve H2 evleri iki ayrı bağımsız bölüm olarak kullanılmaktadır. Evleri iki farklı ailenin kullandığı ve giriş kapılarının farklı olduğu tespit edilmiştir.

a)

b)

Şekil 4.15. H1 ve H2 evi a) H2 evi farklı girişleri b) H1 evi farklı girişleri

9. Düzköy'de L4 ve L5 evlerinde balkona rastlanılmıştır. Hiçbir köyde incelenen geleneksel konutlarda balkona rastlanılmamıştır.

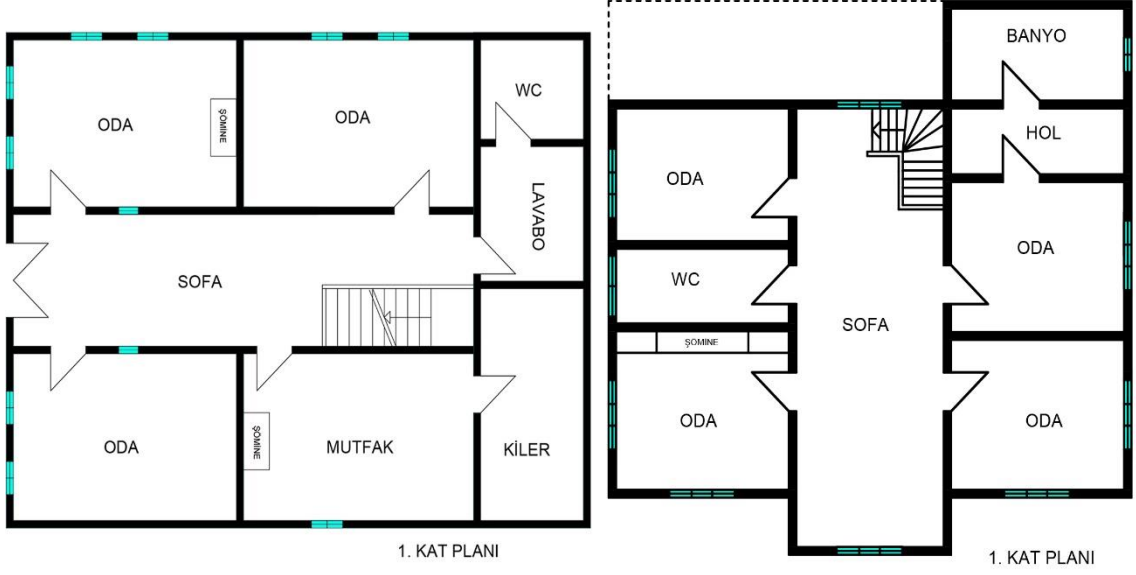

a)

b)

Şekil 4.16. L5 ve L4 evi a) L5 evi balkonu b) L4 evi balkonu

10. İncelenen konutların plan tipleri genel olarak benzerdir. Sofa etrafında odalar, ıslak hacim kısımları, merdiven gibi bölümler olup odalar içinde ocaklara rastlanılmıştır. Farklı plan çözümleri olarak, Derdin köyü A5 evinde mutfak içerisinden kilere geçiş yapılmaktadır. Dadalı köyü M1 evinde odadan hole sonrasında banyoya geçilmektedir.

a)

b)

Şekil 4.17. Farklı plan çözümleri a) A5 evi birinci kat planı b) M1 evi birinci kat planı

11.H4 evinin iç duvarları sıvasız olarak karşımıza çıkmışken incelenen diğer tüm konutların iç duvarları boyalı halde kullanılmaktadır.

a)

b)

Şekil 4.18. Farklı iç duvar örnekleri a) M1 evi iç duvarları b) H4 evi iç duvarları

12 H4 ve M5 evlerinde alaturka kiremit, H1 evinde trapez sac diğer tüm evlerde ise marsilya kiremit kullanıldığı gözlemlenmiştir.

a)

b)

Şekil 4.19. Farklı çatı örtüleri a) H4 evi alaturka kiremit örtü b) H1 evi trapez sac örtü

13. Hemşin köyünde incelenen tüm yapıların birinci katlarında konsol çıkmalar mevcuttur. Diğer tüm köylerde ise cumba dışında konsol çıkma bulunmamaktadır.

a)

b)

Şekil 4.20. Hemşin köyü konsol çıkmalar a) H4 evi konsol çıkma b) H1 evi konsol çıkma

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Düzce ili kapsamında dört farklı etnik gruba ait dört adet köyde analizler yapılarak farklı kültürlerin mekansal kurgularının konut özelinde incelenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda her köyde bulunan tüm yapılar için belirlenen sekiz adet analiz genel olarak aktarılmaya çalışılarak ve toplamda yirmi adet geleneksel dokunun büyük ölçüde korunduğu konutlar incelenmiştir. Bu incelenen konutlar ve genel köy analizleri ışığında dört farklı etnik gruplara ait köylerin kırsal yaşamları ve geleneksel konutları hakkında ulaşılan spesifik sonuçlar şunlardır:

- Manav etnik grubu olan Dadalı köyünün belirgin özellikleri; eski zamanlarda yaşadıkları eşkıya baskınları neticesinde kolektif yaşam isteği oluşmuştur. Bu yüzden de çarpık ve bitişik yerleşim oluşturulmuş olup bahçe dokuları yok denecek kadar azdır. Köy halkı tarım ve hayvancılık ile uğraştıkları için ambar, depo, garaj, ahır gibi gerekli eklenti yapılarını bahçeleri olmadığından evlerin alt katlarında çözümlenmeye çalışılmıştır. Evlerin alt katlarının ise genellikle ahır olarak kullanıldığı böylelikle geleneksel konut yapılarının konut+ahır işlevinde kullanıldığı görülmüştür. Geleneksel konutlarının bazı önemli özellikleri ise giriş kapı yanlarında bulunan küçük pencereler ve giriş kapı üzeri cumba çıkmalar olmuştur. Orta sofalı plan örneğine rastlanılmıştır. Köyün ilçeye yakınlığı ve yol kenarına kurulması sebebiyle tescilli bir yapı olan şu an kullanılmayan eğitim yapısı da mevcuttur.

- Abhaza etnik grubu olan Derdin köyünün belirgin özellikleri; adli olaylar neticesinde kaçmalarına imkan tanımak amacıyla yüksek bir tepe noktaya kurulmuş olup eğimli bir arazi yapısı vardır. Dağınık bir yerleşimi olan köyün evler arası mesafesi oldukça fazla olup büyük ve bakımlı bahçeleri mevcuttur. Halkın kaçışlarına olanak sağlaması için yapılarında iki farklı çıkış kapıları mevcut olup eğimli arazinin de etkisiyle bu kaçışlar farklı kotlardan sağlanmaktadır. Halk geçimini genellikle ormancılık ve hayvancılık ile sağlamaktadır. Ormancılık ile uğraşan halkın geleneksel konutlarında ahşap malzemenin sıkça kullanıldığını ve duvar dolgu malzemesi olarak yabani fındık sopası kullanıldığı gözlemlenmiştir. Geleneksel konutlarının giriş cephe bakımlarına önem veren halk yan ve arka cephelere aynı önemi göstermemiştir. Duvarlar üzerine toprak

harç ile sıvanarak genellikle beyaz cephe boyası ile boyanmıştır. Derdin köyünün genel konut mimarisi planlarında herhangi bir çıkma, cumba ögeleri mevcut olmayıp yapılarının zemin katlarının ise bir kısmının toprağa gömülü olarak iki katlı olarak inşa etmişlerdir. Yapı içerisine baktığımızda oda-sofa arasında bağlantı sağlayan "çitlik" pencereler ve ahşap tavan süslemeler Abhaza köyü özellikleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Laz etnik grubu olan Düzköy'ün belirgin özellikleri; şehir merkezine en yakın ve en kalabalık köy olmasından dolayı kırsal dokunun çok bozulduğu bir köydür. Eğimli arazi üzerine kurulu olan köy tarım ile uğraşmakta olup bahçelerinde kuru gıdalarını sakladıkları serender yapıları bulunmaktadır. İl merkezine yakınlığı sebebiyle aktif halde kullanılan eğitim yapıları mevcuttur. Geleneksel konut mimarisine bakıldığında cumba, balkon ögelerine yer verilmiş olan köyde dış sofalı plan tipi de gözlemlenmiştir. Yapım yöntem tekniği olarak ahşap karkas sistem yerine yığma sisteminde konut yapımında tercih edildiği görülmektedir. Yapı cephelerinde herhangi bir boyama, kaplama işlemi tercih edilmemiş olarak duvarlar açıkta bırakılmıştır.

- Hemşin etnik grubu olan Hemşin köyünün belirgin özellikleri; en uzak köylerden biri olan köyün ulaşım zorluğu nedeniyle nüfusu azalmakta olan kırsal dokunun korumadığı köylerden biridir. Yapılar yol boyunca sıralanarak lineer bir düzen oluşturulmuştur. Köy içerisinde tarihi öneme sahip olan ahşap malzemelerin geçme yöntemiyle herhangi bir çivinin kullanılmadığı çantı tekniği ile inşa edilmiş olan tescilli bir köy camisi bulunmaktadır. Geleneksel konut mimarisinde birinci katlardan kapalı çıkmalar yapılarak zemin katlardan daha büyük bir alan oluşturulmuştur. Giriş kapı üzerinde cumba çıkmalar mevcuttur. Cumba ve kapalı çıkmalar alt katlardan ahşap payandalarla desteklendiği cepheye yansımaktadır. Yapı dış cephe duvarları genellikle ahşap malzeme ile kaplanmıştır.

Düzce ili kırsal mimari açısından geleneksel yöntemlerle inşa edilen yerel malzemelerin kullanıldığı özgün yapılara sahip bir ildir. Fakat, günümüz koşulları, istekleri, yaşam biçimindeki değişimler, geleneksel yapılardan beklentiyi karşılayamaması nedeniyle yeni yöntemlere başvurulmasına neden olmuştur. Bu gereklilikler ve müdahaleler sonucunda kırsal mimarinin gittikçe yok olduğunu ve çeşitli etnik kültürlerinin gerektirdiği farklılıkların artık geleneksel konut yapılarından kaybolduğu gözlemlenmiştir

Gelecek nesillerin tarihlerini ve kültürel değerlerini öğrenip bilinçlenmelerini, bu mirasa sahip çıkabilmelerini sağlamak için kültürel ve mimari eserlerimizi korumak ve onları yazılı kaynaklar aracılığıyla gelecek kuşaklara aktarmak gerekmektedir. Bu çalışma, gelecekteki nesillere kültürel aktarımı ve geleneksel konutlarımıza etkileri hakkında yazılı kaynaklar oluşturmayı hedeflemektedir. Bu nedenle gelecekteki kuşaklara ilham kaynağı olabilecek yapıları tespit edip koruma altına almamız gerekmektedir. Çalışma kapsamında belirlenen koruma önerileri aşağıda belirtilmiştir:

1. Konutların günümüz ihtiyaçlarına cevap verecek duruma getirmek için geleneksel yöntem ve yöresel malzemelerle müdahaleler yapılabilir.
2. Önceden yapılmış olan niteliksiz eklentiler ve tadilatlar yapının özgün haline uyacak şekilde değiştirilebilir veya yapıya uygun olacak şekilde yeniden düzenlenebilir.
3. Harabe durumunda veya kötü durumda olan çeşitli tadilatlar ile düzenlenemeyecek yapılar ise köy dokusuna uyacak şekilde yerel malzemelerle günümüz teknolojisiyle yapılarak inşa edilebilir.
4. Köylerdeki özgünlüğünü korumuş nitelikli yapılar ise geleneksel mimari değerlerimizin devamı için restore edilerek koruma altına alınabilir.
5. Yeni yapılacak yapıların projeleri özgünlüğünü korumuş örnek yapılara uygun şekilde tasarlanabilir.
6. Kırsal yaşamın devamı için köylerde istihdam sağlanarak terk edilme sorunlarının önüne geçilebilir.

6. KAYNAKLAR

- [1] M. Tezcan, *Sosyal Ve Kültürel Değişme*, A.Ü E.B.F yayınları. 1984.
- [2] H. Ö. Ulusoy, “Kültürlerarasılık, Çokkültürlülük ve Etnisite: Eskişehir’deki Çerkeslerin Kültürlerarası İletişim Pratikleri 1”, *Akdeniz İletişim Dergisi*, ss. 165-181, 2017.
- [3] M. Aka, “Türkiye’de Diller ve Etnik Gruplar”, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, Türkiye*, c. 1, sy 1, ss. 293-297, 2012.
- [4] “Türkiye’de Nüfusun Etnik Dağılımı”. Erişim: 07 Ekim 2023. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://web.itu.edu.tr/~kahramanb/etnik_dagilim.html
- [5] H. Zengin ve Ç. Sütçü, “Düzce Kültüründe Ev ile İlgili İnanç ve Uygulamalarda Eski İnanışlara Dair İzler”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, c. 7, sy 2, ss. 1139-1148, 2018.
- [6] M. Aydoğdu, “Yöresel Mimarinin ve Kırsal Dokunun Korunması: Konya Emen Mahallesi Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, 2021.
- [7] S. Arslan, “Çerkez ve Abaza (Abhaz) Kökenli Yazarların Romanlarında Milli Kimlik İnşası”, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2022.
- [8] E. Çetin, “Karabük İli Ovacık İlçesi Dudaş Köyü Örneğinde Kırsal Yerleşimlerdeki Geleneksel Konutların İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük, 2019.
- [9] Besli E, “Geleneksel Türk Evi Mimarisinin İncelenmesi: Düzce-Konuralp Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Düzce, 2019.
- [10] B. Sabuncu, “Geleneksel Konutların Yeniden Kullanılması ve Onarımı Aşamasında Malzeme Analizinin Önemi: Düzce-Konuralp Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Düzce, 2022.
- [11] İ. Polat ve E. Kılıç, “Türkiye’de Çokkültürlü Eğitim e Çokkültürlü Eğitimde Öğretmen Yeterlilikleri”, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, c. 10, sy 1, ss. 352-372, 2013.
- [12] K. Erbil ve Y. Yılmaz, “Kültürel Miras Bağlamında Sakarya İlinde Yaşayan Etnik Grupların Türk Mutfağına Katkıları”, *Turizm Akademik Dergisi*, c. 5, sy 1, ss. 276-285, 2018.

- [13] H. S. Celikyay, “Batı Karadeniz’deki Geleneksel Ahşap Evlerin Özellikleri ve Özgün Detaylar”, *Mimar.ist Dergisi*, sy 40, ss. 25-32, 2011.
- [14] O. Özgüner, “Köyde Mimari Doğu Karadeniz”, *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları*, 1970.
- [15] Ş. Kaya, “Geleneksel Safranbolu Evlerinde Strüktür”, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, 1996.
- [16] Z. Akdemir ve E. Korkmaz, “Ulusal Çatı & Cephe Sempozyumu 15-16 Nisan”, *5. Ulusal Çatı & Cephe Sempozyumu*, 2010.
- [17] H. Bayraktar, “Kırsal Yaşamın Mimari Göstergesi Geleneksel Köy Evlerinin Düzce Örneğinde Tartışılması”, *Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Yaşam Dergisi*, ss. 71-103, Haz. 2020, doi: 10.26835/my.655987.
- [18] “İlçelerimiz: Düzce”. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <http://www.duzce.gov.tr/ilcelerimiz>
- [19] Z. Özlü, *İlk Çağdan Cumhuriyet’e Bir Batı Karadeniz Kenti Düzce (Ahali-yi Sadıka/Sefine-i Nuh)*, c. 1. 2015.
- [20] “Tarihi ve Coğrafi Yapısı”. Erişim: 07 Ekim 2023. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <http://www.duzce.gov.tr/tarihi-ve-cograf-yapisi>
- [21] “Düzce Hakkında- Düzce Ticaret Borsası”. Erişim: 08 Ekim 2023. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.duzcetb.org.tr/icerik/duzce-hakkında/>
- [22] “Düzce merkez nerededir? - Laf Sözlük”. Erişim: 07 Ekim 2023. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.lafsozluk.com/2009/02/duzce-nerededir-nereye-baglidir-duzce.html>
- [23] S. Kaya ve A. Bideci, “Düzce Dadalı Köyü Geleneksel Konutların İncelenmesi”, *Mimarlık, Planlama ve Tasarım Alanında Uluslararası Araştırmalar*, ss. 299-317, 2023.
- [24] N. Özsoy, “Çerkes ve Abazaların Düzce’de İskanı ve Kurulan Yeni Yerleşimler”, *Jineps Gazetesi*, 2016.
- [25] “Türk Dil Kurumu Sözlükleri”. Erişim: 07 Ekim 2023. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- [26] E. Kurubaş, “Etnik Sorunlar: Ulus-Devlet ve Etnik Gruplar Arasındaki Varoluşsal İlişki”, *Doğu Batı Dergisi*, c. 44, ss. 11-41, 2008.
- [27] H. Şentürk, “Toplumsal Barış İçin Yerel Siyaset”, *Yerel Siyaset Okutan Yayınları*, İstanbul, ss. 331-338, 2008.
- [28] B. Arslan, “Etnik Kökenin Hedonik Tüketime Etkisi: Türkiye’de Yaşayan Farklı Etnik Kimliğe Sahip Tüketiciler Üzerine Bir Araştırma”, *Akademik Bakış Dergisi*, sy 53, ss. 272-285, 2016.

- [29] O. Türkdoğan, *Türk Tarihinin Sosyolojisi*. IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 2003.
- [30] H. Ülken, *Sosyoloji Sözlüğü*. Milli Eğitim Yayınları, 1969.
- [31] A. Aktaş, *Yerli Yerleşik Türkler: Manavlar*. Beşiz Yayınları, 2018.
- [32] D. Ceyhan, “Türkiye’de Kültürel Çeşitlilik Olarak Alt Kültürler: Çerkez ve Manav Alt Kültürleri Arasında Mukayeseli Bir Çalışma”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2008.
- [33] R. Narin, “Tarihsel Süreçte Kocaeli’nde Manav Kültürü Misafirperverlik”, *Uluslararası Orhan Gazi ve Kocaeli Tarihi-Kültürü Sempozyumu-V Bildirileri, Kocaeli*, c. 3, 2019.
- [34] F. Güner, “Gürcü-Abhaz Çatışması ve Türkiye’ye Yönelik Yansımaları”, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Balıkesir, 2010.
- [35] U. Tavkul, *Kafkasya Gerçeği*. Selenge Yayınları, 2009.
- [36] G. Chochiev, “1867 Abhaz Göçüne Dair Birkaç Rus, Osmanlı ve İngiliz Belgesi”, *Kafkasya Çalışmaları Sosyal Bilimler Dergisi*, c. 1, sy 1, 2015.
- [37] G. Ş. Avcıoğlu, “Türkiye’de Yaşayan Kafkas Topluluklarının Sosyo-Kültürel Özellikleri Üzerine Bir Değerlendirme”, *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Konya*, sy 30, ss. 55-66, 2013.
- [38] D. Çoşan ve Y. Secim, “Doğu Karadeniz Bölgesinde Yaşayan Laz Topluluklarının Dili Gelenekleri ve Mutfak Kültürü Üzerine Bir Araştırma”, *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, c. 45, sy 1, ss. 129-142, Mar. 2020, doi: 10.17498/kdeniz.658023.
- [39] N. Alkumru, *Laz Kültür Tarihi*. İstanbul: Lazika Yayın Kolektifi, 2011.
- [40] A. İ. Aksamaz, *Dil, Tarih, Kültür ve Gelenekleriyle Lazlar*. İstanbul: Belge Yayınları, 2014.
- [41] T. Aslışen ve E. Hasibe, “Kültürlere Özgü Çocuk Oyunlarının İncelenmesi Örnekleriyle Laz Kültürü: Rize Ardeşen Örneği”, *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, c. 21, sy 52, ss. 605-630, 2021, doi: 10.21560/spcd.vi.717319.
- [42] Y. Eskibina, “Küreselleşme ve Mikro Milliyetçiliğin Megreller ile Lazlar Üzerindeki Etkisi”, *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, c. 1, sy 50, ss. 303-318, Haz. 2021, doi: 10.17498/kdeniz.899981.
- [43] E. Ersoy, “Hemşin Yöresinde Ekonomi ve Cinsiyete Dayalı İş Bölümü”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, c. 16, sy 1, ss. 129-144, 1999.
- [44] P. A. Andrews, *Türkiye’de Etnik Gruplar*. İstanbul: Ant Yayınları, 1992.
- [45] H. Akçiçek, N. Altunkaya, ve Ş. Şahin, “Hemşinliler: Kamusal Görünürlük”, *İstanbul’da Kültürel Çeşitliliğin Sivil Toplum Aktörlerine Güçlendirme Ve Kapasite Geliştirme Projesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi*, 2018.

- [46] A. Serdar, “Yerel ve Ulusal Ölçekte Lazlğın Etnik Sınırlarının Yeniden İnşası: Dil, Hafıza, Kültür”, *Mülkiye Dergisi*, c. 39, sy 1, ss. 93-134, 2015.
- [47] A. Apay, Ö. Önür, ve A. Bideci, “Taraklı’daki Sivil Mimarlık Örnekleri ile Ali Pektaş Evi’nin Restorasyonu”, *Düzce Üniversitesi Bilim Ve Teknoloji Dergisi*, c. 7, ss. 160-179, 2019.
- [48] E. Çetin ve M. Mutlu, “Karabük İli Ovacık İlçesi Kırsal Yerleşimlerindeki Geleneksel Konutların Cephe Özellikleri”, *Uluslararası Doğu Anadolu Fen Mühendislik ve Tasarım Dergisi*, c. 3, sy 1, ss. 221-239, Tem. 2021, doi: 10.47898/ijeased.822938.
- [49] F. Naldan ve H. Gündoğdu, “Akçakoca’dan Bir Grup Ev Mimarisi”, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 2012.
- [50] “Eski Türkiye Fotoğrafları Arşivi: Düzce”. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <http://www.eskiturkiye.net/tag/d%C3%BCzce/>
- [51] “Düzce hangi millet? - Düzce Parantez Gazetesi”. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.duzceparantez.com/haber/14519235/duzce-hangi-millet>
- [52] “Düzce Akçakoca Dadalı Köyü Nüfusu”. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.nufusune.com/37463-duzce-akcakoca-dadali-koy-nufusu>
- [53] “Dadalı Köy Okulu”. Erişim: 14 Ekim 2023. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/duzce/kulturenvanteri/dadali-koyu-okulu>
- [54] M. N. Çetinbaş, *Elveda Çerkesya*. İstanbul: Çınaraltı Yayıncılık, 2017.
- [55] “Düzce Düzköy”. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.koylerim.com/duzce-duzkoy-koyu-310715h.htm>
- [56] “Hemşin Köyü Camii”. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: kulturportali.gov.tr

7. EKLER

7.1. EK 1: DADALI KÖYÜ DEĞERLENDİRME TABLOSU

4 FARKLİ ETNİK KÜLTÜRE SAHİP KÖYLERDE İNCELENEN GELENEKSEL KONUTLARIN KARŞILAŞTIRILMASI											
SIRA NO	İNCELENEN KÖYLER	ETNİK KÜLTÜR	MALZEMESİNE GÖRE	KAT SAYISI	DUVAR	CEPHE KAPLAMASI	ÇATI SİSTEMİ/ ÖRTÜSÜ	YAPIM TARİHİ	KULLANIM TÜRÜ/ OTURUM	ODA SAYISI	YAPI PLANI
M1	DADALI KÖYÜ	MANAV	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS 	3	TUĞLA	ÜZERİ SIVASIZ ATEŞ TUĞLASI	KIRMA ÇATI / MARSİLYA TİP KİREMİT	60 YILLIK	KONUT+AHIR / VAR	8 ODA	İÇ SOFA PLANLI
M2	DADALI KÖYÜ	MANAV	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS 	2	TUĞLA	KİRECE SIVALI ATEŞ TUĞLASI	KIRMA ÇATI / MARSİLYA TİP KİREMİT	120 YILLIK	KONUT / VAR	6 ODA	İÇ SOFA PLANLI
M3	DADALI KÖYÜ	MANAV	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS 	3	TUĞLA	ÜZERİ SIVASIZ ATEŞ TUĞLASI	KIRMA ÇATI / MARSİLYA TİP KİREMİT	120 YILLIK	KONUT+AHIR / VAR	7 ODA	İÇ SOFA PLANLI
M4	DADALI KÖYÜ	MANAV	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS 	2	TUĞLA	1 KAT AHŞAP KAPLAMALI - ZEMİN KAT ÜZERİ SIVASIZ ATEŞ TUĞLASI	KIRMA ÇATI / MARSİLYA TİP KİREMİT	100 YILLIK	KONUT+AHIR / VAR	8 ODA	ORTA SOFALI
M5	DADALI KÖYÜ	MANAV	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS 	2	TUĞLA	SIVASIZ ATEŞ TUĞLASI BAZI KISIMLARI SAÇ KAPLAMALI	KIRMA ÇATI / MARSİLYA TİP KİREMİT	120 YILLIK	KONUT / VAR	7 ODA	İÇ SOFA PLANLI

7.2. EK 2: DERDİN KÖYÜ DEĞERLENDİRME TABLOSU

4 FARKLİETNİK KÜLTÜRE SAHİP KÖYLERDE İNCELENEN GELENEKSEL KONUTLARIN KARŞILAŞTIRILMASI											
SIRA NO	İNCELENEN KÖYLER	ETNİK KÜLTÜR	MALZEMESİNE GÖRE	KAT SAYISI	DUVAR	CEPHE KAPLAMASI	ÇATI SİSTEMİ/ ÖRTÜSÜ	YAPIM TARİHİ	KULLANIM TÜRÜ / OTURUM	ODA SAYISI	YAPILANI
A1	DERDİN KÖYÜ	ABHAZA	AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	AHŞAP	TOPRAK SIVA ÜZERİ BEYAZ RENKLİ BOYA İLE BOYANMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSILYA TİP KİREMİT	150 YILLIK	KONUT / VAR	6 ODA	İÇ SOFA PLANLI
A2	DERDİN KÖYÜ	ABHAZA	AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	AHŞAP	TOPRAK SIVA İLE SIVANMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSILYA TİP KİREMİT	100 YILLIK	KONUT / YOK	5 ODA	İÇ SOFA PLANLI
A3	DERDİN KÖYÜ	ABHAZA	AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	TUĞLA	YAPIM TEKNİĞİ ÜZERİNE İŞLEM YAPILMAMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSILYA TİP KİREMİT	48 YILLIK	KONUT / VAR	5 ODA	İÇ SOFA PLANLI
A4	DERDİN KÖYÜ	ABHAZA	AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	AHŞAP	TOPRAK SIVA ÜZERİ BEYAZ RENKLİ BOYA İLE BOYANMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSILYA TİP KİREMİT	70 YILLIK	KONUT / VAR	5 ODA	İÇ SOFA PLANLI
A5	DERDİN KÖYÜ	ABHAZA	AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	AHŞAP	TOPRAK SIVA VE AHŞAP KAPLAMALI	KIRMA ÇATI / MARSILYA TİP KİREMİT	150 YILLIK	KONUT / YOK	6 ODA	İÇ SOFA PLANLI

7.3. EK 3: DÜZKÖY DEĞERLENDİRME TABLOSU

4 FARKLI ETNİK KÜLTÜRE SAHİP KÖYLERDE İNCELENEN GELENEKSEL KONUTLARIN KARŞILAŞTIRILMASI											
SIRA NO	İNCELENEN KÖYLER	ETNİK KÜLTÜR	MALZEMESİNE GÖRE	KAT SAYISI	DUVAR	CEPHE KAPLAMASI	ÇATI SİSTEMİ/ ÖRTÜSÜ	YAPIM TARİHİ	KULLANIM TÜRÜ / OTURUM	ODA SAYISI	YAPILANI
L1	DÜZKÖY	LAZ	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	3	TUĞLA	YAPIM TEKNİĞİ ÜZERİNE İŞLEM YAPILMAMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSIL YA TİP KİREMİT	50 YILLIK	KONUT / YOK	6 ODA	İÇ SOFA PLANLI
L2	DÜZKÖY	LAZ	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	TUĞLA	YAPIM TEKNİĞİ ÜZERİNE İŞLEM YAPILMAMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSIL YA TİP KİREMİT	60 YILLIK	KONUT / YOK	7 ODA	İÇ SOFA PLANLI
L3	DÜZKÖY	LAZ	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	3	TUĞLA	YAPIM TEKNİĞİ ÜZERİNE İŞLEM YAPILMAMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSIL YA TİP KİREMİT	50 YILLIK	KONUT / YOK	4 ODA	DIŞ SOFA PLANLI
L4	DÜZKÖY	LAZ	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	3	TUĞLA	YAPIM TEKNİĞİ ÜZERİNE İŞLEM YAPILMAMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSIL YA TİP KİREMİT	60 YILLIK	KONUT / YOK	8 ODA	İÇ SOFA PLANLI
L5	DÜZKÖY	LAZ	YIĞMA + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	TUĞLA	YAPIM TEKNİĞİ ÜZERİNE İŞLEM YAPILMAMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSIL YA TİP KİREMİT	60 YILLIK	KONUT / VAR	6 ODA	İÇ SOFA PLANLI

7.4. EK 4: HEMŞİN KÖYÜ DEĞERLENDİRME TABLOSU

4 FARKLI ETNİK KÜLTÜRE SAHİP KÖYLERDE İNCELENEN GELENEKSEL KONUTLARIN KARŞILAŞTIRILMASI											
SIRA NO	İNCELENEN KÖYLER	ETNİK KÜLTÜR	MALZEMESİNE GÖRE	KAT SAYISI	DUVAR	CEPHE KAPLAMASI	ÇATI SİSTEMİ/ ÖRTÜSÜ	YAPIM TARİHİ	KULLANIM TÜRÜ / OTURUM	ODA SAYISI	YAPILANI
H1	HEMŞİN KÖYÜ	HEMŞİN	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	TUĞLA	TUĞLA DUVAR ÜZERİ AHŞAP KAPLAMA	KIRMA ÇATI / METAL SAÇ KAPLAMA	70 YILLIK	KONUT / VAR	8 ODA	İÇ SOFA PLANLI
H2	HEMŞİN KÖYÜ	HEMŞİN	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	TUĞLA	YAPIM TEKNİĞİ ÜZERİNE İŞLEM YAPILMAMIŞTIR.	KIRMA ÇATI / MARSILYA TIP KİREMİT	100 YILLIK	KONUT / VAR	7 ODA	İÇ SOFA PLANLI
H3	HEMŞİN KÖYÜ	HEMŞİN	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	TUĞLA	TUĞLA DUVAR ÜZERİ AHŞAP KAPLAMA VE TOPRAK SIVA	KIRMA ÇATI / MARSILYA TIP KİREMİT	70 YILLIK	KONUT / VAR	8 ODA	İÇ SOFA PLANLI
H4	HEMŞİN KÖYÜ	HEMŞİN	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	TUĞLA	SIVASIZ ATEŞ TUĞLASI	KIRMA ÇATI / MARSILYA TIP KİREMİT	100 YILLIK	KONUT / VAR	8 ODA	İÇ SOFA PLANLI
H5	HEMŞİN KÖYÜ	HEMŞİN	TAŞ TEMEL + AHŞAP KARKAS SİSTEM 	2	TUĞLA	ATEŞ TUĞLASI ÜZERİ AHŞAP KAPLAMA	KIRMA ÇATI / MARSILYA TIP KİREMİT	90 YILLIK	KONUT / VAR	7 ODA	İÇ SOFA PLANLI

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Sevda KAYA

Yabancı Dili : İngilizce

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans	Mimarlık	Düzce Üniversitesi	2023
Lisans	Mimarlık	Kırklareli Üniversitesi	2018
Lise	Sayısal	Tes-İş Anadolu Lisesi	2013

YAYINLAR

S. Kaya, E.N. Usta, B. Bilgehan Dulkadiroğlu ve A. Bideci. “Kamu Yapısında Cephe Hasarları: Düzce Örneği”, *İspec International Congress on Multidisciplinary Studies*, ss. 651-663, Adana, 2021.

E.N. Usta, S.Kaya, B. Bilgehan Dulkadiroğlu ve A. Bideci. “Eğitim Yapılarında Yapı Fiziği Problemleri: Düzce Örneği”, *İspec International Congress on Multidisciplinary Studies*, ss. 637-650 Adana, 2021.

B. Bilgehan Dulkadiroğlu, A. Bideci, E.N. Usta ve S. Kaya “Bir Eğitim Yapısının İklimsel Tasarım Konfor Parametreleri Kapsamında Değerlendirilmesi: Düzce Örneği”, *Mimarlık, Planlama ve Tasarım Alanında Gelişmeler*, ss. 177-195, 2022.

S. Kaya ve A. Bideci, “Düzce Dadalı Köyü Geleneksel Konutların İncelenmesi”, *Mimarlık, Planlama ve Tasarım Alanında Uluslararası Araştırmalar*, ss. 299-317, 2023.